

กองทุนพัฒนาสื่อ
ปลอดภัยและสร้างสรรค์
THAI MEDIA FUND

อุษา ภารต

ทอนางอุสา

ยุวดี มณีกุล

อุษาปารต

ยวดี มณีกุล

อุษาบารต

บทประพันธ์โดย

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ลิขสิทธิ์ของ

กรรมสิทธิ์ร่วม

ISBN (e-book)

ยุวดี มณีกุล

เมษายน 2568

ยุวดี วัชรางกูร

กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

978-616-623-338-4

ที่ปรึกษา

บรรณาธิการเล่ม

พิสูจน์อักษร

ออกแบบศิลปกรรม (แบบปก)

ออกแบบรูปเล่ม-จัดหน้า

เดิบเปรม วัชรางกูร

ยุวดี วัชรางกูร

วรรัตน์ เรียนวาทิ

จิศาณี ชุมพรัตน์

มณี วัชรระ

จัดทำโดย

ยุวดี วัชรางกูร

8/99 ซอยอ่อนนุช 68 ถนนอ่อนนุช แขวงอ่อนนุช เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250

โทรศัพท์ : 089-7913008

อีเมล : toonhua2013@gmail.com

LINE ID : yuwadeevatcharangkul

โครงการสร้างสรรค์วรรณกรรม เรื่อง **อุษาบารต** ได้รับทุนสนับสนุนจาก **กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์** ประจำปีพุทธศักราช 2567

~ อุษาบารต ~

เมื่อหมอดูไฟยิปซีสาวบังเอิญได้พบหนุ่มนักธรณีวิทยา ได้เพ่ง
หินในเขตอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท ในสภาพที่ฝ่ายแรกสูญเสีย
ความทรงจำ นับแต่นั้นชีวิตคนทั้งสองก็ไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป

ตำนานท้องถิ่น ‘อุสาบารต’ โยงใยสองชีวิตมาพบพบเพื่อ
พลัดพรากเสมอไปจริงหรือ?

ทั้งสองจะฝ่าฟันอุปสรรคและเผชิญบททดสอบของชีวิตอย่างไร?

ความลับในความรักจะคลี่คลายไปในทางใด?

เขาและเธอจะร่วมสร้างตำนานรักท้องถิ่นบทใหม่ เพื่อสืบสาน
คุณมการณ์ ความหวัง และความฝันแก่คนร่วมสมัยสำเร็จหรือไม่?

ท่านผู้อ่านจะได้ร่วมเอนมิตคำตอบปลายเปิด...ด้วยกัน

บทนำ

๐ คิดเมื่อสองส่นุกยังเกาะกอดเกี่ยว	กันนอน นึ้นนา
คิดเมื่อบาเอามือมาซ้อนคอ	จูบแก้ม
คำรักห่อนจักพอ	มีเมื่อ ไฉนนั้น
เช่นชีวิตยังตั้งหมั้น	บ่ลืม ฯ ¹

หัวรุ่ง...ฟ้าฟากตะวันออกเหนือชายป่าภูพระบาทปรากฏแสง
วิบวับของดาวประกายพริ้ว ร่างแบบบางนางหนึ่งตะแคงคู้ยู่ใต้เพิงหิน
ใหญ่

“หนาว...”

¹ ตอนหนึ่งของ ‘อุสสาบารสโคลงต้นฉบับวัดป่าอิน ตำบลบ้านโป่ง อำเภอพรวัว จังหวัด
เชียงใหม่’ ต้นฉบับเป็นใบลานจารห้าบรรทัด จำนวนหนึ่งผูก มีเจ็ดสิบแปดหน้า บันทึกด้วย
อักษรธรรมล้านนา ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง วันที่แต่งหรือคัดลอก **ไพฑูรย์ ดอกบัวแก้ว** เป็นผู้
ปริวรรต **กรมศิลปากร** อ้างอิงไว้ในกรพิมพ์หนังสือ ‘โคลงอุสสาบารส’ พ.ศ 2565

หญิงสาวรำพึงในนิมิตกึ่งหลับกึ่งตื่น พลันนั้นเงาร่างสูงใหญ่ก้าว
เข้าประชิดก่อนทรุดกายลงนั่งเคียง ชายหนุ่มซ้อนศีรษะหญิงสาวผู้หลง
ในห้วงนิทราวางบนตัก

“หอม...หอมเหลือเกิน”

เขาทอดรำพัน ขณะเฝ้าสังเกตลมหายใจอ่อนจากร่างน้อย เพียง
เท่านั้น...ไม่มากกว่านั้น

...ตราบแสงอุษาทาบทับพสุธา นิมิตฟ้าจึงบังเกิด...

เธอชื่ออุษา (MISS USA)

“แม่...โควิดมันก็ผ่านไปหลายปีละ ฮ่านเฮากำไรขายผ่าบช่อยดี หนูว่าแม่ลองไลฟ์ขายในโทรศัพท์เบื่งบ่กะ เพื่อมีคนสนใจเบื่ง หนูเห็นบ้าน ครูแถมบ่ต้องตั้งฮ่านขาย ไลฟ์ขายอย่างเดียว เดี่ยวนี้รวยจนเออร์ลีไรไร มาขายชุดผ้าทอโลด”

อุษาสับไฟฟ้าไรต์ชุดแมวสยามในมืออย่างคล่องแคล่ว ขณะเอ่ยปากกับ**คุณอ่อน** มารดาผู้ครองสถานะมายานานยี่สิบเจ็ดปีเท่าอายุบุตร ผู้เป็นมารดาวางมือจากเสื้อคลุมทอมือลายขีดสลับหมี่ที่ช่างตัดผ้าเพิ่งมาส่งงานเมื่อสักครู่ หันมองเสียวน้ำบุตรสาวคนเดียวพร้อมแยมเย็น

“แม่ถนัดแบบนี้ มักเว่ากับหลูกค่าตัวเป็น ๆ บ่มักเว่ากับโทรศัพท์ ...มันคือคนบ้าเว่าอยู่คนเดียว มันตลก”

“โอ้...แม่ แล้วเราจะสู้ตลาดออนไลน์มันยังงั๊ละคะ”

อุษาบ่นอุบต่อหน้าสำหรับไพบโน้ตะเล็กข้างกายโดยเปลี่ยน
สำเนียงพูดแบบอีสานถิ่นเป็นสำเนียงภาคกลางอย่างที่พูดกับคนอื่น ๆ ที่
ไม่ใช่มารดา

“ก็ไม่ใช่ไง แม่มีร้านขายชุดทอมือเล็ก ๆ แบบนี้ดีแล้ว พออยู่พอกิน
สองคนแม่ลูก ไม่ต้องร่ำรวยเหมือนใคร แต่ก็ไม่ลำบากไม่ใช่หรอ...”

คุณอ่อนพลอยเปลี่ยนคำพูดเป็นภาษากลางตามบุตรีแต่ยังติด
สำเนียงถิ่นอีสาน ก่อนถาม “หรือว่า...อุษารู้สึกลำบากล่ะลูก?”

มารดาคุ่นชินกับการเรียกชื่อบุตรีด้วยนามเต็มมาแต่แรกที่บิดา
ตน... **หลวงตาอิน** ตั้งชื่อให้หลานสาวลูกครึ่งอเมริกัน...สะกดแผลในใจ
ที่ชายชาวต่างชาติผู้หนึ่งทิ้งให้กับเธอเลือนหายไปเกือบสิ้น เหลือมรดก
สำคัญยิ่งนั่นคือลูกคนเดียว ลูกสาวสุดที่รักไม่เคยเห็นหน้าบิดา คุณอ่อน
ให้ลูกรู้เพียงว่าชายผู้ให้กำเนิดชื่อ **จอห์น**...เพียงเท่านั้น นับว่าโชคดีที่อุษา
ไม่เคยร่ำร้องหาบิดาแต่อย่างใด คุณตาอินช่วยชุบชูและส่งสอนเธอมาแต่
แบเบาะ จนเมื่อหลานสาวบรรลุนิติภาวะแล้วนั่นแหละ คุณตาจึงบอกลา
ทางโลกย์ หันหน้าเข้าสู่ร่มกาสาวพัตร์นับเนิ่นมาได้เจ็ดปีโดยไม่มีแนวโน้ม
จะสึก

อุษาวางมือจากไฟ ลูกเดินมากอดสะเอวมารดาหลวม ๆ เหมือน
ทุกครั้งที่ต้องการออดอ้อน

“หนูไม่เคยลำบากค่ะ แม่เลี้ยงหนูมาดีที่สุด แต่...”

“แต่อะไร” มารดาเอี้ยวตัวชัก แกมยิ้ม “แต่อิหยังฮี้ลูก”

“หนูแค่เสนอไอเดียขยายฐานลูกค้านั่นะค่ะ ถ้าแม่ไม่เห็นด้วย ก็...
แล้วแต่แม่เลย”

คุณอ่อนหัวเราะเสียงใสดังสรวุ่น จับไหล่ลูก-run ออกเบามือ
กวาดสายตามองทั่วร่างบุตรสาว

“ลูกแม่ยิ่งโตยิ่งสวย เนื้อตัวหอมเหลือเกิน บุญของลูกเกิดมาเนื้อ
หอม พยาบาลห้องคลอดยังบอกเลย”

“แม่นะ...เปลี่ยนเรื่องอีกแล้ว วกมาเรื่องนี้ทุกที” อุษาคลี่ยิ้มเต็ม
แก้ม “หนูสวยไม่ได้ครึ่งแม่หรอกค่ะ...หนูพูดจริงนะค่ะ ดุชิ...อายุยี่สิบเจ็ด
ยังไม่เห็นมีใครมาจีบ” คราวนี้คนพูดหัวร่อคิกเป็นทีกระเช้าตนเอง ก่อน
ยกแขนข้างหนึ่งสอดดมผิวแล้วทำจมูกย่น “หอมยังงั้นนะ หนูไม่เห็นรู้สึก”

“ใครไม่จีบก็ช่างเขา...ดีสิ อุษาจะได้อยู่กับแม่นาน ๆ สมัยนี้ผู้หญิงไม่ต้องมีครอบครัวก็ได้ เราหาเลี้ยงตัวเองได้เสียอย่าง” คุณอ่อนว่า พลางยื่นใบหน้าหอมตื้นแขนบุตรสาว “หอม...ชื่นใจแม่”

อุษาเอียงตัวนิดหนึ่ง หัวเราะคิกคัก “ฮึย...แม่ หนูจู้จี้”

คุณอ่อนส่งยิ้มหวานก่อนผละตัวออก ผินหน้าไปทางประตูร้าน คล้ายมองหาใคร อุษาเหลียวตาม...ต้นปาล์มพัตขนาดสูงเทียมอกในกระถางขนาดใหญ่สีขาวสองใบนอกกรอบประตูกระจกทั้งซ้ายขวาและม้านั่งปีกไม้ริมชานปูอิฐแดงอยู่ในตำแหน่งเดิมตามปกติ คุณอ่อนชะเง้อคอมองตามแนวระแนงไม้สีขาวริมชานสองข้างไปไกลถึงถนนหน้าร้าน

“แม่นัดลูกค้าเหวอคะ” อุษาออกประหลาดใจ ปกติเวลามีลูกค้าเข้าร้าน มารดาจะกระวีกระวาดต้อนรับ แต่ไม่เคยแสดงท่าทีคล้ายตื่นเต็นลวงหน้าเช่นนี้

“อืม...เปล่าเหวอ” คุณอ่อนตอบไป ตายังจับจ้องออกนอกชานหน้าร้าน “ก็...เห็นบอกจะแวะมา”

“ใครคะ”

“ลูกค้านะ เพิ่งรู้จักกันไม่กี่เดือน”

อุษาขมวดคิ้วนิดหนึ่ง นักทวนใบหน้าลูกค้าใหม่ที่เพิ่งรู้จักในหัววง
'ไม่กี่เดือน' ตามมารดาว่า

“ครูน้าหรือเปล่าคะ เดือนก่อนครูน้าอุดหนุนชุดยาว กระโปรง
กระเปร่งไปเกือบสิบตัว เห็นว่าเดือนนี้จะมาอีก”

“ไม่ใช่หรอก คนนี้ลูกค้าผู้ชายนะ...ช่างเถอะ”

คุณอ่อนตบตบ หันมองสำหรับไฟบนโต๊ะทำงานของอุษา ทำที่จะ
เปลี่ยนเรื่องสนทนา อุษาจับสังเกตกิริยานั้นจึงพูดดัก

“เขาจิบแม่ตั้?”

ได้ผล...คุณอ่อนชะงักคำพูดค้างแคร์มฝีปาก อุษาเห็นทำที่นั่นยิ่ง
มั่นใจ ตั้งแต่เล็กจนโตไม่เคยเลยที่มารดาจะแสดงลักษณะการเช่นว่าเมื่อ
เอ่ยถึงบุรุษใด

“นั่นแน่ มีคนมาจิบแม่จริงด้วย” อุษาเปิดยิ้มกว้าง “ถ้าแม่ชอบ
เขาก็ลองเปิดใจคบดูสิคะ หนูสนับสนุน” หญิงสาวพืดหน้ายิ้มนัย

“พูดไปเรื่อย เราณี...” คนพูดคล้ายเอ็ดแต่ใบหน้ายิ้มละไม
สายตาจับจ้องสำหรับไฟพาไรต์ของบุตรสาว อุษามองตาม พอเดาใจ
มารดาได้

“หนูดูไฟให้แม่มัยคะ ถามเรื่องหัวใจ เรื่องอะไรก็ได้ทั้งนั้น รับรอง
ไม่คิดสตางค์แม่เลย”

คุณอ่อนหัวเราะออกจนได้ คำที่ว่าใครต่อใครในละแวกตลาดผ้า
นาข้าว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี บอกกันปากต่อปากว่า ‘ร้านผ้าทอมือ
คุณอ่อน’ มีหมอดูไฟปิยปชีมือนมั่งเป็นแรงดึงดูดสำคัญ ด้วยการตลาด
แบบซื้อชุดผ้าทอราคารวมเกินสามหมื่นบาท แถมทำนายดวงผ่านสำหรับ
ไฟทาโรต์โดยแม่หม่ออุษา ผู้มีสัมผัสพิเศษด้านการทำนายตั้งแต่วัยรุ่น
ลูกค้าเหล่านั้นมักกลับมาที่ร้านผ้าทอมือคุณอ่อนอีกหลายคราวเพื่อ
ขอรับบริการดูดวงเป็นหลักโดยเต็มใจจ่ายเงินแก่แม่หม่ออุษาโดยตรง
แล้วจึงพ่วงด้วยอุดหนุนชุดผ้าทอมือสักชิ้นสองชิ้น

กิตติศัพท์เกี่ยวกับความแม่นยำและความสบายใจหลังการดูไฟ
กับแม่หม่ออุษาเลื่องระบือข้ามตำบล ข้ามอำเภอ ข้ามไปจังหวัดใกล้เคียง
จนคุณอ่อนยอมรับว่าร้านเสื้อผ้าของเธออดพ้นวิกฤตเศรษฐกิจมาได้
หลายครั้งหลายครา เพราะความสามารถในการดูดวงและวิธีสนทนากับ
ผู้คนของแม่หม่ออุษา...บุตรสาวของเธอเอง

“ไม่ต้องเปิดไฟ แม่ก็รู้ว่าอุษาเปิดทางให้แม่”

คุณอ่อนหิวตาให้อุษาหน่อยหนึ่ง ก่อนหันไปทางประตูหน้าร้าน
อีกครั้ง “นั่นไง...คุณกินมาแล้ว”

อุษามองตาม เห็นบุรุษวัยกลางคนร่างสันตัดท่งท่าสง่าในชุด
ลำลองกึ่งออกกำลังกายก้าวเข้ามาในร้าน ประกายตาของผู้มาใหม่
ระยิบระยับราวคนหนุ่ม โดยเฉพาะรอยยิ้มเปิดเผยขณะเอ่ยทักเจ้าของ
ร้านและแม่หมอดคนดัง

“สวัสดิ์ครับสองสาว...คุณอ่อน...น้องอุษา”

เขาชื่อบาร์ต (MISTER BAROT)

ปรีณนน...

เสียงเครื่องยนต์รถมอเตอร์ไซค์แบบแต่งเพื่อใช้งานในพื้นที่
ทุรกันดาร ค่อย ๆ ลดระดับเมื่อผู้ขับขึ้นารถเข้าเทียบชายคาโรงจอดรถ
และดับเครื่อง ช่างอาคารเรือนแถวกิ่งปูนกิ่งไม้สองชั้นขนาดใหญ่
ติ่มมจากเป็นรูปตัวแอลโดยมีพื้นที่ส่วนหย่อมตรงกลางมุ่งหลังคาหันลาด
แบบโปร่งแสง

“คุณรถกลับมาแล้วค่ะ คุณแม่บ้านवाद”

สาวรับใช้วัยกลางคนนางหนึ่ง บ้องปากกระซิบบอกคุณแม่บ้าน
ใหญ่ประจำคฤหาสน์ของเจ้าสัวบุญลือ คุณแม่บ้านवादกำลังคุมสาว
รับใช้วัยไล่เลี่ยกันสามคนเตรียมเครื่องสำหรับอาหารว่างยามบ่าย ไว้
บริการเจ้าสัวและบุตรรับตึกใหญ่ด้านหน้า

คุณแม่บ้านใหญ่ในวัยเจ็ดสิบปีเหลียวไปทางคนพูด ก่อนยกมือ
บ้องหน้าผากเพ่งฝ่าแดดบ่ายแก่ไปยังโรงจอดรถ

บุรุษร่างสูงใหญ่นาม**बारत**คว้ากระเป่าใบย่อมจาก ‘ปั๊ป’ หรือ
กล่องอลูมิเนียมสีดำเคลือบด้านตรงท้ายรถ ส่งยืมมาแต่ไกล เขาก้าว
ยาว ๆ แล้วเปลี่ยนเป็นวิ่งเหยาะตรงรี่มาถึงเก้าอี้โยกของคุณแม่บ้านวาด
วางเบาะลงพื้นลานพร้อมทรุดตัวลงนั่งคุกเข่าพนมมือไหว้ผู้อาวุโส

“สวัสดิ์ครับ แม่वाद”

คุณแม่บ้านวาดชันกายขึ้นจากพนักพิงรีบรับมือใหญ่คู่นั้น

“โอ...พ่อรต หายไปหลายเดือน คิดว่าทั้งกันเสียแล้ว”

बारตอมยิ้มหน้อยหนึ่งสายตาบ่งบอกสำนึกเสียใจ พลางหันไป
รับไหว้จากบรรดาสาวรับใช้คนอื่น ๆ

“ผมเข้ากรุงเทพฯ ไม่กี่วันครับ เดียวก็ต้องไปต่างจังหวัดอีก...เฮ้อ
หลายเดือน”

“อะไร...เพิ่งมายังไม่ทันนั่ง จะไปไหนอีก...ฮิ”

คุณแม่บ้านวาดพูดเชิงบ่นไปเช่นนั้นเอง เธอชินแล้วกับบทบาท
แม่ทูนหัวผู้อาวุโสดูแลเด็กชายในอุปการะของเจ้าสัวบุญลือตั้งแต่เมื่อ
เกือบสามทศวรรษก่อน เจ้าสัวบุญลือส่งเสียให้बारतเล่าเรียนจนสำเร็จ
การศึกษาระดับปริญญาตรีด้านธรณีวิทยาและเจ้าตัวทำงานส่งตนเอง

เรียนจบระดับปริญญาโทเฉพาะทางสาขาธรณีวิทยากับถิ่นฐานแรกเริ่ม
ของมนุษย์โบราณ บารตแทบไม่เคยอยู่บ้านนานเกินหนึ่งเดือน ด้วย
หน้าที่การงานในฐานะนักวิจัยทางธรณีวิทยาอิสระทำให้เขาต้องเดินทาง
สำรวจป่าเขาทั่วประเทศ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน

บารตเคยบอกใครต่อใครว่า ยินดีไปแสวงหาความรู้ใหม่ทุกแห่ง
ที่เป็นป่าสูงชันหุบลึก ชอบไปทำงานทุกสถานที่ที่มีภูหิน

“ขอบคุณครับ”

บารตกล่าวขณะรับแก้วน้ำดื่มลอยมะนาวผ่านจากสาวรับใช้นาง
หนึ่ง ก่อนเอ่ยกับคุณแม่บ้านวาด “ผมต้องรีบทำรายงานวิจัยส่งหน่วยงาน
ในกรุงเทพฯ นะครับ พอดีเพิ่งได้ทุนวิจัยใหม่ ต้องไปอยู่แถวอีสานเกือบ
หนึ่งปีครับ”

“ฮ้า...” คุณแม่บ้านวาดอุทานได้เพียงนั้น คำพูดมากมายชะงัก
ค้างอยู่เพียงหัวอก ได้แต่ระบายลมหายใจยาวแบบปลง “เอาเถอะ พ่อรด
เห็นว่าอะไรเหมาะสมก็ทำไป”

“แม่वाद เอ้อ...ลาคุณลือ ออกไปอยู่กับผมมั้ยล่ะครับ แต่...มัน...
เอ้อ คงลำบาก แม่वादอายุมากแล้ว อยู่กับคุณลือผมจะสบายใจกว่า”

คุณแม่บ้านवादเคียงคอมองบุรุษหนุ่มที่ตนเลี้ยงมาแต่เล็ก แว
ตาแสนอาทร

“แม่ห่วงพอรตมากกว่า อิม...ปีนี้อายุเท่าไรแล้วนะ”

“สามสิบสองครับ”

“อ้อ...เกือบสามสิบปีแล้วสินะ”

คุณแม่บ้านवादเอื้อมมือเชี่ยเส้นผมปรกหน้าผากให้บารตเบามือ
ชายหนุ่มเฝ้าริมฝีปากเล็กน้อย รับรู้ว่าคุณแม่บ้านवादหมายถึงอะไร

เขาเกิดที่ใดไม่รู้ชัด แต่เติบโตมาที่บ้านหลังนี้ด้วยการดูแลเยี่ยง
มารดาของคุณแม่บ้านवाद และการอุปการะจากเจ้าสัวบุญลือ เมื่อถึงวัย
บรรลุนิติภาวะเขาเคยตั้งใจว่าหากเรียนจบมีงานทำ...จะกราบลาผู้มี
พระคุณออกไปใช้ชีวิตด้วยตัวเอง แต่เจ้าสัวบุญลือไม่อนุญาต ข้าคุณ
แม่บ้านवादทัดทานอีกแรง บารตจึงคงสถานะผู้อาศัยภายในขอบเขต
ปกครองของเจ้าสัวบุญลือ

ไม่ใช่ลูกแท้ และไม่ได้เป็นบุตรบุญธรรม...

เจ้าสัวบุญลือมักแนะนำเขาต่อหน้าคนอื่นว่า ‘เป็นคนใน
อุปการะ’ ตามความเป็นจริงเสมอมา บารตเคยถามถึงกำเนิดที่แท้ของ

เขา แต่คำตอบที่ได้คือไม่รู้ เจ้าสัวบุญลือบอกเพียงว่าเดินทางไปรับบาร์ดจากสถานสงเคราะห์เด็กชายวัยอนุบาลที่จังหวัดหนึ่งทางภาคอีสานเมื่อตอนบารตอายุเพียงสามขวบ บอกเพียงเท่านั้นและไม่ได้ให้ข้อมูลใด ๆ เพิ่มเติมอีก หากจะซักไต่ต่อเจ้าสัวบุญลือจะตัดบททันที เหลืออื่นใดเจ้าสัวบุญลือดูแลเขาแบบให้อิสระทางความคิด เขาสนใจอยากเรียนรู้สิ่งใด เจ้าสัวจัดหาให้เสมอ ทั้งการศึกษา ภาษา กีฬา ดนตรี บาร์ดได้รับการฝึกฝนเต็มที่เท่าที่ตนเองปรารถนา เจ้าสัวบุญลือไม่เคยบังคับหรือชี้แนะว่าต้องร่ำเรียนมาช่วยสานต่ออาณาจักรธุรกิจของเขา

แน่นอนบาร์ดไม่เคยถูกทวงบุญคุณ ไม่เคยต้องใช้ชีวิตอย่างอ้างว้าง เขาได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีที่สุดภายในอาคารชั้นสองของหมู่บ้านคนรับใช้ด้านหลังคฤหาสน์ใหญ่ โดยมีคุณแม่บ้านวาดเป็นเสมือนมารดา และมีคุณ**ลลิ** บุตรีคนเดียวของเจ้าสัวบุญลือ เป็นดั่งน้องสาวนอกสายเลือดที่เขาพร้อมปกป้องดูแล

“จะไปอีสานจังหวัดไหนล่ะ”

น้ำเสียงปรานีของคุณแม่บ้านวาดดังชายหนุ่มออกจากห้วงคิด

“ขอนแก่น อุดรฯ หนองคาย...ครับ ผมกับเพื่อน ๆ คณะวิจัยจะหาเช่าบ้านพักที่หนองคาย แม่วาดไม่ต้องห่วงนะ”

สีหน้าคุณแม่บ้านवादเปลี่ยนไปนิดหนึ่งแทบจับสังเกตไม่ได้ แต่
บารตรู้สึกได้ เขามั่นใจเต็มทีว่าคุณแม่บ้านवादเป็นห่วงบ่วงโยเขาล้วน ๆ

“มีเพื่อนไปด้วย แม่ก็ไม่ห่วงมาก” คุณแม่บ้านवादเปรยเบา ๆ
คล้ายรำพึงกับตนเอง

“ครับ เพื่อนกับรุ่นน้องก็วนเดิมนะครับ รวมผมด้วยก็สี่คน”

“เอาเถอะ ไปพักผ่อนก่อน เดี่ยวออกมากินของว่างด้วยนะ...ของ
โปรดคุณหนูลลินนะ แม่ทำไว้เยอะ”

บารตยิ้มหน่อยหนึ่ง เหลียวมองสารับของว่างอันประกอบด้วย
ชุดน้ำชาเขียว ขนมสอดไส้ผักโขม มะพร้าวรีว... นึกถึงคุณลลินผู้เกิดมาบน
กองทรัพย์นับอนันต์ เจ้าสัวบุญลือฟุ่มพุกบุตรคนเดียวยิ่งกว่าอื่นใดใน
หล้า บุตรสาวปรารถนาดำเนินชีวิตเช่นไร ไม่เคยขัด ไม่ชอบเรียนหนังสือ
ในโรงเรียนเจ้าสัวบุญลือก็นัดครูอาจารย์มือดีมาสอนให้ถึงบ้าน คุณลลินใน
วัยสิบห้าปีจึงไม่ต้องขวนขวายหางานอาชีพทำเพราะเจ้าสัวบุญลือไม่
ต้องการให้ลำบากแม้แต่ธุรกิจของเจ้าสัวเองก็อาจสร้างความเครียดให้
บุตรสาว เจ้าสัวไม่เคยให้บุตรสาวมาช่วยดูแลกิจการแต่อย่างใด เจ้าสัว
เตรียมปูทางชีวิตบนพรมกุหลาบให้คุณลลินตลอดอายุขัยแล้ว

“แล้วเดินทางยังงัยละ” เสียงคุณแม่บ้านใหญ่ออกอาหาร

“ขี้มั่วไปสิครับ” บารตอมยืม บั๊ยกปากไปทางรถมอเตอร์ไซด์คัน
เก่ง “เจ้าเกลบเพื่อนยากของผม”

“โอย มันไถลนะ ขอรถคันใหญ่ของคุณท่านไปใช้เถอะ” คุณ
แม่บ้านวาดพูดไปทั้ง ๆ เดาคำตอบจากอีกฝ่ายได้

“ผมขี่เจ้าเกลบสบายดีแล้วครับ เงินจากน้ำพักน้ำแรงของผมเอง
ผมไม่อยากจะรบกวนคุณลือมากไปกว่านี้”

คุณแม่บ้านวาดทอดถอนใจใหญ่ ไม่เอ่ยคำได้อีก ทั้งสองหันมอง
คฤหาสน์หลังใหญ่สีขาวทางด้านหน้าซึ่งมีผู้พำนักเพียงสองคน...คือ
เจ้าสัวบุญลือ และคุณลือ

ไฟชีวิตสำหรับไหม

บรรยาการยามบ่ายแก่ภายในร้านผ้าทอมือคุณอ่อนระอุยิ่งกว่า
เปลวตะวันเบื้องนอก เมื่ออาคันตุกะคนสำคัญของคุณอ่อนมาเยือนและ
เปิดคำทักทายเยี่ยงคนสนิทมานับนาน อุษาเริ่มรู้สึกอึดอัดแถม
ตะครันตะครอพิกล จะว่าเป็นไข้กะทันหันย่อมมิใช่...หญิงสาวรู้ทันที
สัมผัสพิเศษบางประการส่งสัญญาณเตือน...เธอต้องระวังบุรุษผู้นี้

“น้องอุษาช่วยดูไฟให้ผมทีเถอะนะครับ ผมอยากรู้เรื่องสำคัญ”

หนุ่มใหญ่วัยห้าสิบปีเอ่ย ก่อนหันไปมองตาคุณอ่อนเป็นเชิงขอ
เสียงสนับสนุน

“อุษาดูดวงไฟให้คุณถีนน้อยเถอะนะลูก”

น้ำเสียงนั้นวิงวอนมากกว่าสั่ง คุณอ่อนรู้ดี เธอไม่สามารถสั่งให้
อุษาดูไฟทาโรตีให้ใครได้ถ้าเจ้าตัวไม่พร้อม

“ค่ะแม่”

อุษาสูดหายใจลึก คว่าสำหรับไฟแมวสยาม มาเคาะสันไฟลงบน
โต๊ะทำงานดัง...ตึ้ง...

คุณอ่อนมองตาคุณถิ่น ต่างฝ่ายต่างไม่แน่ใจว่าควรทำตัวอย่าง
ไรต่อ

“เอ้อ...น้องอุษา คือ ผม...”

“เริ่มจากเรียกชื่ออุษาเฉย ๆ ไม่ต้องน้องนะคะ”

น้ำเสียงนั้นราบเรียบไม่บ่งบอกความรู้สึกใดเป็นพิเศษ พอกันกับ
สีหน้า

“ครับ...ตกลงครับ”

คุณถิ่นเหลียวมองคุณอ่อนผู้นั่งบนเก้าอี้ อีกด้านหนึ่งของโต๊ะ
เบื้องหน้าเขา คือแม่หมออุษา และนาที่ต่อไปนี่เขากำลังจะได้ดูโชคชะตา
ผ่านไฟทาโรต์ของเธอ

อุษาเหยียดยิ้มมุมปากหน่อยหนึ่ง ลงมือสับไฟคล่องแคล่ว ไม่มี
ใครนับทันว่าแม่หมอสาวสับไฟกี่ครั้งนานกี่วินาที ทั้งคุณอ่อนและคุณถิ่น
ต่างมองไฟเต้ระบ่ำกลางอากาศราวต้องมนตร์ ต่อเมื่อหญิงสาวกรีดไฟ
ด้วยสองมือและวางกองไฟลงบนโต้นั้นละ ทั้งสองจึงหลุดจากภวังค์

“เชิญคะ”

เสียงนั้นกังวานแว่ว รวากับดังมาจากที่แสนไกล “มือซ้ายนะคะ”

คุณถีนอกเงอะะะ “ยังงั้นครับ”

“มือซ้ายตัดไฟเลยคะ...เชื่อมั่นในไฟ เชื่อมั่นอุษา และเชื่อมั่นตัวเองนะคะ...เชิญตัดไฟหนึ่งครั้งคะ”

คุณอ่อนพยักหน้าหนึ่ง คุณถีนจึงเอื้อมมือซ้ายหยิบกองไฟ ขึ้นมาปึกหนึ่ง วางลงเคียงกองเดิม แม่หมอคว่ากองไฟหลักวางทับบน กองไฟที่วางเคียง กวาดไฟทั้งกองเป็นแนวระนาบเรียงต่อกันเป็นรูปพัด คลี่

“เชิญหยิบไฟออกมาห้าใบ ไม่ต้องคิดอะไรนะคะ สบาย ๆ”

“หยิบเลยนะครับ”

คุณถีนลั้งเล เหลียวมองคุณอ่อนอีกหน ฝายหลังพืดหน้าให้ “เอ้อ...ใช้มือข้างไหนครับ”

“มือไหนก็ได้คะ เชิญคะ”

คุณถีนกวาดตามองไฟ่ทุกใบรวดเร็ว เลือกหยิบไฟ่ใบแรกส่งให้แม่หมอ ถึงตอนนี้เจ้าตัวเริ่มแสดงอาการตื่นเต้นปิดไม้มิด

“ยังไม่ต้องหงายไฟ่ใช้มั้ยครับ”

“หยิบส่งมาให้ดูษาเท่านั้นคะ หยิบต่อสิคะ”

คุณถีนเลือกไฟ่ครบห้าใบทั้งมือซ้ายและขวา ยื่นให้แม่หมอดูษารวดเร็ว แล้วจึงหันหาคุณอ่อนขอกำลังใจ อีกฝ่ายเพียงยิ้มน้อย ๆ

ดูษาหงายไฟ่ทั้งห้าใบจากซ้ายไปขวา แล้วรวบไฟ่ที่เหลือกลับเป็นกองเดียว ไวจนคนอื่นมองไม่ทัน

“ใบแรกนะคะ...แม่วิเชียรมาศกอดจันทร์เสี้ยว”

เสียงกังวานหนักแน่นของแม่หมอทำให้คนฟังทั้งสองรู้สึกลึ้นระทึก...

“ดูษาขอเล่าย่อ ๆ ก่อน ว่าธรรมชาติของแม่วิเชียรมาศถือเป็นสัตว์ช่วงกลางคืนนะคะ แมวมักจะได้รับรู้สิ่งที่คุณไม่รู้ไม่เห็น นักดูไฟ่ทาโรต์เลือกใช้ไฟ่แมวมาท่านายเพื่อเป็นการเปิดแนวทางใหม่ในการค้นหาความหมายและวิธีคิดที่คุณทั่วไปอาจมองข้าม”

อุษามองลึกเข้าไปในดวงตาของลูกค้าผู้ขอดูดวง อีกฝ่ายผลอก
กลืนน้ำลายลงคออีกหนึ่ง เหลียวหาสตรีอีกคน...คุณอ่อนพยักยิ้มให้
กำลังใจ

“สำหรับนี่เป็นหนึ่งในชุดลายไทย คือชุดแมวสยาม เหมาะสำหรับ
คุณไทยเราโดยเฉพาะ...”

แม่หมอสาวเคาะนิ้วชี้ลงบนกองไฟใหญ่ “ไฟแมววิเชียรมาศทอด
จันทร์เสี้ยวที่คุณถนัดเลือกเป็นใบแรก บอกถึง...”

คนฟังทั้งสองต่างเฝ้าปาก จ้องมองดวงตาแมวในไฟแน่ว

“จิตใต้สำนึกของคุณค่ะ”

แม่หมออุษาเอ่ยแถมซ้ำ “ปกติพฤติกรรมของคนเราจะมีผลมา
จากข้างขึ้นข้างแรมของพระจันทร์ด้วยนะค่ะ ใครจับได้ไฟใบนี้แสดงว่า
อาจอยู่ในช่วงสับสนเพราะไม่สามารถหยั่งรู้เบื้องลึกของจิตใต้สำนึก
ตัวเอง หรือไม่แน่ใจว่าจิตใต้สำนึกของคุณจะนำพาเรื่องอะไรมา อีกทาง
หนึ่งก็คือตอนนี้คุณกำลังหลงใหลอะไรบางอย่างที่ทำให้จิตใจอ่อนไหว
หรือต้องการให้ใครสักคนช่วยบำบัดหัวใจ”

เจ้าของดวงชะตาส่งสายตาซึ่งไปยังพยานร่วมรับรู้อีกคน อีกฝ่าย
เพียงอมยิ้ม

“แปลว่า...ดีหรือไม่ดีครับ”

เสียงทุ้มนุ่มออกเคลิ้ม คล้ายจิตลอยละล่องไปถึงจันทร์เสี้ยวใน
ไฟ แต่แล้วคล้ายถูกเล็บแมวปริศนาข่วนกลับ...ถึงสะดุ้งจนต้องรีบถอน
สายตา

“ไม่ทั้งคู่ค่ะ ไฟไม่ได้ระบุว่าดีหรือไม่ดี”

แม่หมอตอบฉับไว “ไฟแมววิเชียรมาศจะบ่งชี้ไปที่เรื่องการค้า ไฟ
น่าจะแนะนำว่าคุณควรสำรวจความรู้สึกนึกคิดตัวเอง อะไรที่ไม่แน่นอน
อย่าเพิ่งทุ่มเทลงทุนไป ควรรอให้เข้าสู่ระยะวงโคจรครั้งถัดไปของ
พระจันทร์เสี้ยวนะคะ”

“อ้อ...”

คราวนี้เสียงจิ้งจอกกลับเป็นของคุณอ่อนในฐานะพยานชะตา

“คุณถีนอาจต้องเปิดเนนจันทร์นิดหน่อย”

แม่หมอเอียงคอมองไปทางท้ายทอยของคนตรงข้าม “เนนจันทร์
อยู่ช่วงท้ายทอยหรือหลังคอเรานะคะ ถ้าตัดผมขึ้นอีกนิดทางชีวิตจะ

กระจางขึ้นนะคะ จะส่งผลดีกับเรื่องความสัมพันธ์ ความรัก และความ
อ่อนโยนของชีวิตด้วยค่ะ”

เจ้าของชะตายกมือลูบหลังคอทันที

“อืม...ผมรู้สึกเหมือนกันว่าผมยาวไปหน่อย เดี่ยวเย็นนี้จะไปตัด
ผมเลยครับ”

คุณอ่อนส่งยิ้มหวานให้ทั้งแม่หมอและผู้รับการดูดวง แม่หมอ
อุษาไม่ได้ยิ้มตอบ ตาเพ่งไฟโบที่สองซึ่งคว่ำหน้าอยู่

“โบที่สองนะคะ”

อุษาพลิกไฟโบถัดมา “**ไฟแมวสีสวาดกับมิดทั้งห้า**”

สิ้นเสียงนั้น ผู้เลือกไฟเล็กคิวสูง คุณอ่อนพลอยลှ่นไปด้วย

“แมวสีสวาดเกี่ยวข้องกับความเมตตา แต่พออยู่รวมกับมิดทั้งห้า
เลยแปลความได้ว่าเกี่ยวกับการยับยั้งชั่งใจ ความรู้สึกลึกซึ้ง และอาจ
หมายถึง...การถอยหนี”

แม่หมออุษามยิ้มชนิดหนึ่ง พลังเพ่งมองคนตรงหน้าแน่น “มิด
ห้าเล่มเกี่ยวกับความไม่แน่ใจ อาจมีอุปสรรค หรือมีอะไรสักอย่าง
ขัดขวางการตัดสินใจที่ทำให้รู้สึกเหนื่อยล้าได้”

“เอ...ไม่มีอะไรทำให้ผมไม่แน่ใจนะครับ” คุณถีนั่นหัวเราะ ๗

“อุษาลืมบอกไปว่าไฟที่คุณเลือกใบนี้ มันกลับหัวคะ”

คนฟังหันมองหน้ากันทันที แม่หมออุษารายต่อโดยไม่รอใครซัก

“ความหมายของไฟกลับหัวใบนี้ อาจแสดงถึงความรู้สึกวิตกกังวลอย่างแรงกล้า รวมถึงการคิดลบ คิดไม่ซื่อ หรือมองโลกแง่ร้าย”

ประกายตาของผู้ขอดูดวงชะตาฉายแววประหลาดเพียงแวบขณะใบหน้ายิ้มละไมคล้ายไม่เชื่อถือคำทำนายเท่าใดนัก เขาปรายตาไปยังไฟอีกสามใบที่เหลือ อุษาไม่รอช้าพลิกไฟใบที่สามทันที

“แมวโกญจาอธิบดี”

น้ำเสียงเปี่ยมพลังเมื่อกล่าวชื่อไฟ พลอยทำให้ผู้ดูดวงชะตารู้สึกตื่นเต้นอีกครา

“แมวโกญจาเป็นแมวสยามสายพันธุ์หนึ่ง อธิบดีแปลว่าผู้เป็นใหญ่ ในที่นี้บ่งบอกลักษณะความเป็นผู้นำของคนเลือกไฟ ถ้าเป็นนักธุรกิจก็เป็นคนที่ประสบความสำเร็จสูง ฐานะดีในระดับเศรษฐี มักใช้เงินทำงานในทุกมิติชีวิต เก่งทางเจรจาต่อรอง เป็นที่ปรึกษาที่ดีและเป็นผู้นำที่เพียบพร้อม”

ได้ยินคำทำนายนั้ คุณถึนถึงถึบเปดถึมถึวถึงพออกพอใจ

“แม่นถึเดถึว ตรงเฟงเลย” เขายถึดอถึก ส่งถึมถึให้ถึคุณอถึน

แม่มออุษาหถึบไฟบอที่สถึหถึงายโดยวอ

“แมวธึลาสาขมอขปลาถึ่าง”

คุณถึนสละดั่งหอยง หุบถึมถึแทบมอถึน

“อะไรนละครถึบ”

“ซอไฟนละคะ”

แม่มออุษาเผยถึมถึวถึง “แมวธึลาศถึในตำราสมุทธชอยสามตำรถึบ
จะมอหลายลถึกษณะ ไฟบอถึนถึเป็นลถึกษณะตามตำราของวถึดอรุณฯ นละคะ
สถึงเกตรูปแมวจะเหมถึนสมมถึงเห้าขาวยาวมาถึงศอถึก รอบคอสถึขาว หาง
สถึขาว ส่วนอาการขมอขปลาถึ่างถึนถึสละหถึนพถึนฐานนถึสยของคณเลถึอกไฟ
เทถึยบคณนถึสยแมวขมอขถึว ๆ ไป คุณถึนถึดอถึถึถามถึวเองวามอถึนถึสยคล้าย ๆ
อถึ่างถึนถึหรือเปลา”

“โอ...มอเลยครถึบ เกดมาผมมอไม่เคยคถึดขมอขของคณใคร มอเคย
ทำด้วยครถึบ”

คนถูกถามปฏิเสธเร็ว “ผมทำกิจการก็ถือความถูกต้องมาตลอด ไม่เคยคดโกงใครทั้งนั้น”

ประโยคทำยคล้ายผู้พูดตั้งใจสื่อถึงเจ้าของร้านผ้าทอเป็นสำคัญ คุณอ่อนไม่ได้แสดงท่าทีใด ๆ นอกจากตั้งใจฟังคำทำนายของบุตรสาว

“ไฟอาจบอกผิดก็ได้ค่ะ”

แม่หมอลุขายิ้มเย็น เอื้อมมือหยิบไฟแมวสยามใบสุดท้าย **“แมวขาวมณีห้อยหัว”**

คุณถิ่นมีสีหน้าแปลกแปร่ง พยายามเตือนตนตามคำแนะนำของแม่หมอที่ให้เชื้อมันในไฟเป็นอันดับแรก

“แมวขาวมณีเป็นแมวสยามบ่งบอกถึงโชคลาภ คุณถิ่นเลือกไฟใบนี้แสดงว่าเป็นคนมีดวงทางเสี่ยงโชค ถ้าเป็นนักพนันก็มีมือขึ้น...”

“โอ้...ฟังดูดีนะครับ แต่บอกตรง ๆ ผมไม่ชอบการพนันเลย ผมเป็นคนค้าขาย เรื่องเสี่ยงโชคอะไรนั้นไม่ใช่ทางจริง ๆ”

ลูขายิ้มกว้าง “ยังบอกไม่หมดค่ะ”

“อ้อ...ครับ ๆ”

“ถ้าชอบลงทุน ก็จะได้ผลกำไรมาก มีโชคทางการลงทุนด้วยค่ะ”

คุณถิ่นตบเข้าตัวเอง

“ใช่ ๆ นั่นละ...แม่นมาก แม่นจริง ๆ”

เจ้าของร้านสาวใหญ่คนงามพลอยยิ้มถูกอกถูกใจ ขณะอุษาพูดเสียงเรียบ

“จบการทำนายจากไพ่ห้าใบ คุณจะให้เปิดไฟตอบคำถามเฉพาะเรื่องอีกก็ได้ แต่ต้องสับไพ่และเลือกไพ่รอบละหนึ่งใบต่อหนึ่งคำถาม จะถามกี่ข้อก็ได้ค่ะ ค่าบริการเพิ่มอีกนิดหน่อย”

คนฟังทั้งสองหันหากัน คุณอ่อนส่ายหน้านิดหนึ่ง อีกคนจึงตอบ

“ผมสนใจนะครับ แต่วันนี้เห็นจะพอก่อน เดี่ยววันอื่นค่อยปรึกษาใหม่ดีกว่า”

“ได้ค่ะ แล้วแต่ลูกค้าค่ะ”

“ขอบคุณมากนะอุษา ผมสนุกมากจริง ๆ”

“การดูไพ่เป็นงานของอุษาค่ะ ไม่ได้ตั้งใจให้เป็นเรื่องสนุก” หญิงสาวแย้งเสียงเรียบ

“ขอโทษ...ขอโทษ ผมพุดผิดนะ ไม่ได้หมายความว่าอย่างนั้น”

คุณถิ่นหันหาคุณอ่อน “เอ่อ...ผมโอนเงินค่าดูหมอให้อุษาได้เลย
ໄໝ້ຍັຍໄກ້”

คุณอ่อนพเห็ดหน้าให้ลูกสาว อุษาหยิบป้ายรหัสรับจ่ายเงินเป็น
สัญลักษณ์ทางคอมพิวเตอร์ ยื่นให้ลูกค้า

“นี่คิวอาร์โค้ดบัญชีของอุษา สแกนจ่ายได้เลยค่ะ หนึ่งหมื่นบาท
เท่านั้น ลดราคาให้ครึ่งหนึ่งในฐานะ...เพื่อนแม่ค่ะ”

“โอ๊ะ...ไม่ได้สิ ต้องจ่ายเต็ม”

คุณถิ่นเปิดยิ้มกว้าง รอยย่นตรงหางตาเพิ่มเสน่ห์ให้เจ้าตัวยิ่ง
กว่าเดิม

“ไม่มีเต็มไม่มีขาดค่ะ แล้วแต่อุษาพอใจ แต่ละคราคาไม่
เท่ากัน”

“โอเค ถ้าอย่างนั้นผมจ่ายให้เท่านี้ อุษาคงไม่ขัด”

คนพุดยื่นโทรศัพท์มือถือตรงหน้าแผ่นคิวอาร์โค้ดคู่หนึ่ง เสี่ยง...
ตั้ง...จากโทรศัพท์มือถือของอุษาดังขึ้น เจ้าตัวกดดูแล้วยิ้มให้โทรศัพท์

“ขอบคุณมากค่ะ... ขอขอบคุณที่ใช้บริการตรวจดวงชะตาจากไพเราะไรต์ของแม่หม่อุชานะคะ”

“ยินดีครับ ไว้วันหน้าจะรบกวนใหม่นะ เอ้อ...เพื่อเป็นการขอบคุณ”

คุณถิ่นรีบเข้าเรื่องสำคัญ “เย็นนี้ผมขออนุญาตพาคุณอ่อนกับอุษาเข้าตัวเมือง ไปหาร้านอร่อย ๆ กินกันดีมั้ย อุษาชอบกินอะไรล่ะ ถ้าเบื่ออาหารอีสานบ้านเรา จะลองอาหารเกาหลีดีมั้ย มีร้านเปิดใหม่ในห้าง ผมเห็นลูกค้านุ่ม ๆ สาว ๆ เข้าเยอะ อุษาน่าจะชอบ”

อุษามองมารดา ไม่ตอบรับไม่ปฏิเสธ คุณอ่อนเห็นท่าที่ลูกจึงพูดตอบ

“ไว้วันหน้าดีกว่าค่ะคุณ อ่อนว่าเย็นนี้คุณไปตัดผมเถอะ”

บุรุษวัยกลางคนนึกได้ ยิ้มน้อย ๆ

“จริงสิ แม่หม่อุชานะแนะนำให้เปิดเนิ่นจันทร์” ว่าพลางลูบผมบริเวณท้ายทอยแก้แค้น

“ถ้าแม่อยากไปเป็นเพื่อนคุณถิ่นตัดผมก็ตามสะดวกนะคะ เดี่ยวหนูปิดร้านเอง” อุษาพูดพลางเก็บสำรับไฟ้เข้าตลับ

ผู้มีพระคุณ

“พี่รดา...พี่รดา ลลิตคิดถึงจะแย่”

เสียงแหลมดังมาก่อนร่างอ่อนแอจะกลามาปรากฏต่อหน้า
บรรดาสั่งอิมก่อนโยนให้สตรีวัยเบญจเพสบุตรเพียงคนเดียวของเจ้าสัว
บุญลือ ผู้ที่ตนเองรักประหนึ่งน้องสาวแท้ ๆ

“คุณลลิตไม่ไปไหนหรอกครับ” เสียงถามก่อนโยนพอกับดวงหน้า

ลลิตสะบัดชายกระโปรงน้อยหนึ่งก่อนทิ้งตัวลงนั่งบนชิงช้าหวาย
ขนาดใหญ่มีเบาะรองนุ่มหนาelayดอกไม้กระจัด เหล่าผู้รับใช้ทั้งหญิง
ชายต่างค้อมตัวหลบพ้นบริเวณลานหน้าอาคารกิ่งปฐพีกิ่งไม้ สาวรับใช้วัย
กลางคนนางหนึ่งช่วยพยุงคุณแม่บ้านวาดเดินกลับเข้าเรือนพักชั้นล่าง
โดยไม่มีใครพูดอะไร

“ออกตอนเย็นสิคะ”

คนตอบไม่สนใจใครนอกจากบารต “อีกแป๊บต้องไปแต่งหน้า แต่งตัว ช่างมารอแล้ว”

ลลิ้มแป้นเครื่องหน้าสดกระจ่างปราศจากเครื่องสำอางอย่างที นาน ๆ หน คนร่วมรั้วบ้านจะได้เห็น เพราะปกติลลิ้มก็ปรากฏกายตาม งานสังคมชั้นสูงด้วยรูปโฉมปรุงประพูนด้วยเครื่องสำอางฝีมือนัก แต่งหน้ามืออาชีพ

“คุณแม่บ้านวาดให้คนไปส่งของวางที่ตึกใหญ่ คุณพ่อกับลลิถึงรู้ ว่าพีรตกลับบ้าน”

ลลิทำเสียงเล็กเสียงน้อยราวเด็กเล็กอดอ้อนพี่ชายใหญ่ ด้วย ทั้งคู่ต่างเติบโตตามกัน...เห็นกันมาตั้งแต่เด็ก ลลิรับทราบว่าบิดา รับ คุปต์ัมภีพี่ชายกำพร้าคนนี้มาตั้งแต่ก่อนเธอเกิดหลายปี และอันที่จริงลลิ เองก็เป็นกำพร้ามารดาเช่นกัน บิดาบอกเพียงว่าเธอเป็นเด็กหลอดแก้ว หนึ่งรับจ้างอุ้มท้องพ่นหน้าทีแล้วก็แยกย้ายกันไป ไม่นับเป็นแม่ใครได้ ลลิจึงไม่สนใจติดตามถามถึงสตรีผู้รับจ้างคลอดเธอเลย

“พี่มาไม่นาน...”

บารตพูดค่าน้อย อีกฝ่ายยิ่งกระแง้ากระงอด

“เพื่อน ๆ ลลียากเจอนักธรณีวิทยาตัวเป็น ๆ บ้างนี้”

ว่าพลางไล่เท้าบนพื้นลานโดยแรง ดีดตัวเองในตะกร้าชิงช้า
เหวี่ยงไปด้านหลัง ก่อนปล่อยให้แรงโน้มถ่วงดึงกลับมาในมวลอากาศ
เบื้องหน้า ปากยังขยับเจื้อยแจ้ว “ไหน ๆ ลลิจึงเอาดีทางการเรียนแล้ว ขอ
มีพี่ชายหล่อเท่จบโท...ไปอวดเพื่อนบ้างไม่ได้หรอ”

“พี่ไม่ใช่ของเล่น”

บรรดหวัหระในลำคอ ไม่ได้รู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจดังคำพูดเพราะ
เขาเข้าใจนิสัยของลลิดี เธอเป็นคนไม่คิดอะไรซับซ้อน ไม่มีเล่ห์กลต่อใคร
อาจเป็นเพราะบริบทโลกของลลิดูกบิตาจัดแต่งให้สวยงามเกินกว่า
สภาวะชีวิตอันเป็นอื่นของผู้คนร่วมโลกเดียวกัน ถึงอย่างนั้นลลิก็กหาใช่
หญิงเบาปัญญา...เธอรู้คิดรู้ใคร่ตามแบบฉบับของเธอเอง

หญิงสาวในตะกร้าชิงช้าแหงนหน้าหวัหระคิกคัก ขณะเหวี่ยง
ตัวเองไปมาในอากาศอีกหลายรอบ

“ลลิจู้หรงกน่า หยอก ๆ นะคะ”

พูดพลางค่อย ๆ ปล่อยให้ชิงช้าไกวไปมาตามแรงเฉื่อยอีกพักจน
หยุดสนิท “ว่าแต่พี่รตลิมอะไรไปรีเปล่าน่า...”

“วันมะรืนครบรอบวันเกิดปีที่สิบห้าของคุณลลิ”

บาร์ตตอบรวดเร็ว “พี่รีบกลับมาทำงานสำคัญนะ”

“ไฮโย...พี่รตจำได้”

ลลิโผล่ตัวจากซิงช้า ปรี่เข้ากอดรอบคอชายหนุ่ม บาร์ตรับร่าง
แน่นน้อยแทบไม่ทัน

“จำได้สิ วันสำคัญของผู้มีพระคุณนี่”

บาร์ตจับไหล่บางให้ขยับห่างโดยไว

ลลิทำปากห่อเล็กน้อยอย่างที่ตนเองเชื่อว่าน่าเอ็นดู

“ผู้มีพระคุณอีกละ พี่ตอย่าพูดคำนี้เลย ลลิไม่อยากฟัง พี่ต
เหมือนพี่ชายแท้ ๆ ของลลินะคะ ชีวิตลลิกี้มีแต่คุณพ่อกับพี่ตนี่แหละ”

บาร์ตอมยิ้มพืดหน้านิดหนึ่ง ไม่ตอบอะไร

“พี่ว่าจะไปหาคุณลือพอดิ ไปกันเลยมัย”

สาวน้อยผู้อ่อนวัยกว่าเจ็ดปีพยักหนึ่ก ดึงข้อมือบาร์ตพาออกเดิน
ชายหนุ่มนี้ก็นึกในใจว่าจะหาวิธีพูดอย่างไรให้คุณลลิระมัดระวังกิริยาสนิท
สนมถึงเนื้อถึงตัวต่อเขา...อย่างที่ไม่ให้เป็นการขัดใจ แต่ให้เข้าใจว่า

ต่างฝ่ายต่างเป็นผู้ใหญ่และไม่ได้เป็นพี่น้องกันโดยสายเลือด...จะพูด
อย่างไรให้เหมาะสมและถนอมน้ำใจคุณหนูดีहनอ?

เมื่อผู้อุปการะกับคนในปกครองพบหน้ากัน ต่างฝ่ายไม่ได้
สนทนากันมากความนอกเสียจากถามไถ่สารทุกข์สุกดิบของแต่ละฝ่าย
โดยเฉพาะบรรดา...หากเจ้าสัวบุญลือไม่เอ่ยถามเขาจะนิ่งเงียบ เป็นฝ่าย
รับฟังถ้อยคำของผู้มีพระคุณ

“ถ้าเปื่องานเมื่อไหร่ก็ต้องไปทำมันหรือก วิจัยหินอะไรนั้นนะ
...มันเหนื่อย อยู่แต่ในป่าเขาอันตรายจะตาย ฉันไม่ได้เลี้ยงแกะมาให้
ลำบากนะ”

เจ้าสัวบุญลือพูดรวบ่น “อยู่บ้านเป็นเพื่อนหนูลิดีดีกว่า”

คราใดที่เจ้าสัวบุญลือเอ่ยประโยคทำนองนี้ บรรดาตยิ่งนิ่งกว่าหุ่น
ปั้น

“แล้วนี่จะอยู่ทางโน้นเป็นปีเลยหรือ”

“เกือบปีครับ ผมจะพยายามกลับ...เอ้อ...บ้าน...บ้างครับ”

“แหกหาเรื่องอยู่แต่ข้างนอก หรือว่าไม่ชอบอยู่เรือนหลังกับพวก
คนแก่ ฉันทปลุกตึกให้อยู่ต่างหากก็ได้นะ ที่ออกกว้าง”

“ผมอยู่ตึกหลังสบายดีแล้ว ไม่มีปัญหาเลยครับ”

บารตตอบเรียบ ๆ “ผมรักงานของผม...มันทำให้ผมเข้าใจ
ความหมายของการมีชีวิตอยู่ครับ”

“ฟิรตพูดอะไรฟังยากจัง” ลลิทำหน้าเหลือ

“อืม...ก็ดี” เจ้าสัวบุญลือพูดสั้น ๆ “ดูแกจะรักป่าเขา รักธรรมชาติ
เหลือเกิน แล้วแต่แกเถอะ”

บารตหลับตาลงมองพื้นกระเบื้อง ใจลอยไปถึงแหล่งหินทรายใน
พื้นที่สูงจากจิตสำนักไร่ที่มา

จริงอย่างผู้มีพระคุณกล่าว เขาทุ่มเทชีวิตให้กับหน้าที่การงาน
เขาหลงรักเนื้อหิน ต้องการศึกษให้เข้าใจสภาพทางนิเวศของพื้นที่ต่าง ๆ
ทั่วประเทศ ข้อมูลความรู้พื้นฐานทางด้านธรณีฐานบ่งชี้ว่าแผ่นหิน
เปลือกโลกทางอีสานของไทยเป็นกลุ่มเดียวกับธรณีฐานของประเทศ
เพื่อนบ้านทั้งลาวและเวียดนาม

แผ่นดินและผืนดินเหล่านั้นล้วนคลอนเนื้อหัวใจของเขาราวกับ
เป็นแผ่นดินเกิด คนไม่รู้ที่มาไม่รู้ชาติกำเนิดอย่างเขาจำต้องหาหลัก
หนักแน่นเพื่อยึดเหนี่ยวจิตวิญญาณ...บางทีชีวิตอาจถูกรังสรรค์มา
เพื่อให้ 'ธรณีสัณฐาน' เป็นพยาน' แน่แท้

เทือกศิลาแสนมั่นคง...แต่หากมีสิ่งใดเขาจะกร่อนได้ก็ต้องใช้
ระยะเวลาเป็นหมื่นแสนล้านปี สิ่งที่ว่านั้นมีสภาพในเชิงอ่อนพลิ้ว
ละมุนละไม ทั้งเกี่ยวกวาดบาดบ่อนตามสภาวะธรรมแต่ละห้วง

...สายน้ำ และ สายลม...

ธรรมปัจเจกยัสดังว่าย่อมสิ้นสละเพื่อนผิวนิเวศไม่วันใดก็วันหนึ่ง แม้
ช่วงชีวิตของมนุษย์กระจัดกระจายจะมีทันได้ประจักษ์แก่สายตาตน
ร่องรอยซอนเขาจะได้ถูกจารไว้แล้วบนเนื้อหินนั่นเอง

แล้วเขาไม่สมควรแกะรอยเหล่านั้นเพื่อทำความเข้าใจที่มาของ
โลกละหรือ? เขาไม่พึงเสาะสืบรากพสุธาเพื่อทำความเข้าใจที่มาของชีวิต
มนุษย์...เช่นนั้นหรือเล่า?

บารตยีนยันปณิธานในใจตน ตั้งแต่เริ่มต้นอาชีพนักธรณีวิทยา
อิสระเมื่อสิบปีก่อนแล้ว

ชีวิตลิขิตเอง

ธารน้ำเล็ก ๆ เลาะผ่านกรวดหิน...ลมโปรยโรยผ่านผิวน้ำเซาะ
กรวดบังเกิดเสียง...*กรุ่นกริ่ง* *กรุ่นกริ่ง*...ละม้ายเสียงใบโพระย่าต้องลมตรง
ชายคากุฏิหลังย่อมของหลวงตาอื่นซึ่งตั้งอยู่ริมลำธาร ห่างจากกุฏิหลัง
อื่น ๆ ภายในอาณาบริเวณสำนักสงฆ์ริมน้ำโมง อำเภอบำบ่อ จังหวัด
หนองคาย

หลวงตาอื่นวัยหกสิบแปดปีนับพรรษาได้เจ็ดปี กล่าวเจริญพรแก่
โยมหลานสาวอุษาและเพื่อนรุ่นพี่ร่วมสถาบันอาชีวะชั้นสูงแห่งอุดรธานี
นาม **ลอมฟาง** ผู้ขอให้อุษามากราบหลวงตาอื่น โดยขบถยนต์ขนาดเล็ก
ไปรับอุษาที่ร้านผ้าทอมือคุณอ่อน บ้านนาข่า อำเภอเมือง ผ่านอำเภอบ้านฝาง
จังหวัดอุดรธานี สู่อำเภอบำบ่อ จังหวัดหนองคาย

“หลวงตาสบายดีมั๊ยคะ หนูคิดถึงฮอด...เอ้อ...เป็นห่วงหลวงตานะ
คะ”

อุษาเอ่ยรวดเร็ว ราวเกรงว่าอดีตคุณตาสุดที่รักผู้ล้มชูเธอมาแต่
เล็กแต่น้อยและอบรมถ่ายทอดศาสตร์แห่งการทำนายให้แก่เธอเมื่อเข้า
วัยเรียนรู้...จะหนีหายไปอีก...อย่างครวญคุณตาเอ๋ยปากขอลี้ทางโลกย์
เมื่อเจ็ดปีก่อน

“อาตมาสบายดี โยมหลาน”

น้ำเสียงเปี่ยมเมตตาอันยิ่งทำให้อุษาระลึกถึงอ้อมกอดอบอุ่นที่
ระเหิดหายไปเนิ่นนาน

“หนูขอโทษ ไม่ได้มาเยี่ยมหลวงตาเลย เอ้อ...ตั้งแต่...ตั้งแต่แม่
แต่งงานใหม่”

คนพูดเบือนสายตาไปทางใบโพธิ่มฤตติตรงชายคากุฏิ...สาม
เดือนเป็นระยะบินวัชของห้วงเวลาทว่าเนิ่นนานนักในบ่วงความรู้สึกลับ

“โยมอ่อนเลือกทางชีวิตของเขาเอง” เสียงหลวงตาอินดิงอุษา
กลับสู่ปัจจุบัน

“ค่ะ...หลวงตา หนูยินดีที่เห็นแม่มีความสุขค่ะ”

ภิกษุอาวโสพเฝ้าหน้าหน้าหนึ่ง

“โยมหลานมีเรื่องไม่สบายใจ...แม่่นะ”

“ไม่มีค่ะ เอ๋อ...ก็ไม่เชิงค่ะ”

อุษาหันไปหาเพื่อนสาวคนข้าง “พี่ลอมฟางรุ่นพี่คณะ...ที่หนูเคย
เล่าให้หลวงตาฟังนะคะ พี่ฟางขายของออนไลน์พวกงานฝีมือ...สินค้า
การเกษตรของบ้านเรา พี่เขาขายเก่ง หาของสารพัดมาไลฟ์ขาย...”

หลานสาวสังเกตเห็นหลวงตาขมวดคิ้ว จึงรีบขยายความ

“เอ๋อ...ไลฟ์คือวิธีขายของออนไลน์แบบไม่ต้องมีหน้าร้านนะคะ
หลวงตา พุดสรพคุณสินค้าผ่านหน้าจอโทรศัพท์มือถือ จอโทรศัพท์แบบ
เรา ๆ นี่แหละค่ะ” คนเล่าชูโทรศัพท์มือถือโบกไปมา “มันจะทำหน้าที่
ประมาณกล้องโทรทัศน์ถ่ายทอดสด...คนดูที่สนใจซื้อจะพิมพ์รหัส
สินค้าเข้าระบบ ภาษาแม่ค้าออนไลน์เรียกว่าซีเอฟ มาจากคำเต็ม คือ
คอนเฟิร์มหรือยืนยัน นิยมเรียกย่อ ๆ ว่าเอฟ...แม่ค้าออนไลน์จะพูดกับ
ลูกค้าว่า...ซีเอฟเท่านั้น...โนซีซี...งดแคนเซล กรุณาย้ายยกเลิกการจอง
ซื้อนะคะ เพราะมันจะไปตัดโอกาสซื้อของลูกค้าท่านอื่น”

ความตอนท้ายอุษาทำเสียงเล็กเสียงน้อยแสดงบทแม่ค้า
ออนไลน์

ลอมฟางอมยิ้มแ้มแก้มดูขณะฟังอุษาอรรถาธิบายเกี่ยวกับ
การทำงานของเธ หลวงตาอินผงกศิระะรับฟัง

“หนูได้ยื่นอุทธรณ์ไปถึงหลวงตา...อืม...ตั้งแต่สมัยเรียนแล้วค่ะ เพิ่งมีโอกาสมาราบ” แม่ค้าออนไลน์เริ่มเข้าประเด็น

“พี่ฟางอยากขอคำปรึกษาหลวงตานะคะ”

อุษาหันสบตาลอมฟางก่อนพูดต่อ “พี่ฟางให้หนูดูไฟทาไรต์ไฟ บอกว่าพี่ฟางมือขึ้นด้านการค้าขาย แต่หนทางข้างหน้าจะมีเกณฑ์เปลี่ยนแปลงฉับพลัน โดยเฉพาะการงานจะไปเกี่ยวข้องกับเด็กเล็ก แล้วต้องเลิกอาชีพแม่ค้าออนไลน์เลย แถมยังมีแนวโน้มต้องเปลี่ยนที่อยู่ด้วยค่ะ”

ลอมฟางพยักหน้า

“หนูเชื่อมั่นไฟ เชื่อมั่นอุษา เชื่อมั่นตัวเองอยู่ค่ะ แต่ก็แปลกใจว่าทำไมค้าขายดีแล้วต้องเปลี่ยนงาน เปลี่ยนที่อยู่ แล้วเกี่ยวกับเด็กเล็กอีก หรือว่า...หนูจะเจอเนื้อคู่เร็ว ๆ นี้... เด็กเล็กที่ว่าคงหมายถึงลูกหนูเอง เนื้อคู่หนูคงไม่ใช่คนบ้านเรา”

คนพูดยิ้มร่ามากกว่ากังวล “หนูให้อุษาเปิดไฟถามเรื่องความรัก ดูเนื้อคู่ แต่ไม่เห็นไฟบอกอะไรอย่างทีหนูคิดเลยนะคะ หนูก็เลย...”

“พี่ฟางอยากได้ความมั่นใจระดับพระอาจารย์ เลยให้หนูพามา
หาหลวงตาค่ะ”

อุษายิ้มแหย้ เกว่งใจหลวงตาแต่ก็ไม่อยากขัดใจเพื่อนรุ่นพี่

หลวงตาอึ้งส่งยิ้มการุณย์ เอ่ยเสียงเรียบ

“โยมกังวลเรื่องอนาคตจังนี่หรือ”

“ค่ะ หลวงตา”

ลอมฟางรับตามตรง “ก็ปีนี้หนูจะสามสิบแล้วนี่คะ เคยมีแฟน
เลิกกันหลายปีแล้ว ยังไม่เจอใครเข้าตาอีกเลย พอไฟแม่หม่ออุษาเปิดมา
อย่างนี้ก็น่าลุ้นนะคะ หนูจะได้เป็นแม่คนจริง ๆ มั้ยเน้อ?”

ภิกษุอาวุโสทอดจังหวะสนทนาหน้อยหนึ่ง รอจนเกิดสภาวะนิ่ง...
จึ้งเอ๋อ

“อาตมาวางมือจากการพยากรณ์ไปนานมากแล้ว อาตมาให้
คำปรึกษาเกี่ยวกับอนาคตไม่ได้หรอก แต่ถ้าจะพอแนะนำได้ อาตมาขอ
เสนอให้โยมหลานฝึกทำสมาธิ เพื่อประกอบสติให้อยู่กับปัจจุบันขณะ
เมื่อมีความเปลี่ยนแปลงใด ๆ โยมจะพิจารณาเหตุปัจจัยได้เอง และเมื่อ
คนเรามีสติ การพิจารณาเรื่องอะไรก็ย่อมสมควรแก่เหตุและผล”

ลอมฟางทำหน้าเล็กน้อย หันมองอุษาที่...หลวงตาที่

“เอ่อ...คือ หลวงตาคะ หนูอยากเห็นอนาคตชัดเจนกว่าไฟไหม้
หมออุษาบอกนะค่ะ หนูนี้กว่าหลวงตาจะช่วยได้”

คนพูดแสดงสีหน้าผิดหวัง อุษาพลอยละเหี่ย...รู้อยู่แล้วว่าการ
พาลอมฟางมาพบหลวงตาอื่นจะไม่บังเกิดผลตามลอมฟางคาด กระนั้น
ก็ตามสตรีรุ่นพี่ผู้มีปฏิภาณเป็นเลิศด้านการพลิกสถานการณ์ยังคงรักษา
บทสนทนาต่ออย่างราบรื่น

“ไม่เป็นไรค่ะ หนูไม่ติด”

ลอมฟางยิ้มเต็มแก้ม “แค่ได้มากราบผ้าเหลืองหลวงตา หนูก็
รู้สึกเหมือนอาบบุญแล้วค่ะ...ขอบพระคุณหลวงตาที่ให้สติ...จริงด้วย...
อยู่กับปัจจุบันดีที่สุด ตั้งใจขายของเก็บเงินต่อดีกว่านะค่ะ นี่หนูก็ชวน
อุษาลองรับดูดวงไฟทาโรต์ทางออนไลน์บ้าง น่าจะได้ลูกค้าเพียบเลยคะ
เปลอ ๆ ต้องนัดคิวด้วย”

หลวงตาอื่นหันมองดวงตาคู่งามของหลานสาวในสายเลือด
ลูกตาเจือสีน้ำตาลอ่อนตามกรรมพันธุ์ฝ่ายบิดาเสริมบุคลิกให้อุษาดูมี
เสน่ห์โดยเฉพาะยามสบตาผู้รับบริการดูดวง หลวงตาอื่นตระหนักมา

แต่ไหนแต่ไรแล้วว่าดวงตาคุณีของหลานสาวสามารถดึงดูดผู้คนให้ตั้งลึกลง
สู่มนตราพยากรณ์มานักต่อนัก

“หนูอยากทำนานแล้วค่ะหลวงตา”

อุษาต่อความทันที “แล้วก็...อยากออกไปหาห่อพักอยู่เองด้วย”

หลวงตาอื่นจ้องลึกลงในดวงตาหลานสาว...รับรู้เรื่องราวอดีต
คับข้องใจภายในหัวอกอุษาผ่านเยื่อใยสายเลือด

“ตามแต่โยมหลานเถอะ ชีวิตเป็นของโยมหลาน ไม่มีใครกำหนด
แทนได้ ถ้าโยมหลานแนใจแล้ว คิดถี่ถ้วนดีแล้ว พร้อมแล้วทั้งทางทุน
ทรัพย์ทั้งจิตใจ โยมหลานจงทำตามจิตสำนึกเรียกร้องเถิด”

อุษายิ้มออก

“ได้ใช้มั๊ยคะ หนูทำได้ ไม่ถือเป็นลูกเลวใช้มั๊ยคะ”

หลวงตาอื่นเพียงยิ้ม

“โยมหลานเป็นผู้ใหญ่แล้ว โยมอ่อนไม่ขัดข้องอะไรหรอก”

ลอมฟางเห็นภาพความสัมพันธ์ของคนสองคนตรงหน้าใน
สถานะ ‘ตา’ กับ ‘หลาน’ แล้วรู้สึกซาบซึ้งถึงกับต้องยกปลายนิ้วกรีดหยด
น้ำบริเวณหางตาตนเอง ก่อนเอ่ย

“อุษาไม่เคยดูดวงตัวเองเลยคะ หลวงตา”

คนถูกอ้างถึงหันมาตอบโดยไว

“แม่หม่ออุษาไม่เคยดูดวงตัวเองแน่นอนจ๊ะ พี่ฟาง”

ลอมฟางทำปากยู่ แจ้งแก่หลวงตาอื่นเร็วรี

“พ่อเลี้ยงอุษานะ ทำท่าแปลก ๆ กับอุษาด้วยนะคะหลวงตา ไม่รู้
คิดไม่ซื่อรีเปล่า”

อุษาน้ำสลดเล็กน้อย ตัดสินใจขยายความต่อจากคำบอกเล่า
ของลอมฟาง

“หนูไม่สบายใจเรื่องนี้ละคะหลวงตา คุณถิ่นสามีแม่ชอบทำตัว
เป็นเจ้าข้าวเจ้าของหนู ลูกค้าผู้ชายมาดูดวงแกจะมานั่งเฝ้าเลย หนูเคย
บอกแม่แล้ว แม่บอกหนูคิดไปเอง แม่เชื่อใจคุณถิ่นมาก...อาจจะ...
มากกว่าลูกแท้ ๆ ของแม่ด้วยซ้ำ”

ลอมฟางมองหน้าเพื่อนรุ่นน้องคนหนึ่ง แน่ใจว่าได้รับสัญญาอนุญาตจากประกายตากล้าคมของอุษา เธอจึงรายละเอียดเหตุการณ์ก่อนหน้าเดินทางมาถึงสำนักสงฆ์แห่งนี้

“ก่อนมานี้ อุษาให้หนูขับตระเวนหาหอพักแถวบ้านฝ่อค่ะ...เราขอคู่มือและถามราคาหลายที่”

แม่ค้าออนไลน์คนเก่งปรายตามองอุษาน้อยหนึ่ง “อุษาเลือกหอพักหญิงในตัวอำเภอบ้านฝ่อไว้แล้วค่ะ น่าอยู่ดีค่ะหลวงตา ราคาสูงกว่าที่อื่นหน่อย สภาพแวดล้อมดีมาก ต้นไม้เยอะมีพื้นที่โล่งเยอะ ระบบรักษาความปลอดภัยก็ดี ไม่อนุญาตให้คนนอกเข้าง่าย ๆ ด้วย อุษาก็เลย...วางเงินจองกับเงินมัดจำเรียบร้อยแล้วค่ะ”

“หนูขอโทษค่ะหลวงตา หนูจองหอพักแล้วจริง ๆ ไม่ได้ขออนุญาตหลวงตาก่อน”

อุษาก็มกราบพระใบหน้าจรดหลังมือตน...ค้างอยู่เช่นนั้นครู่ใหญ่

หลวงตาอื่นนั่งฟังคำบอกเล่าขณะกวาดตามองร่างเพรียวของหลานสาว...ก่อนเข้าสู่สมณเพศท่านได้จัดแจงแต่งงานให้รับรู้เรื่องการจัดการทรัพย์สินและส่วนแบ่งมรดกสำหรับบุตรสาวเจ้าของร้านผ้าทอมือ

คุณอ่อน และหลานสาวนักดูไฟปีปชี...ชนิดที่เรียกว่าทั้งคู่จะสามารถ
ดำรงชีพได้พอสุขสบายตราบนานอายุนัย

“เป็นสุขเป็นสุขเถิด โยมหลาน”

ภิกษุอาวโสเอ๋ยในที่สุด

อุษาเปิดยิ้มสดใสเมื่อได้รับคำพรสุตพิเศษจากหลวงตา

“หนูรู้ว่าหลวงตาสงสัย ทำไมหนูไม่ไปอยู่คอนโดฯ ที่หลวงตาซื้อ
ให้”

“ฮ้า...อุษามีคอนโดฯ ด้วยเหวอ” ลอมฟางทำตาลูก “สว้ย รวย
เก่ง...ครบเครื่องนะเนี่ย”

อุษาไม่ตอบลอมฟาง ตายังจับแน่นตามร่องริ้วแห่งวัยบนใบหน้า
หลวงตาอื่น

“คนทุกคนย่อมมีสถานที่เร้นกายตัวเองจากสังคม...อาตมาไม่
สงสัยอะไรทั้งสิ้น”

หลวงตาอื่นเลิกคิ้วข้างหนึ่ง เอ๋ยเป็นปริศนา “อาตมาขอ
อนุโมทนากิจสำคัญที่โยมหลานกำลังกระทำ”

หญิงสาวผู้เป็นหลานน้ำตาที่รินเอ่อก่อนร่วงเฝะต้องแก้ม...ชีวิตนับแต่เกิดคงมีเพียงคุณตาอื่นเท่านั้นที่รู้จักหัวใจเธอยิ่งกว่าผู้ใด

ลอมฟางมองหน้าอุษาสลับพระสงฆ์อาวูโส

“ยังงั้นกะ...ความลับรีเปล่า?” คำหลังคนพูดตั้งใจถามเพื่อนรุ่นน้อง

“อุษาสั่งทำไฟสำหรับพิเศษนะพี่ฟาง ทำแค่สามชุดเท่านั้น”

“ฮือออ...” ลอมฟางลากเสียงยาว

“เคยคุยกับหลวงตานานแล้วว่าอยากหยิบเรื่องตามตำนานหรือวรรณคดีท้องถิ่นบ้านเรา มาสร้างเป็นไฟทาร์ต?”

ลอมฟางทำตาโต

“จริงหรออุษา...นี่จุดขายใหม่ของแม่หมออุษาเลยนะ”

“หลวงตาแนะนำว่ารอบม่ประสบการณ์อีกสักพัก อุษาสามารถสร้างคำทำนายในไฟชุดตำนานและวรรณคดีท้องถิ่นเมื่อไหร่ค่อยลงมือทำ ตอนนี้อุษาพร้อมแล้ว”

“หุ้ยยย...เซอริ่เพอร์สนะเนี่ย นอกจากหลวงตา พี่รู้ก่อนใครใช้มั้ย
หรือว่าน่าอ่อนก็รู้”

คนถูกถามส่ายหน้าช้า ๆ ระบายยิ้มอ่อน

“อุษาไม่ได้บอกแม่หรือก พี่ฟาง”

ลอมฟางพยักหน้ารับฟัง ไม่ซักอะไรต่อ ในมุมมองของแม่ค้า
ออนไลน์เธอแน่ใจว่าแม่หม่ออุษาภาคใหม่หลังหลุดพ้นจากอิทธิพล
มารดาจะเป็นแม่หม่อยิบซีทรงเสน่ห์เรียกลูกค้าออนไลน์ได้มากมาย

“ถ้าลูกค้าติดใจไฟทาว์ของอุษา รับรองสั่งผลิตเพิ่มขายได้อีก
เปิดอบรมดูไฟให้หม่อมือใหม่ได้ด้วย”

“ยังไม่ถึงขั้นนั้นหรือพี่ฟาง อุษาบอกแล้ว สั่งทำแค่สามชุด จะ
ถวายเป็นหลวงตาหนึ่งชุด ฝากพี่ฟางเก็บชุดหนึ่ง อีกชุดอุษาไว้ใช้เอง”

ลอมฟางเบิกตากว้าง ไม่อยากเชื่อว่ารุ่นน้องจะวางใจเธอให้
ดูแลไฟสำหรับพิเศษ...หนึ่งในสามของโลก

“อุษาใช้ตำนานเรื่องอะไรไปทำไฟนะ”

แม่หม่ออุษายิ้มสดใสให้ทั้งคนถามและหลวงตา

“อุสาบารส...อุษาสั่งทำไฟทาโรต์ชุดอุสาบารส ก่อนเรื่องอื่นเลย
ค่ะ”

ลอมฟางอ้าปากค้าง ประกายตาวิบวาวเหมือนนี่อะไรได้

“มิน่า...อุษาถึงตั้งใจหาหอพักแถวบ้านฝ่อ”

อุษาหันมองหลวงตาอื่น ท่านพยับหน้ารับทราบ

“ดูไฟอุสาบารสให้มันเป็นพิเศษ ก็ต้องอยู่ใกล้สถานที่ตาม
ตำนานระบุนะซีฟี่ฟาง”

สองสาวหัวเราะให้กัน หลวงตาอื่นสงบสำรวมไม่แสดงความ
คิดเห็นใด

สี่เกลอนักวิจัย

รถกระบะขับเคลื่อนสี่ล้อสี่เท้าเข้มน้อย ๆ ลดความเร็วลง ตาม
ท้ายรถมอเตอร์ไซค์วิบากคันหน้าซึ่งผู้ขับขี่ชะลอความเร็วเมื่อผ่านหน้า
มูลนิธิสงเคราะห์เด็กเล็ก ชานเมืองจังหวัดขอนแก่น กระทั่งเข้าเทียบบริม
บาทวิถีช่วงที่ปรากฏแถบสีขาวดำอนุญาตให้จอดได้...ยานพาหนะทั้ง
สองประเภทต่างขึ้นสัญญาณไฟกะพริบแสดงถึงการจอดชั่วคราว

บุรุษผิวดำร่างสูงใหญ่ก้าวออกจากรถกระบะฝั่งคนขับ ตรึงไป
หาผู้ขี่มอเตอร์ไซค์

“จอดทำไมวะ...รถ ของซื้อครบแล้ว เหลือแต่ไปยืมค้อนธรณี²
เพิ่ม ในมหาวิทยาลัย”

² ค้อนธรณี (Geologist's hammer) อุปกรณ์ทำงานชิ้นสำคัญของนักธรณีวิทยา การ
ออกสำรวจพื้นที่ทุกครั้งนักธรณีวิทยาจะถือค้อนธรณีติดมือเสมอ พร้อมสำหรับเก็บตัวอย่าง
หิน ค้อนธรณีแบบมีคุณภาพจะผลิตจากเหล็กกล้า ด้ามไม้ทั้งแบบด้ามไม้หุ้มยาง ด้ามเหล็ก
หุ้มยาง หัวค้อนด้านหนึ่งทุ้ไว้สำหรับทุบ อีกด้านแบนหรือแหลมสำหรับขุด ถาก จัด หรือเจาะ

จำหลักสงสัยมาก ปกติบาร์ตเพื่อนรักของเขาเป็นคนรอบคอบ
ไม่น่าจะตกหล่นรายการวัสดุอุปกรณ์การทำงานภาคสนามใด ๆ

บาร์ตยืนคร่อมอานมอเตอร์ไซด์ เหลียวมองภายในบริเวณกลุ่ม
อาคารที่เพิ่งผ่านเลยมาไม่กี่สิบลเมตร...แววดาออกสันทะห์

“โทษที...ไม่มีอะไรหรอก แคร่รู้สึก...คุ่น ๆ นะ”

คนพูดพยายามเอี้ยวตัวทำคอยึดคอด...เพ่งมองฝาร่มไม้ชาย
รั้วเข้าไปสุดสายตา จำหลักมองตาม เผลอยกมือเกาท้ายทอยตนเอง
อย่างไม่เข้าใจ

“คุ่นอะไร...ในนั้นมีชิ้นหินพิเศษหรือ”

จำหลักบ่นมากกว่าสงสัย นักธรณีวิทยาอิสระอย่างเขาย่อมรู้จัก
ข้อมูลในพื้นที่วิจัยเป็นปฐม

บาร์ตยังคงเพ่งมองสถานที่แห่งนั้นด้วยสายตานักสำรวจ ก่อน
ตัดใจเอ่ย

“คงจำผิดนะ ไม่มีอะไรหรอก ไปเถอะ”

“เออ...หลงเมืองไม่เป็นไร จำทิศทางบนภูเขาไม่ได้ละเรื่องใหญ่
ได้หลงป่ากันทั้งทีมเหมือนคราวเราไง...เดินไม่ซ้ำทางเก่า...พวกเราชาว
ธรณีไม่ทำ...”

จำหลักฮัมเพลงท่อนท้ายของรุ่นพร้อมหัวร่อซ้ำตนเอง ด้วยว่า
เขาเคยสร้างวีรกรรมพาคณะสำรวจหลงป่าทางภาคใต้มาแล้ว ครั้นนั้น
บารตรับหน้าที่ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์จึงไม่ได้ร่วมคณะด้วย
เมื่อได้รับสัญญาขอความช่วยเหลือ บารตจึงติดต่อเจ้าหน้าที่อุทยาน
แห่งชาติในพื้นที่ออกตามหาคณะนักธรณีวิทยาจนพบ...เรื่องดังกล่าว
กลายเป็นหัวข้อ ‘อ้อ’ กันเสมอในหมู่เพื่อนร่วมแวดวง โดยผู้ซึ่งประเด็นคือ
จำหลักเอง เขาถือคติ ‘เขวตนเองก่อน เจ็บปวดน้อยกว่าผู้อื่นเขว’

ไม่เกินสิบห้า นาที... นับจากยานยนต์ทั้งสองเคลื่อนพ้นถนน
ชานเมืองขอนแก่น คณะนักสำรวจทางธรณีวิทยาจากกรุงเทพมหานคร ก็
เลี้ยวรถเข้าสู่รั้วมหาวิทยาลัยรัฐชื่อดังประจำจังหวัด...มุ่งหน้าอาคารที่ตั้ง
ภาควิชาเทคโนโลยีธรณี

อากาศยามค่ำภายในเขตอุทยานแห่งชาติภูเวียงค่อนข้างเย็น
แม้จะเป็นช่วงฤดูร้อน คณะนักวิจัยทางธรณีวิทยาเพิ่งเสร็จสิ้นการ

รายงานตัวต่อศูนย์วิจัยในพื้นที่อีสานตอนบนเมื่อช่วงเย็นที่ผ่านมา ชาวคณะนักธรณีรุ่นพี่ในพื้นที่จึงชวนกันมาเยี่ยมคารวะปรมาจารย์นักธรณีอาวุโสนาม **ดร.วราฤทธิ์** ผู้อุทิศเวลาหลังเกษียณราชการมาปักหลักร่วมขุดค้นแหล่งฟอสซิลไดโนเสาร์พันธุ์ใหม่ล่าสุดที่ค้นพบในประเทศไทย

บรรยากาศภายในเรือนพักรับรองของอุทยานแห่งชาติภูเวียงจึงครึกครื้นคึกคักด้วยบทสนทนาแกล้งพงไพรของเหล่า ‘คอเดียวกัน’ ทั้งคณะเจ้าหน้าที่ป่าไม้ประจำอุทยานฯ ในฐานะเจ้าบ้าน คณะนักธรณีวิทยาแขกประจำและแขกจร

กรและพันวา นักวิจัยรุ่นน้องในคณะของบาร์ต ตื่นเต้นดีใจมากที่ได้พบ ดร.วราฤทธิ์ นักธรณีฯ ในตำนานที่ยังคงทำงานคลุกหินเคล้าฝุ่นดินอยู่เสมอ คนหนุ่มวัยยี่สิบเก้าปีทั้งสองยินดีรับหน้าที่บริการเติมเครื่องดื่มและเครื่องแกล้มแก่รุ่นพี่และรุ่นอาวุโส โดยเฉพาะพันวาคอยรินและปรุงเครื่องดื่มเจียบ ๆ ส่วนกรนั้นมักขงคำถามตรงไปตรงมาที่เขาใคร่รู้ บาร์ตและจำหลักเป็นฝ่ายช่วยเหลือเสริมยามที่ ดร.วราฤทธิ์ เฮ่ยถึงประสบการณ์ในพื้นที่ต่าง ๆ สมัยที่ทั้งคู่เคยเป็นผู้ช่วยวิจัยร่วมคณะของท่าน

“แหม...ผมเลยกลายเป็นคนแก่นัดเล้าความหลังเสียแล้ว”

ดร.วราภุทธิ์ หัวเราะครืนหลังจบเรื่องราวการทำงานกลางป่า
เรื่องหนึ่ง “พูดซะคอแข็ง ยิ่งกว่าบรรยายในคลาสอีกแน่ะ”

พันวาเร่งเติมน้ำแข็งและน้ำชาลงผสมเครื่องดื่มหลัก ส่งแก้วคืน
ให้ท่านอาจารย์อาวุโสด้วยท่าทีนอบน้อม

“ขอบคุณ...ขอบคุณ” ดร.วราภุทธิ์ว่า “ผมดีใจนะที่นักธรณีฯ รุ่น
ใหม่ ๆ สร้างงานวิจัยคุณภาพต่อเนื่อง มีงานตีพิมพ์ในวารสาร
ต่างประเทศทุกปี”

“พวกเราทำงานต่อยอดจากผลงานของอาจารย์นั่นแหละครับ”
จำหลักกล่าวสนับสนุน

“พื้นที่ป่าเขาบ้านเรายังมีมากพอให้ศึกษาไม่รู้จบนะครับ
อาจารย์” กรคนช่างคิดช่างถามพูดเสริม

ผู้อาวุโสหนึ่งคล้ายตริตรองครู่หนึ่ง ก่อนเอ่ยเชิงตั้งคำถาม

“ใช่...แต่พวกคุณรู้ลึกอะไรมั้ยเวลาขับรถผ่านป่าแห้งหรือเห็น
เขาหัวโล้นนะ”

วงสนทนานิ่งกันไปครู่หนึ่ง บารตจึงเป็นตัวแทนตอบ

“หมดสมัยอาณานิคมยุโรปที่ส่งคนมาสำรวจหาสายแร่เหมือง
หินในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ร่อยกว่าปีมาแล้ว แต่มรดก
ทราวยังหลงเหลืออยู่ ปากก็ยังถูกลักลอบทำลาย...เจ้าหน้าที่ป่าไม้มีน้อย
แต่พื้นที่รับผิดชอบมากเกินไป ทำงานกันแบบใจเกินร้อย เสี่ยงภัยด้วย
ไหนจะพวกขอสัมปทานระเบิดภูเขาอีก พวกเรานักธรณีฯ ไม่ได้ปลื้มเลย”

ดร.วราฤทธิ์ยิ้มน้อย ๆ รอฟังคนอื่น เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ
ทั้งชายหญิงผงกศีรษะหงิก ๆ แต่ไม่แสดงความเห็น

กรคนช่างซักกรจังหวะเสนอความคิด

“แต่เราก็ต้องยอมรับว่ากำเนิดวิชาธรณีฯ บ้านเรา เน้นสำรวจ
เพื่อทำลายและนำแร่หินต่าง ๆ ไปใช้ประโยชน์ในนามการพัฒนานี้ครับ”

“อืม...น่าจะเป็นทุกวงการละ แต่แนวคิดแบบนั้นล้าสมัยแล้ว
ห้าสิบปีให้หลังมานี้เป็นการศึกษาเพื่อความรู้ใหม่ควบคู่กับการอนุรักษ์...
ทางป่าไม้เองก็เหมือนกัน...ใช่มั๊ย”

ประโยคหลังผู้อาวุโสหันมาชวนเจ้าหน้าที่ป่าไม้สนทนา

“ครับ”

“ค่ะ”

สองหนุ่มสาวเจ้าหน้าที่ป่าไม้ตอบรับพร้อมกัน จำหลักโพลงทันที

“ถ้าป่าหมด เวลาพวกผมออกสำรวจก็ร้อนตายพอดี มีต้นไม้คุ้ม
กะลาหัวดีกว่าเป็นไหน ๆ...แต่ถ้า...โล่งหน่อยก็ดี จะได้ไม่หลงอีก”

เสียงหัวเราะครืนเมื่อคนเล่าเริ่มเฝ้าตัวเอง บารตรอจหัวเราะตอบท
สนทนาเดิม

“ผมสารภาพว่าเจอป่าหินน่าสนใจ ผมอยากหุบอยากกะเทาะ
หินทุกครั้ง ต้องเอาตัวอย่างไปตรวจพิสูจน์ในแล็บให้ได้ ถ้าคนอื่นมองว่า
เป็นการทำลายก็ต้องยอมรับ”

“พวกเราปลอบตัวเองว่ากะเทาะนิดหน่อยพอเป็นตัวอย่างเพื่อ
ความรู้ใหม่ ไม่เหมือนพวกบริษัทใหญ่ขอสัมปทานระเบิดเขาหินปูนแบบ
นั้น” จำหลักพูดทิ้งประโลมใจ

กรโพลงทันใด

“นิดหน่อยที่ว่าก็ต้องไม่เล็กกว่ากำปั้นแรนอะฟี...อาจารย์สอน
มา”

ดร.วราฤทธิ์สะดุ้งโหยงคล้ายถูกเหน็บ

“แหงละสิคุณ ตัวอย่างหินที่จะกะเทาะไปศึกษาได้ มันต้องขนาดเท่ากำปั้นของคน ๆ นั้น เอาใส่เบ้าใส่ถุงเดินป่าไหวด้วย ตอนเข้าแล็บก็ต้องกะเทาะแยกหาองค์ประกอบหลายรอบ ก้อนเล็กเกินไปมันจะไม่พอนะ”

กรรียกมือประคองแก้วไว้ท่านอาจารย์

“ขอโทษคร่ำบบ...ผมล้อเล่น”

จำหลักถลิ่งตาใส่ร่นน้องแต่ปากอมยิ้ม เช่นเดียวกับอาจารย์
อาวโส

“พวกเหมืองหินนี้ทำลายแหล่งบรรพชีวินไปเยอะ”

ดร.วราฤทธิ์ ดึงกลับเข้าสู่การสนทนา “โชคดีว่าแถวนี้เป็นหินทรายอยู่ในเขตอุทยานฯ เลยรอด เราได้พบซากไดโนเสาร์สายพันธุ์ใหม่ โครงใหญ่...สภาพเกือบสมบูรณ์ทีเดียว เห็นเจ้าหน้าที่อุทยานฯ บอกว่าแถวสันเขาก็น่าจะมีร่องรอย ยังรอนักบรรพชีวินมาสำรวจอีกเยอะ เสียดายนะ พวกคุณไม่มีใครสนใจศึกษาสาขาไดโนเสาร์เลย เลือกลงไปทางอื่นหมด”

บาร์ตตอบอย่างสุภาพ

“ครับอาจารย์ เรื่องทางธรณีฯ มีหลายประเด็นที่ยังเป็นปริศนานี้ครับ เรื่องไดโนเสาร์ผมคิดว่ามีคนสนใจพอสมควร ตอนเรียนปริญญาโทผมเลยเลือกสาขาที่จะตอบโจทย์เกี่ยวกับมนุษย์โฮโม อีเรกตัส³ ยุคหินเก่าตอนต้น”

“อืม...ดีแล้วละ ได้เรื่องได้ราวอะไรใหม่ ๆ บอกผมด้วยนะ ผมก็อยากรู้เหมือนกัน...ผมขุดอยู่แถวนี้แหละ โปรเจกต์ยังอีกยาว”

ดร.วราฤทธิ์พูดด้วยแววตาเป็นประกายเยี่ยงคนหนุ่มกระหายความรู้

“ได้เลยครับอาจารย์” บารตตอบทันที

“แล้วนี่ทำโปรเจกต์อะไรกันล่ะ”

³ โฮโม อีเรกตัส (Homo erectus) รากศัพท์มีความหมายว่า ‘มนุษย์ที่เดินตัวตรง’ น่าจะมีจุดกำเนิดในแอฟริกา ต่อมาบางส่วนอพยพไปที่อื่นเมื่อประมาณ 1.8 ล้านปีมาแล้ว โดยพบที่ทวีปเอเชียเป็นส่วนใหญ่ เช่น จีน ปากีสถาน อินเดีย ไทย ซากที่พบนอกทวีปแอฟริกาที่เก่าแก่ที่สุดอยู่ในอิสราเอล อายุประมาณ 1.4-1.0 ล้านปีมาแล้ว ซากบรรพชีวินที่มีอายุน้อยสุดกำหนดอายุได้ประมาณ 200,000 ปีมาแล้ว พบในจีน...ยังไม่เคยพบหลักฐานซากบรรพชีวินของโฮโม อีเรกตัส ในยุโรป

ที่มา : บรรพบุรุษของมนุษย์สกุลโฮโม. ไฟล์ PDF หัวข้อวิวัฒนาการของมนุษย์. หอสมุดวังท่าพระ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้อาวุโสหันไปถามหัวหน้าศูนย์วิจัยทางธรณีวิทยาประจำ
ภูมิภาค หัวหน้าผู้จัดจ้างคณะนักวิจัยอิสระของบาร์ตจึงเอ่ยตอบอย่าง
สุภาพ

“ที่จริงทีมของรตเสนอโครงการมาให้ทางเราพิจารณาเองครับ
อาจารย์ เขาอยากหาร่องรอยแนวธารน้ำโบราณบนภูพระบาทที่อุดรฯ นะ
ครับ”

ว่าพลางบ้วนปากไปทางบาร์ต ฝ่ายหลังพยักรับ

“ครับ...ผมสนใจภูพระบาทเพราะเป็นเทือกเขาหินทรายหมวด
หินภูพานกลุ่มหินโคราช เป็นหินทรายสีแดงของมหายุคมีโซโซอิก⁴
ต่อเนื่องไปถึงทาง...ลาว...ด้วย”

⁴ พื้นที่ทางธรณีวิทยาของภูพระบาทจัดเป็นหมวดหินภูพานของหินชุดโคราช เป็นหินทรายสี
แดงของมหายุคมีโซโซอิก (Mesozoic) มีอายุตั้งแต่ปลายยุคไทรแอสซิก (245-208 ล้าน
ปี) ยุคครีเทเชียส (146–65 ล้านปี) จนถึงยุคเทอร์เชียรีของมหายุคซีโนโซอิก (65–5 ล้าน
ปี) โดยชั้นหินทรายนี้วางตัวอยู่บนพื้นผิวของหินมหายุคพาเลโอโซอิกตอนบน (286-245
ล้านปี)

ที่มา : อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท กรมศิลปากร

บารตไม่แน่ใจว่าทำไมรู้สึกหิววูบอย่างประหลาดเมื่อเอ่ยถึง
ประเทศเพื่อนบ้าน

จำหลักเห็นเพื่อนชะงักนิดหนึ่งนึกว่าเพื่อนคอแห้ง จึงช่วยขยาย
ความต่อ

“รตมันอยากโยงตำนานท้องถิ่นอีสานเรื่องอุสาบารสด้วยครับ
อาจารย์”

“หืม...อืม น่าสนใจ...น่าสนใจ...ธรณีวิทยากับตำนานท้องถิ่น”

ดร.วราภุทธิพิทักษ์หงึกหงัก มือหนึ่งกอดอกอีกมือลูบคางอย่าง
ตั้งใจฟังเต็มที่ “ไหน...ยังงั้นนะ”

บารตดึงตัวเองกลับเข้าสู่วงสนทนารวดเร็ว นัยน์ตาเป็นประกาย
วามสะท้อนผ่านแก้วเปล่า

“ตามตำนานอุสาบารสจะมีตอนที่นางอุสาทำกระทงหงส์เสี่ยง
ทาย ลอยน้ำจากแถว ๆ หอนางอุสา กระทงหงส์ลอยไปออกแม่น้ำโขงไป
ถึงทำนบน้ำน้ำวังท้าวบารสนะครับ”

ถึงตอนนี้คนฟังทั้งวงต่างตั้งอกตั้งใจ ไม่มีใครแตะเครื่องดื่มเลย

“นั่นแหละ ชื่อเหมือนพระเอกในตำนานเสียด้วย”

ผู้อาวุโสชิงแซว คนอื่นหัวเราะครืน บารตยิ้มส่ายศีรษะไปมา

“แค่ออกเสียงคล้ายนะครับ สะกดไม่เหมือนกัน ตามตำนาน บารสใช้ ส.เลื่อสะกด ชื่อผมบารต...ต.เต่าสะกด คุณบุญลือผู้อุปการะผม ...ท่าน...เอ่อ เคยบอกว่ามีคนตั้งชื่อให้ผมแบบนี้ คงมาจากภาษาบาลีมัง ครับ...ภารตะ...ออกแขก ๆ หน่อย...ผมก็ไม่ได้ติดใจอะไรมาก ชื่อไหนก็ ชื่อมัน...ใครเรียกผมว่าบารต ผมก็ถือว่ามันเป็นชื่อพ่อแท้ ๆ ไปเลย มงคลดี”

จำหลักจับน้ำเสียงแปร่งตอนท้ายของเพื่อนสนิทได้ จึงพูดตัดบท

“เข้าเรื่องดีกว่าวะ”

บารตพาดพิงหน้าผากหนึ่งให้จำหลัก คนอื่นตั้งตาฟัง ไม่ได้สังเกต ความผิดปกติอื่นใดของใครทั้งสิ้น ยกเว้นผู้อาวุโสสุดของวง

“พวกเราทั้งทีมจะค้นหาร่องรอยแนวธารน้ำโบราณจากยอดภู พระบาทว่าจะไหลลงแม่น้ำโขงที่จุดไหน ปัจจุบันคือลำธารหรือคลอง อะไร เปลี่ยนเส้นทางแล้วหรือยังหลงเหลือร่องรอยเดิมอยู่...คือ ถ้าเราเชื่อว่าตำนานเกิดจากการสร้างเรื่องบนคำความจริงบ้างนะครับ”

จำหลักพาดพิงหน้าผากคำพูดของบารต

“ร่องรอยน้ำกัดเซาะหินเป็นทรงดอกเห็ด แล้วก็พวกพอดโฮล⁵
ตามลานหินด้วย”

“เออ...พูดถึงพอดโฮล...”

ดร.วราฤทธิ์ทำหน้าตริตรอง “สมัยผมหนุ่ม ๆ เคยไปที่นั่นบ่อย
ผมสนใจบ่อน้ำนางอุสมากเลย ฝีมือมนุษย์โบราณชุด...ลึกตั้งห้าเมตร
มองลงไปนี่ไม่เห็นก้นบ่อเลยนะ แล้วน้ำไม่เคยแห้งด้วย ผมคิดว่าเดิมบ่อ
นี้น่าจะเคยเป็นพอดโฮลต้น ๆ นั้นแหละ แล้วคนโบราณท่านเลือกทำเลนี้
...ชุดเพิ่มให้ลึก”

จำหลักที่เข้าตัวเองขนาดหนึ่ง

“ใช่ครับ ผมเคยเห็นรูปถ่ายอาจารย์...ยื่นตะจุกบนปากบ่อน้ำ
นางอุสา อาจารย์นั่งกางเกงขาม้าซะด้วย ก่อนพวกผมเกิดอีก”

“ฮือ...อย่าแซววัยรุ่นชาบนาน่า”

⁵ **Pot hole** หรือ กุมภลักษณ์ เกิดจากก้อนกรวด ก้อนหิน เม็ดทราย ที่กระแสน้ำในช่วงฤดูน้ำ
หลากพัดพามาตกหมุนวนอยู่ในแอ่งเล็ก ๆ นานวันเข้าก็จะกัดเซาะจนกลายเป็นบ่อใหญ่ ที่
คุุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาทพบบ่อน้ำรูปกลมหลายแห่ง
ที่มา : เพจกรมทรัพยากรธรณี

เสียงหัวเราะครั้นโค้งดังแทนที่เสียงหวิดหวั่งเรไรด้านนอกเรือน
พัก กรนึ่งฟังอยู่นานก็อยากเล่าความคิดตัวเองบ้าง

“เรื่องตำนานนี้ผมว่ามนุษย์เราเนียแหละครับโยงเก่ง เอาเรื่อง
ทางธรรมชาติมาสร้างสตอรี่...ให้เกิดจุดขาย”

พันวาคนเจียบสุดเอ่ยปากบ้าง

“ทุกอย่างในโลกล้วนการตลาดนี่ครับ”

เสียงหัวเราะดังอีกคำรบ

“แหม...คุยกับพวกคุณสนุกจริง ๆ”

ท่านอาจารย์อาวูโสยกข้อมือดูนาฬิกา...เก็บบ้าห่ม...

“เอาละ...ไปพักผ่อนกันเถอะ พงษ์นี้พวกคุณต้องเดินทางแต่เช้านี้
หาที่พักได้รึยังละ”

“ผมติดต่อหาบ้านเช่าที่ปะโคไว้แล้วครับ”

จำหลักตอบแทนทุกคน “สัญญาเช่าหนึ่งปี แต่ถ้าปีดวง
งานวิจัยเรื่อก็คงอยู่ไม่ถึง”

“ปะโค...หนองคายนะหรือ”

ดร.วราฤทธิ์ขมวดคืบหนึ่ง “นี่ว่าจะตั้งฐานหลักแถวบ้านผิอ”

บารตเป็นผู้ขยายความข้อนี้

“พวกผมจะสำรวจร่องรอยลำน้ำไล่จากภูพระบาท ลงไปเชิงภู ได้ไปเรื่อย ไปสุดปะโคเวียงงัว...เมืองท้าวบารตตามตำนานนะครับ เลยกว่าปักหมุดฐานที่ปักตรงปลายทางดีกว่า แต่...สองคืนแรกทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าพักเรือนรับรองของอุทยานฯ ภูพระบาท ไว้แล้วครับ”

“พรุ่งนี้พวกผมก็มุ่งหน้าไปภูพระบาทกันเลย” จำหลักสรุป

“อ้อ...ดี ๆ โชคดีนะทุกคน ขอให้งานสำเร็จลุล่วงสมความตั้งใจ”

ดร.วราฤทธิ์อวยพรแก่คนหนุ่มสาวทุกคนในที่นั้น ทุกคนพนมมือรับพร รวมเจ้าหน้าที่ป่าไม้ประจำอุทยานแห่งชาติฯ

“ผมเองเนี่ย...บางทีก็ลืมตัวว่าเลยหลักเจ็ดแล้ว ลูกจากหลุมที่ต้องระวังหน้ามีดเขี้ยวละ”

ดร.วราฤทธิ์ลุกยืน พลางสูดปากเบา ๆ มือคลำข้างสะโพกข้างหนึ่ง “นี่ก็อีก...ข้อสะโพกข้อเข้าเนี่ยสำคัญมาก พวกคุณระวังด้วย เราต้องใช้ร่างกายอีกนาน ต้องดูแลร่างกายด้วยนะ ระวังอย่าให้หกล้ม... อูยย...”

เจ้าหน้าที่ป่าไม้ปรี๊ดเข้าประคองข้างผู้อาวุโส ดร.วราฤทธิ์รีบทรง
ตัวปกติ โบกมือห้าม

“ขอบคุณมาก ผมไม่เป็นไร...แค่อาการห่มเหลืองน้อยน่ะ”

ผู้อาวุโสพูดเองหัวเราะขำตัวเอง

“รักษาสุขภาพนะครับอาจารย์”

คณะนักวิจัยทางธรณีวิทยากล่าวเกือบพร้อมกัน ต่างให้กำลังใจ
กันและกันเท่าที่บริบทชีวิตอำนวย

ไฟอุสาบารส

ภาพวาดสีน้ำลักษณะเป็นเสาคันทั่งมีแผ่นหินวางทับด้านบน
ละม้ายดอกเห็ดงอกบนคลื่นศิลาทราย ปรากฏบนหน้าไฟเนื้อกระดาศ
การ์ดเคลือบมัน ขนาดเจ็ดคูณสิบจุดห้าเซนติเมตร ขอบไฟตัดมุมโค้ง ทั้ง
เป็นภาพปกบนกล่องกระดาศอาร์ตแข็งเคลือบด้านซึ่งบรรจุในตลับใส่
สำหรับไฟจำนวนเจ็ดสิบแปดใบ ข้างกล่องพิมพ์ข้อความสำหรับที่หนึ่งด้วย
เลขไทย...

หญิงสาวนักพยากรณ์ลุ่มคล้ำหน้ากล่องด้วยความภาคภูมิใจ
เธอเพ่งยื่นเรื่องผ่านระบบออนไลน์ของหน่วยงานรัฐผู้ให้บริการจัดแจ้ง
ลิขสิทธิ์ทางปัญญาเรียบร้อย...บัดนี้ไฟทาร์ตชุด 'อุสาบารส' ที่เธอ
ออกแบบแนวคิดและร่างภาพคร่าว ๆ ว่าจ้านักวาดรูปอิสระให้ถอดแบบ
เป็นภาพสีน้ำ จ้างโรงพิมพ์จัดการพิมพ์ระบบดิจิทัลเพียงสามสำหรับ
ภายในสามวัน กระบวนการทั้งหมดใช้ทุนทรัพย์จากค่าบริการทำนาย
ดวงชะตาผ่านไฟทาร์ตล้วน ๆ

แม่หมออุษามาถามันว่าบทบาทการพยากรณ์ในโลกออนไลน์จะทำให้ได้พัฒนาตนเองไปสู่การเป็นผู้รับฟังคนอื่น เพื่อเรียนรู้ชีวิตหลากหลายมุมมองท่ามกลางสังคมเปลี่ยนผ่านระลอกต่าง ๆ เธอมาดหมายว่าพื้นฐานความเห็นอกเห็นใจความปรารถนาดีต่อผู้อื่นย่อมมีส่วนเสริมสร้างภูมิด้านทานชีวิตให้แก่กันและกัน

ในแวดวงนักพยากรณ์รุ่นใหม่ แม่หมออุษาอาจมิได้มีจุดเด่นเรื่องความแม่นยำของการทำนายขั้นสูงสุด ทว่าเธอได้รับการกล่าวขานในฐานะ...ผู้บำบัดความรู้สึก...โดยใช้ไฟทาโรต์เป็นเครื่องมือสื่อสารเพื่อเข้าถึง 'เสียงจากภายใน' ของผู้รับบริการ

เสียงเล่าลือบอกต่อกันเกี่ยวกับแม่หมอลูกครึ่งเนื้อหอมมักเป็นในแง่...พูดคุ้ยด้วยแล้วสบายใจ...ได้ระบายความทุกข์อัดอั้นในหัวอก และได้รับคำชี้แนะด้วยคำพูดที่เข้าใจง่าย ปฏิบัติได้จริง...

แม่หมออุษาเลือกใช้ไฟทาโรต์ในฐานะเครื่องมือแห่งปัญญา มิใช่สร้างไฟขึ้นเพื่อสนับสนุนความงมงาย ทุกคำอธิบายล้วนมีความหมายสมเหตุสมผล ผู้มาปรึกษาต่างรู้สึกประทับใจกิจริยาวาจาของแม่หมอ...

บ่ายแก่วันนั้น อุษาขับรถยนต์พลังงานไฟฟ้าคันย่อมจากตัวเมืองบ้านผือ ขึ้นไปยัง อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท เมืองพาน เพื่อ

อวดโฉมสำหรับไฟชุดพิเศษต่อหน้าแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ราวสามพันปีมาแล้ว... ภาพเขียนสีตามเพิงหินมากกว่าสี่สิบเจ็ดแห่ง ทั้งภาพคน ฝ่ามือ สัตว์ และลวดลายเรขาคณิต ล้วนเป็นภาพลายไฟสำหรับนี้

หญิงสาวนึกภาคภูมิใจที่ตนได้นำภูมิปัญญาของบรรพชน มาต่อยอดในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะข้อมูลที่ว่ามนุษย์โบราณสมัยต่อ ๆ มา ได้ดัดแปลงเพิงหินธรรมชาติบนภูพระบาทมาให้เป็นศาสนสถานทางศาสนาพุทธ ‘วัดนันทธรรมทวารวดี’ อายุราวหนึ่งพันสี่ร้อยปีมาแล้ว

อุษาปรารภฉายาถ่ายทอดมรดกวัฒนธรรมในจังหวัดบ้านเกิดตนเผยแพร่ออกไปทั่วโลก

ไฟทาโรต์สำหรับอุสาบารสจึงเป็นไฟนำร่องสำหรับโครงการระยะยาว...

เธอซาบซึ้งศิลปะทวารวดีอีสานโดยเฉพาะความเชื่อท้องถิ่นเรื่อง ‘หลักหินศักดิ์สิทธิ์’ ที่เรียกว่า **สีมา** แน่นนอน...ลายไฟสำคัญของสำหรับนี้จึงมีรูปหลักหินบนภูพระบาทหลากหลายแบบสะท้อนอัตลักษณ์ ‘**วัฒนธรรมสีมา**’ ร่วมกับเพิงหินรูปร่างต่าง ๆ อันถูกยึดโยงกับตำนานอุสาบารส

“พี่ช่วยมั๊ยคะ”

คุณครูสาวรายหนึ่งผู้พาคณะนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จากตัวจังหวัดอุดรธานี มาทัศนศึกษาแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมแห่ง ที่ห้าของประเทศไทย เยี่ยมทั้กุษาเมื่อเห็นเธอพยายามยื่นแขนจนสุด หัน กล้องหน้าโทรศัพท์มือถือเข้าหาตัวในลักษณะแขนงเงย... อีกมือถือ หน้าไฟรูปเฟิงหินดอกเห็ดทรงสูงหันประจันเข้าหากล้อง

คนทั้งหมตกำลังยืนอยู่ใต้เฟิงหินใหญ่ของนางอุสา โบราณสถาน โตเด่นของอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท

“ขอบคุณมากคะ”

อุสารับน้ำใจนั้นด้วยความยินดี “รบกวนหน่อยนะคะ หอนาง อุสาสูงเหลือเกิน...เก็บภาพไม่หมด”

ครูสาวรับกล้องมาด้วยรอยยิ้มพลางสึดจุมุกนิดหนึ่ง

“หืมมม...หอม...คล้ายกลิ่นดอกบัวหลวง บนนี้ปลูกบัวหลวงด้วย เหวอ”

คนพูดคล้ายรำเฟิงกับตนเอง...เหลียวมองรอบด้านเห็นแต่หลัก หินสีมาบนลานหินรอบบริเวณ จึงหันมายุ้มกับอุสาพลางก้าวถอยหลัง สั้น ๆ เพื่อเพิ่มระยะถ่ายรูป

“พร้อมนะคะ...ยิ้มหน่อยค่ะ”

ครูสาวเอ่ย อุชายื่นแผ่นไฟฉายหอนางอุสาเข้าหากล้องจนสุด
แขน มืออีกข้างห่อเป็นทรงกลมประทับที่แก้มข้างหนึ่งของตน

“ขอบคุณมากนะคะ” อุษาพนมมือไหว้ก่อนรับโทรศัพท์มือถือคืน

“ยินดีค่ะ เข้าใจคนชอบเซลฟี่ค่ะ”

ครูสาวเหลือบมองกระดาดารูปสีน้ำแวนหนึ่ง “สวยจัง สีน้ำด้วย
วาดเก่งนะคะ”

“ขอบคุณค่ะ ไม่ได้วาดเองหรอกค่ะ”

ครูสาวทำท่าเหมือนอยากจะคุยต่อ แต่เสียงวิทยากรผู้นำชมร้อง
บอกก่อน

“คุณครูครับ ผมจะพาเด็ก ๆ ไปดูบ่อน้ำนางอุสาละนะครับ”

“อ้อ...ค่ะ ๆ ไปค่ะไป” ครูสาวทำหน้าเสียดยนิตหนึ่ง “ไปก่อนนะ
คะ...รู้แล้วกลิ่นหอมมาจากไหน”

อุษาส่งยิ้มให้นิดหนึ่งไม่ตอบอะไร มองจนครุสาวก้าวทันทำย
ขบวนแล้ว จึงตั้งใจเลือกไฟลายหลักหิน**สีมารูป**ทรงแบบเดียวกับที่ปัก
รอบลานหอนางอุสาออกมาถ่ายรูปต่อ

แม่หมออุษาแงวนเก็บภาพไฟกับหลักสีมาแปดหลักรอบ**กู่นาง
อุสา**ตามทิศทั้งแปด...หินบางหลักสูงเกือบสามเมตร ขนาดต่ำสุดยังสูง
ท่วมศีรษะอุษาผู้มีความสูงหนึ่งร้อยหกสิบสี่เซนติเมตร

อุษาถ่ายรูปไฟหลักสีมาทรงกลีบบัวไม่มีลวดลายแกะสลักซึ่ง
กำหนดให้เป็นสัญลักษณ์ไฟชุดเล็กหนึ่งในจำนวนห้าสิบหกใบ ขณะไฟ
ภาพเขียนสีจากกู่นางอุสาเป็นหนึ่งในไฟหลักหรือไฟความลับใหญ่จาก
จำนวนไฟหลักยี่สิบสองใบ

แม่หมออุสาเลือกภาพเขียนสีจากเพิงหินแห่งนี้เป็นไฟความลับ
ใหญ่ ด้วยตำนานพื้นบ้านอุสาบารสยกให้กู่นางอุสาประหนึ่งสถานที่
บรรจุน้ำจิตของนางอุสาและผีเลี้ยง

บ้างเล่ากันว่ามิใช่กู่ แต่เป็น ‘เกี’

กีนางอุสา...ดั่งลักษณะเพิงหินละม้ายก็ทอดผ้า

บุตรสาวเจ้าของร้านผ้าทอเช่นเธอจึงสบช่องความหมายสมมุติแบบหลัง อนุমানให้เป็นสถานที่ทอผ้าของนางอุสา...เหมาะใจกว่า...

นักพยากรณ์สาวจดจำทิศทางและรายละเอียดของกลุ่มโบราณสถานหินเหล่านี้ไม่ได้แน่ หากไม่ถือแผ่นพับระบุตำแหน่งสถานที่ที่ได้รับจากศูนย์ข้อมูลของอุทยานฯ เพื่อเดินชมด้วยตัวเองโดยไม่อาศัยผู้นำชม

เธอกางแผ่นพับได้นี้หาเพิงหินรูปทรงต่าง ๆ ที่กำหนดเป็นลายไฟความลับใหญ่...ทั้งคอกม้าทำวบารส คอกม้าน้อย ถ้ำพระ ถ้ำฤๅษี เพิงหินนกกะทา วัดลูกเขย วัดพ่อตา โบสถ์วัดพ่อตา หีบศพนางอุสา หีบศพทำวบารส หีบศพพ่อตา ถ้ำช้าง นางข้าวนายพราน จนมาถึงไฟลายสุดท้าย...บ่อน้ำนางอุสา

เวลากว่าสามชั่วโมงที่อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาทผ่านไปอย่างรวดเร็ว

หญิงสาวก้าวขึ้นฐานหินขอบบ่อน้ำนางอุสาอย่างคล่องแคล่ว ทะโงมองผิวน้ำสีออกเขียวใส...พยายามเพ่งสายตาลงไปที่ก้นบ่อ ทว่าไม่สามารถมองเห็นสิ่งใดนอกจากความทึบทึม

“ถ่ายมุมไหนดีนะ...”

ปากพิมพ์ฯ ณะขั้บกระเป๋้าฝ้ายทอมือสะพายเฉียงบ่าให้
ถนัดขึ้น

ตะวันยอแสงอ่อนหลังกอไผ่รวกห่างจากโบราณสถานบ่อน้ำนาง
อุสาไม่ไกล ลมบนแทรกเสียดริ้วไผ่ บังเกิดเสียงซู่ซู่...แผ่เสียงกระซิกของ
น้ำเซาะแวงมาพอให้หญิงสาวเหลียวหาต้นเสียง แต่มิพบ

เสียงผีทำหนัก ๆ กระทบลานหินของคนจำนวนหนึ่งเพิ่งผ่าน
หลังไป...

อุสาหันกลับมาพินิจปากบ่อน้ำหามุมถ่ายรูปไปใบสุดท้ายต่อ
ไม่ได้สนใจใครอื่น

ไม่แน่วันพรุ่งหากดูไฟให้ลูกค้าที่จองนัดออนไลน์ช่วงบ่ายแล้ว
เสร็จ เธออาจเรียกมอเตอร์ไซค์รับจ้างผ่านระบบออนไลน์ให้ป็นมาส่งที่นี้
อีกครั้ง...แก้มือ...ถ่ายภาพบ่อน้ำนางอุสาตอนแดดคล้า ซ้ำอีกรอบ

เธอตั้งใจใช้ไฟชุดพิเศษสำหรับลูกค้าคนพิเศษ การเปิดตัวไฟ
อุสาบารสผ่านสื่อสังคมออนไลน์จึงต้องสมบูรณ์แบบที่สุด

แต่บัดนี้ จวนหมดเวลาเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลกอุทยาน
ประวัติศาสตร์ภูพระบาทแล้ว...

ช่องฉางข้าวนายพราน

เข้าคำ...คณะวิจัยทางธรณีวิทยาทั้งสี่หนุ่มเข้าพักที่เรือนไม้หลัง
ย่อมสองหลังบริเวณฝั่งขวาของลานจอดรถนักท่องเที่ยว อุทยาน
ประวัติศาสตร์ภูพระบาท โดยอาศัยเฉลียงใหญ่หน้าเรือนเป็นที่ประชุม
เตรียมแผนงานออกสำรวจทางเดินป่าขึ้นลงเขาจากช่องทางธรรมชาติที่
ชาวบ้านร้านถิ่นใช้สัญจรมาเนิ่นนาน ย้อนไปถึงมนุษย์ดึกดำบรรพ์เมื่อ
หลายพันปีก่อน

ช่องช้างและช่องฉางข้าวนายพราน คือเส้นทางหลักตาม
แผนงาน...

ขาขึ้นเพียงหนึ่งเที่ยว ไม่ย้อนทางเดิม

อีกวันขาลงเที่ยวเดียว ไม่ซ้ำช่องทางเดิมและไม่ย้อนทางเช่นกัน

นักธรณีวิทยาจะเริ่มออกปฏิบัติการเวลาตีห้าครึ่ง วางเป้าหมาย
เก็บตัวอย่างหินทรายทางที่มีลักษณะจำเพาะน่าสนใจรอบละสี่ตัวอย่างต่อ

กำลังคนสี่คน คาดว่าจะใช้เวลาเดินสำรวจป่าเขาขึ้นและขาลงไม่ต่ำกว่าสี่ ชั่วโมงต่อรอบ

เฉพาะช่วงป่าผ่าน... พวกเขากวางแผนที่มีฐานแนวป่าบน ภูพระบาท และสำรวจทางน้ำขนาดเล็กที่เลาะตามซอกภู...ทำบันทึก ภาพถ่ายทางอากาศด้วยโดรนหรือเครื่องบินขนาดเล็กควบคุม ด้วยอุปกรณ์บังคับวิทยุติดตั้งอุปกรณ์พิเศษไลดาร์⁶ จากนั้นนำไฟล์ ทั้งหมดมาประยุกต์ผ่านโปรแกรมสร้างภาพสามมิติแนวเส้นทางน้ำ ปัจจุบัน เทียบกับร่องรอยทางน้ำดั้งเดิมในเครื่องคอมพิวเตอร์พกพา

ทุกคนตระหนักดีว่าการสำรวจภูมิทัศน์บริเวณอุทยาน ประวัติศาสตร์จะต้อง...งัดเก็บตัวอย่างหินในเขตพื้นที่กันชนของแหล่ง มรดกโลกซึ่งครอบคลุมชายป่ารอบด้าน

⁶ เทคโนโลยี LiDAR หรือ 'Light Detection and Ranging' อุปกรณ์เสริมโดรน มีศักยภาพ ในการประมวลผลข้อมูลสามมิติ ความละเอียดสูง ใช้วัดระยะ หรือความสูงของพื้นผิว หลักการทำงานคือการส่งแสงเลเซอร์ไปกระทบวัตถุหรือพื้นผิวต่าง ๆ ซึ่งระหว่างทางระบบจะ ทำการคำนวณเวลาในการเดินทางของแสงตั้งแต่ถูกปล่อยออกจากอุปกรณ์จนสะท้อน กลับมาที่ตัวรับสัญญาณ เพื่อวัดระยะโดยมีสูตรในการคำนวณ คือ ระยะทาง = (เวลาที่แสง เดินทาง x ความเร็วของแสง)หาร 2

ที่มา : บทความ LiDAR เทคโนโลยีแห่งโลกอนาคต เว็บไซต์ของ GISTDA

กรกับพันวาคู่หูตำแหน่งผู้ช่วยนักวิจัยแบ่งกันตระเตรียมข้าวของสำหรับเดินป่าสำรวจ ต่างจดรายละเอียดแผนงานสำหรับวันพรุ่งลงในสมุดบันทึกส่วนตัว บารตและจำหลักช่วยกันพิจารณาแผนที่หาเส้นทางเดินเท้าจากเชิงภูโดยจะใช้ช่องฉางข้าวนายพรานขึ้นมายังเขตอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท ซึ่งคณะนักวิจัยได้ว่าจ้างชาวบ้านละแวกใกล้ขั้บรถกระบะมารับจากเรือนพักลงไปยังจุดเริ่มต้นที่ชายป่าเชิงภู

บารตลากเมาส์เลื่อนสัญลักษณ์ลูกศรไปตามภาพบนจอคอมพิวเตอร์พกพา...ภาพเฟิงหินรูปทรงพิเศษมีหินสองก้อนซ้อนกัน ก้อนบนเป็นรูปดอกเห็ดเกือบกลม ก้อนล่างมีร่องรอยถูกสกัดเป็นคูหาขนาดย่อม มีทางเข้าและมีที่รองรับน้ำหนักสามจุดรับก้อนหินส่วนบน ละม้ายห้องมีหลังคาคลุม

“เนียละ...เฟิงหินฉางข้าวนายพราน ถ้าเราเดินขึ้นตามช่องทางธรรมชาติถูกต้อง เราต้องเจอเฟิงหินนี้”

นักธรณีวิทยาร่วมคณะพยักหนึ่กหงักพร้อมกัน

“แต่เราไม่ต้องหุงหาอาหารกินแบบเรื่องเล่าชาวบ้านหรอกเนอะ ให้นายพรานหุงข้าวไปคนเดียวเถอะ”

จำหลักพูดหยอกกันเอง “ส่งข้าวเหนียวหมูทอดกับน้ำเกลือแร่ไป
ละ ลูกโซเฟอร์แกจะเตรียมให้ พวกเราพกแค่น้ำเปล่าของใครของมัน”

กรหัวเราะลั่น ส่วนพันวามยิ้ม

บารตส่งเสียงในลำคอหน่อยหนึ่ง...ทอดจังหวะให้คนอื่นพร้อม
รับฟังต่อ

“นักโบราณคดีที่นี้เชื่อว่าเคยเดินสำรวจสามถึงสี่ชั่วโมงต่อเที่ยว
พวกเราเพื่อเวลาไว้น้อย เพื่อเก็บตัวอย่างนาน” บารตย้ำแผนสำรวจ
“นัดลูกโซเฟอร์มารับตีห้าครึ่ง กว่าจะเริ่มออกเดินน่าจะเกือบหกโมงเช้า
แหละ...พอสว่างหน่อย ถ้าไม่ติดขัดอะไรสิบโมง เราน่าจะขึ้นมาถึงเพิงหิน
ฉางข้าวนายพราน”

“แกว่าจะติดขัดอะไรี่เปล่าวะรต”

จำหลักเอ่ยลอย ๆ

“ไม่นานนะ ไม่นั่นก็ขอลูกโซเฟอร์ทิ้งรถไว้ข้างล่าง ให้แกนนำทางพวก
เราขึ้นมาด้วยกัน”

“ฮึ้ยยย...พูดไปจั้นแหละ ไม่ต้องกวนlungแกหรอก ส่งเราเสร็จให้
กลับได้เลย...เดินขึ้นเขาแค่นี้จิบจิบ” จำหลักตอบทันควัน

พันวาเงยหน้าจากกระเปาะเบ้าส่วนตัว คล้ายจะพูดอะไรแต่เปลี่ยนใจ ก้มหน้าจัดแจงกระเปาะตนเองต่อโดยเฉพาะค้อนธรณีคู่มือ

กรจัดแจงกระเปาะเบ้าของตนเรียบร้อยแล้ว จึงโพล่งสิ่งที่คิดนอกเรื่อง

“ฟืด พี่หลั๊ก...สังเกตมั๊ย ตอนพวกเราเดินผ่านบ่อน้ำนางอุษานะ ผมเห็นหลังผู้หญิงคนหนึ่งก้ม ๆ เงย ๆ ตรงขอบบ่อ ผมยังหวังว่าเธอจะหน้ามิดเป็นลมตกบ่อไปรีเปล่า...มันเย็นมากแล้วนะ”

พันวาเงยหน้ามองคู่หู ไม่แสดงความเห็นใด จำหลักส่งเสียงจู้เบา ๆ

“พี่ว่าแกสงสัยอย่างอื่นมากกว่า”

“พี่หลั๊กไม่เห็นหรือ หรือว่า...ผมเห็นคนเดียววะเนี่ย...บรี้อออ”

คนพูดแสดงท่าทีขลุ่ยขงพอง บารตริบสยบสถานการณ์

“พี่เห็นแล้ว คงเป็นแม่บ้านของอุทยานฯ มาเก็บขยะแถวนี้มั้ง”

พันวาคนพูดน้อยค่อยเปิดปาก วกเข้าเรื่องงานสำรวจต่อ

“วันมะวันเราจะเดินลงจากภูพระบาทใช้มั๊ยพี่”

“ใช่...ขาลงใช้ของข้าง พี่จะขี่เจ้ากลับไปจอดที่เพิงคอกม้าทำว
บารสก่อน...ชนเสียบึงไปด้วยเลย พวกเราค่อยเดินตามไปละกัน”

บารตหีบเอกสารสำคัญออกจากแฟ้มใส่ ยื่นให้พันวาทับหนึ่ง
“สำเนาหนังสือตอบรับจากสำนักศิลปากรฯ อนุญาตให้พวกเราเข้าพื้นที่
นอกเวลาทำการกับอนุญาตนำรถจักรยานยนต์เข้าในเขตอุทยานฯ ขึ้นใน
ตามคำร้องขอ...พี่ฝากเก็บเข้าแฟ้มใหญ่ที”

พันวาทับเอกสารสำคัญนำไปเก็บเข้าหมวดหมู่ในลังใหญ่ภายใน
ห้องพัก คนอื่น ๆ ยังคงสนทนาต่อ

“หัวรุ่งวันมะรืน คงได้เห็นดาวประกายพริ้วทางทิศตะวันออก
ก่อนพระอาทิตย์โผล่ ไม่ก็อาจจะขึ้นเฉียงเหนือหน่อย ๆ คอยดูเถอะ...ตรง
หอนางอุสนาะ เห็นฟ้าชัดดี”

หัวหน้าคณะนักวิจัยเปรย ขณะแหงนมองท้องฟ้าสีเทาด้านทิศ
ตะวันตก

“เออใช่ ปกติเรียกแต่ดาวศุกร์...ไม่ก็ดาวประจำเมือง”

จำหลักมองตาม ตาจับจ้องดวงดาวสุกสว่างตรงปลายฟ้าทิศนั้น
“ดาวดวงเดียวกันแท้ ๆ แคเปลี่ยนเวลาก็เปลี่ยนชื่อ”

“โอ้พี่ คนเราขยันตั้งชื่อ...คน ๆ เดียวยังมีทั้งชื่อเล่น ชื่อจริง ชื่อสกุล ชื่อฉายาอีก...จะตั้งชื่อดาวให้เก๋ ๆ สักสองสามชื่อจะเป็นไร” กรช่วยตอบมากกว่าแย้ง

“เออ ๆ นั้นแหละ ชื่ออะไรก็ช่าง พี่ชอบดูดาวศุกร์ตอนค่ำ สว่างดี สมฉายาดาวประจำเมือง”

คนพูดแสวงทำตาเคลิบเคลิ้ม พันวาออกจากห้องพักมาทันได้ยิน เขามองดาวศุกร์ใสดวงนั้นแล้วหันมาถามบารต

“ฟิรต์ล่ะ?”

“หืม...พี่ทำไม?”

บารตเบนสายตามาหาคนเรียก

“ฟิรต์ชอบดูดาวศุกร์ตอนค่ำหรือเช้ามีด” รุ่งน้องถามเต็มประโยค

บารตหัวเราะชอบใจก่อนตอบ

“พี่ชอบตอนเช้ามีดนะ เหมือนเห็นแสงดาวแห่งความหวัง อีกไม่ช้าพระอาทิตย์จะขึ้น...โลกจะสว่าง...พวกเราก็จะได้ออกสำรวจใจ”

“จริงด้วย รอดูแม่ดาวประกายพริกดอนหัวรุ่งดีกว่า”

จำหลักผสมโรง ทุกคนหัวเราะครืน...ครูใหญ่บารตค้อยนำทุกคน
กลับเข้าสู่การหารือ เขาเคาะแป้นลูกศรบนเครื่องคอมพิวเตอร์พกพาสอง
สามครั้ง ภาพถ่ายมุมสูงสามมิติในคอมพิวเตอร์ปรากฏขึ้น

“สภาพพื้นที่เป็นป่าโปร่ง...ส่วนใหญ่เป็นไม้เนื้อแข็ง ดินเป็นดิน
ร่วนปนทราย แถวเชิงเขามีป่าชุมชนอยู่รอบ ๆ เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำสำคัญ มี
บึงน้ำจืดด้วย บางจุดมีน้ำตกหนึ่งชั้น...ไม่สูงมาก”

“ผมสนใจดินเทศกับแร่เฮมาไทต์” พันวาเอ่ยเบา ๆ

กรพักษ์หึก ช่วยพูดต่อ

“ที่ว่าคนโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์เอาสีจากดินแร่พวกนี้ไป
ผสมยางไม้ เขียนบนผนังหินนะครับ”

“อืม...เงินพี่ฝากเราสองคนหาตัวอย่างแร่พวกนี้ด้วยละกัน” บารต
แนะนำมากกว่าสั่ง

“ครับ”

คุณผู้ช่วยนักวิจัยขานรับพร้อมกัน

จำหลักลับตานึก ปากพิมพ์

“ช่องข้าง...ช่องข้าง...นี่ออกกะ...ลุงไซเฟอร์เล่าว่าสมัยก่อน
ชาวบ้านใช้ช่องข้างเป็นเส้นทางให้ช้างลากซุงจากภูพระบาทลงเขา”

“อืม...” บารตทำเสียงในลำคอแทนการตอบรับ

“เดี๋ยวนี้คงไม่มีช้างละมัง” จำหลักพูดเร็วปรือ “ขออย่าเจอช้างป่า
ตกมันเลย ชี้เกียจวิ่งป่าราบ”

“โอ้ย ถ้าเจอช้างป่าแถวนี้แถมตกมันอีก คงไม่ทันได้วิ่งหรือหนี”
กรเล็กคว่ำแฉับ “รับรองแบนติดดิน”

จำหลักยักคิ้วกลับ “พี่ว่าแกคงแบนแต่แต่ก่อนใคร ไม่ใช่
ข้างเหยียบนะ...ภูนี้จะเหยียบ”

กรยกมือไหว้ปลก ๆ ยิ้มว่า...

ระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องไม่มีใครถือสาเรื่องกระเช้าเล็กน้อย ด้วย
ภารกิจเบื้องหน้าต่างต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้งานสำรวจจบสิ้น
และปลอดภัย

ดาวประกายพริกเป็นพยาน

ดีห้าครึ่ง...บารตนำเสปียงอาหารประเภทข้าวเหนียวหมูปอด
ห่อใบตองและเครื่องต้มเกลือแร่ของทั้งคณะบรรทุกในกล่องอลูมิเนียมสี
ดำประจำท้ายรถมอเตอร์ไซค์เรียบร้อย ทวนนัดอีกครั้งว่าเมื่อผู้ร่วม
คณะวิจัยเดินเท้าตามไปสมทบที่โบราณสถานคอกม้าทำวบารสอันเป็น
จุดจอดมอเตอร์ไซค์ จะเห็นห่อเสปียงของแต่ละคนวางบนเบาะท้าย ตัว
เขาจะออกเดินไปตามลานหินมุ่งหน้าหนองอูสาเพื่อบันทึกภาพบริเวณ
นั้นก่อน รอทุกคนมาสมทบค่อยออกสำรวจทางลงเขาภูพระบาทจากช่อง
ช้างพร้อมกัน

เมื่อทุกคนเข้าใจตรงกัน บารตค่อยพา ‘เจ้าแกลบ’ ม้าจักรคู่ใจ
เคลื่อนตัวฝ่าหมอกจางมุ่งไปทางแยกใหญ่ ก่อนหักรถเลี้ยวทางซ้ายไป
ตามทางเล็ก ๆ

เสียงเครื่องยนต์ค่อย ๆ แผ่วตามระยะ...ไกลออกไปจนมองไม่
เห็นหลัง

“อ้าว...แรงมือหน่อย พวกเรา”

จำหลักเอ่ยน้ำเสียงเอាកการเอางาน ขณะลงนั่งตรงขอบบันได
หน้าเรือนพัก ผูกเชือกกรองเท้าเดินป่าหุ้มข้อให้กระชับ กรสะพายแบ้ขึ้น
หลังเรียบร้อย ส่วนพันวาคณรอบคอบสำรวจประตูหน้าต่างทุกห้องให้
แน่ใจว่าล็อกกุญแจแน่นหนาดี ด้วยว่าพวกเขาเก็บสมบัติธรรมชาติ
ทรงคุณค่ายิ่งสำหรับนักธรณีวิทยาไว้ในเรือนพักชั่วคราว

ตัวอย่างหินและก้อนหินแร่...มุมความรู้ขนาดเท่ากำปั้นซึ่งพวก
เขาเลือกกะเทาะระหว่างเดินขึ้นภูพระบาทจากช่องฉางข้าวนายพราน
เมื่อวันวาน

คณะนักธรณีวิทยาพร้อมแล้วสำหรับภารกิจสำรวจภูเขาาลง...
จากภูพระบาทสู่พื้นล่าง

กลิ่นหอมอ่อน ๆ ละม้ายดอกบัวหลวงลอยเฉื่อยเข้ากระตบนาสิก
จนบารตเปลอเหลียวหาที่มาของกลิ่นทั้ง ๆ รู้ว่าไม่มีกอบัวในละแวกใกล้
แน่นอน

ชายหนุ่มสุดหายใจเข้า...ลึก เรียกสติตน

ท่ามกลางความขมขมัวของละอองหมอกเรียลลันนินกว้าง
เบื้องหน้าเขาคือโบราณสถานหนองอุสา...เพิงเส้าหินสูงทรงดอกเห็ด
ที่มีหินแผ่นแบนใหญ่ละม้ายรูปหัวใจวางทับด้านบน...หันปลายด้านหนึ่ง
ไปทางปากฟ้าทิศตะวันออก แฉวยอดไม้แผ่เป็นตะคุ่มทางทิศนั้น

หอมกระไรหนอ...

ชายหนุ่มนี้กษณ คล้ายว่ากลิ่นอ่อนนั้นลอยล่องมาจากหอคอย
ยอดศิลา

...คงกลิ่นดอกไม้ป่า...

ไฟฉายคาดหน้าผากสายสาดทะลวงสายหมอกกรอบหนองอุสา
...อะไรบางอย่างทำให้บรรตเร่งพาตัวเองเข้าไปใกล้เพิงหินนั้น ครั้นแหงน
เงย...แสงไฟฉายพลันวัดผ่านช่องสี่เหลี่ยมคล้ายคูหา ปรางูเงาวีรอบ
แว็บลงตามแนวไฟสาด

ไม่มีสิ่งใดผิดปกติ

ไม่มีดอกไม้ป่าบนหนองอุสา

นักธรณีวิทยาก้าวอ้อมลาดเนินศิลามาทางซ้ายจนเกือบพ่นมูม
โค้ง...เป็นวินาทีเดียวกับดาวประกายพริ้วพริบแสงสกาบบนฟากฟ้าเบื้อง
หน้า

พลันนั้น ชายหนุ่มนิ่งซึ้งกับที่!

มิใช่ตกตะลึงความงามของดวงดาวก่อนหัวรุ่ง และหาใช่เพราะ
แสงอรุณแรกทาบทาในอีกวิปตา

บารตเพ่งมองร่างตะคุ่มของใครคนหนึ่งทอดตะแคงบน
ลาดหินใต้เพิง...เบื้องหน้าเขานี่เอง!!!

ผู้หญิง...

ชายหนุ่มแน่ใจเช่นนั้น เป็นร่างหญิงสาวนอนแนบหลังให้เขา

ผู้หญิงที่เฝ้านอนนอนแฉนี้ ในเวลาเช่นนี้?

คนตายใช่ไหม?

เขาบังเอิญพบศพหญิงสาวได้หอนางอุสาเช่นนั้นหรือ!?

บารตหันมองรอบตัวจับใจตามสัญชาตญาณระงับภัย ทว่าไม่พบ
สัญญาณอันตรายใด ๆ นอกจากม่านต้นไม้ทึบไถล ครันมองกลับไปทาง
ทิศที่ตนเดินมาก็ยังไม่เห็นเพื่อนร่วมคณะตามมาใกล้

แสงวันใหม่ฉายฉาน ชัดขึ้น...ชัดขึ้น

बारतตัดสินใจก้าวเข้าหาร่างนั้น

“คุณ...คุณครับ”

ส่งเสียงเรียกเพียงเบา ๆ ด้วยภาพตรงหน้าชวนให้ไขว้เขว...ก็
จริงก็จริง

ร่างแบบบางเริ่มขยับตัว बारतผงะถอยหนอยหนึ่งอย่าง
ระแวดระวัง

“หนาว...”

ได้ยินถนัดหู

...เธอยังไม่ตาย...

ร่างสูงใหญ่ค่อยย่อลงนั่งชันเข่า แสงไฟจากไฟฉายคาดหน้าผาก
ช่วยให้มองเห็นใบหน้าคนหลับใหลชัดขึ้น

ไม่มีร่องรอยบาดแผล...

เขากวาดสายตาไปทั่วร่างในชุดเสื้อผ้ายาวทอมือกับกางเกงขา
ยาวสีอ่อนเข้าสู่จุดนั้น

ดูปกติ เหมือนคนนอนหลับทั่วไป

ผิดว่าสถานที่แห่งนี้ย่อมมีไซ้สำหรับนอน!

ร่างบางค่อย ๆ คู้เข้าขึ้นเกือบถึงระดับอก ริมฝีปากอิมละมุนราว
กลีบบัวขยับพุด

“หนาว...”

ตะวันเบิกฟ้าส่งแสงอ่อนช้าแรกลานหิน บารตตัดสินใจปิดไฟ
ฉาย กวาดตาสำรวจร่างสตรีตรงหน้าอีกรอบให้แน่ใจว่าเธอไม่ได้บาดเจ็บ
...สำนักด้านหนึ่งเตือนตนว่าระวังมิจฉายีพ!

หญิงสาวผู้นี้จากกำลังสวมบทนางนกต่อล้อเหยื่ออย่างเขามาติด
กับ

ไซ้...บารตยอมรับว่า เขาติดกับเข้าแล้ว!!! แต่ไหนเล่า...ผู้ร่วม
ขบวนการ

ณ ที่แห่งนี้ ยามแสงสีส้มเรื่อเรืองฉายาตยเพิงหิน...มิพบใครอื่น
ไม่มีใครอีกนอกจากเขาและเธอ

บารตสังเกตเห็นขนตาองบนดวงหน้านวลขยับน้อย ๆ เปลือกตา
แต่นระริก ดังผู้นิทราดิ่งลึกในห้วงนิมิต

และแล้วชายหนุ่มตัดสินใจกระทำสิ่งที่ตนเองก็ไม่คาดคิด

เขาหย่อนตัวลงนั่งบนลาดหิน...ค่อย ๆ ซ้อนศีรษะหญิงสาว
แปลกหน้ามาวางบนตักเพียงเบามือ อีกมือหนึ่งประคองข้างแก้มอย่าง
ทะนุถนอมดังเกรงดอกบัวพิสุทธ์จะมีรอยมลทิน

...หอม...

เขาทอดรำพันเพียงในใจ รู้แล้วว่ากลิ่นหอมอ่อน ๆ ประหนึ่ง
ดอกบัวหลวงมาจากที่ใด

เอาเถิด... ในเมื่อเธอยังหลับไม่รู้ตัว เขาก็จะเฝ้าดูแลอย่างน้อยใน
ชั่วขณะหนึ่งก่อนเพื่อนร่วมคณะจะมาถึง คงดีกว่าปล่อยให้หญิงสาวนอน
หนาวน้ำหมอกเพียงผู้เดียว

บารตเฝ้าสังเกตลมหายใจอ่อนจางแบบบาง...ไม่ว่าเธอจะ
เป็นใคร เกิดเหตุใดจึงมาอยู่ที่นี่ในเวลาเช่นนี้ และไม่ว่าเธอมา 'ดี' หรือ
'ร้าย'

...ได้โปรดรักษาลมหายใจไว้เถิด...

เขาขอเพียงเท่านั้น...ไม่มากกว่านั้น

หอม

ภารกิจการเดินลงเขาช่องช้างเพื่อสำรวจทางธรณีวิทยาเข้าวันนั้น
จำต้องเลื่อนกะทันหันเมื่อเหล่านักธรณีวิทยาประสพใจทยชีวิตเฉพาะ
หน้าแสนยาก พวกเขาพากันกลับมาตั้งหลักยังเรือนพักภายในอุทยาน
ประวัติศาสตร์ภูพระบาท...แบบทุลักทุเลกว่าขาเข้า ด้วยมีสตรีแปลกหน้า
กลับมาด้วยอีกหนึ่งในสภาพง่วงงุน แม้แต่ตอนที่หัวหน้าคณะวิจัย
ประคองเธอลุกขึ้นยืนยังชวนเซจนต้องช่วยกันหิ้วปีกคนละข้างกับจำหลัก

บารตขอร้องทุกคนว่าอย่าเพิ่งชักใช้คำใด เพื่อนร่วมคณะพยักรับ
บารตเล่าให้ทุกคนฟังแล้วว่าตอนที่หญิงสาวปริศนาารู้สึกตัวตื่นและเห็น
หน้าเขาในระยะประชิด เธอตระหนกสุดขีดพยายามลุกวิ่ง เขาต้องรีบ
คว้าร่างนั้นมากอด...

ใช่ เขากอดเธอ รวบตัวเธอไว้แนบแน่นและนุ่มนวล บารตรู้ตัว
เองดีขณะลอบเรือนผมกลางหลังเธอเพื่อลอบขวัญ

“ไม่เป็นไรนะครับ...ไม่เป็นไร คุณปลอดภัยแล้ว”

ร่างในอ้อมกอดสั้นเป็นลูกนกตกน้ำ ไม่มีเสียงร้องลอดออกจาก
ริมฝีปากเผยอค้าง หญิงสาวพยายามออกแรงรื้อหน้าอกเขาออกห่างเพื่อ
...หนี

“คุณปลอดภัยแล้ว ผมไม่ทำอะไรนะครับ ไม่มีใครทำอันตราย
คุณ ไม่ต้องกลัว”

บาร์ตรู้สึกเวทนาคนในอ้อมกอดจับใจ ไม่มีเสียงโอดครวญ ไม่มี
เสียงร้องไห้ให้ ครูใหญ่ร่างสั้นเทาค่อย ๆ สงบลงทีละนิด...หากบาร์ต
ไม่ได้ยินเสียงเธอครวญว่าหนาวก่อนหน้า เขาคงปักใจเชื่อว่าเป็นไข้
หรือไม่ก็ตกใจสุดขีดจนไม่สามารถเปล่งเสียงได้อีก

กระทั่งยามนี้สตรีผู้ไม่รู้ที่มาที่ไปยังไม่ปริปากเปล่งวาจา ไม่ว่า
ใครต่อใครจะผลัดกันซักผลัดกันถาม บาร์ตจึงขอร้องให้คนอื่น ๆ เล็ก
רבเร็ว เขาลุกจากที่นั่งไปตั้งกาน้ำบนเตาไฟฟ้า เปิดตู้เย็นหยิบกล่องนม
แพะมาเทใส่กา รอคูรูใหญ่จึงรินนมอุ่นใส่แก้ว เดินกลับมา นั่งที่เก่า ยื่น
แก้วนมให้หญิงสาว

“ดื่มนมเสียหน่อยนะครับ ให้ร่างกายอุ่น”

หญิงสาวยังคงก้มหน้า เหลือบตาขึ้นมองมือใหญ่ที่ถือแก้วนมส่งให้ต่อหน้า เธอมองจ้องน้ำนมสีขาวบริสุทธิ์คู่หนึ่งจึงยื่นมือรับแก้วนมมาจิบโดยปราศจากคำกล่าวใด

หญิงสาวดื่มนมทีละจิบ...ทีละจิบ ในไม่ช้ำก็หมดแก้ว

เพื่อนร่วมคณะวิจัยมองตามกิริยาอาการของบาร์ต นึกไม่ถึงว่าคนที่ปกติดูเฉยเมยกับสิ่งรอบข้าง ไม่แยแสร้อนหนาว กลับอ่อนโยนยิ่งต่อสตรีแปลกหน้าที่ไม่รู้แม่แต่ชื่อ

“เดี๋ยวถึงเวลาเจ้าหน้าที่อุทยานฯ เข้างาน พวกผมต้องรีบไปแจ้งเรื่องคุณ เขาน่าจะพาคุณไปโรงพักแจ้งความเอง”

จำหลักพูดเสียงเรียบสีหน้าจริงจัง

ทันทีที่ได้ยินคำว่าโรงพัก หญิงสาวสะดุ้งหนอยหนึ่ง แก้วนมเปล่าในมือพลอยลั่น

บาร์ตสังเกตอยู่แล้ว เขาค่อย ๆ ถอนแก้วออกจากสองมือน้อยหันไปนิ้วนํ้าใส่เพื่อน จำหลักจึงยกมือเป็นเชิงรับทราบและหยุดพูดโดยดี

“ท่าทางคุณเพลียมาก นอนพักเสียก่อน ตื่นมาค่อยว่ากัน”

บาร์ตประคองไหล่หญิงสาวให้ลุกยืน พาเดินไปห้องนอนด้านใน
จำหลักจะเดินตาม แต่เมื่อเห็นหญิงสาวรังตัวไม่ยอมเดินต่อ จำหลัก
จึงพยศหน้าให้เป็นภาระหน้าที่ของบาร์ตเอง

“วางใจผมนะ คุณเชื่อมั่นผมได้ ผมรับประกันว่าคุณจะปลอดภัย
ผมจะไม่ไปไหน จะเฝ้าคุณตรงหน้าห้องนี้แหละ”

น้ำเสียงอ่อนโยนส่งถึงดวงตาสีน้ำตาลอ่อนของอีกฝ่าย หญิงสาว
ปริศนายอมให้บาร์ตพาไปส่งถึงเตียงนอนของเขา

“พักผ่อนนะครับ”

ร่างบางเอนตัวลงอย่างว่าง่าย บาร์ตดึงผ้าห่มคลุมร่างให้เธอ
เบามือ ควาร์โมตเครื่องปรับอากาศมากดเปิด เสียงคอมเพรสเซอร์แอร์ดัง
หึ่ง สักพักค่อยเบาลง เมื่อหันมาทางคนบนเตียงปรากฏว่าเธอหลับไป
แล้ว

หลับรวดเร็วจนน่าประหลาด!

บ่ายแก่วันนั้น หลังจากพ้นวาโทรแจ้งยกเลิกนัดลงไซเฟอร์ที่จะ
ขับรถกระบะมารอรับคณะนักธรณีวิทยาตรงเชิงเขาช่องช้าง กรก็อาสา

เป็นผู้ขับขี่มอเตอร์ไซค์วิบากของบาร์ตออกจากเขตอุทยานประวัติศาสตร์
ภูพระบาทล่วงหน้าคนอื่น เพื่อไปจ่ายเงินค่าเสียเวลาให้กับลุงไซเฟอร์
รถกระบะถึงบ้านพัก โดยนัดกันว่าเขาจะรอคนจะอยู่แถวหมู่บ้านเชิงภู

ครั้นบาร์ต จำหลักและพันวาจัดแจงย้ายสัมภาระของทุกคน
รวมทั้งดึงเก็บอุปกรณ์การทำงานขึ้นท้ายรถกระบะเรียบร้อย จำหลักจึง
เข้าประจำที่ที่นั่งคนขับโดยมีพันวานั่งคู่ด้านหน้า ส่วนที่นั่งด้านหลังมี
ผู้โดยสารสองคนคือบาร์ตและหญิงสาวปริศนาซึ่งบาร์ตตั้งชื่อชั่วคราวให้
เธอว่า...หอม

หญิงสาวยินดีอาบน้ำเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่เป็นกางเกงม่อฮ่อม
และเสื้อยืดใส่นอนของบาร์ต แม้จะดูหลวมโพกเพรกกแต่เมื่ออยู่บนร่าง
ระหงไหล่กว้างเวดคอดสะโพกผาย นางแบบชุดนอนจำเป็นจึง ‘ดูดี
เหลือเชื่อ’ แม้กระทั่งเจ้าของชุดเองยังลอบคิดเช่นนั้น

หญิงสาวยังมีท่าที่หวาดหวั่นต่อสภาพรอบข้าง ระหว่างอยู่ในรถ
จึงมักซ่อนใบหน้าหลังม่านกันแดดพลาสติกติดกระจกแต่ก็แอบชะเง้อคอ
มองออกไปรอบนอก

บาร์ตจับตาอาการปฏิกิริยาของเธอเงียบ ๆ ครุ่นคิด...

นักธรณีวิทยาทั้งหมดตกลงตามคำร้องขอของบาร์ตที่จะไม่พาหญิงสาวปริศนาไปแจ้งความ แต่จะพาเธอไปตรวจร่างกายที่คลินิกเอกซเรย์ตามตำบลปะโค อำเภอมือง จังหวัดหนองคาย ซึ่งพวกเขาเข้าบ้านพักในสวนไผ่เป็นฐานวิจัยช่วงหนึ่งปีนับจากนี้

เท่าที่ทุกคนลงความเห็นเบื้องต้น หญิงสาวผู้นี้ น่าจะ ‘ความจำเสื่อม’

เธอไม่รู้แม้แต่ชื่อตนเอง...จำไม่ได้เลยว่าตนมาอยู่สถานที่นี้ได้
อย่างไร แต่เธอรับรู้ว่าเป็นคืออุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท

เมื่อสุภาพบุรุษที่อยู่ต่อหน้ายืนยันว่าจะไม่พาเธอไปสถานีตำรวจภูธร แต่จะพาเธอไปพบแพทย์ เธอจึงพยักหน้า ยอมรับชื่อชั่วคราวว่าหอม

จนกว่า...ความจำของเธอจะกลับคืน

“พาคุณหอมไปให้หมอตรวจก่อน ถ้าสมองไม่กระทบกระเทือนอะไร บางทีความจำเธออาจกลับคืนเร็วก็ได้”

บาร์ตให้เหตุผลเช่นนั้น

“ไม่ไปลงบันทึกประจำวันไว้ก่อนเหอวะรต เพื่อญาติจะตามหา
เธออยู่”

จำหลักเสนอแล้วเสน่ออีก แต่เมื่อเห็นหอมออกอาการสะดุ้ง
เหลียวหน้าระวังหลัง จึงได้แต่ทอดถอนใจ

“เออวะ แล้วแต่เถอะ ถ้าว้นหน้าญาติเขาเที่ยวตามหา ตำรวจมา
จับแกฐานพาลูกสาวเขาหนี พวกเราก็เข้าคุกด้วยกันเท่านั้นแหละวะ”

“ไม่ถึงขนาดนั้นหรอกน่า แค่ว่าหอมไปหาหมอก่อน ดีขึ้นแล้วไป
แจ้งความก็ได้”

บารตยืนกราน

พันวาเหลียวมองคนนั่งด้านหลัง เอ่ยถามอย่างเกรงใจ

“แล้วแผนสำรวจเส้นทางน้ำจากบ้านผือไปปะโคละพี เริ่มต้นนี้
เลย หรือพีจะยังงั้”

หัวหน้าคณะวิจัยถอนใจหนักหนหนึ่งก่อนตอบ

“ค่อยวางแผนใหม่ ตอนนี้มุ่งหน้าเข้าบ้านพักที่ปะโคก่อน เก็บ
ข้าวของแล้วค่อยตระเวนหาคลินิก พีจะพาคุณหอมไปหาหมอเอง”

“สถานพยาบาลที่ไหนก็ต้องขอบัตรประชาชนทำทะเบียนคนป่วย แล้ว...เฮ้อ คุณหอมไม่มีหลักฐานแสดงตัวตนอะไรเลยนะ”

พันวาแย้งให้คิด

บาร์ตพเปิดหน้าน้อย ๆ รับทราบความกังวลของรุ่นน้อง เขาตระหนักปัญหาข้อนี้เช่นกันแต่ยังนึกไม่ออกว่าจะจัดการอย่างไร

จำหลัคมองสีหน้าเพื่อนจากกระจกส่องหลังได้แต่ถอนใจยาว ส่วนหญิงสาวผู้ความจำเลือนม่นะหรือ...ดูเหมือนเธอจะถอนใจเช่นกัน แต่อาการระบายนมหายไยยาวผ่านริมฝีปากนั้นคล้ายโล่งอกเมื่อรถเคลื่อนผ่านพ้นเชิงภูพระบาท

ปะโค

ห้าโมงเย็นวันเดียวกัน คณะนักธรณีวิทยาเดินทางมาถึงบ้านเช่า
ในพื้นที่ตำบลปะโค เมืองริมแม่น้ำโขงช่วงโค้งน้ำใหญ่

เจ้าของบ้านเป็นหญิงวัยกลางคนท่าทีสุภาพและมีจิตใจ
ให้บริการสูงนามว่า**ซงโค** อดีตเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำตำบลผู้
ตัดสินใจเกษียณก่อนกำหนดเพื่อมาดูแลสวนเกษตรอินทรีย์และบึงบัว
แดงขนาดย่อมของครอบครัว เธอนำเงินบำเหน็จส่วนหนึ่งมาลงทุนปลูก
บ้านพักให้เช่ารายปีเพียงหนึ่งหลัง ภายในอาณาบริเวณบ้านสวนของเธอ
เอง

แน่นอนเธอเป็นผู้กำหนดคุณสมบัติของลูกค้า...และอาจเป็น
ด้วยโชคสัมพันธิ์ทำให้คณะนักธรณีวิทยาได้เช่าบ้านพักแห่งนี้ เพราะมี
คนรู้จักแนะนำ

ซงโครอส่งมอบกุญแจบ้านพักสองชั้นให้ลูกค้าคณะนี้อยู่แล้ว
เธอถูกลูกจอต้อนรับด้วยใบหน้าแต่ยิ้ม เมื่อบาร์ตนำทุกคนยกมือสวัสดี

ทักทายเจ้าบ้านก่อน ชงโคยิ่งรู้สึกต้องชะตาและยินดีมากที่ลูกค้าชุดนี้
แสดงมารยาทอันงาม

เจ้าของบ้านผายมือเชื้อเชิญทุกคนเข้าชมภายในบ้าน ตั้งแต่ชั้น
ล่างส่วนนั่งเล่น มีชุดโต๊ะเก้าอี้หวายเบาะรองนั่งยัดไส้ขนุน หุ้มปลอกผ้า
ทอมือลายตารางสีเทาสลักราว ไทรทัศน์ พัดลม เครื่องปรับอากาศ ชั้น
วางของพร้อมสรรพ ถัดมาเป็นชุดโต๊ะกินข้าวไม้พร้อมเก้าอี้หกตัว มี
เคาน์เตอร์ครัวขนาดเล็กคันส์ดส่วนครัวภายในแบบสากล ส่วนเตรียม
อาหาร มีเตาไฟฟ้าสองหัวและเครื่องดูดควันเหนือเตา เครื่องไมโครเวฟ
เตาปิ้งย่างไฟฟ้า กาต้มน้ำไฟฟ้า ตู้เย็นขนาดใหญ่ และอ่างล้างจานสอง
หลุม ถัดจากบันไดด้านในเป็นห้องน้ำแยกส่วนเปียกส่วนแห้ง และมี
ห้องนอนพร้อมห้องน้ำในตัวอยู่ด้านหลัง ใกล้ทางออกประตูหลังบ้าน

“หลังบ้านมีเครื่องซักผ้ากับเครื่องอบผ้าให้ด้วยนะค่ะ”

ชงโคภูมิใจเสนอ “ไปดูชั้นบนกันค่ะ มีสามห้องนอน มีโถงนั่งเล่น
พีเตรียมโซฟาเบดไว้ด้วย เพื่อมีแขกมาเพิ่มจะนอนก็ได้”

ลูกค้าพากันยิ้มพออกพอใจบ้านเช่ามาก

“พี่เพิ่งเปิดบ้านให้เช่าเอง คุณเป็นคนะแรกมาประเมินเลยค่ะ”

“หุ่ย...พวกเราโชคดีนะครับ” กรพุดหน้าระรื่น

จำหลักยึดดอกเอ๋ย

“บอกแล้วไง ทำวิจัยกับพวกพี่...น้อง ๆ จะลำบากเฉพาะตอนทำงาน ถึงเวลาพักผ่อนจะได้หลับสบาย มีแรงทำงานต่อ”

“ต้องขอบคุณผู้ใหญ่ทางศูนย์ธรณีอีสานแนะนำมา...เครือข่ายตีพิชงโคนะ”

บารตเอ๋ยอย่างสุภาพ ออกจะเกรงใจที่ราคาค่าเช่าเหมาะสมจ่ายต่อปีช่างถูกแสนถูกเมื่อเทียบกับสภาพบ้านใหม่เอี่ยมหลังนี้

“พี่ชงโคคิดค่าเช่าแบบช่วยกันขัด ๆ”

“อู๊ยยย...พี่นิตีคะ พี่ไม่ใช่นักธุรกิจจะได้เน้นกำไรกำไรมาก เอาแค่สัก...สี่ห้าห้าปีพอได้ทุนคืนก็ดีใจแล้ว อีกอย่างพี่มีส่วนเกษตรอินทรีย์ต้องดูแลด้วย ไร่ว่าง ๆ เติบโตเยี่ยมได้มะคะ มีบึงบัวแดงเล็ก ๆ ด้วย แต่พี่เริ่มเข้าหน้าร้อนดอกบัวแทบไม่เหลือแล้ว มีแต่ใบบัว รอดเดือนธันวาคมบัวแดงจะบานเต็มบึง สวยมากเลยคะ”

ประโยคท้ายเจ้าของบ้านเอียงศีรษะส่งยิ้มไปทางหญิงสาวคนเดียวของกลุ่มซึ่งยืนหลบอยู่หลังบาร์ต ทุกคนมองตาม จำหลักรีบทำเสเปลี่ยนเรื่อง

“ถ้าพี่ซงโคจะให้พวกผมช่วยขุดลอกบึงหรือใช้แรงงานอะไร เรียกได้เลยนะครับ...สบายยย...”

“โอ ไม่รบกวนละค่า พวกคุณเป็นลูกค้า ขอให้อยู่บ้านกันสบาย พี่ก็ดีใจแล้ว”

“ขอบคุณมากครับ”

บาร์ตค้อมศีรษะนิดหนึ่งแสดงความคารวะแทนทุกคน

“ไปค่ะ ดูห้องนอนกัน”

ซงโคนำไปที่ประตูห้องหนึ่ง “นี่ห้องนอนใหญ่ มีห้องน้ำในตัว... อีกสองห้องใช้ห้องน้ำด้านนอกนะคะ”

เจ้าบ้านส่งยิ้มให้หญิงสาวคนเดียวที่เดินตามหลังหัวหน้าคณะวิจัยอีกครั้ง เธอพออ่านสถานภาพของทั้งคู่ได้ เมื่อหญิงต่างวัยสบตากัน หญิงอ่อนวัยกว่าค่อยเปิดยิ้มนิดหนึ่งโดยไม่พูดอะไร

“โอเคนะคะ เชิญพักผ่อนตามสบาย ขาดเหลืออะไรส่งข้อความหาพี่ได้เลย”

ซงโคนำคณะทั้งหมดเดินลงบันไดสู่ชั้นล่าง

“แถวบ้านเราจะมีตลาดนัดหน้าวัด เวียนกันไปครบวัน พี่จวัน ออกตลาดแต่ละทีให้แล้ว อยู่บนโต๊ะรับแขกนะคะ”

บาร์ตนิกรื่องสำคัญได้ จึงตัดสินใจถาม

“เฮ้อ...พี่ซงโคพอจะแนะนำคลินิกใกล้ ๆ แถวนี้ได้มั๊ยครับ พอดีว่า...เฮ้อ...อยากหาหมอนะครับ”

“อ้าว ไม่สบายหรอคะ”

ซงโคหันมองนาฬิกาแขวนผนัง เป็นเวลาเกือบหกโมงเย็นแล้ว

“มีคลินิกในเมืองค่ะ แต่บ้านนี้น่าจะใกล้ปิดแล้ว สถานีอนามัยที่พี่เคยทำงานก็ปิดแล้ว...อืม...ไม่งั้นก็ไปโรงพยาบาลเลย”

ทุกคนหุบเมื่อไม่ได้ยินประโยคสำคัญ บาร์ตรีบถามทันที

“พี่ซงโคเคยทำงานที่สถานีอนามัยหรอครับ”

ซงโคพยักยิ้ม

“ใช่ค่ะ อ้อย...เขายกระดับเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
นานแล้วเนาะ พี่ยังติดเรียกอนามัยตามชาวบ้านนะแหละ พี่เพิ่งเออร์ลี่
รีไทร์มาสองปี เมื่อก่อนชาวบ้านเรียกพี่ว่าหมอชงโค เดียวนี้มาเป็น
ชาวสวนเจอกันตามงานบุญ คนจำได้ยังมาทักพี่ว่าหมอยู่เลย พี่ต้อง
บอกเรียกพี่เรียกน้องกันดีกว่า พี่ไม่ใช่หมอ”

คนเล่นโยนตาเป็นประกาย ขณะคนฟังตื่นตื่นทั่วหน้า ต่างหัน
มองกันเองอย่าง ‘รู้กัน’

“ถ้าอย่างนั้น...พี่พอจะตรวจอาการเบื้องต้นได้ไหมย์ครับ”

बारतถามสืบ

“ได้สิคะ ถึงพี่ไม่ใช่หมอจริง แต่ถ้าใครปวดหัวตัวร้อนพี่จ่ายยา
ประจำบ้านให้ได้ ฉีดวัคซีนได้เลย พี่ทำคลอดให้สาว ๆ หมู่บ้านนี้หลาย
ห้องด้วยนะ”

ชงโคภูมิใจเล่าประวัติการทำงานตัวเอง

“แต่ก็มีบางรายอาการหนักต้องตรวจละเอียด ที่อนามัยเรา
เครื่องมือไม่พอ ค่อยส่งต่อโรงพยาบาลในเมือง แต่ส่วนใหญ่ชาวบ้านเรา

ก็...เนาะ...บาดเจ็บเล็ก ๆ น้อย ๆ ฐกัฒ ผึ่งต๋อยบั้ง หรือเป็นแผล...
อุบัติเหตุเล็ก ๆ น้อย ๆ เรายักษาได้หมด”

ชายหนุ่มในที่นั้นหันมองหญิงสาวร่วมคณะเป็นตาเดียว เจ้าบ้าน
ผู้อาริมองตามสายตานั้นจึงพอเข้าใจ

“น้องผู้หญิงไม่สบายเธอคะ ไปคะ...ไปบ้านพี่ พี่ตรวจให้ได้
ที่บ้านมียาพื้นฐานครบ”

บารตเปิดยิ้มกว้าง รีบแนะนำ “นี่หอมครับ...”

สตรีนามว่าหอมเงยหน้ายิ้มน้อย ๆ ประนมมือไหว้เจ้าของบ้าน
อีกรอบ ปากพิมพ์ำขอบคุณเพียงเบา ๆ

“ไ้ น้องหอม...หอมสมชื่อจริง ๆ พี่ก็ว่ากลิ่นดอกบัวมาจากไหน
บึงพี่ก็ไม่ค่อยมีบัวเหลือแล้ว ถึงมีสักกอสองกอมันก็ไกลเกิน ไม่น่ามาถึง
บนบ้าน”

ชงโคทำสัฒจุมกรอบตัว บารตชิ่งตัฒบท

“ถ้าอย่างนั้นรบกวนพี่ชงโคช่วยดูอาการเธอให้ทีเถอะครับ...เอ้อ
...ไม่รู้เป็นอะไร ตื่นมาเมื่อเช้าจู่ ๆ ก็...จำอะไรไม่ได้เลย”

ชงโคเบิกตากว้าง มองใบหน้าคมซึ่งของหญิงสาว...ถ้าบารตไม่
แจ้งอาการประหลาดเช่นนั้น เธอไม่รู้เลยว่าหญิงสาวจะเป็นเช่นว่า

“ก็ดูปกติดีนี่นา” อดีตเจ้าหน้าที่สาธารณสุขพึมพำ “ไปค่ะ ไป
บ้านพี่ มีเครื่องมือตรวจเบื้องต้น ว่าแต่...”

คนอื่น ๆ รอฟังใจจดจ่อ ชงโคจึงพูดรวดเร็วเท่าความคิด

“ขอโทษนะคะ พี่สอบถามตรง ๆ น้องหอมเป็นภรรยาคุณรตไฉน
คะ”

คนถูกเอ่ยชื่อทั้งสองหน้าเหลืองลา จำหลักเห็นทำไม่ได้เลยตอบ
แทน

“รตยังโสดครับพี่ พวกผมยังไม่มีใครแต่งงานเลย...คุณหอมไม่ใช่
ภรรยา รต และก็...ไม่ใช่แฟน พวกผมให้คุณหอมมาช่วยดูแลงานเอกสาร
...เป็นทีมงานเดียวกันนะคะครับ”

ผู้อาวุโสกว่าห่อปากพยักหน้าช้า ๆ ยกนิ้วชี้ประกบนิ้วโป้งเป็น
สัญลักษณ์...โอเค...เข้าใจ และไม่ได้ซักไซ้ใด ๆ อีก

บารตส่งสายตาขอบคุณเพื่อนที่ช่วยแก้ไขสถานการณ์ ขณะฝ่าย
หญิงก้มหน้ามองพื้น

เมืองท้าวบารส

เช้าวันใหม่ตะวันอ่อนไล่แสงอุ่นผ่านผืนน้ำโขง บารตชวนหอม
ซอมนมอเตอรไค์ของเขาออกไปตลาดเพื่อหาซื้ออาหารเผื่อทั้งคณะ และ
หาซื้อเสื้อผ้าวรุมของใช้ส่วนตัวสำหรับผู้หญิง

หอมเริ่มคุ้นซื้อใหม่ตัวเองและเริ่มพูดคุยมากขึ้น หลังจากเมื่อ
วานอดีตเจ้าหน้าทีสาธารณสุขแห่งเขมบงเส้นเลือดหลังมือใส่สายน้ำ
เกลือให้เธอหนึ่งขวด ยืนยันว่าเธอไม่ได้เป็นอะไรมาก น่าจะเป็นอาการ
ความจำเสื่อมชั่วคราวไม่เกินสามสัปดาห์หกชั่วโมงจะเป็นปกติแต่อาจล้ม
ช่วงเวลาระยะสั้นในห้วงสามสัปดาห์หกชั่วโมงนั้น ตามกรณีคนไข้ชายราย
หนึ่งของโรงพยาบาลในตัวเมืองที่ปรากฏภาวะอาการคล้ายคลึงกัน...
จัดเป็นกรณีพบยาก...อดีตเจ้าหน้าทีสาธารณสุขว่าเช่นนั้นพร้อมแนะนำ
ให้หาโอกาสไปพบแพทย์อายุรกรรมระบบประสาทตรวจละเอียดอีกครั้ง

เท่านั้นเอง ความตึงเครียดในหมู่คณะนักวิจัยกับหญิงร่วมชะตากรรมค่อยคลี่คลาย ทุกคนตกลงว่าจะให้เธออยู่ในความดูแลโดยมอบหน้าที่ธุรการทั่วไปแบบมีค่าตอบแทน

สามวัน หรือจนกว่าเธอจะจดจำเรื่องราวตนเองได้ครบบริบูรณ์ หรือทันทีที่ได้ข่าวว่ามีชาวบ้านประกาศตามหาคนหาย

ห้องนอนพร้อมห้องน้ำชั้นล่างจึงกลายเป็นห้องส่วนตัวของหอม ส่วนเหล่าบุรุษนอนห้องชั้นบน...บาร์ตและจำหลักนอนเดี่ยว กรกับพันวานอนห้องเดียวกัน

เจ้าหน้าที่ธุรการคนใหม่เริ่มรู้สึกมั่นคง ด้วยมั่นใจ ‘ความมีตัวตน’ ในโลก เธอซาบซึ้งความเมตตากรุณาที่ได้รับจากสุภาพบุรุษกลุ่มนี้...พวกเขาช่างอ่อนโยนใจดีต่อเธอเหลือเกิน นับว่าเธอยังโชคดีในความโชคร้าย หากความทรงจำกลับคืน...หากรู้ว่าตัวตนแท้ของเธอเป็นใคร มีที่มาอย่างไร เธอจะต้องหาโอกาสตอบแทนพระคุณผู้ช่วยเหลืออย่างสุดกำลัง

ที่ตลาด...หอมมองหาแผงขายเสื้อผ้าประเภทเสื้อยืดกางเกงยีน เลือกเสื้อสีพื้นอ่อนสองตัว กางเกงสองตัว แต่บาร์ตบอกให้เธอเลือกเสื้อไว้สักห้าตัว หอมจึงงมมองเขาอย่างเกรงใจ

“เสื้อไว้แหละครับ จะได้ซักเปลี่ยนทัน”

บารตพูดราวกับว่าหอมจะอยู่กับพวกเขาอีกนาน

“พีชงโคบอกว่าไม่เกินสามวัน เมื่อวานผ่านไปแล้ว ก็...เหลืออีกสองวันนี้คะ” หอมแย้งเบา ๆ

บารตทอดสายตาดำผ่านดวงตาคมซึ่งสีน้ำตาลอ่อน

“แค่เผื่อนะครับ”

หอมเริ่มออกสีหน้ากังวล

“หอมจะยังจำความไม่ได้หรอกคะ”

บารตเหลือบมองแม่ค้าเจ้าของแผงที่กำลังจับจ้องลูกค้าคู่นี้...จะซื้อหรือไม่ซื้อ...นางคงแอบคิด

ชายหนุ่มตัดสินใจเลือกเสื้อยืดสีอ่อนอีกห้าตัวส่งให้แม่ค้าคิดเงินชำระเงินเรียบร้อยแล้วจึงพยักหน้า ๆ ให้หอม ต่างเร่งออกเดินโดยบารตถือถุงเสื้อผ้าเอง

“ผมว่าชุดอื่น อ้อ...พวกชุดนอน...ชุดชั้นใน อืม...ไว้เข้าเมืองไปดูในห้างดีกว่ามัย เผื่อคุณต้องลองนะ” ทำเสียงคนพูดรีบหันหน้าไปทางอื่น หอมหันเห็นริ้วแดงแวบหนึ่งตรงซีกหน้าด้านใกล้

“คุณยังไม่มีตัวใหม่เปลี่ยนเลยนี่” คนพูดยังไม่ยอมหันมา

หอมนึกไม่ทันว่าควรตอบอย่างไร เธอคิดแค่ว่าเขาจัดการอะไร
ให้ก็พอใจทั้งนั้น

“เผื่อว่าจะมีประกาศตามหาคนหายด้วย” ชายหนุ่มพูดเสริมเร็ว
ปรือ

“ค่ะ”

คราวนี้หอมตอบทันควัน เธออยากรู้เหลือเกินว่ามี ‘ญาติมิตร’
กำลังตามหาเธอหรือไม่ เธอเป็นคนมีหัวนอนปลายเท้าหรือไม่?

บาร์ตันกลับมาพยักขยี้มให้หอม

“ถ้าอย่างนั้นเราซื้อกับข้าวไปส่งพวกที่บ้านก่อน กินข้าวเสร็จ
ค่อยออกมาใหม่...นะครับ”

“ค่ะ”

ที่บ้านพักในสวน คณะนักวิจัยกำลังจับกาแฟตรงโต๊ะหินหน้า
ชานบ้าน บ้างเดินชมต้นไม้ดอกไม้แถวนั้น ต่างหันไปทางประตูรั้วเมื่อ

ได้ยินเสียงรถเครื่องของบาร์ต อึดใจเดียวผู้ขับขี่และผู้ซ้อนท้ายค่อยปรากฏ บาร์ตนำมอเตอร์ไซด์เข้าจอดใต้ชายคาข้างบ้าน หอมลงจากท้ายรถว่าถุงอาหารปรุงสำเร็จจากกระเป๋านั่งด้านหน้า...ส่งยิ้มให้ทุกคนต่างคำทัก

หลังจากทุกคนรับประทานอาหารเช้าเรียบร้อยแล้ว บาร์ตเสนอเชิงหารือว่าคณะวิจัยควรเพิ่มวันหยุดงานจากสัปดาห์ละหนึ่งวันเป็นสองวัน เพื่อแต่ละคนจะได้มีเวลาส่วนตัวดีหรือไม่...ทุกคนเห็นพ้อง

“ถือว่าเมื่อวานกับวันนี้เป็นวันหยุดแล้วกันนะ พรุ่งนี้เราจะเริ่มสำรวจทางน้ำจากปะโคก่อนเลย...ส่วนค่าแรงคุณหอม...”

บาร์ตเหลียวมองสตรีคนนั่งข้าง เธอมองกลับตาใส เขาจึงทอดยิ้มละไมให้ดวงตาเธอ ก่อนหันไปพูดกับเพื่อนร่วมคณะ

“คิดว่าจ่ายเป็นรายวัน วันละ...ห้าร้อยบาท ไม่รวมค่าอาหารที่จะใช้เงินส่วนกลาง ทุกคนว่าไง”

จำหลักพยักหนังกังกรับรองข้อเสนอของหัวหน้าคณะวิจัย ตัวเลขค่าจ้างรายวันสำหรับเจ้าหน้าที่ธุรการหน้าใหม่ที่ยังไม่เคยทดลองงานถือว่าสมเหตุผล...ไม่มากเกินไป ไม่น้อยไป

หอมมีสมุดบันทึกกับปากกาที่บาร์ตให้มาแล้ว เธอจึงเริ่มทำ
หน้าที่ด้วยการจดประเด็นประชุม แม้จะไม่ค่อยเข้าใจใด ๆ แต่หญิงสาว
ตั้งใจว่าจะใช้เวลาช่วงนี้เรียนรู้ทุกสิ่งรอบตัวให้เต็มที่ สัมกับความรู้ณา
ของทุกคน

จำหลักเห็นหอมกระตือรือร้นเช่นนั้นจึงให้กรไปหยิบเอกสาร
โครงการวิจัยมาให้เธอไว้อ่านคร่าว ๆ

พันวพลอยดีใจที่จะมีคนคอยช่วยเก็บรายละเอียดการทำงาน
เขาคิดในใจว่ามีผู้หญิงร่วมคณะด้วยก็ดี... หวังว่าเมื่อถึงตอนลงพื้นที่
เดินป่า เธอจะสามารถเดินทางด้วยกันได้...แต่...คงไม่ถึงวันนั้นเพราะ
มะรินนี่เธอคงจำความได้ทุกสิ่งแล้ว

“ไว้หอมลองอ่านดูนะ สงสัยอะไรก็ถามพวกผมได้”

จำหลักยิ้มพยิดให้ความมั่นใจต่อหอม แนใจแล้วว่าหญิงสาวผู้
ความจำเสื่อมเป็นผู้มีการศึกษาอยู่บ้างอย่างน้อยระดับอ่านหนังสือออก
จดภาษาไทยได้คล่องแคล่ว

“ค่ะ”

หอมตอบสั้นเหมือนเคย

จำหลักนี้ก็จะไฉนได้จึงรีบบอก

“พี่ชงโคเซทมาถามว่าพวกเราสนใจจะลองชิมอาหารฝีมือกลุ่ม
แม่บ้านปะโคมัย พี่เขาจะได้สั่งไว้ให้เย็นนี้”

บารตยัมเพิด

“เฮสิ ดีเหมือนกัน ไปไหนก็ควรกินอาหารท้องถิ่น ร้านแถวไหน
ล่ะ”

“ไม่ร้านไหนทั้งนั้นล่ะ แม่ ๆ ในชุมชน เขารวมตัวกันโครฟีมือ พี่
ชงโคบอกว่าเขาจะจัดเลี้ยงที่ศาลาวัดอุดมสรรพผล ที่นิทานพื้นบ้านเขา
ว่าเป็น**เมืองท้าวบารส**นะ”

กรรีบพูดต่อ

“ผมว่าได้ฟิลเหมือนเรามาอยู่ในเมืองของพีรตเลยเนอะ ชื่อพีรต
เหมือนท้าวบารสในตำนานเลย”

คนถูกอ้างชื่อหัวเราะร่วน ช่างบังเอิญหรือเป็นฟ้าลิขิตมิอาจรู้ได้
ชื่อของเขามีเสียงพ้องกับชื่อตัวเอกตามตำนานท้องถิ่นลุ่มน้ำโขงเรื่องอุสา
บารสจริงเสียด้วย

“ไม่เหมือนหรรอก สะกดไม่เหมือนนะ ชื่อพี่...บารต สะกดด้วย
ด.เต่า ท่านท้าวบารตสะกดด้วย ส.เสือ”

บารตพูดไม่ทันขาดคำ จำหลักกลับบอกมือพลวัน

“เอาน่า ยกให้เป็นเจ้าเมืองกำมะลอละกัน จะบารตหรือบารสก็
ออกเสียงคือกันนะละ งั้นเชิญท่านเจ้าเมืองเป็นเจ้ามือเลี้ยงมือเย็นชะ
เลย”

กรกับพันวาเฮกันใหญ่ บารตพลอยหัวเราะตาม มีเพียงหอมที่
ขมวดคิ้วหลับตา

บารตเห็นอาการนั้นรีบถามไถ่

“คุณหอมเป็นอะไร ปวดหัวหรือครับ”

หอมปรือเปลือกตาขึ้น หยีตามองทุกคน

“มันเหมือน...มีภาพวิ่งในหัวค่ะ”

“เป็นนานรึยังครับ”

ชายหนุ่มลุกจากที่นั่งข้าง ก้มดูใกล้ “เข้าเมืองไปหาหมอดีกว่า”

“เมื่อกี้...ชื่อคุณ ชื่อเจ้าเมือง...ว่ายังไงนะคะ”

หญิงสาวโน้มหน้าขณะถาม

คนหนุ่มทุกคนหันมองตากันงุนงง หอมต้องถามย้ำพร้อมยก
ปลายนิ้วคลึงขมับตนเอง

“นิทานอะไรนะคะ เมืองของใคร”

“อ้อออ...” จำหลักลากเสียงยาว ก่อนตอบ “นี่คืออะไร อยากฟัง
นิทานอุสาบารสหรือครับ”

“อุสา...บารส”

หอมพึมพำ หันมองหน้าบุรุษที่อยู่ใกล้ทันที

“คุณชื่อบารตจริง ๆ หรือคะ”

“คุณหอมนี้ทำอะไรได้แล้วหรือครับ”

ทุกคนเปล่งเสียงถามเกือบพร้อมกัน

ตุ้มโฮมบัว

กليبบัวเรียวยาวสีชมพูอ่อนสลับบานเย็นเรียงรอบจานทรงกลม
...กลางกليبบัวเป็นใบชะพลูตัดแต่งทรงกลมพอดีคำสำหรับจัดวางเนื้อ
ปลานิลแกะคั่วฝอยเคียงด้วยสมุนไพรเก้าชนิดหั่นเป็นลูกเต๋าจิ๋ว ราดน้ำ
ปรุงรสจัดจ้าน...สีส้มแลรสมือช่างจรูญจิตผู้ได้ลิ้มเมี่ยงบัวน้อยค่านั้น ทั้ง
ส่งให้สำหรับประดาไม้บนพารว้าวแดงดูประหนึ่งอาหารนิรมิตจากชั้นฟ้า ยัง
มาลัยกรพวงจ้อยซึ่งวางแต่งเคียงชั้นเงินบรรจุนาคอกบัวอรอลกลิ่น
ละเมียด เมื่อรวมกับงานตกแต่งสถานที่ด้วยหัตถศิลป์พื้นถิ่นเป็นกระถาง
หงส์จากหยวกกล้วย สลับเทียนดอกไม้ ยิ่งส่งให้มือค่านั้นแสนบรรเจิด

คณะนักวิจัยทางธรณีวิทยารวมทั้งเจ้าหน้าที่หญิงตื่นตาตื่นใจ
ทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้สัมผัส

นี่สินะ...สำหรับอาหารจากใจชาวชุมชนปะโค

‘ตุ้มโฮมบัว’ เมี่ยงบัวรสล้ำ อัตลักษณ์พิเศษประการหนึ่งของคน
ถิ่นนี้

เหล่าแม่ครัวรุ่นใหญ่กว่าสิบคนขอผมเป็นมุ่นมวยสูง...**สวมขึ้น**
ดินคำและขึ้นดินแหละประจำถิ่น ออกรับรองคนต่างถิ่นอย่างเป็นทางการ
กันเอง หนุ่มสาวทั้งหลายประทับใจจนแทบไม่ได้สนทนากัน...โดยเฉพาะ
หอม เธอรู้สึกราวกับเข็มนาฬิกาชะงักค้างเพื่อถนอมความทรงจำใหม่ให้
ยาวนานที่สุด

หรือนี่คือแดนสมมุติที่เธอพลัดหลงเข้ามา?

ไมลี ยังมีเหล่าบุรุษเพียงคั่นไม่กี่วันอยู่ร่วมวงด้วย สำหรับแสงนี้ยอม
มิใช่เรื่องลวง

หอมเมียงมองเครื่องตกแต่งข้างศาลา...ถ้าจะเป็นเพราะกระทง
หงส์แสนงามนั้นเล่า

...คั่นเหลือเกิน...

บรรดาแม่ครัววัยกลางคนค่อนไปทางอาวุโสแย้มยิ้มอิมใจเมื่อ
เห็นผู้มาเยือนกลุ่มใหม่พอกฟุ้งใจส്മือตน

ชงโคแนะนำคร่าว ๆ ว่าคณะหนุ่มสาวนี้มาจากเมืองหลวง เข้า
พักบ้านเช่าของเธอเป็นคนแรก และเป็นนักวิชาการมาสืบหารากเหง้า
ทางธรณีตามตำนานพื้นถิ่น 'อุสาบารส' แม่ ๆ ทั้งหลายยังยิ้มปลื้ม ต่าง

ผลักดันแล้วความเป็นมาของชุมชนตนอย่างออกกรส โดยคนฟังทั้งหลาย
พยักหงึกหงักเยี่ยงผู้มีมารยาทการฟังที่ดี

“วัดนี้นะบ้านเราเรียกวัดใหญ่...อายุร้อยกว่าปีแล้ว เดิมทางการ
ท่านให้ชื่อวัดพะโคโค่นบก แต่หลังมาถึงเป็นชื่ออุดมสรรพผล”

แม่ครัวรุ่นใหญ่ท่านหนึ่งเอ่ยด้วยรอยยิ้มเต็มแก้มเต่ง อีกท่านว่า
เสริม

“ไทยอีสานเราก็คือกันกับลาวนั่นละ วิหารวัดใหญ่เราเป็นอย่าง
ล้านช้างแต่โพ้น”

ชงโคแย้มเยื้อนสีชาดบนริมฝีปาก ก่อนเอ่ยตามผู้อาวุโส

“พวกบ้านเราเชื่อกันว่าปะโคหรือพะโคเป็นชื่อเจ้าเมืองใน
ตำนาน โอรสของท่านก็คือท้าวบารส”

ดูเหมือนวงรับประทานจะชะงัก โดยเฉพาะผู้มีนามใกล้เคียง

บารตมองสบตาหอม ส่งยิ้มให้ผ่านประกายตาต้องแสงเทียน

รอบนี้เธอไม่มีอาการเวียนศีรษะเมื่อได้ยินชื่อเสมือนเขาแล้ว...

เจ้าหน้าที่สาธารณสุขหนุ่มคนหนึ่งเป็นญาติผู้น้องของชงโคแวะมาตรวจ

ร่างกายให้หอมถึงบ้านพักก่อนถึงเวลาอาหารค่ำ เขานึกขอบคุณหอม
อนามัยท่านนั้นรวมถึงชงโคเจ้าของบ้านผู้อารี

...เป็นปกติดี ไม่ต้องรับประทานยาใด...

“ท่าน้ำเนี่ย...”

ชงโค้วยปากไปทางริมน้ำโขง “ว่ากันว่าทำวบารสท่านลงสรลงน้ำ
กับเพื่อน ๆ แล้วท่านเก็บได้กระถางหงส์ ท่านเที่ยวตามหาเจ้าของกระถาง
...ตามทวนทางน้ำไปถึงบนเขา จนได้พบนางอุสุธาธิดาเจ้าเมืองพาน บน
ภูพระบาทโน่นละ”

หอมตั้งใจฟังมาก ดวงตาเบิกกว้างเมื่อได้ยินชื่อนางอุสา และ
ภูพระบาท

ทุกคนในวงอาหารหันมองกันแวบหนึ่ง...บ้างเสกจกข้าวเหนียวจิ้ม
น้ำพริกเม็ดบัว แสร้งไม่รู้ความใด

เหล่าแม่ ๆ เห็นแต่ละคนเพลินกับอาหาร จึงไม่อยากพูดให้
มากความ กระนั้นบารตยังคงสนใจเรื่อง ‘ทางน้ำ’ ในการรับรู้ของเจ้าของ
ถิ่น จึงเอ่ยถาม

“แถวนี้มีปากน้ำใหญ่อยู่มั้ยครับ ผมเห็นแต่ทางน้ำเล็ก ๆ ไหลมาจากคลองชลประทานโน่น”

ชงโคเฝ้าปากคิด...หันไปหาหรือกับเหล่าแม่ ๆ ต่างช่วยกันเสนอข้อมูลความทรงจำไปคนละทาง

“แม่ ๆ บอกว่าเมื่อก่อนพะโคหรือปะโคเราเนี่ยกว้างไปถึงเวียงคุก...ตำบลใกล้เคียง...มีเวียงจัวด้วย เมืองเวียงคุกตามตำนานว่าเป็นเมืองคุคา มีลำห้วยชื่อห้วยคุ แล้วเรียกเพี้ยนกันมาเป็นเวียงคุก แต่ลำห้วยเดี๋ยวนี้เป็นยังงี้ฟักไม่รู้เหมือนกัน”

คณะนักวิจัยมองตากันอีกคำรบ ต่างบันทึกข้อมูลประวัติศาสตร์บอกเล่าไว้ในทำเนียบการรับรู้ทั่วกัน

แม่ครัวอาวูโสท่านหนึ่งกระซิบอยู่ข้างหลังชงโค คนฟังพยักหน้า ๆ แล้วเล่าต่อ

“แม่แถวเจ้าเมืองเวียงคุกคือ หมื่นกลางโฮง แม่เคยฟังมาจากพระท่านเล่านิทานอุรังคธาตุนะ”

“อ้อ ครับ ๆ”

จำหลักผู้ไม่ถนัดแนวนิทาน ทำที่เปลี่ยนเรื่องสนทนา “เอ...พี่
ชงโคครับ ผมกินเมี่ยงบัวจะหมดละเพิ่งนึกได้ เมื่อวานพี่เพิ่งบอกว่าเข้า
หน้าร้อนไม่ค่อยมีดอกบัว นี่หามาจากไหนล่ะครับ”

ชงโคยกปลายนิ้วปิดริมฝีปาก หัวร่อคิก

“แหม...พวกเราก็มีแหล่งบัวอื่นด้วยนะสิคะ ไม่ใช่ว่าจะแล้งดอก
ไปซะทุกแห่ง...แม่ ๆ ไปขอซื้อมาจากวังบัวแดงนะ...วังน้ำธรรมชาติพื้นที่
สองพันกว่าไร่เขียวชะว้าง ญาติบ้านโน้นพายเรือออกเก็บดอกบัวมาพอบัน
กันได้อยู่”

“ไอ้ ค่อยยังชั่ว ผมนี่กว่าพวกผมกินบัวหมดหมู่บ้านซะแล้ว”

จำหลักพูดไม่ทันจบ เหล่าแม่ครัวอาสาพากันหัวเราะหัวคลอน
ถูกอกถูกใจ

“กินไปเถอะ ยังมีอีกหลาย”

แม่ท่านหนึ่งเปิดยิ้มกว้าง กรรจจหะชงเรื่องอยู่พอดี

“แม่ครับ...ผมเห็นมีห้วยเล็ก ไม่ไกลวัดนี้ ไหลออกแม่น้ำ
เหมือนกัน”

เหล่าแม่ครัวหันหน้าหาหรือเป็นภาษาถิ่นครูหนึ่ง บ้างชี้มือไปทิศ
ด้านหลัง อีกคนชี้มือไปทางถนนใหญ่นอกหมู่บ้าน ในที่สุดชงโคผู้ร่วม
รับฟังจึงอาสาสรุปให้

“แม่ ๆ บอกว่ามีห้วยพวน ไหลมาจากอำเภอบ่อท่าบ่อ ลำน้ำเล็ก ๆ
หลังโรงเรียนอนุบาลบ้านเรานะ”

พันวาสบช่องพูดบ้าง

“ผมไปดูมาเมื่อตอนบ่าย เห็นมีประตูกั้นน้ำของกรมชลประทาน
แต่ลำห้วยไม่ได้ใหญ่มาก”

“นั่นละ นั่นละ”

ชงโคบัดมือขึ้นลงตรงอากาศเบื้องหน้า “ที่ใกล้หมู่บ้านเราก็คือห้วย
พวนนั่นละ”

“ครับพี่ ขอขอบคุณมากครับ”

จำหลักตอบแทนทุกคน

ชงโคส่งยิ้มกระจายจนไปสะดุดตรงหอม เห็นเธอเคี้ยวหยิบ
ดอกไม้เทียนช่อหนึ่งมาดูบยออดเปลวอย่างไม่รู้ร้อน

“นั่นไง...น้องหอมชอบดอกไม้เทียนของพวกเรา”

ชงโคพยัดหน้าให้เหล่าแม่ ๆ ทุกท่านพยักยิ้ม

หอมคลี่ยิ้มเต็มแก้มเป็นหนแรกนับแต่มาถึงปะโค... แสงเทียน
วูบไหวเบื้องหน้าสะท้อนประกายวิบวับผ่านดวงเนตรคมวาว ดังดาว
ประจำเมืองเปล่งแสงสุกใสบนฟ้ามืดเหนือแม่น้ำโขง

“พวกแม่ ๆ เก็บเศษเทียนในวัดมาหลอมใหม่แล้วใช้ลูกลมะละกอ
จุ่มในน้ำเทียน แล้วก็จุ่มในน้ำเย็นต่อเลย มะละกอนี้ยทนความร้อนดี พอ
โดนน้ำเย็นก็จะหลุดออกมา ได้เนื้อเรียบลื่น เอามายัดเป็นดอกเทียนใช้
กัน”

ชงโควางดอกไม้เทียนช่อน้อยคืนที่

“เมื่อกี้พี่พูดถึงเวียงจัว อยากเชิญคุณไปไหว้ พระธาตุโพนจิก-
เวียงจัว ที่หมู่สาม มีวัดพระธาตุบุด้วย ตำนานว่าท่านเจ้าเมืองนำ
พะโคศุภราชไปถวายกษัตริย์ล้านช้างฝั่งนั้น”

บารตพยักนิดหนึ่ง

“พวกเราต้องไปแน่นอนครับ”

“จริงนะ คุณอยู่กันเป็นปี ค่อย ๆ ไปเที่ยวไปชม ไม่ก็มีอีกแล้ว”

ชงโคดีมีมือตนเองอย่างเพ่งนี้ก็ได้

กรกับพันวาหิบบึงบัวเข้าปากอีก เพื่อนร่วมวงจึงหันไปสนใจ
อาหารรสเลิศต่อ

ชงโคกับเหล่าแม่ครัวสูงวัยทยอยถดถูทั้งระยะพองาม...ให้เป็น
เวลาสำราญเฉพาะคนหนุ่มสาว

ไม่มีประกาศคนหาย

คืนวันผ่านล่วงไปเป็นสัปดาห์ คณะวิจัยใช้เวลาช่วงค่ำบันทึกข้อมูลการสำรวจภาคสนาม พื้นที่ตำบลปะโคและตำบลใกล้เคียง ในอำเภอเมืองหนองคาย ลงในคอมพิวเตอร์พกพาของแต่ละคน โดยเฉพาะกรและพันวรับผิดชอบงานแปลงข้อมูลภาพสามมิติจากโดรนเทียบข้อมูลสถิติย้อนหลังสิบปีของพื้นที่ดังกล่าว

จำหลักทำความสะอาดค้อนธรณีคู่มือเดินทางมุนหนึ่ง บนโต๊ะข้างตัวมีตัวอย่างหินที่เขากะเทาะมาจากกริมล่าห้วยบรรจุอยู่ในกล่องพลาสติกหนา ฝ่ายบาร์ตในฐานะหัวหน้าคณะวิจัยชะมักเขม้นพินิจแผนภูมิระดับน้ำแม่น้ำโขงบริเวณพื้นที่สำรวจในแต่ละช่วงปี ตามหลักการพื้นฐานทางธรณีฐานวิทยา

หญิงสาวเพียงหนึ่งเดียวเตรียมจัดจานอาหารปรุงสำเร็จที่หาซื้อมาจากตลาดนัดตอนเย็นบริเวณหน้าวัดพระธาตุโพนจิกเวียงจัว...บาร์ตเป็นคนพาซ้อนมอเตอร์ไซค์ไปตลาดตามเคย ทั้งคู่ช่วยกันเลือกผักลวก

หลากหลาย แฉวบอง ปลาตุ๋นย่าง ตับหวาน ไก่ได้น้ำ ซอยจู้พร้อม
แจ่วขม ตำลาวเผ็ดน้อยกับเผ็ดกลางอย่างละครึ่ง ข้าวเหนียวห่าถูง
ตามจำนวนคน

ไม่กี่นาที่อาหารค่ำของคณะวิจัยก็พร้อมบนโต๊ะอาหาร หอมเห็น
ทุกคนยังง่วนกับงานจึงเอ่ยอ้อมแอ้มไม่ได้คำ

“กินข้าวก่อนค่อยทำงานต่อ...นะคะ”

ราวเสียงสวรรค์บัญชา ทั้งสี่หนุ่มวางมือจากงานโดยพลัน ต่าง
ลุกมาที่โต๊ะอาหารพร้อมเพรียง หอมเรียงจานข้าวและช้อนล้อมให้
เรียบร้อยแล้ว

“ขอบคุณครับ”

สี่หนุ่มพูดอัตโนมัติ ครั้นหอมจะรินน้ำจากเหยือกให้ทุกคนอีก
बारตจึงห้าม

“ไม่เป็นไรครับคุณหอม พวกเรารินน้ำกันเองดีกว่า คุณหอมนั่ง
เถอะ”

ไม่พูดเปล่า बारตจึงรินน้ำใส่แก้วให้หอมก่อน

หอมพื้มพำขอบคุณเบา ๆ ส่งยิ้มให้เพื่อนร่วมโต๊ะ... รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของที่ขึ้นทุกขณะ

“ชอยจู้ของโปรดแท้”

จำหลักคว่ำส้อมกลางจิ้มเนื้อวัวดิบมาวางบนจานตน แล้วใช้ส้อมส่วนตัวจิ้มเนื้อเข้าปาก

“เฮ้า... พี่หลักไม่จิ้มแจ่วخمเหร่อ” กรถามกระเช้า

จำหลักยกคิ้วให้รุ่มน่องเร็ว ๆ ปากว่า

“นี่ไง ตักน้ำจิ้มเข้าปากตามก็ได้”

बारตอมยิ้ม เอ้อมหยิบไม้เสียบปลาตุ๋นย่างเนื้อเหลืองมาวางบนจานของหอม เขารู้ว่าหญิงสาวชอบรับประทานปลา และหลีกเลี่ยงเนื้อวัว

“แบ่งครึ่งเถอะคะ”

หอมทำท่าจะตัดแบ่งปลา แต่พินว้าห้ามก่อน

“คุณหอมกินเถอะ มีอีกตั้งสี่ตัวครบคน ที่จริงผมเนีย...ไม่ค่อยเน้นปลาหรอกครับ”

หอมพเปิดหน้าหน่อยหนึ่งลงมือจัดการปลาดุกนาตัวโต มือค้ำ
แบบนี้หญิงสาวไม่ค่อยรับประทานข้าวเหนียว เธอเน้นกินปลากับผักลวก
จิ้มแจ่ว

ระหว่างรับประทานไม่มีใครคุยอะไรกันมากนัก แต่ปกติ
บรรยากาศมื้อค่ำกลางบ้านสวนไม่ได้เงียบ... ด้วยเสียงหรีดหริ่งเรไร
รอบนอกบรรเลงพร้อมบทเพลงจากวงไบไม้ต้องลม

แถมบางวันใครสักคนยังเปิดเพลงจากโทรศัพท์มือถือถือส่วนตัว
แล้วใส่หูฟังแนวเพลงโปรดของตน...บ้าง เปิดเสียงดังเผื่อคนอื่นหากได้รับ
การร้องขอ ดังเช่นก่อนเริ่มมื้ออาหารนี้ที่จำหลักขอให้กรเร่งเสียงเพลง
แนวอัลเทอร์เนทีฟหรือระหว่างสะสางงานรายวัน และปิดเสียงเมื่อเข้า
ร่วมวงอาหาร

เพื่อนร่วมคณะรู้ดี...บาร์ตชอบดื่มด่ำดนตรีแนวธรรมชาติมาก
ที่สุดโดยเฉพาะเสียงธารน้ำไหลเซาะหิน

หอมเป็นคนแรกที่รวบรวมซื้อส้มก่อนใครเหมือนทุกมื้อ เธอยก
แก้วน้ำขึ้นจิบช้า ๆ รอจนบาร์ตรวบรวมซื้อส้มจึงเอ่ยถาม

“สองอาทิตย์แล้ว ไม่เห็นข่าวตามหาคนหายเลยนะคะ อุตส่าห์
ไปดูประกาศในเมืองหลายรอบ”

ทุกคนอึ้ง...

น้ำเสียงของหอมบ่งบอกว่าเธอนับวันคอยที่จะรู้จักตัวตนแท้ของเธอเอง

บาร์ตเข้าใจดีไม่มีใครปรารถนาทำตนเป็นปัญหาให้ผู้อื่น แต่จะทำอย่างไรรู้ได้...เวลาล่วงผ่านหอมยังไม่มีที่ท้าวาจะฟื้นความทรงจำเดิมทั้งที่ภายนอกดูเป็นปกติทุกประการ

“คุณหอมรู้สึก...อ้อ คิดถึงใครเป็นพิเศษรีบล่าครับ”

บาร์ตถามแกมกังวล บางทีหากเธอคิดถึงใครสักคน นั่นอาจหมายถึงสัญญาณความทรงจำอาจกลับมา

เป็นเรื่องดีมิใช่หรือ แต่เหตุใดจึงรู้สึกแปลกในหัวอก

จำหลักขยิบตาให้กรและพันว้า ทั้งสามรวบรวมข้อสงสัยเก็บจานตนลุกเดินไปทางครัวด้วยกัน...กรทำที่เปิดน้ำล้างจานเสียงดังซู่ซู่ เปิดทางให้คนบนโต๊ะอาหารสนทนากันสะดวก

ทำไมจำหลักจะไม่รู้ว่าเพื่อนรักของตนเกิดหวั่นไหวต่อหญิงสาวไรที่มาจากคนนี่ตั้งแต่แรกพบ เขารู้จักนิสัยใจคอบาร์ตดี บาร์ตไม่เคยสนใจหญิงสาวคนใดเป็นพิเศษ มีแต่เธอคนนี้เท่านั้น

น่าเสียดายที่ฟ้าส่งหญิงสาวต้องชะตาเพื่อนมาให้ แต่กลับรีบเงา
อดีตของเธอไปเสีย

“ไม่รู้สิคะ หอมไม่รู้จะคิดถึงใคร”

คนรอคำตอบถอนหายใจสั้น ๆ โลงอก

“ผ่านที่ไหนก็ไม่คุ้นตาเลยสักที่เหวอครับ”

หอมเงยมองคนนั่งข้าง สายหน้าไปมา บารตพืดหน้าให้ความ
มั่นใจแก่เธอ

“ไม่เป็นไรครับ คุณเป็นปกติดีก็ดีแล้ว”

“หรือว่าหอมต้องไปโรงพัก ไปแจ้งความหาญาติ”

“เอามั้ยละครับ พรุ่งนี้เลย”

บารตสนับสนุน “แต่ทางตำรวจคงชักน่าดู ทำไมเพิ่งมาแจ้งความ
คุณหอมพร้อมจริงรีเปล่า”

หอมกลืนน้ำลายลงคอยากเย็น มองเหม่อไปนอกหน้าต่างบ้าน

“ไม่รู้ทำไม หอม...กลัว...ไม่อยากจะตำรวจเลย หรือว่าหอมเป็น
คนมีคดีติดตัวก็ไม่รู้”

บารตนี่ก็อยากเอื้อมมือแตะหลังมือเธอให้กำลัใจ แต่ทำได้เพียง
คิด

“ไม่น่าใช่แบบนี้หรอก หอมจะไปมีคดีอะไรได้ เราแค่ยังไม่รู้ว่า
ทำไมหอมถึงไปนอนอยู่ใต้หอนางอุสบานภูพระบาท”

“แล้วถ้า...ถ้าหอม...เป็นคนร้ายหนีคดีล่ะคะ”

หญิงสาวน้ำสลด “คุณرتจะ...จะกลัวมั๊ย...จะรังเกียจรีเปล่า”

“โอ้คุณหอม อย่าคิดมากนะ”

บารตอดใจไม่ไหว เอื้อมมือกุมหลังมือหญิงสาวบีบเบา ๆ “คง
ไม่ใช่อย่างนั้นหรอก คนร้ายอะไร...ทำไมต้องหนีคดีไปถึงภูพระบาทด้วย
ล่ะ หือ...เป็นไปได้ไหม ”

“หอมอยากได้ความจำเก่าคืนมาเร็ว ๆ อยากรู้ว่าตัวเองเป็นใคร
อยู่กับพวกคุณนาน เป็นภาระ...เกรงใจเหลือเกิน”

“ไม่ ๆ คุณหอมอย่าคิดแบบนั้น พวกเรายินดีที่มีคุณหอมอยู่ด้วย”

บารตพูดเร็วเร็ว

“ใช่...”

เสียงพวกในส่วนครัวตะโกนออกมาสนับสนุนพร้อมเพรียง แล้ว
รีบส่งปากทันที

บารตกับหอมจึงรู้ว่าพรรคพวกเงี้ยวพึ่งแต่ไกล สองหนุ่มสาวส่ง
ยิ้มปลอบกันเอง บารตนึกขอบคุณเพื่อนและรุ่นน้องที่ช่วยหนุนเสริม

“แยะจริง หอมทำให้พวกคุณลำบากใจอีกแล้ว”

หญิงสาวลุกยืนเก็บจานของเธอและของบารต เดินเร็วรีไต่ไปยัง
อ่างล้างจาน เมื่อสบตากับหนุ่ม ๆ ร่วมคณะวิจัย เธอจึงส่งยิ้มจริงใจให้

“ขอบคุณคุณหลัก คุณกร คุณพัน ขอบคุณจริง ๆ ค่ะ หอมรู้สึก
เหมือนอยู่ในครอบครัวเดียวกัน รู้สึกอบอุ่นจริง ๆ”

“พวกเราโชคดีที่มีคุณหอมอยู่ด้วยมากกว่าครับ”

จำหลักเปิดใจ “คุณหอมเหมือนเป็นน้องสาวผม”

“เป็นน้องผมด้วย” กรว่า

พันวาสำทับ “น้องผมด้วย”

หอมนำตาร่วงเผาะลงในจานเปล่า พันวารับรับจานไปวางใน
อ่างล้าง จำหลักกับกรคอยปลอบ

สักพักบารตจึงก้าวตามมา

“รตละ เห็นคุณหอมเป็นน้องสาวเหมือนพวกเรามั้ย”

จำหลักถามถึงจริงถึงหยอก

หอมเงยมองบารตแววตาโหยให้ แต่คำตอบของบารตกลับทำให้
ทุกคนอึ้ง

“ขอโทษจริง ๆ ผมไม่เคยรู้สักว่าคุณหอมเป็นน้องสาวเลย”

น้ำโขงล้นตลิ่ง

สามเดือนล่วงผ่าน...

คณะนักวิจัยทางธรณีวิทยาประมวลผลสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับลำห้วยในเขตอำเภอเมืองหนองคาย ที่ไหลลงแม่น้ำโขง เริ่มจากห้วยบังพวน ตำบลปะโค ต่อด้วยห้วยเวียงคุก ตำบลเวียงคุก ห้วยวัง ตำบลมีชัย ห้วยบอนและห้วยโพธิ์ ตำบลหาดคำ ห้วยหมากก่อง ตำบลสีกาย ห้วยน้ำสวย ตำบลบ้านเดื่อ พบว่าชุมชนสองฟากลำห้วยเหล่านี้มักประสบปัญหาภัยแล้งช่วงหน้าร้อน ตามด้วยอุทกภัยช่วงหน้าฝน โดยเฉพาะช่วงสามทศวรรษผ่านที่มีการทำลายแก่งช่วงต้นแม่น้ำโขงและสร้างเขื่อนยักษ์เปิดปิดประตูระบายน้ำจากประเทศต้นทาง เมื่อผนวกกับปัจจัยทางธรรมชาติเช่นอิทธิพลพายุและปริมาณน้ำฝนช่วงฤดูฝนจึงทำให้เกิดภาวะน้ำล้นตลิ่ง

“สิ้นเดือนนี้ เมืองหนองคายน่าจะเกิดน้ำท่วมหลายพื้นที่ แถวปะโคก็ด้วย”

บารตหารือกับคณะนักวิจัย ขณะเฝ้าสังเกตระดับน้ำเอ่อท่วม
บันไดขั้นที่สองตรงทำน้ำทำวบารส หน้าวัดอุดมสรรพผล

จำหลักพยักหนัก

“ทางจังหวัดคงออกประกาศเตือนชาวบ้านเร็ว ๆ นี้แหละ”

“พี่ชงโคก็เตรียมรับมือแล้วครับ เมื่อวานเห็นแกเอารถกระบะไป
ซื้อข้าวสารอาหารแห้งมาตุน พี่ชงโคจะเอาไว้แจกจ่ายชาวบ้านที่อยู่ริม
ลำห้วยนะ”

“อืม...ท่าเลบ้านสวนพี่ชงโคค่อนข้างสูง เลยรอดน้ำท่วมทุกปี”

บารตว่า

“พวกเราเลยพลอยรอดด้วย โชคดีตรงนี้แหละ”

เพื่อนรักสนับสนุน “ไหน ๆ น้ำจะท่วม พวกเราเก็บข้อมูลต่อไม่ได้
เราก็ไปช่วยพี่ชงโคออกเรือช่วยชาวบ้านดีกว่า”

ทุกคนพยักหน้าหนักแน่น เห็นดีด้วย

“วันก่อนผมกับพันไปช่วยพี่ชงโคขุดเรือไว้ละ แกมีเรือสามลำ...
แบบพายสอง กับเรือท้องแบนติดเครื่องหนึ่ง”

กริบเล่า พันวาจึงเสริมให้ความมั่นใจภารกิจพิเศษ

“ผมสองคนพายเรือได้ครับ บังคับเครื่องเรือก็ได้...ได้หมด”

จำหลักตบไหล่รุ่นน้องสองคนเบา ๆ

“ดีมากไอ้น้อง เอละวะ...นักธรณีวิทยาเป็นหน่วยกู้ภัยก็ได้
เนอะ”

หญิงสาวคนเดียวของคณะแทบไม่ได้ฟังนักวิจัยสนทนากัน เธอ
เหม่อมองสายน้ำโขงสีน้ำตาลซึ่งบัดนี้เริ่มทวีความขุ่นของเฉดสีจาก
ตะกอนได้นำ...ใกล้เคียงสีดวงตาของเธอ

บาร์ตเฝ้ามองอากัปภิกขัยของหอม ปรักายตาอ่อนโยนแสดง
ความห่วงหาอาทรเปิดเผย

สามเดือนแล้ว หอมยังนึกไม่ออกว่าเธอเป็นใคร มีความเป็นมา
อย่างไร...เป็นสามเดือนที่เขายอมรับว่าผ่านไวรავพริบตาเดียว

บาร์ตออกจะดีใจที่หอมยังอยู่กับพวกเขา และโดยเบื่องล็กเขา
ปรารถนาให้...เธอ...อยู่กับเขานานแสนนาน...อยู่ด้วยกันตลอดไป

ความรู้สึกถึงท้นกระเพื่อมในหัวอกตั้งคลื่นใต้แม่น้ำโขง ทว่า
บาร์ตไม่เคยพูดออกมา เขาไม่เคยบอกความปรารถนาชนิดนั้นต่อหอม

...ไม่เหมาะสม...

เขาเตือนตนเสมอว่าจะไม่ฉวยโอกาสต่อหอมในภาวะที่เธอ
จดจำความเป็นมาของตนมิได้

แม้บารตไม่เคยเอ่ยปาก แต่หมูนุรุชผู้แวดล้อมต่างรับรู้
ความรู้สึกพิเศษของเขาที่มีต่อหญิงสาวปริศนาผู้นี้

ไม่มีใครปริปากเรื่องดังกล่าวต่อกัน ไม่มีใครมีปฏิกิริยาใดต่อ
ความสัมพันธ์ของบารตและหอม

ที่สำคัญ หญิงสาวไม่มีท่าทีผิดแผกไปจากเมื่อแรกรู้จัก เธอยังคง
พูดคำน้อย ปฏิบัติหน้าที่ในคณะวิจัยตามกำลังความสามารถ พ่วง
บทบาทแม่บ้านอาสา

บารตต้องขอร้องให้หอมดูแลความสะดวกเฉพาะห้องส่วนตัว
ของเธอ เพราะทุกสัปดาห์จะมีแม่บ้านรับจ้างที่ขงโคหาให้ มาบริการทำ
ความสะอาดบ้านทั้งหลังอยู่แล้ว

หากไม่มีใครเรียกร้องให้ช่วยเหลืออะไรเพิ่มเติม หอมจึงมักเก็บ
ตัวอยู่ในห้องนอนชั้นล่าง

ความสัมพันธ์โดยรวมของคณะนักวิจัยชายหญิงเป็นเช่นนี้...

คงที่เสมอมา

หอมเบนสายตาจากท้องน้ำสีขุ่นมาสบตาบารต

“พี่ชงโคเล่าว่า เมื่อก่อนแม่เต๋ไว้ในหมู่บ้านเคยไปร้อนทอง ริมแม่น้ำโขง หาเม็ดทองมาหลอมรีดเป็นเส้น ทำขึ้นตีนคำ”

“ครับ...แม่น้ำโขงมีสายแร่ทองคำ”

บารตเอ่ยตอบ “ทางลาวนะเยอะ เป็นแหล่งเหมืองทองคำเลย”

จำหลักช่วยขยายความ

“แถวหลวงพระบางนั่นนะเส้นหลัก บ้านเราก็กว้างเลย หนองคาย ...มีนักร้อนทองเขาเรียกนักเล่นคำ หน้าแล้งยังมีคนไปขุดดินริมน้ำร้อน หาทองอยู่นะ...หอมอยากหาทองคำแม่น้ำโขงบ้างเหวอ” ท้ายเสียงกึ่งสัพยอก

หอมสั่นศีรษะปฏิเสธโดยไว จำหลักจึงโบกมือไปมายิ้มกว้าง

“หยอก ๆ อย่าถือนะครับ”

หอมพืดหน้ายิ้มน้อย ๆ พันวาทังใจพูดกับเธอ

“คุณหอมชอบกินปลามากกว่าเนื้อหมูเนื้อวัว ถ้ารู้ว่าจะเดี๋ยวนี้ปลา
แม่น้ำโขงดั้งเดิมหายไปเยอะคุณจะได้ตาย”

หอมเบิกตากว้างสนใจจริงจัง พันวาหันมองคนอื่น เห็นบาร์ต
พืดหน้าให้เล่าต่อจึงเปิดกระเป๋าเบ้หยิบหนังสือเล่มหนึ่งออกมาวาง

จำหลักกับกระเซ้งอมอง รูน่พืดปากไม่ได้

“ແ່ມ່ ຟີ່ເຟິ່ງຮູ້ວ່າພັນດີກຳພັນຮູ້ປລາດ້ວຍ”

พันวาหัวเราะแหยะ

“ผมเตรียมข้อมูลรอบด้านครับพี่ ก็พี่رتบอกว่าจะตามทางน้ำเก่า
มีน้ำก็ต้องมีปลาด้วยสิ”

“เออดี...ไหนเล่ามาซิ แม่น้ำโขงมีปลาอะไรเด็ดบ้าง”

พันวาพลิกไปที่หน้าภาพประกอบพันธุ์ปลาแม่น้ำโขง⁷ อ่านออก
เสียงพอได้ยินทั่ว

⁷ หนังสือ ‘ความรู้ท้องถิ่นเรื่องพันธุ์ปลาแม่น้ำโขง’ จัดทำและผลิตโดย โครงการแม่น้ำเพื่อชีวิต
เครือข่ายแม่น้ำเอเชียตะวันออกเฉียงใต้’. กลุ่มรักษ์เชียงของ เครือข่ายอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง-ล้านนา. พ.ศ. 2549

“ชาวบ้านเคยพบปลาหลากหลายร่วมร้อยสายพันธุ์แถว
พรมแดนไทยลาวตอนบน ปลาประเภทใกล้สูญพันธุ์เหลืออยู่สิบสาม
ชนิด”

“โห...จากร้อย ใกล้สูญพันธุ์สิบสามเลยเหรอ” กรพลอยสนใจ
จริงจัง

บาร์ตขยับเข้าใกล้ พืดหน้าเรียกหอมเข้ามาล้อมวง หญิงสาว
ก้าวเข้าใกล้อีกนิดพอมองเห็นภาพปลาในหนังสือ

เสียงพันวาชัดถ้อยชัดคำ

“ปลาบึก ปลาทราย ปลาฝาไม สามพันธุ์เนี่ยหายากมากแล้ว ไม่
นับปลาเลียงนะ ส่วนปลาที่จับไม่ได้มาเกือบห้าสิบปีแล้วมีเก้าชนิด...”

ทุกคนเงยหน้าสบตากันเงยไปอดีตใจหนึ่ง จำหลักโพล่งขึ้น

“ตอนนี้ น่าจะมีปลาสายพันธุ์เอเลี่ยนครองแม่น้ำโขงด้วยแล้วมั้ง
จับเท่าไรไม่รู้จักหมด เนื้อก็ไม่อร่อย มันกินสัตว์น้ำท้องถิ่นทั่วไทยแล้ว”

ผู้ร่วมวงทุกคนทอดถอนใจโดยไม่ได้นัด

“ปลาเอเลียนครองทุกน่านน้ำทั้งน้ำจืดน้ำกร่อย เหมือนพวก
นายทุนใหญ่รวบรวมทุกกิจการตั้งแต่ตั้งน้ำยันปลายน้ำนะแหละ เรา
อย่าเสียเวลาคุยเรื่องทุนสามัญพวกนี้เลย”

บาร์ตัดบพ รู้สึกเป็นห่วงหอมมากกว่าอื่นใด เธอไม่ควรรับรู้
ปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้หนักอกเพิ่ม

...สายน้ำโขงเบื้องหน้าเขียวกรากน้ำหวาดหวั่น อีกไม่ช้าน้ำโขง
จะทันลำห้วยภายใน...

เผชิญหน้าจระเข้!

เรือท้องแบนติดเครื่องยนต์คำรามก้องคึกน้ำ ผู้ถือท้ายเรืออาสาอย่างจำหลักค่อนข้างงกเงินด้วยไม้คู้นเรือ...เบื่องแรกเขาเฟลจะทำหัวเรือ เบี่ยงออกข้างเกือบชนตลิ่งต่ำแต่มีสติดีพอควบคุมเรือกลับเข้าร่องน้ำได้ ชงโคคนนั่งด้านหน้าหันมายกนิ้วโป้งขึ้น ๆ ลง ๆ ให้กำลังใจ

“ดีแล้ว ดีแล้วคุณ นั่นละ...เลี้ยงท้ายอย่างนั้นละ”

“ครับ”

จำหลักกู่เสียงรับ...ตั้งหน้าตั้งตาควบคุมเรือให้ไปยังทิศทางน้ำ

หลาก

ตรงกลางลำเรือระหว่างเจ้าของเรือกับผู้ขับขี้นั้นเป็นทิวางห่ออาหารปรุงสำเร็จแยกถุง ด้านหนึ่งเป็นน้ำขวดสำหรับบริโภค ด้านหน้าคนขับมีถุงใหญ่บรรจุข้าวของประเภทเครื่องใช้และห่อยาประจำบ้าน

ซงโคสวมหมวกผ้าปีกกว้างมีสายรัดใต้คางคอยบอกให้จำหลัก
แะตามรายทาง เธอชะเง้อชะแ่มองไปบนบ้านใต้ถุนสูงของชาวบ้าน
ละแวกนั้น เห็นเจ้าของบ้านโบกมือให้แต่ไกลจากหน้าต่าง คะเนจาก
สายตา...น้ำลำห้วยที่ทันตลิ่งระดับนอง เรือไม่สามารถเข้าไปในบริเวณ
ลานน้ำท่วมได้

จำหลักโยงเชือกเรือพันเข้ากับต้นไม้ริมตลิ่งแล้วลุกขึ้นก้าวยาว ๆ
กึ่งโจนขึ้นไปบนนั้น เมื่อทรงตัวถนัดและยึดตัวยืนเต็มร่างจึงสังเกตว่า
ระดับน้ำเริ่มเกือบถึงกลางร่องเท้าบุตยางสูงเทียมเข่า

“ส่งถุงข้าวมาเลยครับพี่ซงโค”

จำหลักร้องบอก ซงโครีบยื่นถุงอาหารให้อาสาหนุ่ม จำนวน
กล่องอาหารในถุงเท่ากับจำนวนสมาชิกในบ้านหลังนั้นซึ่งเธอรู้จักอยู่แล้ว

“เอาน้ำไปแพ็กหนึ่ง ไหวมั๊ยคุณ”

จำหลักผงกศีรษะต่างคำตอบ เขารับขวดน้ำดื่มสิบสองขวดจาก
ซงโคด้วยมือเดียวแบบหัวข้าง เกร็งเดินลุยน้ำเข้าไปยังบ้านไม้ด้านใน

“ข้าวมาส่งแล้วครับบบบ...”

เสียงคนในบ้านราวสี่คนร้องตะโกนดีใจกันยกใหญ่ แม้ว่าระดับน้ำไม่ได้สูงถึงตัวบ้านชั้นบน แต่คนในบ้านจะเดินผ่านน้ำท่วมออกไปหาซื้อของสดจากตลาดนับว่าลำบากพอควร โดยเฉพาะบ้านที่ไม่มีรถหรือมอเตอร์ไซค์ ความช่วยเหลือจากอดีตเจ้าหน้าที่สาธารณสุขร่วมตำบลจึงนับเป็นสิ่งประเสริฐยิ่ง

“ขอบคุณ...ขอบคุณหลาย ๆ เน้อ”

หญิงวัยกลางคนร้องบอกจากหน้าต่างชั้นบน “ช่วยวางตรงกระไดชั้นบนนั่นละ”

พูดพลางนางปริมาตรงชานเรือน เป็นจังหวะเดียวกับจำหลักส่งถุงอาหารขึ้นไปวางบนบันไดชั้นบน แล้วใช้สองมือยกท่อขุดน้ำตามขึ้นไป

“ไม่ต้องกลัววันะครับป้า เรือทางจังหวัดจะมาส่งของให้อีก ถ้ามีใครไม่สบายต้องไปหาหมอ โทรหาพี่ชงโคได้เลยนะครับ”

จำหลักบึ้งปากบอก... ขยับเท้าขึ้น ๆ ลง ๆ เพราะบัดนี้น้ำรอบนอกกระฉอกเข้าร่องเท้าบ้างแล้ว

“จำพ่อหนุ่ม ขอบคุณหมอชงโคด้วยเน้อ”

ป้าเจ้าของบ้านตะโกนไปถึงตลิ่ง ชงโคโบกมือให้...หญิงเจ้าของ
บ้านจึงหันมาร้องเตือนหนุ่มอาสา

“เดินดี ๆ ละพ่อ ระวังงูพิษมาตามน้ำ”

จำหลักสะดุ้งหนอยหนึ่ง ยิ้มเผยให้เจ้าของบ้าน หันหลังจ้ำเท้า
กลับเรือโดยไว

กลางลำห้วยสายหนึ่ง...กรกับพันวาคู่หูช่วยกันพายเรือเล็กไป
แจกจ่ายอาหาร ทั้งคู่ทำงานเข้าหากันดีไม่ต่างจากตอนทำงานวิจัย แม้
แรงพายจะทำให้ไปถึงเป้าหมายแต่ละแห่งช้ากว่าเรือยนต์ แต่ทั้งคู่ก็
สามารถแจกจ่ายข้าวน้ำและของใช้จำเป็นถึงมือเจ้าของบ้านริมห้วยถึง
ยี่สิบหลังคาเรือนเท่าที่เรือเล็กจะสามารถบรรทุกข้าวของเหล่านั้นได้

ขณะริมห้วยอีกฝั่ง น้ำยังไม่เอ่อทันตลิ่งสูง...เรือลำน้อยที่บาร์ต
เป็นผู้พายค่อย ๆ เข้าเทียบตลิ่งหน้าบ้านหลังหนึ่ง เด็กน้อยกับพ่อแม่มา
ยืนรอท่าอยู่แล้ว

หอมเป็นผู้ส่งห่อข้าวและน้ำดื่มให้แก่คนบนท่าน้ำครบคน

“ขอบคุณค่ะ”

“ขอบคุณครับ”

เด็กพี่น้องวัยประถมพนมมือไหว้อาสาสมัครทั้งสอง ผู้ปกครอง
เด็กเอ่ยขอบคุณเช่นกันทั้งส่งสายตาเป็นกังวลเมื่อเห็นเรอลำหน้านำไป
ไกลไป

“ระวังนะคุณ ข้างหน้ามีลำน้ำแยก น้ำลึกน่าดู”

บาร์ดและหอมชะเง้อคอมองไปตามทิศทางเบื้องหน้า เห็นคลื่น
น้ำขวางเป็นริ้วแต่ไกล

อาสาสมัครหนุ่มยกมือป้องหน้าผากเพ่งพิจารณาลักษณะน้ำ
ประเมินว่าบริเวณดังกล่าวน่าจะเป็นวังน้ำวน

“เลยไปนี้มีบ้านอีกหลัง แต่คุณอย่าไปดีกว่า มันอันตรายนะ”

พ่อเด็กน้อยเอ่ยปากอย่างเป็นห่วง “อีกเดี๋ยวเรือท้องแบนของ
จังหวัดคงมาถึง คุณจอดเรือไว้ที่นี่ ขึ้นไปพักบ้านผมก่อนเถอะ”

“ขอบคุณครับ”

บาร์ดตอบน้ำเสียงสุภาพ เขานึกห่วงสมาชิกในบ้านหลังดังกล่าว
ซึ่งยังไม่ได้รับประทานอาหารและน้ำดื่ม ขณะเดียวกันก็นึกห่วงใยสวัสดิภาพของ
หอม

เขารู้ดีว่าหอมจะตอบอย่างไร หากถามว่าจะไปต่อหรือไม่

“บ้านโน้นมีคนแก่หรือเด็กเล็กมั้ยครับ”

“ไม่มีร้อกกก...”

เจ้าของบ้านวัยกลางคนตอบเสียงดัง “มีไอ้หนูมออยู่คนเดียว พอ
เอาตัวรอด รอเจ้าหน้าที่ได้อยู่”

บารตแม้ริมฝีปากพยักหงึกหงัก ตัดสินใจส่งเสียงบอกหอมที่นั่ง
ตรงหัวเรือ

“เงื่อนน้ำข้างหน้าอันตรายเกินไปสำหรับเรือเล็ก ผมว่าเรากลับกัน
ดีกว่านะ”

แต่หอมไม่หันมาตอบเหมือนเคย บารตสังเกตเห็นแผ่นหลังของ
เธอตั้งตรงแน่ว มีสองข้างกำขอกราบเรือสองด้านแน่น

มีบางสิ่งบางอย่างผิดปกติเป็นแน่!

“คุณหอม...”

บารตเฝินจากที่นั่งด้านหลัง... ค้อมตัวลุ้ไปตามลำเรือ ก้าวข้าม
ถุงยังชีพไม่กี่ถุงไปถึงร่างนั้นรวดเร็ว

“คุณรต...”

หอมพูดเสียงสั่น ชี้นิ้วไปบนผิวน้ำเบื้องหน้า เห็นรอยคลื่นแหวก
แต่ไกล

“นั่น...”

बारตมองตาม ภาพที่เขาเห็นคือกออสระใหญ่แหวกออกเป็นทาง
...อะไรบางอย่างลอยเป็นตะคุ่มตามแนวน้ำแยก

อะไรบางอย่างนั้นแลละม้ายขนไม้ ทว่าสัญชาตญาณระงับ
จากเบื่องลึกลับบอกให้รู้ว่าสิ่งนั้นหาใช่ขนไม้ไร้ชีวิต

बारตและหอมแทบลืมหายใจ...ทั้งสองได้ยินเสียงจากกันบึงส่ง
สัญญาณเตือน ต่างรู้ชัดว่ากำลังเผชิญหน้ากับสิ่งใด

อยู่ในที่ที่สุด นิ่งสนิทประหนึ่งเป็นวัตถุธาตุ...นิ่งราวตายดับ

แล้วมันจะผ่านไป เจ้าเงาตะคุ่มมีชีวิตพันทันนั้นจะผ่านพ้นไป

แต่...การณ์ไม่เป็นดังคาด เมื่อเสียงคนบนตลิ่งตะโกนโหวกเหวก
ขึ้น

“เฮ้ยยย...ไอ้เข้า...”

คนพูดว่าพลางก็บอกว่าก่อนหินขนาดเหมาะมือปาใส่สัตว์ครึ่งบก
ครึ่งน้ำจากระยะไกล แล้วรูลังเด็ก ๆ ในความดูแล พาหินหลังวิ่งกลับ
ขึ้นบ้านทันที ทั้งให้อาสาสมัครทั้งสองนั่งตัวแข็งที่บนเรือไม่ลำน้อย!

จะเข้าใจที่มาตระหนักเสียงมนุษย์ทั้งตกใจวัตถุกระทบร่าง...
มันเผลอตัวเผลอพื้นผิวน้ำส่ายหัวไปมาเล็งหาเป้าหมาย!

คะเนด้วยสายตาเพียงแวบ บารตประเมินว่าจะเข้าตัวนั้นน่าจะมี
ความยาวราวสามเมตร!

ชายหนุ่มเอื้อมโอบร่างน้อยกระชับอ้อมอกพร้อมปกป้อง หอม
ปล่อยมือจากกราบเรือมากอดแขนเขาแน่นเช่นกัน...สายตาทั้งคู่จับจ้อง
ไปที่ความเคลื่อนไหวบนผิวน้ำ...

มันกำลังมุ่งตรงมาที่ลำเรือ!

พุ่งเข้ามาบานพายุใต้น้ำโหมระบึง!!!

วินาทีนั้น ผิวตะปุ่มตะป่ำส่วนหัวสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำพลันฉิวผ่าน
ข้างลำเรือ...แรงกระเพื่อมทำให้เรือโยก!

สองคนบนเรือเกือบล้มเท เมื่อหยุดตัวถนัด...บารตกอดหอมแน่น
ขึ้น เหลียวหลังจับตามองร่างตะคุ่มหางวาดพลี

ทั้งสองเกือบได้หายใจโล่ง หากว่าจะเข้าจะไม่วกหันหัวกลับ
ทิศทางเก่า...ทิศทางที่เรือไม่ล่อยล้าอยู่ตรงเชิงท่า...!

बारतตัดสินใจทันที เขาดึงร่างหอมเย็นขึ้นรวดเร็วพร้อมร้องสั่ง

“ขึ้นท่าเร็ว...”

หอมทำตามบัญชาชาว่องไวเกินปรกติกริยา ร่างระหงเอนจากเรือขึ้น
ไปยืนบนท่อน้ำสำเร็จ โดยबारตคอยช่วยส่งแรงจากด้านล่าง

ทันใดนั้นคลื่นน้ำแหวกมาถึงลำเรือ...

เสียงชนสนั่น...เรือกระแทกเสาท่า

ร่างबारตตกลงน้ำทันที!

“คุณรต...!!!”

“ปังงงง...”

เสียงปืนยาวดังอยู่ข้างหูหญิงสาวจนอื้อ หอมหันขวับไปทางต้น
เสียง...คุณลุงเจ้าของบ้านนี่เอง

ร่างดำทะมึนรีหายลงไปได้ น้ำทิศทางตรงข้าม...ทั้งรอยคลื่น
พะเยิบบนแผ่นห้วย

“มันหนีไปแล้ว”

เสียงเจ้าของบ้านพูดปนหอบ “ผมแค่งี้ได้มันนะ ไม่ได้กะจะฆ่า”

“คุณรต”

หอมไม่สนใจสิ่งใดนอกจากบารต เมื่อเธอเห็นชายเสื้อของเขา
โผล่ไหว ๆ ห่างทำน้ำไปไม่ไกล หอมจึงโดดลงน้ำในท่าพุ่งหลาวทันที!

สายใย สองใจ

กอดสวดยมาปะทะกอบัวริมห้วย สายน้ำลู่แรงโบกใบบัว
พะเยิบทุกเศษซากผักตบไวกไวกใบบาน...

ชั่วอดีตใจ ร่วงสองร่วงทะเลถึงขึ้นพันผิวน้ำ บารตและหอมลอยคอ
พยุ่น้ำมาถึงฝั่ง

เจ้าของบ้านจับตาอยู่แล้ว เขาก้าวลงบันไดท่านี้ ส่งมือให้คน
ใกล้สุด

“มาครับ...คุณ” เสียงนั้นร้อนรน

หอมเอื้อมคว้าทันทีโดยมืออีกข้างเกี่ยวแขนบารตไว้ไม่ปล่อย ทั้ง
คู่ก้าวขึ้นบันไดท่านี้จนขึ้นไปนั่งหอบบนท่าอย่างปลอดภัย

“คุณรตเป็นอะไรมั๊ยคะ”

หอมลนลานตรวจสอบร่างกายของบารต...หายใจโล่งเมื่อไม่พบ
บาดแผลใหญ่หรือคมเขี้ยวจากสัตว์ใต้น้ำบนร่างแกร่งนั้น เธอตั้งใจ

สำรวจรอบตัวเขา ไม่ได้กังวลเลยว่าทั้งเธอและเขาจะอยู่ในสภาพเปียก
ม่อล่อมม่อแล็ก

บารตมองตามใบหน้าซีดที่อยู่ใกล้แสนใกล้ ความรู้สึกซาบซึ้ง
เอ่อตันผ่านดวงตาคมกล้า...เหตุการณ์ระทึกขวัญเมื่อครู่ทำให้เขารู้ซัดถึง
บ่วงใยสัมพันธ์เหนียวแน่นระหว่างเขาและเธอ

หอมทิ้งความกลัวทั้งมวลเสี่ยงชีวิตเพื่อช่วยเขา

ชายหนุ่มมั่นใจเหลือเกิน นับแต่นี้เขาจะบรรจงบานสลายใยชีวิต...
ก่อร่างขึ้นรูปเป็นลวดลายจำเพาะจิตวิญญาณของเธอและเขา

ตราบนี้อะจะมีวันเป็นอื่น...

บารตโอบไหล่หอมแนบอก จรดริมฝีปากอุ่นบนโผผมปรก
หน้าผาก

“ขอบคุณมากครับ ผมไม่เป็นไร”

เจ้าของบ้านผู้ยั้งปิ่นไฉ่จะเข้มองภาพตรึงหน้าด้วยดวงตา
อ่อนโยนประหนึ่งพยานรัก เขาทำสีหน้าซาบซึ้งจนเปลือกกอดด้ามปิ่นยาว
ครั้นปลายกระบอกปิ่นต้องปลายคางจึงสะอื้น รีบหันปลายปิ่นออก
ทิศทางอื่น

“คุณสองคนขึ้นบ้านอาบน้ำเปลี่ยนเสื้อผ่านะครับ แม่ให้หนูมี
ผ่านุ่นให้ผลัด”

บาร์ตและหอมคลายกอดกันที่ ต่างสบตากันแถมเก้อ
โดยเฉพาะหอมสีเลือดชานสองข้างแก้มโดยไม่รู้ตัว บาร์ตอดใจไม่ไหว
เอื้อมมือปาดหยาดน้ำข้างพวงแก้มเรื่ออย่างแสนฉุนอม

“อะแฮ่ม...”

เจ้าของบ้านทำกระแอมเล็กน้อย “ไอ้เข้มันหนีไปแล้วละ ผมต้อง
โทรแจ้งเจ้าหน้าที่ประมงด่วนเลย ไม่รู้หลุดมาจากบ่อไหนสิน่า”

หอมแก็เก้อด้วยการออกแรงพุงร่าบาร์ต แม้ว่าสภาพการณ์
จริงบาร์ตจะเป็นฝ่ายโอบเอวหอมแล้วพากันลุกพร้อมกัน

ไม่มีคำพูดใดออกจากริมฝีปากของคนทั้งสองอีก

ไม่มีวาทะใดเสมอเหมือนการกระทำจากเนื้อใจ

“ไอ้โฮ เว้ยเฮ้ย...อย่างกะพระเอกหนังไทยเลยวะเพื่อนเรา”

จำหลักตบป่าบารตเบา ๆ เป็นการรับขวัญ เมื่อคนทั้งหมดกลับ
มาพร้อมหน้าที่บ้านพักในสวนและรับฟังเรื่องน่าตื่นเต้นทั้งหมด

“ฟิคในฟิคมัยละ...จากนักวิจัยมาเป็นจิตอาสา ดันกลายเป็น
ผู้ประสพภัยชะงัน”

บารตเพียงยิ้ม ส่งสายตาอาหารไปยังหญิงสาวคนนั่งเคียง

ทั้งจำหลัก กรและพันวามองตากัน ต่างมีความเห็นตรงกันว่า
บุรุษสูงส่ง่าบุคลิกภายนอกดูแกร่งกล้าดังหินผาเช่นบารต ภายในกลับ
อ่อนโยนและอ่อนหวานยิ่งต่อสตรีต้องชะตาเพียงหนึ่งเดียว...พวกเขา
แอบหวังว่าสักวันฟ้าจะประทานใครสักคนให้พวกเขาได้ตกหลุมรัก และ
แปรสายใจ...จากภูไพรสู่สายลมละมุนบ้าง

“คุณหอมกล้ำหาญมาก โดดน้ำมาช่วย” บารตพูดเสียงนุ่ม

หอมออกอุทานเบา ๆ รีบปฏิเสธ

“หอมลงไปเป็นภาระคุณรตชะเปล่า คุณรตไม่ได้จมน้ำซะหน่อย”

จำหลักพูดแทรกทันควัน

“นั่นละฮะคุณผู้ชม พระเอกสมัยใหม่ต้องมีนางเอกใจเด็ดคอย
ช่วยแบบนี่แหละ”

หอมมองสบตาบารต แล้วเหมองไปทางอื่น คนรอบข้างต่าง
อมยิ้ม ไม่เว้นแม้แต่ชงโคเจ้าของบ้านซึ่งกำลังเตรียมอุปกรณ์ทำแผลอยู่
ใกล้ ๆ

“มีแผลถลอกนิดหน่อย คงโดนตอไม้ในน้ำนั่นะ พี่ว่าคุณรตฉีดยา
กันบาดทะยักด้วยดีกว่า กันไว้ก่อน เชื้อโรคในน้ำมันเยอะะ”

ชงโคเตรียมเข็มฉีดยาพร้อมแล้ว บารตพยักหน้าพร้อมเช่นกัน

“ยานี้เจ็บหน่วงหน่อยนะคะ...ต้องฉีดสามเข็ม กันได้สิบปี สอง
เดือนหน้าคุณไปฉีดอีกหนึ่งเข็ม เข็มสุดท้ายรอสักหกเดือน ไปฉีดตาม
คลินิกเอกชนในเมืองก็ได้ค่ะ”

บารตนิ่วหน้านิดหนึ่งจังหวะชงโคลงน้ำหนักปลายเข็มเพื่อเดิน
ยา หอมพลอยหน้าเหยเก้ไปด้วย พอกันกับนักธรณีวิทยาคนอื่น
โดยเฉพาะกรณีกับแผลอสุติปากกรวกับโดนฉีดยาเสียเอง

“ทางการจับจะเข้าไ้รียังครับ พี่ชงโค”

จำหลักถามจริงจัง ขณะชงโคเก็บอุปกรณ์ทำแผลลงกล่อง

“จับได้ตั้งแต่บ่ายแล้วค่ะ เจ้าหน้าที่ประมงร่วมมือกับเจ้าหน้าที่หน่วยเรือตรวจการตามจับมาได้ น่าจะเป็นจระเข้หลุดบ่อแหละค่ะ ประกาศหาเจ้าของแล้วไม่มีใครรับ คงกลัวความผิดมั้ง”

“แล้วเอาจะเข้าไปไหนล่ะครับ”

พันวาสงสัยจริงจัง ใจนึกไปถึงตลาดนัดเมืองกรุงที่เคยเห็นแผงขายเนื้อจะเข้ย่าง...นึกแล้วยังขณลุกขนพองไม่หาย มนุษย์นี่หนอช่างมีรสนิยมการบริโภคน่าหวาดหวั่นกว่าสัตว์โลกใด ๆ ทั้งหมด

ซงโคหัวเราะออก พอล่านความคิดของคนหนุ่มได้

“ไม่ได้กลายเป็นกระเป๋าทิ้งหอยค่ะคุณ เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยประมงน้ำจืดรีบไปดูแลนะ”

เสียงทุกคนหายใจโล่งอก ไม่มีใครนึกเด็ดขันธ์จะเข้แต่อย่างใด ออกจะเป็นคราวเคราะห์ของสัตว์เดรัจฉานชนิดนี้เสียมากกว่าที่ใครพบเห็นก็มักหวาดกลัว

“ปกติสัตว์พวกนี้มันกลัวคน ถ้าไม่มีอะไรทำให้มันตกใจหรือมันไม่หิวไซ้จริง ๆ มันไม่ยุ่งกับคนหรอก”

จำหลักวิเคราะห์แบบสวมจรีตจะเข้

“ว่าแต่...รตพาคุณหอมไปทำบุญรดน้ำมนต์หน่อยก็ดีนะ”

เสียงหัวเราะดังขึ้น สถานการณ์ที่ดูเหมือนตึงเครียดเมื่อช่วงเช้า
สลายไปสิ้น...พันวาคบรอบคบทำหน้าเหมือนนี่ก็จะไว้ออกจึงโพล่ง

“อย่างน้อยเราแน่ใจได้ว่าคุณหอมว่ายนน้ำเป็น”

คนถูกเอ่ยนามมองสบตาทุกคน นัยน์ตาสีน้ำตาลเข้มเบิกกว้าง

บารตเผยยิ้มอย่างมีหวัง หากหอมพินความทรงจำยอมเป็นเรื่อง
วิเศษสุด เขาจะได้เผยความในใจต่อเธอ

...จะไม่อ้อมค้อมอีกต่อไป...

“ทำไมเธอคะ น้องหอมว่ายนน้ำเป็นแล้วยังไงเธอ”

คำถามของชงโคทำให้คนทั้งหมดนิ่งงัน

กลืนจางนางจร

สี่เดือนแล้วที่อุษาขอย้ายไปอยู่ต่างอำเภอโดยบอกว่าจะติดต่อ
ทางบ้านมาเองเมื่อสะดวก แต่จนบัดนี้คุณอ่อนยังคงเฝ้ารอเสียงโทรศัพท์
จากบุตรสาวคนเดียว ครั้นส่งข้อความหาก็ไม่ปรากฏว่าปลายทางได้อ่าน
แต่อย่างใด

“คุณอ่อนลองโทรถามเพื่อน ๆ อุษาบ้างรึยังครับ”

คุณถิ่นสามมีผู้เข้ามาช่วยดูแลกิจการร้านผ้าทอมือคุณอ่อนเสนอ
ทางออก

“อุษาไม่ค่อยสนิทกับเพื่อนคนไหนนะคะ อ่อนเห็นมีรุ่นพี่ผู้หญิง
คนเดียวที่เคยมารับอุษาที่ร้านนะคะ”

“เราลองหาทางติดต่อรุ่นพี่คนนั้นดีมั้ย”

“เอ...” คุณอ่อนทำนึกครุ่นหนึ่ง “รู้สึกจะชื่อหนูหลอมฟาง แต่อ่อนไม่
รู้ที่ติดต่อนะคะ”

“ผมจะช่วยหาด้วย อย่างน้อยรู้ชื่อคงตามไม่ยาก เผื่อรุ่นพี่คนนี้
รู้ว่าอุษาพักอยู่ไหน”

คุณอ่อนพยักหน้าหนึ่ง ครุ่นคิด

“คุณพ่ออ่อน อืม...หลวงพ่อก็คงตามไม่ยาก ท่านชื่อคอนโดฯ ห้องหนึ่ง
ให้เป็นชื่ออุษานานแล้วก่อนท่านบวช แต่ว่า...อุษาไม่ได้อยู่ที่นั่น”

“คอนโดฯ เหมอครับ” คุณเถินตาลูกวาว “อยู่แถวไหนนะ”

“แถวท่าบ่อ หนองคายโน่นนะค่ะ”

คุณอ่อนรีบบอกเมื่อเห็นท่าที่สนอกสนใจของสามี “อ่อนโทรถาม
เจ้าหน้าที่นิติฯ แล้ว ไม่มีใครอยู่ห้องนั้น ห้องปิดไว้เฉย ๆ”

“ถ้าอย่างนั้น เราลองไปกราบหลวงพ่อดิฉันครับ เผื่อท่านจะ
ทราบที่อุษาไปอยู่ไหน”

คุณอ่อนเบิกตากว้างคล้ายนึกได้

“จริงด้วย อุษานิทกับหลวงพ่อกับมาก อืม...คุณพ่อท่านช่วยเลี้ยง
อุษาดังแต่แบเบาะนะค่ะ พออุษาอายุสี่สิบ ท่านก็บวชเลย...อุษาดังไป
เยี่ยมท่านอยู่แล้ว”

คุณถีนเปิดยิ้มจริงใจ รู้สึกยินดีที่ภรรยามีความหวังอีกครั้ง แม้ว่า
ลึก ๆ แล้วเขาจะรู้สึกผิดเสมอที่อาจเป็นสาเหตุหลักทำให้อุษาออกจาก
บ้าน

“อุษาคง...แฮ็...ไม่ยอมรับผม” เจ้าตัวพุดสีหน้าหมองลง

คุณอ่อนถอนใจหนัก เอ่ยปลอบ “ไม่ใช่อย่างนั้นหรอกค่ะ คุณ
อย่ากลัวไปเลย อุษาบอกเองว่ายินดีที่อ่อนมีคุณ”

“คุณอ่อนแน่ใจหรือครับ ว่ารู้จักจิตใจอุษาจริง ๆ”

คุณถีนอ้อมแอ้มถาม “คือ ผม...เท่าที่เคยคุยกับอุษา ผมคิดว่าแก
ค่อนข้างมีโลกส่วนตัวสูง ผมพยายามเอาใจอุษา คุณอ่อนจะได้สบายใจ
ว่าผมยินดีดูแลคุณกับลูก...แต่ดูแล้ว แกไม่ชอบสีหน้าผมเลย ผมถึงคิดว่า
ที่อุษาไปอยู่ที่อื่น ต้องเป็นเพราะผมแน่...ผมมีส่วนทำให้ลูก...แฮ็...อุษา
หนีเราไป”

คุณอ่อนได้ฟังแล้วใจยวบ เอื้อมสองแขนโอบรอบเอวสามีเพียง
หลวม ๆ

“คุณอย่าคิดมากนะคะ อุษาโตแล้วไม่ใช่เด็กเล็ก ทุกอย่างคงต้อง
ใช้เวลา”

นักธุรกิจวัยกลางคนโอบกอดภรรยาตอบ นึกอึดใจใจที่มีคน
พร้อมเข้าใจและเคียงข้างเขา

“ช่วงนี้... ขำว่าแถวริมน้ำโขงที่หนองคายน้ำท่วมอยู่ ไว้เรา
น้ำลดค่อยปิดร้านไปกราบหลวงพ่อกันกันนะครับ ทางผมจะลองหาทาง
ติดต่อน้องลอมฟางด้วย”

คุณอ่อนเงยหน้ายิ้มพราय เขย่งตัวจูบแก้มสามีฟอดหนึ่ง
“ขอบคุณมากค่ะ อ่อนโชคดีเหลือเกินที่มีคุณ”

“ผมควรพูดคำนี้มากกว่า คุณอ่อนทำให้ชีวิตผมมีความหมายนะ
ครับ”

สองสามีภรรยาพืดหน้าส่งพลังใจให้กันและกัน

~ 19 ~

น้ำโมง

กลางเดือนกันยายน ระดับน้ำแม่น้ำโขงกลับสู่ภาวะปกติ อุทกภัยตามลำห้วยผ่านพ้น เจ้าหน้าที่ภาครัฐและอาสาสมัครเอกชน ร่วมกันเก็บกู้ซากความเสียหายตามหมู่บ้านต่าง ๆ ชาวบ้านผู้ประกอบ อาชีพทางการเกษตรได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำท่วมต่างได้รับการช่วยเหลือเยียวยาทั้งเงินทุน เครื่องมือทำมาหากิน ตลอดจนกล้าพันธุ์ต่าง ๆ หลายครอบครัวสามารถตั้งหลัก เริ่มต้นใหม่...

ชาวบ้านผู้ประสบภัยต่างช่วยกันลงแรงพลิกฟื้นผืนดินอีกครั้ง หวังให้พืชพันธุ์ทั้งหลายผลิดอกออกผลใหม่

ทุกฝ่ายทุ่มเทหยาดเหงื่อแรงกายโดยไม่ระย่อ

ทุกชีวิตล้วนดำเนินไปด้วยความหวังและความใฝ่ฝันใหม่เสมอ...

เจอกับคณะนักวิจัยทางธรณีวิทยาซึ่งใช้เวลาช่วงน้ำท่วม ปฏิบัติการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลจากการเดินสำรวจป่าและลำห้วย

หลายแห่งออกมาเป็นรายงานวิจัยฉบับย่อย...เรียงตามลำดับหมวดหมู่
เป็นระบบระเบียบอยู่บนชั้นวางหนังสือในบ้านพักที่ปะโค

หอมรับหน้าที่จัดเรียงเอกสารเข้าเล่ม อุปกรณ์การพิมพ์ทั้งหลาย
พร้อมอยู่แล้วภายในโถงบ้านพักซึ่งปรับแต่งการใช้งานเสมือนสถานีวิจัย
ขนาดย่อม

เครื่องพิมพ์เอกสารพกพาระบบอิงค์เจ็ทส่งเสียงเกือบตลอดวัน
ด้วยนักวิจัยทั้งหลายขมิ้นมันทำบันทึกรายงานตามที่ตนรับผิดชอบ
ภายใต้การกำกับดูแลของหัวหน้าคณะวิจัย

บาร์ตพอใจการทำงานในห้วงเวลาเกือบครึ่งปีมานี้ ยังเหลืองาน
สำรวจสำคัญในพื้นที่อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสำรวจป่าเขาช่องช้าง
อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท ซึ่งคงค้างไว้นับแต่แรกพบหอม

หอนางอุสา...

เหตุใดหอมจึงนอนสลบไสลที่นั่น?

เธอเป็นใครกันแน่?

เกิดเรื่องอะไรกับเธอ ถึงขนาดความทรงจำก่อนหน้าหายไป
ทั้งหมด?

คำถามเหล่านี้วิ่งวนในหัวของบารต พอกันกับคำถามนำการวิจัย
ต่างเพียงว่าประการหลังสามารถค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อตอบคำถามได้ แต่
ปริศนาเกี่ยวกับหอมยังไม่อาจขบ...แม้เพียงนิด

“พรุ่งนี้เราจะไปสำรวจน้ำโงที่อำเภอท่าบ่อ”

บารตพูดต่อหน้าทุกคนบนโต๊ะอาหารซึ่งถูกแปลงหน้าที่เป็นโต๊ะ
ประชุมชั่วคราว “ทุกคนเตรียมข้าวของพร้อมนะ”

จำหลักตอบแทนกรและพันวา

“พร้อมเสมอเพื่อน...อยากหาตัวอย่างหินแถวน้ำโงด้วย” ว่า
พลางเปิดหน้าต่างให้สองหนุ่ม “น้อง ๆ ส่งตัวอย่างหินเข้าแล็บที่กรุงเทพฯ
แล้ว รอผลวิเคราะห์จากทางโน้นส่งกลับมา”

คนหนุ่มสองคนพยักหน้าหงึกๆ กรดันหน้าจอคอมพิวเตอร์พกพา
ของตนเข้าหาวงในพลางพูด

“เราหาร่องรอยตะกั่วเก่าจากภูพระบาททางช่องช้างข้าว
นายพราน ป่าโปร่งเดินสะดวกดี ได้ตัวอย่างหินทรายสีขาว สีเหลือง สี
ชมพูจาง...หินพวกนี้เกิดจากการสะสมตัวของแม่น้ำโบราณอายุ
ประมาณหนึ่งร้อยยี่สิบล้านปีก่อน ต่อมาหินทรายกลุ่มนี้ยกตัวขึ้น มี

ร่องรอยกรวดแม่น้ำบ่งชี้ทิศทางการไหลจากบนภู มาลงแม่น้ำโขงในที่สุด”

คนพูดตั้งใจสื่อสารกับหอมเป็นหลัก

หอมผงกศีรษะตั้งใจฟัง นักวิจัยคนอื่น ๆ พิจารณาตารางข้อมูลในจอภาพ บารตเห็นชอบการวิเคราะห์เบื้องต้นนั้น

“บนภูพระบาทมีต้นน้ำคลองพานแฉกเพิงหินถ้าพระ ไปทางเพิงหินวัดลูกเขย ส่วนเชิงเขาเราเจอน้ำฟ้ากับน้ำโงม แน่ชัดแล้วว่าน้ำฟ้ามาสมทบน้ำโงมรวมเป็นสายใหญ่ไปทางท่าบ่อ”

บารตสรุปข้อมูล แล้วหันไปทางพันวา “พันนายแผนผังน้ำโงมที่”

พันวาเปิดเครื่องฉายส่องไปบนผนังสีขาวด้านหนึ่งของโถง หยิบแท่งเลเซอร์ชี้จุดส่องไปบนแผนภูมิที่ปรากฏบนผนัง

“น้ำโงมเป็นลำน้ำใหญ่ผ่านอำเภอท่าบ่อ ไหลออกแม่น้ำโขงที่บ้านปากโงม”

ผู้ช่วยนักวิจัยไล่พอยเตอร์ไปยังจุดหนึ่ง “ตรงนี้ครับ”

“โอเค พงษ์นี่เราจะเน้นสำรวจช่วงที่น้ำโงมใกล้ออกแม่น้ำโขง”

บารตกล่าวหนักแน่น ไล่สายตามองคณะวิจัยทุกคนจนมาถึง
หอม

“จุดที่น่าจะใกล้เคียงตามตำนานกระทงหงส์นางอุสาหลยลง
แม่น้ำโขง แล้วกระแสน้ำพัดลงไปถึงท่าน้ำท่าวบารตที่ปะโค”

หอมนึกตามไม่ทันแต่ความใคร่รู้จึงเอ่ยถาม

“ทำไมคุณถึงคิดว่ากระทงหงส์นางอุสาตามแม่น้ำโขงล่ะคะ มี
ลำห้วยตั้งหลายแห่งไหลลงแม่น้ำโขง”

บารตยิ้มกว้างตาเป็นประกาย ดีใจที่หอมสนใจงานวิจัยของพวกเขา

จำหลักทำเสียงจี้จี้ในลำคอ ยิ้มกริ่มกับคนที่เหลือ

“เพราะเรายังไม่พบลำห้วยไหนในละแวกเดียวกันตามตำนานที่มี
ขนาดกว้างเท่าแม่น้ำโขงนะสิครับ”

ดูเหมือนหอมยังไม่คลายใจ จำหลักจึงขยายความต่อ

“เดี๋ยวนี้ถ้าเราลองล่อยกระทงสักใบจากบนภูพระบาท คงติด
แห้งกับบนป่านุ่นละ เราแค่เทียบเคียงลักษณะเส้นทางน้ำโบราณนะครับ

คนสร้างตำนานคงอยากให้กระทงลอยตามลำน้ำกว้างจะได้ไม่ติดตื้น
ไหน ๆ เป็นกระทงเสี่ยงรักแล้วนี่”

“อืม...”

หอมทำเสียงในลำคอ เฟ่งมองหน้าจอมคอมพิวเตอร์ของกร สลับ
กับแผนผังบนผนังบ้าน

“ถ้าหอมเป็นนางอุสาก็คงอธิษฐานขอให้กระทงลอยไปได้รอด
ไม่ติดตื้นอยู่แถวเชิงเขา”

หญิงสาวพูดจบความ เหล่านักวิจัยพากันหัวเราะครืน...อารมณ์
ขันของหอมมาในจังหวะเหมาะเจาะคลายความตึงเครียดดียิ่ง

“คราวก่อนที่พี่ซิงโคซึกว่าคุณหอมว่ายน้ำได้แล้วยังเงยหน้า ผมนี่
ลุ้นฉี่เหนียวเลย”

กรพูดไปพืดหน้าไปทางพันว่า “ดีว่าพันแก้สถานการณ์ทัน”

“จริง พี่ชอบคุณพันอีกทีนะ ตอนนั้นพี่ไม่ทันนึกว่าจะอธิบายยังไง
ดี คือ...เราก็ก็น่าจะชอบโกหกใครด้วย”

บารตยิ้มเนือย “อ้อ...พี่ไม่ได้บอกว่าคุณชอบโกหกนะ”

พันวาพนเสียงหัวเราะ โบกมือไปมา

“ไม่เป็นไรครับพี่ต๋อ ผมไม่คิดมากหรอก...ผมเคยคุยกับคุณหอม
เรื่องว่ายนํ้าจริง ๆ นะแหละ”

หอมถึงกับยกมือไหว้พันวา

“ขอบคุณคุณพันจริง ๆ ค่ะ พี่ชงโคหายสงสัยเลย”

จำหลักยกนิ้วโป้งให้ทั้งพันวาและหอม

“ใครจะไปคิด...บอกว่าคุณหอมเคยว่ายนํ้าเก็บดอกบัวที่อุดรฯ
ตอนพวกเราเก็บข้อมูลทางโน้น แต่คุณหอมจำไม่ได้ พี่ชงโคเลยไม่สนใจ
เรื่องที่ถาม...กลายเป็นชวนพวกเรารอเก็บบัวแดงที่หนองคายตอน
ปลายปีบ้าง”

ทุกคนแย้มยิ้ม ขณะที่หอมสีหน้าสลดลง

“หอมก็ไม่รู้แหละคะว่าเคยลงบึงบัวจริงหรือเปล่า...ไม่รู้จะถามใคร
ดี”

บาร์ตจับความรู้สึกหม่นเศร้าของหอมได้ทันใด จึงตั้งใจเปลี่ยน
เรื่องคุยฉับพลัน

“ตามตำนานอุสาบารส นางอุสาเกิดจากดอกบัว...”

บารตทอดจิ้งหะพุดน้อยหนึ่ง

ได้ผล...ทุกคนตั้งใจฟัง

“ถ้าคุณหอมเป็นนางอุสา...ผมจะรอรับกระถางหงส์อยู่ตรงทำน้ำ
ทุกวันเลย”

เกิดความเจี๊ยบชั่วจิตใจ ก่อนจำหลักจะยกสองมือตะครุบปาก
ตัวเอง กันกระเช้าเพื่อนรัก

กรและพันวาทำสาละวนปิดเครื่องคอมพิวเตอร์กับเครื่องฉาย
แสงไม่เห็นว่ามีหอมเงินอายจนหน้าแดงกำ

ปลาเผาเนื้อหวาน

ฝุ่นแดงไล่หลังรถมอเตอร์ไซค์วิบากเมื่อผู้ขับขี่หักเลี้ยวจากถนนลาดยางเข้าสู่ทางลูกรังแคบ มาจอดสนิทหน้ารั้วลวดหนามแผ่ยาวบอกอาณาเขตสถานที่

หอมลงจากท้ายรถอย่างคล่องแคล่วถอดหมวกกันน็อกวางแทนเธอรอให้บาร์ตเก็บกุญแจรถและวางหมวกกันน็อกตรงตำแหน่งแขวนเรียบร้อยค้อยเดินตามเขาไปถ้ายรูปป้ายชื่อบริเวณรั้ว

บรรยากาศโดยรอบร่มครึ้มด้วยพุ่มพืชหลากหลายพันธุ์ทั้งไม้ยืนต้นน้อยใหญ่ด้านใน อีกเสียงธารน้ำแ่ว่วระรินมาแต่ไกล ชวนให้ผู้มาเยือนรู้สึกชุ่มชื้นเบิกบาน...ลิ้มความเหนียวล้าและความร้อนจากเปลวตะวันเบื่องบนไปชั่วขณะ

บาร์ตเปิดพิกัดดาวเทียมในเครื่องโทรศัพท์มือถือ ข้อมูลบ่งชี้ว่าบริเวณดังกล่าวคือสถานีสูบน้ำใหญ่ตำบลน้ำโมง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

“โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาห้วยโมง”

หอมอ่านออกเสียงเบา ๆ “สถานที่ราชการนี่คะ เราเข้าไปได้
หรือ”

หัวหน้าคณะวิจัยระบายยิ้มนุ่มนวลให้ความมั่นใจแก่ผู้ถาม

“การทำหนังสือขออนุญาตล่วงหน้าแล้วครับ”

“อ้อ...” หอมพืดหน้ารับทราบ

ไม่ทันขาดคำ ทั้งคู่ก็เห็นรถกระบะของเพื่อนร่วมงานเลี้ยวเข้ามา
จอดเทียบข้างแนวรั้วต้นไม้ใหญ่ จำหลักลงจากรถก่อน เดินไปบน
กระปอดกระบะแปดไปด้วย

“ให้ยัย...กว่าจะผ่านด่านป่า ๆ แฉงขายลืตเตอรีตรงทำน้ำวัด
องค์ต่อมาได้...เกือบหมดตัว”

คนยืนรออยู่ก่อนพลอยยิ้ม ด้วยรับทราบจากกรและพันวามา
บ้างแล้ว...

จำหลัก กร และพันวา ถูกเหล่าแม่ค้าขายหอยเจ้าถิ่นตามตอแย
ให้อุดหนุนเสียงไซค จำหลักตัดรำคาญจึงจิ้มนิ้วไปบนแผงมั่ว ๆ ครั้น
แม่ค้าดึงกระดาดะปึกใหญ่มาให้พร้อมเรียกราคา จำหลักถึงกับตาโต

“เอาใบเดียวพอครับป้า”

เสียงจำหลักฟังดูวิงวอนขอความเมตตา มากกว่าวิยวาย

“ไม่ได้นะคะคุณ นี่เลขชุด ขายทั้งชุดจ้า”

แม่ค้ารุ่นใหญ่ค่อนข้างฉะฉาน ทำปากหมุบหมิบสรรเสริญ

“งั้นไม่เอาละครับ ไม่มี'ตังค์’”

“อะไร...ไม่มี'ตังค์’...มากันตังค์หลายคน”

แม่ค้าเริ่มตะเบ็งเสียงใส่ ปราชยาไปทางสองหนุ่มที่ดุ่มเดินไป
ทางลำน้ำด้านหลังเร็วรี่

“ขอโทษเถอะครับป้า ผมไม่ได้อยากซื้อตลอดเตอรี ผมแค่จะผ่าน
ไปบันไดทำน้ำตรงโน้น”

จำหลักนัยปากไปยังบันไดนาคคู่ที่ทอดตัวลงสู่ลำน้ำโหมงกว้าง

“ไม่ได้นะคะคุณ ป้าไม่ยอม ดึงออกจากแผงแล้ว คุณต้องซื้อ”

“ก็ผมบอกแล้ว เอาใบเดียวพอ”

คนหนุ่มโอดครวญ กรกับพันวาซึ่งเดินล่วงหน้าไปถึงทำน้ำแล้ว
ต้องย้อนกลับมาช่วย กรควักเงินค่าอาหารของกลางจ่ายแทน แม่ค้าจึง
ยอมแต่

“เฮง ๆ ๆ ขอให้ได้เป็นเศรษฐีใหม่รางวัลที่หนึ่งนะจะพ่อหนุ่ม”

นักวิจัยทางธรณีวิทยาไม่ได้ต่อความยาวสาวความยืด ต่างผละ
ออกจากดงขายหอยรัฐราคาเกินกฎหมายกำหนด มุ่งบันทึกข้อมูลลำห้วย
โพงสายใหญ่ละแวกนั้น

เมื่อกรและพันวาเล่าย้อนความจบ บารตสายหน้า หอมส่งยิ้ม
เย็นแสดงความเห็นใจ

“นี่ครับ เอาไปคนละสองใบ ผมใช้เงินค่าข้าวจ่ายไป”

บารตสายหน้าอีก

“กรกับพันเก็บไปเถอะ เพื่อรวยค่อยเลี้ยงข้าวพี่”

สองหนุ่มยิ้มแป้น ครั้นหันหาหอม...หอมสายหน้าปฏิเสธเช่นกัน
จำหลักจึงพูดตัดบท

“พี่ฝากใบของพี่ด้วยละกัน เอาใบเดียวนะ ฝากตรวจด้วย ถ้าถูก
กิน...ทิ้งไปเลย”

คนพูดนี้ทำตนเอง ส่ายหน้าปลง

“แล้วทางแกล่ะเป็นไง ตอนอยู่วัด...พาคณหอมไปรดน้ำมนตร์
เปล่า”

“เปล่า” บารตตอบหน้าตาเฉย “ฉันไม่ถนัดวัดแนวพุทธพาณิชย์
คนเยอะด้วย ไม่อยากพาคณหอมเข้าไป”

จำหลักพึดหน้าเข้าใจเพื่อน “แล้วแกไปไหนล่ะ”

“เดินไปนอกวัด ตรงสะพานข้ามน้ำโมงนะ”

บารตหยิบหินขนาดเท่ากำปั้นก้อนหนึ่งออกจากเป้หลัง “ลงไปดู
ริมห้วย”

นักธรณีวิทยาทั้งหมดมองตากันอย่างเข้าใจ

“คุณหอมอยากลงไปดูด้วย เลยพาไป”

“หอมช่วยคุณรตถ่ายรูปตอนเก็บหินนะค่ะ”

หอมรีบออกตัวเพื่อใครจะกระเช้า จำหลักยกนิ้วโป้งขึ้นลงเร็ว ๆ

“เชื่อเขาเลย ผมนึกว่าคุณหอมจะขยาดน้ำห้วย ไม่กล้าเข้าใกล้
ซะอีก”

หอมยิ้มเต็มแก้มเรื่อ ตอบชัดเจน

“หอมไม่กลัวอะไรทั้งนั้น ถ้ามีคุณรตอยู่ด้วย”

จำหลักยึดตัว พองหน้าอก พยักหงิกหงัก

“เอา ๆ เยี่ยม ๆ เมื่อไหร่ผมจะเจอผู้หญิงที่บอกไม่กลัวอะไรทั้งนั้น
ถ้ามีผมอยู่ด้วย...บ้างน้อ”

หอมทำซะเงื่อคอมองเข้าไปในด้านในรั้ว แก้มใสออกสีชมพู
บารตอมยิ้มไม่พูดอะไร กรกับพันวาลอบยิ้มไปคนละทาง

“ตามประสบการณ์ที่ผมเคยเจอนะพี่หลัก...”

กรเอ่ยขึ้น “ผู้หญิงบอกว่าผมเนี่ยแหละน่ากลัวที่สุด อยู่ด้วยได้ไม่
นานต้องรีบ閃”

จำหลักและพันวาถึงกับหัวเราะ ขำคนจิกกัดตัวเอง

“พี่ว่าแกยังไม่เจอคนที่ใช่มากกว่า เธอเว้ย...นักธรณีวิทยาอย่าง
เราอยู่แต่ในป่าในดง คงได้เจอผีโหมดเป็นเนื้อคู่แน่แหละ”

พันวาพูดแย้งด้วยท่าที่เนิบตามบุคลิก

“ไม่เสมอไปหรอกพี่หลัก กรมันก็พูดไปงั้น...อยู่กรุงฯ มันเนื้อหอม
จะตาย”

กรทำหน้าปูเลียน รีบเปลี่ยนเรื่องทันที “เข้าไปดูห้วยโม่งเถอะ จะ
เที่ยงแล้ว”

บารตไม่รอช้าเดินนำทุกคนผ่านประตูรั้วที่เปิดแง้มไว้ เข้าไปด้าน
ใน

ละเมาะไม้ร่มรืนตลอดสองฝั่งห้วย...ผิวน้ำใสพลัวลม เงาไม้บน
ผืนน้ำสีน้ำตาลอ่อนชวนให้ผู้ผ่านทางเอนกายลงพักผ่อนหย่อนใจริมตลิ่ง
กระนั้นบรรดานักธรณีวิทยามีเสียเวลาอ้อยสร้อยเต็มด่ำบรรยายภาคน้ำ
เคลิ้มเช่นว่า...ต่างแยกย้ายเดินสำรวจจริมตลิ่ง เท่าที่สามารถเลาะแนวพง
หญ้าไปได้

ในอุ้งมือขวาของนักวิจัยทั้งสี่มีก้อนธรณีอยู่ครบคน ต่างคืบหัว
ค้อนระหว่างนิ้วชี้และนิ้วกลาง...ปลายค้อนด้านแหลมอยู่ท้ายด้านทุ่อยู่
หน้า ทิ้งด้ามลงแนวตลิ่ง...

หอมสังเกตเห็นการทำงานของทุกคนโดยเฉพาะบารต หญิงสาวคอย
ระแวดระวังพุ่มไม้เตี้ยเกรงจะมีสัตว์มีพิษซ่อนอยู่ หรือตอนเดินผ่านใต้
ต้นไม้สูงใหญ่ หอมจะแหงนเงมมองสำรวจให้แน่ใจว่าคณะนักวิจัยไม่ได้
เผลอไปรบกวนถิ่นที่อยู่ของสัตว์ใดจนอาจทำให้สัตว์นั้นตกใจทำอันตราย
เหล่ามนุษย์ได้

หญิงสาวตั้งใจมั่น...จะไม่ทำตัวเป็นภาระ และไม่กีดขวางการ
ทำงานของคณะเด็ดขาด

ความเป็นมืออาชีพของคณะนักวิจัยทำให้งานสำรวจล้าห่วย
ระยะสั้นราบรื่น ไม่เกินหนึ่งชั่วโมงจึงแล้วเสร็จ

ใครคนหนึ่งดูนาฬิกาข้อมือ พบว่าเป็นเวลาเกือบบ่ายโมงตรง...

ที่ร้านอาหารท้องถิ่นริมแม่น้ำโขงเลยจากปากน้ำโขงไม่ไกล
เหล่านักวิจัยทางธรณีวิทยารับประทานอาหารมื้อกลางวันอย่างออก
รสชาติ รายการอาหารแนะนำจากบ๊ายเจ้าของร้านผู้พ่วงตำแหน่งแม่ครัว
เอก มีทั้งปลาเผาจุ่มหม้อไฟ ปลาปลา ไก่ต้มตะไคร้ กุ้งชุบแป้งทอด หมู
ป่าผัดฉ่า ผักแนมสารพัด

“ปลาเผาเนื้อหวานจริง ๆ เนอะ”

เจ้าหลักพุดพลงคืบเนื้อปลาดิบลงไปแช่น้ำซूपเดือด “เนี่ยปลา
ถิ่นอีสานแท้ ๆ ถึงจะเป็นปลาเลี้ยงก็เถอะ มีแรงกินได้กินเข้าไปพวกเรา”

“สั่งเพิ่มดีมั๊ยพี่” กรเสนอ เมื่อเห็นเนื้อปลาแล้วพร่องไปมาก

“เอามาเลย ไม่ต้องถาม” เจ้าหลักตอบทันควัน

“ผมไปเอง”

พันวาอาสาเดินไปสั่งถึงในครัว ชากลับถือจานไข่เจียวเนื้อฟู
อร่ามมาด้วย “ผมสั่งข้าวมาอีกไกลนะ”

“ดี ๆ”

เจ้าหลักเอ่ยชมโดยไม่เงยหน้าจากหม้อไฟ เขาใช้ช้อนตักซूपกวาด
ผักก้นหม้อขึ้นมาด้วย

บาร์ตจุ่มเนื้อปลาให้หอมเป็นระยะ ๆ เขารู้สึกดีที่เห็นหอมกินได้
มากกว่าปกติ ยิ้มแย้มแจ่มใสตลอดเวลา หอมเอ่ยขอบคุณบาร์ตทุกครั้ง
และขอตัวเองบ้าง

“ให้หอมทำเองนะคะ คุณรตกินเถอะ”

บาร์ตส่งกระซอนให้เธอ หอมรับมาคืบเนื้อปลาใส่ลงกระซอน และจุ่มในหม้อน้ำซุบเดือด เมื่อสุกได้ที่หอมกลับคืบขึ้นปลาวางบนถ้วยของบาร์ต

“อ้าว...” บาร์ตอุทานเพียงนั้น

“กรเอ๊ย...แกช่วยไปส่งปลาเผาไปอีกสองจาน...เอาหม้อไฟมาเพิ่มอีกหม้อ ให้คนเขาตักกันไปตักกันมาเติมทีไปเลย”

จำหลักพูดไปยิ้มไป กรรับลูกลูกเดินไปทางครัวทันที เสียงจำหลักยังดังไล่หลัง

“ฝากบอกป้าแม่ครัวด้วย ปลาเผาร้านป้าหวานจริง...จริงง...”

มืออาหารผ่านพ้นไปอย่างฉับพลัน ถูกใจคณะนักวิจัยทุกคน เมื่อกระจายสตางค์เรียบร้อย ทุกคนจึงเร่งกลับไปที่รถ

หอมสวมหมวกกันน็อคขึ้นซ้อนท้ายเรียบริ้อย บาร์ตจึงพารถมอเตอร์ไซด์คู่ใจออกจากร้าน...สวนกับรถยนต์สีดำคันใหญ่ติดฟิล์มเข้มรอบคันซึ่งเพิ่งหักเลี้ยวเข้าสู่ประตูรั้วหน้าร้านอาหารแห่งนั้น...

สายเลือดผูกพัน

บ่ายสามโมงกว่า ที่สำนักสงฆ์เล็ก ๆ ริมน้ำโขง คณะนักวิจัยแวะสำรวจพื้นที่ตามแผนผังลำน้ำจุดที่แสดงลักษณะคอคอดกว่าช่วงอื่น

ภูเขาลูกเล็กเพียงไม่กี่หลังตั้งกระจายห่างกันระดับกู่ตะเภาไม่ได้ยิน เสียงธารน้ำเล็ก ๆ เซาะหินดัง...กรุ่งกริ่ง กรุ่งกริ่ง...

คูนหูเหลือเกิน

หอมชะงักก้าว หมุนตัวมองสถานที่โดยรอบ รู้สึกคุ้นเคยตลอดภัยเมื่ออย่างสุวรรณีสงฆ์แห่งนี้ ประสาทสัมผัสรับรู้ได้ถึงพลังเมตตาแผ่ถึงเธอโดยตรง

बारतสังเกตเห็นกิริยาเช่นนั้นจึงหันไปมอบหมายงานให้นักวิจัยร่วมคณะ ทุกคนรับทราบภารกิจต่างเร่งก้าวไปทางธารน้ำเล็ก ๆ หลังแนวกอไผ่ตงและไผ่สีทอง หัวหน้าคณะค่อยเดินย้อนมาหาหอม

“คุณรตคะ หอมรู้สึกคุ้นที่นี้ หอมต้องเคยมาที่นี่แน่เลย...”

หอมละล้าละลักพูด “ไฉนมั้ยะ เสียงเหมือน...ระฆังไข่มั้ยนะ”

บารตเหลียวมองรอบกาย ตั้งใจฟังเสียงดังว่า

“น่าจะเสียงน้ำนะครึบ แถ่นี้มีกรวดหินใต้น้ำเยอะ เสียงจะชัด”

ทำยคำเขาสั่งได้เห็นหอมนิ้วหน้า จึงปรี่เข้าประชิด

“คุณหอมเป็นอะไร”

หอมกลืนน้ำลายลงคอพยายามขึ้นตัวตรง ไม่ต้องการให้บารต
เป็นกังวล เธอรู้ตัวดีว่าไม่ได้เป็นอะไรมาก

“คงกินเยอะไปนะค่ะ” เสียงหัวเราะกร่อย

“ปวดท้องเหรือ อยากเข้าห้องน้ำไข่มั้ยครึบ”

บารตเหลียวหน้าแลหลัง มองหาห้องสุขาแต่ไม่พบ “ไปปั้มข้าง
นอกดีกว่า”

คนพูดชวนเดินกลับไปจุดมอเตอร์ไซด์ หอมยุดข้อมือเขาไว้
รีบบอก

“ไม่ได้ปวดท้องอย่างนั้นค่ะ น่าจะ...แคงว ง่วงนะค่ะ หนึ่งท้อง
ตึงหน้าตาหย่อน”

ท้ายเสียงคนพูดส่งยิ้มเหี้ย “คุณรตไปทำงานเถอะ หอมขอขงาน
หน่อยนะคะ จะนั่งรอตรงม้านั่งทางโน้น...”

“ที่จริงคุณหอมไม่จำเป็นต้องมาลำบากกับพวกผมด้วยซ้ำ”

บารตแตะข้อศอกหอมเบามือ พาไปนั่งได้ร่มไม้ใหญ่ตำแหน่งที่
เจ้าตัวระบุ

“คุณนั่งพักก็ดี แดดตอนนี้ยังแรงอยู่ด้วย”

หอมพืดหน้ารับ พลงารุ่นแขนอีกฝ่าย

“ไปทำงานเถอะคะ”

บารตชะเง้อคอมองหาใครสักคนในบริเวณลานกว้างของสำนัก
สงฆ์นั้น ทว่าไม่พบใคร ภายในศาลาเล็กเห็นเพียงพระพุทธรูปประธาน
องค์ย่อมเพียงหนึ่งองค์ ส่วนกุฏิไม้หลังน้อยเท่าที่คะเนจากสายตานับได้
เพียงสามหลัง

“ไม่มีพระสักรูปเลยเธอ”

เขาเปรียบกับตัวเองมากกว่าต้องการคำตอบจริง ครั้นจะตาม
เพื่อนร่วมงานไปก็นึกเป็นห่วงหอม

...ไม่กล้าทิ้งเธอไว้คนเดียว...กลัวเหลือเกิน กลัวหอมเป็นอะไรไป
กลัวเธอหนีหายไป...

จากด้านหลังต้นไม้ใหญ่ ไกลไปถึงภายในกุฏิหลังที่มีพวง
ใบโพธิ์ย้าห้อยตรงหน้าชาน สายตาเปี่ยมการณ์รูปรูปร่าง
กำลังมองทะลุมวลอากาศมา โดยสองหนุ่มสาวมิอาจรับรู้

“คุณรตไปเถอะ หอมนั่งจับตงนี่แหละ”

หอมแขนงแยงสำรวจร่มไม้เหนือศีรษะ ไม่พบสัตว์สายพันธุ์ใด
ซ่อนอยู่ บารตกวาดตามองโดยรอบเช่นกัน

“คุณหอมรอตงนี่ อย่าไปไหนนะครับ ผมวิ่งไปดูพวกแป้นึงจะ
รีบกลับมา”

หอมผงกศีรษะยืนยัน

“หอมจะรอตงนี่ ไม่ไปไหน”

“โอเค งั้นผมรีบไปรีบมา ไม่เกินสิบห้านาที...นะครับ”

หอมส่งยิ้มกว้างให้ โลกทั้งใบพลอยสดชื่นขึ้นทันตา

“สิบห้านาทีเป็นเวลาจับกำลังดีเลยคะ”

บารตเตะหลังมือหอมเบา ๆ ก่อนหันตัวจ้ำเท้าไปตามทิศทาง
ธารน้ำหลังแนวไผ่ หอมมองตามหลังเขาจนสุดสายตา พลันแว่เสียง
คล้ายระฆังเงินอีกคำรบ

...กรุ่งกริ่ง กรุ่งกริ่ง...

หญิงสาวขยับตัวนั่งพิงพนัก ตั้งใจฟังเสียงไม้ไผ่และไม่ไผ่...
เสียงสงบนั้นขับกล่อมเธอสู่ห้วงภวังค์โดยง่าย ในนิมิตกึ่งหลับกึ่งตื่นเธอ
ได้ยินเสียงคุ่นหูแว่วสู่โสตสำนึก

...อุษาเอ๋ย ไฟสำหรับพิเศษของหลานอยู่แห่งใดเล่า...

ใครกันเรียกขานเธอเช่นนั้น?

หรือเป็นท่านฤๅในตำนานพื้นถิ่นอุสาบารส?...ฤๅผู้ซบเลี้ยงนาง
อุสามาแต่เล็กแต่น้อย

ไฟสำหรับพิเศษอะไรกันนะ?

ไฟอะไร!?

กลิ่นบัวไกลบ้าน

ลมรำเพยจากแม่น้ำโขงปะทะผิวน้ำฉาบเครื่องประทีปของคุณ
อ่อน จนเจ้าตัวต้องวางมือจากอาหารว่าง หันมองผืนน้ำยาวเหยียด...
ทอดสายตาฝ้าม่านแดดเลยไปถึงฝั่งแผ่นดินมิตรประเทศ

คุณถิ่นยกกระดาศับมุมปาก เต็มหยิบแก้วน้ำมะนาวคั้นมา
จิบ ก่อนเอ๋ย

“สาธุใส่ปลาร้านนี้อร่อยสมคำลือนะครับ”

คุณอ่อนผินหน้าจากแม่น้ำ ส่งยิ้มเนือยให้สามี เธอรู้ว่าเขา
ตั้งใจพาเธอมาเปลี่ยนบรรยากาศที่ร้านริมแม่น้ำหลังจากเข้าเยี่ยม
นมัสการหลวงพ่อบ้านเมื่อช่วงบ่ายผ่าน เมื่อรับทราบว่าหลวงพ่อบุญ
คุชชาครั้งล่าสุดเมื่อเกือบครึ่งปีมาแล้ว คุณอ่อนยิ่งรู้สึกเป็นทุกข์ห้วงหาลูก

“อร่อยค่ะ”

คุณอ่อนผินหยิบส้มจี๊ดสาธุเข้าปากเพื่อให้คนพามาสบายใจ

“คุณอ่อนอย่าคิดมากนะ อูษาคงยังน้อยใจ ถึงไม่ติดต่อใคร”

คุณถิ่นพยายามแสดงเหตุผลในทางเป็นไปได้ “หลวงพ่от่าน
เมตตานั่งฉาน ท่านว่าอุษาสุขสบายดีไม่ต้องห่วง ท่านเป็นพระ เป็นพ่อ
เป็นคุณตาแท้ ๆ ของอุษา...ท่านไม่พูดปดแน่”

“ค่ะ อ่อนก็เชื่ออย่างนั้น แต่ก็อดห่วงลูกไม่ได้”

คุณถิ่นเอื้อมมือแตะหลังมือภรรยา

“เรากลับถึงบ้านแล้วผมจะรีบติดต่อลอมฟาง ผมหาเบอร์
โทรศัพท์เธอได้แล้ว”

คุณอ่อนยิ้มออก กุมมือสามีกลับ

“ขอบคุณคุณถิ่นที่เข้าใจ อ่อนขอแค่รู้ว่าลูกอยู่ที่ไหน สบายดีมัย
ถ้าลูกยังไม่อยากเจอ...เรา...อ่อนก็จะ...ไม่รบกวนแก”

คุณอ่อนว่าพลงทอดสายตามองดอกบัวหลวงในกระถางใหญ่
ตรงข้างเสาเรือน ลมแม่น้ำปากลีนจางของบัวบานมาต้องนาสิก...หยด
น้ำตาพลันทัน...และร่วงเาะะ

กลิ่นนี้ช่างคล้ายกลิ่นกายลูก หอมมาแต่แรกคลอด...คนเป็นแม่
จำได้ไม่เลือน

“เหมือนลูกอยู่แถวนี้เลยคะคุณ” คุณอ่อนพูดเสียงละเอียดยิ้ม

คุณถิ่นได้แต่บีบมือภรรยาให้กำลังใจ เขาเองก็คิดถึงอุษาเช่นกัน
อยากเอ่ยขอโทษเธอหากเขาทำให้เธอผิดหวังไม่ว่าประการใดก็ตาม หากรู้
...เขาจะไม่ทำเช่นนั้นอีก เขาพร้อมหยิบยื่นความรักแก่อุษาโดยบริสุทธิ์ใจ
จนเช่นคนร่วมครอบครัวแท้แต่สายใยรักแท้

ครั้งเห็นภรรยายังคงจับจ้องดอกบัวในกระถาง คุณถิ่นจึงยกมือ
เรียกพนักงาน สาวน้อยปรี่เข้ามาหาคอยรับคำสั่ง

“ช่วยบอกเจ้าของร้านด้วย ผมขอซื้อดอกบัวในกระถางนั้น”

พนักงานสาวเบิกตากว้าง หันกลับไปมองกระถางใบใหญ่ด้าน
นอก

“ไม่ได้ขายนะคะ แคंपระดับร้านคะ”

“ผมขอซื้อแต่ดอกบัว ไม่เอากระถางนะ ให้เจ้าของร้านคิดราคา
เท่าไรก็ได้”

พนักงานสาวพยักหน้า “หนูไปถามป้าก่อนนะคะ”

“ถ้าเจ้าของร้านไม่ขัดข้อง รบกวนตัดก้านบัวใส่ถุงให้ผมด้วยเลย
นะ แล้วคิดเงินรวมเลย”

คล้ายหลังพนักงานสาว คุณถิ่นหันกลับมาส่งยิ้มให้คุณอ่อน

ฝ่ายหลังรับรู้ถึงความใส่ใจจากสามีแม้เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่นนี้
ยิ่งซาบซึ้ง... น้ำตาหยดใหม่จึงปนเปความรู้สึกทั้งห้วงหาถูกทั้งปลื้มปิติใน
คู่ครอง... เป็นน้ำตาบนรอยยิ้มอิมเมียมโดยแท้

หลังมื้ออาหารว่างริมน้ำโขง ทั้งสองเดินกลับขึ้นรถยนต์สีดำคัน
ใหญ่ติดฟิล์มกันแดดทึบทึม คุณถิ่นชอบถูกบ่วงไว้ที่นั่งด้านหลัง
เรียบร้อย

ก่อนกลับตัวเมืองอุดรธานี คุณถิ่นเสนอภรรยาให้นำทางไป
คอนโดมิเนียมใหญ่ของอำเภอท่าบ่อเพื่อเสาะถามเบาะแสของอุษา เพื่อ
ว่าอุษาจะเคยแวะมาพักที่นั่นบ้าง

...หลวงพ่อก็ต้องลวงรู้อะไรบางอย่างเกี่ยวกับอุษาแน่นอน แต่
ท่านไม่แพร่พราย อาจเป็นเพราะอุษาขอร้องไว้...

คุณอ่อนคิดตรงกันกับสามี อาจเป็นไปได้ว่าบุตรสาวพำนัที่
คอนโดมิเนียมโดยแจ้งความประสงค์แก่ผู้จัดการนิติบุคคลไว้ว่า...หากมี
คนมาถามหาตน ให้ปฏิเสธไม่รู้เห็น

...อาจเป็นเช่นนั้น หวังว่าจะเป็นเช่นนั้น...

อย่างไรก็ตามเมื่อเดินทางมาถึงท่าบ่อแล้ว คุณอ่อนจึงเห็นด้วย
กับสามี...แวะไปคอนโดมิเนียม สอบถามผู้จัดการนิติบุคคลด้วยตัวเอง
น่าจะได้เรื่องได้ราวอะไรบ้าง และถ้าโชคดีคุณอ่อนอาจได้พบลูก

ได้กลิ่นดอกบัวจางเมื่อไร มารดาย่อมมีความหวังเมื่อนั้น

ก้อนหินขนาดเท่าหัวใจ

อุษาจ้องมองหินสีชาวนขนาดก้อนประมาณกำปั้นที่ถูกเก็บใน
กล่องพลาสติกบนโต๊ะทำงานของบาร์ต เธอเอียงคอมองกลับไปกลับมา
...นี่ก็สงสัยครามครันจึงลองกำมือขวาเข้าเทียบขนาดหินจากด้านนอก
กล่อง บาร์ตเห็นอากับภิกษยานั้นอยู่แล้วจึงเอ่ย

“สงสัยอะไรถามได้นะครับ” เจ้าของเสียงส่งยิ้มแนมคำพูด

หอมหันมาตอบโดยกำมือค้างไว้ตำแหน่งเดิม

“ทุกคนเก็บหินตัวอย่างมาขนาดไม่เท่ากันแสดงว่ากำปั้นแต่ละ
คนไม่เท่ากัน แต่หอมนี้กว่าผู้หญิงทั่วไปจะมีขนาดกำปั้นเล็กกว่าผู้ชาย”

คนพูดมองเทียบขนาดก้อนหินและกำปั้นตนเอง ทำเสียงตื้นตัน
“คุณรตดูนี่สิ หอมว่ากำปั้นหอมใหญ่กว่าหินที่คุณเก็บมานะคะ”

“หืม...ไม่น่านะ”

นักธรณีวิทยาอมยิ้ม ลูกเดินมาใกล้

“ไหนคุณรตลองกำมือมาใกล้ ๆ ด้านนี้หน่อยสิคะ”

หอมคว้าข้อมือบารตมาเทียบข้างกล่อง ชายหนุ่มยินดีกำมือ
ตามการกำกับของเธอ

“อยู่หนึ่ง ๆ นะคะ หอมจะไปเทียบอีกด้าน”

ว่าพลางกำมือขวาขึ้นประกบข้างกล่องอีกด้าน พอได้จังหวะจึง
ร้องบอกน้ำเสียงตื่นเต้น

“นี่ไง นี่ไง กำปั้นหอมใหญ่กว่าก้อนหินจริงด้วย...ใหญ่กว่าหน่อย
เดียว แสดงว่าก็ต้องใหญ่กว่ากำปั้นคุณรตนะสิ”

บารตยิ้มพรวนมีเลศนัย หอมเห็นสีหน้านั้นนึกเอะใจ

“ไหนกำมือมาตรงนี้สิคะ อยู่ด้านนั้นเทียบไม่ถนัดเลย”

บารตยื่นมือให้โดยดี หอมจับข้อมือเขาชิดกับข้อมือตัวเองแล้ว
ขมวดคิ้ว

“กำปั้นคุณรตใหญ่กว่าหอมถูกแล้วนี่...แล้วทำไมก้อนหินของ
คุณเล็กกว่ากำปั้นหอมนิดหน่อย...เอ๊ะ มันยังไงนะคะ”

บารตไม่พูดอะไร กลับคว้ามือคนข้างสงสัยมาแนบตรงหน้าอก
ด้านซ้ายของตน

“คุณหอมเคยได้ยินที่เขาว่า...กำปั้นคนเรามีขนาดเท่าหัวใจคน ๆ
นั้นมั้ย”

เลือดสาดฉีดข้างแก้มต่างคำตอบ หอมนึกว่าตนเองลืมหายใจ
ชั่วขณะตอนที่บารตกำลงกระชับข้างหู

“ผมตั้งใจเก็บหินขนาดกำปั้นคุณหอมมาด้วย เก็บไว้...ต่าง
หัวใจ”

ห้วงวินาทีของความเงียบ ทั้งสองได้ยินเสียง ‘ใจสองดวง’
สนทนาเป็นจังหวะสอดคล้องกัน...

และยามสำนึกเผลไพล่ไขว้เขว บารตเคลื่อนใบหน้าเนิบช้า จรด
ปลายจมูกสูดใช้ข้างแก้มใส...นุ่มนวลระอุอุ่น รอยสากเหนือริมฝีปากขยับ
เคลื่อนซอมนื้อนุ่มกรุ๋นจนแทบแนบกลีบบัวชมพู ชายหนุ่มเฝ้ามองกลีบดอก
บนเพียงแผ่ว

ทว่า...ไม่ทันคาด...บัวดอกนั้นกลับหลุดลอย!

หอมสะดุ้งราวต้องกระแสน้ำไฟร้อนแรง ความหวาดหวั่นกังวลจาก
สำนึกเบี่ยงลึกลงลึกตนให้ถอยห่างอัตโนมัติ

พลันเสียงจากจิตเบื้องสูงของคนสองคนชำแระมวลอากาศ
โดยรอบ เป็นเสียงสัญญาณกระตุ้นเตือนให้ระงับยับยั้งความต้องการ
ตามสัญชาตญาณดิบแห่งมนุษย์ชน

...ต้องยับยั้งชั่งใจ ทั้งเธอและเขา...เราต่างไม่รู้จักตัวตนกัน
ดีพอ...

“ขอโทษนะคุณหอม...ผม...”

बारตกลับเป็นตัวของตัวเอง สิ้นน้ำสลดเสียใจต่อการกระทำ
เกินเลยของตน หอมรับรู้ความรู้สึกนั้นเต็มเปี่ยม

“ไม่เป็นไรคะ ไม่เป็นไร...หอมเข้าใจ คุณไม่ได้เจตนา”

หญิงสาวกลับเอื้อมมือสั่นเทาถูบปลอบแผ่นหลังเขาแผ่วเบา

“หอมเข้าใจ คุณอย่าคิดมากนะคะ”

เธอช่างเข้มแข็งเหลือเกิน...จิตใจเข้มแข็งภายใต้ความอ่อนโยน
ภายนอก

บารตเสียเองกลับอ่อนไหว สูญสิ้นความมั่นใจ ลามเลยไปถึงชั้น
ลงโทษสาปส่งความรู้สึกเคารพตนเอง ดาบนีส่งผลสะท้อนไปถึงปมชีวิต
เบื้องลึกในวัยเยาว์...สะกิดแผลที่เขาเฝ้าเยียวยาตนเอง...ย้ำใจว่าแผล
ลึกลับสมานสนิทไม่เหลือเชื้อใด ๆ แล้ว

บัดนี้บารตตระหนักชัด... เขาเข้าใจผิด ปมนั้นคงค้างมโนสำนึก
ดั่งหินอักษะนี้หลอมลึกลับล่องเงาไฟ...รววันปะทุ กระนั้นเขากลับได้รับ
น้ำเย็นชโลมลูบดับร้อนรุ่มภายใน เขาได้รับความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ
...จากเธอ

หอมโอบร่างสูงมากอดปลอบ โยกร่างใหญ่ไปมาราวไกวเปล
กล่อม

“ไม่เป็นไรนะคะ ไม่เป็นไร มันผ่านไปแล้ว”

บารตสะเทือนใจเหลือเกิน น้ำคำอบอุ่นแผ่ซ่านโอบอุ้มดวงใจ
ขนาดเท่ากำมือ...ความว้าวเหวลิ้มซึ่งจากอดีตเด็กกำพร้าถึงพ้นออกมา...
เป็นหยดน้ำตาลูกผู้ชาย

เป็นครั้งแรกนับแต่เติบโตใหญ่จนบัดนี้ บารตกำลังรำให้...โหย
สะอื้นแนบเรือนผมสตรีผู้หนึ่ง ทำนบน้ำตาพังทลายท่ามกลางความ
ไว้นื้อเหนียวซึ่งทั้งชีวิตมิเคยพานพบมาก่อนเลย

ทั้งสองค่อย ๆ ทรุดตัวลงนั่งฟังผนังบ้าน...

บารตเปิดเผยเรื่องราวส่วนตัวนับแต่จำความได้ให้หอมฟังทุก
เรื่อง หญิงสาวตั้งใจฟังทุกถ้อยคำโดยไม่เอ่ยขัด

...นั่นคือโมงยามแสนวิเศษสำหรับคนสองคน โดยไม่มีใครอื่นอยู่

ด้วย...

พระธาตุกลางน้ำโขง

วันหยุดพักผ่อนสองวันแบบไม่ตรงสุดสัปดาห์ของคณะนักวิจัยทางธรณีวิทยาช่วงต้นเดือนที่เจ็ด... จำหลัก กรและพันวาเดินทางกลับบ้านที่กรุงเทพมหานคร สองคนหลังอาสาติดตามผลวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบเนื้อหินตัวอย่างที่ศูนย์ปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ด้านธรณีวิทยา

बारतและหอมจิ้งจอกนกันขี่มอเตอร์ไซด์ไปกราบพระวัดสำคัญในตัวเมืองหนองคาย

นักธรณีวิทยาหนุ่มสนใจเรื่องราวความเป็นมาของพระธาตุที่จมอยู่กลางแม่น้ำโขงเป็นพิเศษ เพราะเกี่ยวข้องกับธรณีสัณฐานใต้ผืนน้ำ การกัดเซาะชายฝั่งตามกระบวนการธรรมชาติ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงแนวร่องน้ำอันเป็นแนวเขตพรมแดนสองประเทศ...ไทยและลาว

ช่วงสายวันนั้น...บาร์ตซื้อตั๋วโดยสารเรือเมล์ท่องเที่ยวสองใบ
ตรงทำน่าน้ำวัดพระธาตุจำลอง หลังจากเดินอ่านข้อมูลนิทรรศการ
เกี่ยวกับพระธาตุกลางน้ำและพระธาตุสร้างใหม่เรียบร้อยแล้ว

เรือเมล์ลำใหญ่พาผู้โดยสารกว่ายี่สิบชีวิตฝ่าสายน้ำโขงเชี่ยว
กราก มุ่งหน้าซากอิฐเหลี่ยมฐานพระธาตุซึ่งโผล่พ้นกลางลำน้ำ...เห็นได้
แต่ไกล

...พระธาตุลำหนอง...

หอมเพ่งมองซากฐานพระธาตุอย่างตื่นตาตื่นใจไม่แพ้บาร์ต เธอ
อ่านข้อมูลจากแผ่นพับของวัด ถึงรู้ว่าซากอิฐพื้่น้ำโขงแห่งนี้เป็นศูนย์
รวมใจชาวล้านช้างมาแต่สมัย **พระเจ้าไชยเชษฐาธิราช** ทรงมีพระราช
บัญชาให้สร้างพระมหาเจดีย์ก่ออิฐถือปูน ครอบ *อุโมงค์ลำหนอง* ซึ่ง
ตามตำนานอุรังคธาตุระบุว่า เป็นที่ประดิษฐานพระบรมธาตุฝ่าพระบาท
เกล้าพระองค์ อยุธยาพุทธศตวรรษที่ยี่สิบถึงยี่สิบสอง⁸

⁸ ที่มา : เว็บไซต์เทศบาลเมืองหนองคาย

น่าสะเทือนใจที่สายน้ำแห่งกาลเวลาได้ร่อนกินศรัทธาของผู้คน
สองฝั่งโขงราวห้าศตวรรษก่อนพั้งกินที่สิ้น...ในช่วงเวลาเกือบสองร้อยปี
ผ่าน...

เสียงเครื่องยนต์เรือเบาลงเมื่อคนขับนำเรือเข้าเทียบข้างฐาน
ซากพระธาตุโดยระวังรักษาระยะมิให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของลำเรือกระทบ
ซากอิฐปะระบาง

นักท่องเที่ยวต่างพนมมือวันทา บ้างพยายามเอื้อมมือแตะซาก
อิฐชุ่มน้ำ บ้างเอื้อมสุดแขนเพื่อวางพวงมาลาบนก้อนอิฐหักพังนั้น

बारतและหอมเพียงหลับตาพนมมือนมัสการพระรัตนตรัย ผ่าน
รอยศรัทธาหลงเหลือเหนือผิวน้ำโขง...

“บางที่ผมเคยนึกนะ ว่าผมอาจไม่ใช่คนไทยโดยกำเนิด”

बारतเอ่ยอย่างปลอดโปร่งโล่งใจเมื่อทั้งสองนั่งพักได้ร่มไม้ริมน้ำ
ตรงลานข้างวัดพระธาตุหล้าหนองสร้างใหม่ หอมกำลัคลีกระถางใบตอง
ใส่ข้าวจี๋ที่ซื้อจากแม่ค้ารถเข็นขายอาหารแถวนั้นได้ยืนแล้วถึงกับวางห่อ
ใบตองลงข้างตัว ตั้งใจเอียงคอมองเสี้ยวหน้าคนพูด

“หน้าคุณก็ไทยแท้ค่ะ หอมลิ...ลูกครึ่งฝรั่งชัด ๆ”

พูดไปแล้วเกิดสะดุ้งใจ...เธอเป็นลูกครึ่ง!

ความทรงจำยังไม่ขาดทว่าลักษณะรูปโฉมบ่งชี้เช่นนั้นแน่นอน

บารตหันมองข้าวจี๋ในกระทงใบตอง ควันอุ่นยังอวลอยู่

“ที่จริงไม่มีใครเป็นไทยแท้สักคนหรอกครับ ลองถามใครก็ได้ต้องมีบรรพบุรุษเชื้อสายผสมกันทั้งนั้น ความเป็นไทยเป็นสิ่งที่สร้างขึ้น...สมมุติขึ้นเพื่อหลอมรวมสำนึกแบบชาตินิยม แต่ผมว่ามันก็จำเป็นนะครับ”

หอมหยิบข้าวจี๋ชิ้นหนึ่งส่งให้บารต

“ยังร้อนนะคะ ระวัง”

ชายหนุ่มรับมาเป่าลมใส่ข้าวจี๋สองสามครั้งแล้วส่งเข้าปากเคี้ยว
ดุย หอมหยิบชิ้นใหม่กินตาม...ลมแม่น้ำช่วงก่อนเที่ยงพอฟ่ำผิวว จนเมื่อ
ทั้งสองจัดการอาหารรองท้องตามด้วยน้ำดื่มเรียบร้อย หอมจึงชวน
สนทนาต่อ

“ถ้าคุณคิดว่าไม่ใช่คนไทย งั้นคุณก็คงเป็นคนลาวละมัง”

หอมชี้มือไปยังฝั่งตรงข้ามแม่น้ำไกล “หน้าตาคนสองฝั่งโขง
แยกกันไม่ออกหรอก พี่น้องเครือญาติเดียวกันทั้งนั้นนะคะ”

“อืม...” บารตรับคำสั้น ๆ รู้สึกสบายใจที่ได้คุยเรื่องแบบนี้กับเธอ
“ถ้าผมเป็นคนลาว ก็ไม่น่าใช่คนลาวนครหลวงเวียงจันทน์หรอก”

หอมเบิกตากว้างหันมองคนพูด

“ทำไมคุณรตคิดแบบนั้น”

“ไม่รู้สิครับ ผมชอบป้าชอบเขา ผมน่าจะเป็นคนภูเข ทางโน้น
เรียกรวม ๆ ว่าลาวเทิง ที่จริงมีกลุ่มคนบนพื้นที่สูงหลายชาติพันธุ์นะครับ
...บ้านเราเองก็เถอะ”

หอมหัวเราะออกจนได้ คิดว่าบารตพูดเล่นเสียมากกว่า

“เป็นคนกรุงเทพฯ ดี ๆ อยากรับเป็นคนภูเข แถมเป็นภูเขฝั่งโน้น
อีก”

บารตเหลียวมองหอมนิ่ง

“ผมรู้สึกอย่างนั้นจริง ๆ นะ ฝันบ่อยว่าอยู่ในหมู่บ้านเชิงเขา เห็น
พ่อหมอทำพิธีกรรมอะไรบางอย่างอยู่ในเรือนไม้ชั้นเดียว ผมเห็นกลองไม้
ใบใหญ่มาก ๆ แขนวห้อยบนซี่ล้อ บางคืนผมรู้สึกเหมือนอยู่ในเรือนไม้ยก

สูงหลังเล็ก ได้กลืนเปลี่ยนข้าวหอมขึ้นใจ...ผมเห็นพ่อหอมเก็บรวงกบไว้ในนั้น”

“ฮ่องกบเหวอคะ”

“ฮ่องทำจากสำริดนะ บางทีก็เรียกกลองกบ มีลวดลายหน้ากลอง มีรูปกบประดับขอบฮ่อง...บ้านเราเรียกกลองมโหระทึก”

คนฟังตั้งใจสดับ...ลูกตาสีน้ำตาลเข้มสะท้อนเปลวตะวันควิบบับ บารตสบตาผมซึ่งคู้่นั้น บอกตนเองว่าเขากำลังมองเห็นดาวกลางแดด

“แค่ฝันนะครับ แต่ระยะหลังผมฝันบ่อย บางทีสะดุ้งตื่นกลางดึกนอนต่อไม่ได้”

“โอ...”

หอมออกอุทาน สีหน้าแสดงความเป็นห่วงบ่งบ่งใยขัด หากบารตสามารถอ่านใจคนได้...คงล่วงรู้ว่าหอมนี้กอยากอาสาไปนอนเป็นเพื่อนคอยซบกล่อมให้เขาหลับสนิทในนิทรา

“คุณรตรวังไม่สบายนะคะ” หอมเอ่ยได้เพียงนั้น

บารตเผยยิ้ม สีหน้ากระปรี้กระเปร่าทันใด

“ขอบคุณครับ ผมจะระวังไม่ให้เป็นอย่างนี้ เพราะ...ผมห่วงคุณ
หอม”

หญิงสาวผงกศีรษะรับรู้ความรู้สึกลึกซึ้งที่แผ่ซ่านระหว่างคนสอง
คน

“ไว้ถ้ามีโอกาส เราไปเที่ยวลาวกันนะ ผมอยากไปดูหมู่บ้านบน
เขา”

หอมพยักหน้าพร้อมรอยยิ้ม ระหว่างนั้นสตรีกลุ่มหนึ่งเฝ้ากราย
ผ่านหน้า ทุกคนแต่งตัวเหมือนกันด้วยชุดผ้าขึ้นทอมือย้อมครามลายนา
ใหญ่และเสื้อสีขาวผ้าดกแต่ทอมือแขนกระบอก ต่างผลัดกันถ่ายรูปปริ
นน้ำ
โขงและบริเวณบันไดหัวนา

หอมรู้สึกสะอึกตาเคืองแดงกายของบุคคลกลุ่มนั้น ลวดลายผ้า
ทอมือบนชิ้นแต่ละชิ้นแสนคุ้น ครั้นก้มมองชุดเสื้อยืดกางเกงยีนของตน
เกิดความสับสนลังเล

บาร์ตเข้าใจว่าหอมต้องการหาซื้อชุดผ้าทอเช่นนั้นบ้างจึงหยิบ
โทรศัพท์มือถือออกมาค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

“เราไปหาเผือกกินกัน แล้วไปดูวิสาขหิขุมชนผ้าทอมือบ้านนาฮี
ดีกว่า ไม่ไกลตัวเมือง”

หอมพยักทันทรี ร่างสูงใหญ่กับร่างเพรียวระหงก้าวเคียงกันไป
ลานจอดรถ

ใครคนหนึ่งในกลุ่มสุภาพสตรีชุดผ้าทอมือมองตาม พลังทอด
รำพึง

...นั่นแม่หมออุษาลูกสาวคุณอ่อนบ้านนาขานี้ มาทำอะไรที่นี่นะ
...มากับผู้ชายหล่อเสียด้วย...

“ครูน้ำคะ ไปลงเรือกันเถอะ”

สตรีอีกคนร้องเรียก ผู้ที่ถูกเรียกว่าครูน้ำจึงหันไปสนใจคณะของ
ตน

ผ้าทอมือบ้านนาฮี

बारतजोदमोतेरुईकेट्रंगेडैरुईमैदंनहंआकरचूंदेय
ลักษณะเป็นโถงกว้าง ภายในเรียงรายด้วยกี่ทอผ้า มีกลุ่มแม่บ้านอาวูโส
และวัยกลางคนราวหกคนนั่งตำหูกไปคุยซำมก็กันไป ด้านข้างอาคารเห็น
แม่บ้านนักตำหูกตั้งหวดหนึ่งซำวเหนียว ไชซำวส่งกลิ่นหอมฉุย ๆ บ้างเดิน
ส่ายสะโพกต๊ับต๊ับ...ไปเที่ยวหาผักริมคันห้วยมาล้างลวกกรอกกิน อีกคนนั่ง
กับพื้นป้อนปลาตากผ้าขึ้นถึงเข้า ขาอีกข้างพับเข้า มือหนึ่งประคองครกไม้
ใหญ่อีกมือตำไขลกพริกปลาร้าไว้เป็นสำหรับอาหารกลางวันกินด้วยกันทั้ง
หมู่

เวลาบ่ายโมงวันธรรมดาไม่มีนักท่องเที่ยวมาเยือนกลุ่มวิสาหกิจ
ชุมชนผ้าทอมือบ้านนาฮีมากนัก बारतเห็นหอมออกท่าทางตื่นเต้น
เหลือหลายเมื่อได้เห็นกระบวนการทอผ้าจากแม่ทอชั้นครู หอมยกมือไหว้
สวัสดีแม่ ๆ ครบทุกหูก ทั้งเดินค้อมกายอย่างมีมารยาทผ่านเลยไป
ด้านหลังพนมมือไหว้ทักทายเหล่าแม่ครัวด้วย

บาร์ตเดินตามหลังห่าง ๆ เห็นผืนเลื้อยลาดยาวตรงด้านหนึ่งวาง
อุปกรณ์เครื่องมือไม้ขนาดย่อม จึงลงนั่งชันเข้าพิจารณาเครื่องมือแกงล้อ
หลายเหลี่ยม หอมย้อนตามมาสมทบ

“กงปั้นด้ายนะคะ บางบ้านเรียกว่าโน”

บาร์ตเลิกควีนิดหนึ่ง นึกเฉลียวว่าหอมสนใจและรู้จักผ้าทอมือ
บางทีนี้อาจเป็นข้อมูลพื้นฐานไขความเป็นมาของชีวิตเธอ

แม่ใหญ่ท่านหนึ่งท่วงท่าทะมัดทะแมงในวัยเกินเจ็ดสิบปีลุกจาก
หูก ก้าวเข้าร่วมวง คนทั้งหมดจึงนั่งลงบนเสื่อสนทนากัน หอมสนใจ
เกี่ยวกับการรวมตัวของแม่ทอประจำหมู่บ้าน แม่ใหญ่ผู้มีเมตตาจึง
อรรถาธิบายตั้งแต่แรกก่อตั้งกลุ่ม

“พวกเราเริ่มต้นตั้งแต่ปีสองพันห้าร้อยสามสิบแปดโน่นละ...”

แม่ใหญ่ในฐานะประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนับนิ้วไปมา
“สามสิบปีแล้วหนา”

“เริ่มต้นมีห้าคน พวกแม่ก็ฝึกให้สาว ๆ หนุ่ม ๆ ที่ตกงานบ้าง
ป่วยเป็นเอดส์บ้าง พิจารทางหุบบ้าง ให้เขาได้เรียนการทอผ้าไว้เป็นวิชา
ติดตัว ช่วงไหนว่างงานมาก็มาตำหูก ช่วงไหนต้องเกี่ยวข้าวก็เว้นไว้ พอ

ถึงเจ็ดปีก็มีเจ้าหน้าที่องค์กรส่วนท้องถิ่นเข้ามาช่วยสนับสนุน เขาหางบ
สร้างตึกนี้ให้ จัดงบประมาณค่าไฟให้ ตอนนีกลุ่มเรามีคนทอผ้าหลัก ๆ สิบ
คนได้”

แม่ใหญ่เล่าแววตาเป็นประกาย เห็นความใฝ่ฝันโชติช่วงในนั้น...

“นี่นะ” คนเล่าชี้ไปที่อุปกรณ์เครื่องไม้แบบล้อเหลี่ยมข้างตัว “ไว้
ปั่นหลอด กรอหมี่”

หอมมองกองผ้าพับเรียบร้อยบนโต๊ะยาว นึกอยากคลี่ผ้าชมลาย
แม่ใหญ่มองตามสายตาจึงพยักขานสองหนุ่มสาวไปที่โต๊ะนั้น

“ตัวเอกของหมู่บ้านเราคือผ้าฝ้าย**มัดหมี่สีตะกอ** ลายเด่นคือ
นาคใหญ่เป็นลายประจำจังหวัดหนองคาย...นี่ลายดอกจำปา
เอกลักษณ์ของตำบลค่ายบกหวาน...ถิ่นเราเอง เพราะมีต้นจำปาอายุ
ร้อยปีอยู่ในวัดค่ายบกหวาน”

ประธานวิสาหกิจภูมิใจนำเสนอลดลายบนผืนผ้าอื่น ๆ

“นี่ลายกระจับทอง่ายสุด ผืนนี้ลายกง นี่ลายเม็ดข้าวสาร นี่ลาย
ดอกจิก นี่ดอกพิกุล โอ้ย...มีอีกหลายลาย ไม่ได้ตั้งชื่อทั้งหมดหรอก”

หอมลุ่มผ้าทอมือเนื้อผ้าไม่เรียบผืนต่าง ๆ ในหัวนี้ถึงร้านขาย
ชุดผ้าทอมือตัดสำเร็จ ภาพทรงจำภายในร้านแวบสลับไปมากับผืนผ้า
นานาเบี่ยงหน้า...หญิงสาวเปลoyกผ้าทอเนื้อหยาบสีเหลืองนวลละมุน
ขึ้นสู่สุดคม

“นั่นผ้าคลุมโต๊ะ ย่อมดอกดาวเรือง”

แม่ทอรุ่นครูยิ้มกว้างฟังใจที่มีคนรุ่นใหม่สนใจหัตถศิลป์ประเภท
นี้

“พวกแม่จะย่อมสีธรรมชาติทั้งหมด เก็บดอกไม้ใบไม้ในป่าแถว
บ้านบ้าง เก็บตามไร่นาบ้าง”

“ดอกไม้ป่าเหวอคะ”

คนเล่าพยิดหน้าย่นยัน

“พวกใบมะม่วงเนี่ยนะได้ทั้งสีเหลืองกับสีเขียวแล้วแต่เลือกเก็บ
สมอไทยก็ได้สีเหลือง ถ้าอยากได้สีน้ำตาลเราก็ใช้พวกเปลือกประดู่ หา
ตามไร่ร่นาละ ถากเปลือกไม้มาใช้ ถ้าอยากได้ผ้าสีดำและนึม เราจะหมัก
โคลนทิ้งไว้หนึ่งคืน บางทีก็หมักน้ำค้าง หมักสารส้ม”

หอมชักไม่หยุด “ผ้าผืนหนึ่งใช้เวลาทอประมาณกี่วันคะ”

“แล้วแต่ ถ้าทำผ้าคลุมไหล่ลายนาไ้ใช้เวลาสามวันได้ ผ้าคลุมไหล่หน้ากว้างแปดสิบเซนติเมตรนะ แต่ถ้าผ้าขึ้นหน้ากว้างหนึ่งร้อยเซนติเมตรก็ใช้เวลานานกว่านั้นหน่อย ขึ้นกับความยากง่ายของลายด้วย”

“โห...แล้วปกติแม่ ๆ ทำงานกันก็โม่ถึงก็โม่คะเนี่ย”

หอมส่งยิ้มให้บรรดาแม่ทอหูกอื่น ๆ ที่เมียงมองมา ใจไฟระลึกลงถึง ‘สตรีวัยกลางคน’ ณ ห้วงคำนึง ซึ่งหอมรับรู้รสสัมผัสแห่งหาอาหารจากถิ่นไกล

...แม่...แม่ใช่ไหม เธอมีมารดาอาศัยอยู่ที่ไหนสักแห่งแน่แล้ว...

“แปดโม่เช้าถึงห้าโม่เย็นนะ อย่างแม่เองจะมาทุกวัน ทอผ้าประจำที่นี่เลย”

แม่ใหญ่เอี้ยวตัวไปทางด้านนอกโรงทอ “อีกเดี๋ยวเราจะพักกินกลางวันกันแล้ว คุณอยู่กินด้วยกันไหมแล้ว”

บาร์ตดูนาฟีกาข้อมือ

“นี่จะบายสองแล้วนะครับ”

หอมทำตาลูก

“ไฉ้ยตายจริง หนูรบกว่นเวลากินของแม่ ๆ...ขอโทษนะคะ”

แม่ใหญ่ใจดีโบกมือไปมา

“บ่เป็นหยัง...ไม่เป็นไร ไม่เป็นไร พวกแม็กินกันเวลานี้แหละ”

หอมมองตาบารตเป็นที่ขออนุญาต บารตเข้าใจสัญญาณนั้นจึง
ผงกศีรษะ

“หนูขอซื้อผ้าทอสักผืนนะคะ”

แม่ใหญ่ยิ้มร่าปลาบปลื้ม

“เชิญเลยจะแม่คุณ เอาไปใช้ทำอะไรดี คลุมโต๊ะคลุมเตียง หรือ
จะเอาผ้าคลุมไหล่...อีกไม่กี่เดือนจะเข้าหนาวแล้ว”

“หนูอยาก...” หอมชะงักคำพูดทัน...ซื้อผ้าไปตัดชุดเข้าร้านแม่...

“อืม...ผ้าคลุมโต๊ะดีกว่าค่ะ จะได้ใช้ที่บ้าน ตี๋มัยคะคุณ” ความ
ท่ายงยหาบารต ขอความเห็น

“แล้วแต่คุณหอมครับ ซื้อหลายผืนก็ได้เผื่ออยากตัดชุดใส่”

หญิงสาวสะดุ้งใจ...เขาอ่านความคิดเธอได้อย่างไร

น่าตื่นตื้นกว่านั้น...หอมมันใจว่า เธออ่านความทรงจำเก่าได้
รำไร เป็นความทรงจำสำคัญเกี่ยวกับมารดา...และร้านขายผ้าทอมือตัด
สำเร็จ

ความจำทั้งมวลกำลังจะกลับคืนในไม่ช้า!

ไฟสำหรับที่สาม

“หนูไม่เจออุษานานแล้วนะคะ เจอครั้งสุดท้ายตอนอุษานัดรับของ...ที่บ้านผิ้อ”

ลอมฟางกรอกเสียงร่อนรนใส่โทรศัพท์ รู้สึกผิดที่มัวแต่่วนทำมาหาเลี้ยงชีพขายของออนไลน์จนลืมนึกถึงเพื่อนรุ่นน้องคนสนิท และเข้าใจว่าอุษาเองคงยุ่งกับงานรับบริการดูแลดวงออนไลน์จึงไม่ได้ติดต่อกันนาน เมื่อทราบข่าวจากทางบ้านของอุษาว่าขาดการติดต่อกันนานเกินหกเดือนแล้ว ลอมฟางจึงร้อนใจยิ่ง

“ของ...ของอะไรหรือจ๊ะ”

คุณอ่อนทอดถามเสียงโหย คุณถิ่นกุมไหล่เธอคอยฟังเสียงปลายทางเช่นกัน

“ไฟอุสาบารสนะคะ อุษาสั่งผลิตเอง เห็นบอกว่าสั่งทำแค่สามสำหรับ ไวژهหนึ่งสำหรับ แล้วก็...ฝากไว้ที่หลวงตาอื่นกับหนูคะ”

“ฮะ...” คุณอ่อนสะดุ้งใจเล็กน้อย เธอไม่เคยรู้เรื่องนี้มาก่อนเลย
อุษาลูกสาวคนเดียวสร้างไฟสำหรับพิเศษ แต่ไม่บอกเธอ ทั้งยังฝากคนอื่น
เสียอีก

คุณถิ่นได้ฟังคำบอกเล่าผ่านลำโพงเปิดบนเครื่องโทรศัพท์มือถือ
พร้อมกัน ถึงกับถอนใจใหญ่

“ถ้าน้ำจะรบกวนขอให้หนูช่วยพาไปหาอุษาที่บ้านผือ จะได้มั้
จ๊ะ”

“ได้สิคะคุณน้ำ” ลอมฟางนั่งคิดนิดหนึ่งก่อนเอ่ย “หนูจะรีบ
หาทางติดต่ออุษา ถ้ายังงั้นจะแจ้งคุณน้ำนะคะ แล้วถ้าอุษา...เอ้อ...หนู
สะดวก ค่อยนัดกันไปบ้านผือ ไปหาอุษากัน”

“พຽ່ນนี้เลยได้มั้จ๊ะ น้ำร้อนใจเหลือเกิน เป็นห่วงลูก เตียวน้ำไป
รับหนูที่บ้านเอง”

“เตียวหนูติดตามอุษาให้ได้ก่อน ได้เรื่องยังงั้นจะรีบแจ้งคุณน้ำ
ทันทีคะ คุณน้ำสบายใจได้”

“ขอบคุณมาก ขอบคุณ...”

เสียงคุณอ่อนขาดช่วง...ด้วยแรงสะอื้น คุณถิ่นจึงยื่นใบหน้า
เข้าใกล้โทรศัพท์มือถือ

“น้องลอมฟาง...ผมซื้อถิ่น พ่อเลี้ยงของอุษานะครับ”

ปลายสายเงียบไปอึดใจ ก่อนตอบ “คะ สวัสดีค่ะ”

“พวกเราเป็นห่วงอุษามาก คุณแม่อุษากินไม่ได้นอนไม่หลับ
หลายวันแล้ว เรากำลังคิดว่า ถ้าถามหาจากใครไม่ได้จริง ๆ...เราจะไป
แจ้งความนะครับ”

ลอมฟางได้ฟัง นี่รู้่ว่ววิธีเจรจาของบุรุษผู้เป็นพ่อเลี้ยงของอุษา
ช่างซับซ้อนมีนัยแฝงเหลือหลาย เธอจึงตอบไปตามตรงแบบไม่เกรง

“หนูว่าคงไม่มีอะไรร้ายแรงกับอุษาหรอกคะ อุษาแค่...เอิ่ม
อาจจะไม่อยากเจอคนทางบ้านมั้งคะ”

คุณถิ่นพ่นลมหายใจสั้น ๆ เริ่มรู้สึกหงุดหงิดคล้ายถูกยกย่อน
โดยคนรุ่นเด็กกว่า...พยายามข่มใจตนรักษากิริยา เจรจาต่อ

“ถ้าเป็นอย่างนั้นจริงเราอยากได้ยินอุษาพูดกับเราเอง”

คุณถิ่นรอฟังปลายสายครู่หนึ่ง แต่ลอมฟางไม่ได้ตอบหรือแม้แต่
ขานรับ

...เดาทางยาก...แม่สาวน้อยเพื่อนรุ่นพี่ของอุษาคณนี้ฉลาดล้ำ...

คุณถีนบอกตนเองเช่นนั้น รู้สึกไม่ไว้วางใจเพื่อนสนิทของอุษาสักเท่าไร โดยเฉพาะนึกสงสัยว่าเหตุใดอุษาจึงฝากไฟสำหรับพิเศษไว้ที่เธอ แทนที่จะฝากกับมารดา...ไฟสำหรับนั้นต้องมีอะไรพิเศษซ่อนอยู่แน่นอน และเขาต้องหาทางสืบรู้ให้ได้

คุณอ่อนเห็นท่าไม่ดีจึงเป็นฝ่ายพูด “หนูลอมฟางจ๊ะ ยังไงน้ำฝากด้วย ถ้าได้เรื่องอะไรเกี่ยวกับอุษา รบกวนหนูบอกน้ำทันทีเลยนะจ๊ะ”

คราวนี้ลอมฟางตอบกลับทันที “ได้ค่ะ คุณน้ำ”

“น้ำจะรอฟังข่าวจากหนูก่อน ยังไม่แจ้งความวันนี้หรอกจ๊ะ”

“ค่ะคุณน้ำ”

สองฝ่ายพูดอ้าปากัน แล้วกดปุ่มตัดสาย คุณอ่อนทอดถอนใจ พลังเงมของสามี...สีหน้าเปี่ยมหวัง ทางฝ่ายลอมฟางลงมือส่งข้อความหาอุษาทุกช่องทางทุกแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียที่อุษาใช้บริการประกาศรับดูวงผ่านไผ่ปซี

ทุกข้อความที่ส่งไป ไม่มีสัญญาณว่าปลายทางได้เห็นหรืออ่านข้อความนั้น ๆ ลอมฟางใช้ความคิดพิจารณา...ปกติแม่หม่ออุษาจะตั้งค่า

การแจ้งเตือนข้อความทุกแพลตฟอร์มออนไลน์เสมอเพื่อให้บริการรับนัด
ลูกค้าดูดวง แต่นี่อะไร...รอมาร่วมครึ่งชั่วโมงแล้ว ไม่มีสัญญาณอ่าน
หรือตอบกลับ โทรหาที่แล้ว...มีเพียงเสียงระบบอัตโนมัติตอบกลับว่าไม่มี
สัญญาณตอบรับ

หญิงสาวรุ่นพี่หันมองชั้นวางเครื่องสำอางบนโต๊ะหน้ากระจก
ฉวยตลับไฟฟลอสติกบรรจุในกล่องกระดาษแข็งอีกชั้นหนึ่งมาพลิกดู
โดยรอบ ไม่พบสิ่งใดผิดปกติหรือมีสัญลักษณ์พิเศษอื่นใด นอกจากข้าง
กล่องจะมีตัวเลขไทยเป็นเลขสาม

เจ้าของไฟฟลูสบาร์คือผู้ครอบครองไฟสำหรับที่หนึ่ง...
หลวงตาอื่นถือครองไฟสำหรับที่สอง และเธอคือผู้ถือครองไฟฟลูสบาร์
สำหรับที่สาม

...อุษา เธอฝากของสำคัญไว้กับพี่ พี่จะดูแลรักษาให้ดี...

ลมพายุพัดราฟุ้ง แล้วจู่ ๆ หญิงสาวเหมือนนึกอะไรได้จึงลุก
พรวดพรวดออกจากห้อง ขับรถออกจากย่านที่พักตรงข้ามค่ายทหาร
ใหญ่สมัยสงครามเวียดนามแห่งตำบลโนนสูง มุ่งหน้าหอพักแห่งหนึ่งใน
ตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ

ธรณีธรรม

คณะนักวิจัยทางธรณีวิทยาจัดแจงสัมภาระส่วนหนึ่งเตรียมตัว
เดินทางไปอำเภอบ้านฝืด เพื่อเดินสำรวจป่าเขาขึ้นอุทยานประวัติศาสตร์
ภูพระบาทจากช่องช้าง โดยเลือกจองห้องพักรวมหมู่บ้านเชิงภูพระบาท
สองคืน

อุปกรณ์การสำรวจป่าชุดใหญ่รวมหลักฐานหินตัวอย่างทั้งหมด
เก็บไว้ที่ฐานใหญ่คือบ้านเช่าในสวนที่ตำบลปะโค อำเภอมือง จังหวัด
หนองคาย

บาร์ตให้โอกาสหอมตัดสินใจเองว่าจะอยู่ทำข้อมูลเอกสารที่บ้าน
หรือจะร่วมเดินทางสำรวจกับพวกเขา โดยเบี่ยงลึกลับแล้วบาร์ตไม่ปรารถนา
ให้หญิงสาวต้องลำบากเดินป่าขึ้นเขา ทั้งตระหนักดีว่าสถานที่แห่งนั้น
เป็นปมใหญ่ในใจของเธอ การกลับไปสู่สถานที่แรกพบจะส่งผลดีต่อเธอ
หรือไม่ เขามีอาจู้...ทว่าอีกใจหนึ่งหากปล่อยหอมไว้ที่ปะโคคนเดียว เขา
ก็ย่อมพะวัภพะวน นึกห่วงหน้าพะวงหลัง

...บารตไม่อยากให้หอมอยู่ไกลจากเขาเลย...

“หอมไปด้วยค่ะ หอมไม่กลัวเหนียว”

หญิงสาวตอบหนักแน่น ใบหน้ายิ้มละไม

จำหลักฐนิ่วโป่งให้ กรและพันวาพลอยยิ้มแย้มให้กัน คนที่โล่งใจ
ที่สุดคือบารต

“หอมรู้ว่าคุณกลัวว่าถ้าขึ้นไปภูพระบาทอีก หอมจะเป็นอะไรมั๊ย
ไม่ต้องห่วงนะคะ หอมคิดว่าหอมพร้อมแล้ว หอมอยากรู้เหมือนกัน ถ้า
กลับไปที่นี่เดิม...ได้หอนางอุสา หอมจะจำทุกสิ่งทุกอย่างได้รึเปล่า”

หอมพูดเสียงดังฟังชัด โดยเฉพาะประโยคต่อไป “หอมมั่นใจว่า
เริ่มจำอะไรได้ที่ละอย่างสองอย่าง มันแวบไปแวบมาในหัว แต่ยัง
ปะติดปะต่อไม่ได้”

ทุกคนทำตาลูก หันมองหน้ากันอย่างลึน

“ผ้าทอไซ้มั๊ยครับ” บารตพลอยตื่นเต้น “ผมเห็นคุณหอมมีความรู้
เรื่องผ้าทอ ตอนไปบ้านนาฮีวันก่อน”

หอมพยักหนึ่ก ลูกตาสีน้ำตาลเข้มฉายโชน

“ก่อนหน้านั้นด้วยค่ะ ตอนที่พวกเราไปสำรวจน้ำโมง...”

จำหลักซึกทันที

“น้ำโมงตรงไหนครับ เราไปสำรวจกันหลายทีนะคุณหอม”

“ที่สำนักสงฆ์เล็ก ๆ ริมน้ำโมงนั่นะค่ะ” หอมบอกทุกคน “ตอนแรกหอมไม่แน่ใจว่ารู้สึกไปเองรึเปล่า เลยไม่ได้บอกใคร หอมว่าหอมได้ยินเสียงคนพูด...กับหอม...เรียกหอมว่าอุษา...”

“เฮ้ยยย...”

กรอออกอุทานยกมือลูบแขนตัวเอง พันวารอพึงอย่างจืดจ่อ

“เสียงผู้ชายมีอายุ เสียงลอยมาไกล ๆ แต่ก็ใกล้เคียงเหมือนพูดข้างหูไม่รู้มาจากไหน”

“เฮ้ยยย...”

กรส่งเสียงอีก คราวนี้จำหลักหันไปนิ้วหน้าใส่ทำเสียงจี๊จะ ฝ่ายแรกจึงยืมหน้าเหยย ตั้งใจฟังต่อ

“เขา เอ้อ ท่าน...พูดถึงไฟ”

คนเล่าหยุดพูด หลับตาเห็นความทรงจำท่ามกลางสายตาให้
กำลังใจจากคนรอบข้าง

“อุษาเอ๋ย ไฟล่ำรับพิเศษของหลานอยู่แห่งใดเล่า”

ริมฝีปากสีกลีบบัวค่อยเผยอพูดประโยคนั้นทั้ง ๆ หลับตา

บารตจ้องมองใบหน้าหญิงสาว นึกอยากเข้าโอบประคองแนบ

อก

จำหลักพูดทวนคำซ้ำ ๆ ขณะมองหน้าเพื่อนรัก

“อุษา...ไฟล่ำรับพิเศษ...”

บารตพยักريب รอคุนหอมลืมตาแล้วจึงว่า

“คุณหอม คุณชื่ออุษาใช่มั๊ย”

หอมเม้มริมฝีปากพยักหนักหงัก ทดลองเรียกชื่อนั้นซ้ำไปมา

“อุษา...อุษา...คูนปากมากเลยคะ ต้องใช่แน่”

คนฟังทั้งหลายเปิดยิ้มกว้างโดยไม่ได้นัด

“เออละ ที่นี้ก็เหลืออีกคำ ไฟล่ำรับพิเศษ ไฟอะไร”

จำหลักเปรียบกับบารต แต่บารตไม่ต้องการให้หญิงสาวใช้
ความคิดหนักในเวลาจำกัดเช่นนี้ เขาจึงเอ่ยแผนใหม่ต่อหน้าวงประชุม

“เอาอย่างนี้มั๊ย ยังไงหาไปบ้านผิอเราต้องผ่านท่าบ่ออยู่แล้ว เรา
แวะไปสำนักสงฆ์ริมน้ำโมงอีกทีเป็นไง”

“ดีครับพี่”

“เอา ๆ”

เสียงเพื่อนร่วมคณะวิจัยขานรับพร้อมเพรียง บารตหันมองหอม
...เธอพยักยิ้ม

ลมฟางกัมกราบหลวงตาอื่นอย่างอ่อนช้อยภายในศาลาหลัง
เล็กแห่งเดียวของสำนักสงฆ์ หญิงสาวเล่าเรื่องทั้งหมดที่มารดาและบิดา
เล่าของอุษาโทรมาปรึกษาเรื่องบุตรสาว รวมทั้งเรื่องที่เธอพยายาม
ติดต่ออุษาทุกช่องทางแต่ติดต่อไม่ได้ กระทั่งว่าขับรถไปหาอุษาถึงหอพัก
สตรีชั้นดีในตำบลบ้านผิอก็ไม่พบ

“หนูถามเจ้าหน้าที่หอ เขาบอกไม่เห็นอุษากลับเข้าหอนานแล้ว
คะหลวงตา เขานึกว่าไปบ้าน เลยไม่ติดใจอะไร ค่าเช่าหอจ่ายเป็นรายปี
อยู่แล้วด้วยคะ”

ลอมฟางเล่าละเอียดแบบคนรอบคอบ

“หนูจะขออุญแจสำรอง แต่เขาไม่ให้ กลัวว่าหนูแอบอ้าง เขา
บอกต้องให้ญาติแจ้งความตำรวจ แล้วถือสำเนาใบแจ้งความมาก่อนถึง
จะเปิดให้...ก็ดีนะคะ ปลอดภัยสำหรับคนอยู่ที่นั่น”

หลวงตาอินรับฟังอย่างสงบ รอให้มรราวาสเล่าต่อ

“หนูโทรบอกน้ำอ่อนนแล้วนะคะ คุณน้ำกำลังมา”

หลวงตาอินพยักหน้าหนึ่งแต่ยังไม่เอ่ยตอบ คล้ายท่านทราบว่
ลอมฟางยังมีเรื่องอยากพูดอีก

“นี่คะหลวงตา”

ลอมฟางวางกล่องบรรจุตุ๊กตไฟอุสาบารสสำหรับที่สาม ลงบนพื้น
ศาลา

“ไฟที่อุสาฝากหนูไว้ เผื่อว่า...ถ้าอุสาแะมาหาหลวงตาจะได้รับ
คืนไป หนูคิดว่าอุสาอาจจำเป็นต้องใช้ไฟสำหรับนี้คะ”

รูปสงฆ์ยืนผ้ารับประเคนวางบนพื้นหน้าอาสนะ ลอมฟางจึงหยิบ
กล่อ่งไฟวางบนผ้าฝ่ายทอมือสีน้ำตาลตุนผืนนั้น หลวงตาอินหยิบของ
บางสิ่งจากในย่ามออกมาวางเคียงกัน ลอมฟางเห็นของนั้นแล้วเบิกตา
กว้าง...ยิ้มอย่างคนเห็นแสงความหวังสว่างวาบเบื้องหน้า

กล่อ่งไฟภาพหอนางอุสาแห่งอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท...
สำหรับที่สองและสำหรับที่สามอยู่ด้วยกันแล้ว

ขาดก็แต่...ไฟสำหรับที่หนึ่งของแม่หม่อุษาผู้สร้างสรรค์ไฟ
ทาโรต์ตำนานท้องถิ่นอีสาน...อุสาบารส

นาทิพพหน้า

เสียงเครื่องยนต์มอเตอร์ไซค์และรถกระบะดังมาจากทางเข้า
สำนักสงฆ์ริมน้ำอิง คนขับขี่ดับเครื่องยนต์เรียบร้อยเมื่อเข้าจอดได้ร่มไม้
ใหญ่กลางลานกว้าง ใกล้กับรถยนต์ขนาดกะทัดรัดคันหนึ่งซึ่งจอดอยู่
ก่อน

หอมลงจากที่นั่งด้านท้ายมอเตอร์ไซค์ เฟื่องมอรถยนต์คันนั้น
แล้วขมวดคิ้วมุ่น

“อะไรเหวอครับ” เสียงอ่อนโยนทักถามขึ้น

“อืม รถคันนี้คูนจังคะ” หอมส่งสายตาตอบกลับ

บารตรอพรรคพวกจากรถกระบะเดินมาสมทบเรียบร้อยแล้ว

“รีบเข้าไปในศาลากันเถอะ เห็นมีคนมากวาทพระอยู่พอดี”

ทุกคนไม่ได้ตอบ ต่างเร่งสาวเท้าไปยังศาลาหลังน้อยห่างจากจุด
จอดรถราวหนึ่งร้อยเมตร บุคคลในศาลาทั้งพระสงฆ์และฆราวาสหันมอง

กลุ่มคนมาใหม่เช่นกัน หลวงตาอินนั่งสงบ ขณะลอมฟางลูกพรอดร้อง
เรียก

“นั่นอุษานี้คะ...อุษามาแล้วคะหลวงตา”

ลอมฟางก็เดินกึ่งวิ่งเหาะไปทางบันไดศาลา พอดีกับกลุ่ม
นักวิจัยมาถึง ทุกคนได้ยินเสียงเรียกชื่ออุษามาแต่ไกล และหญิงสาวคน
เดียวในคณะก็รู้สึกตื่นตะลึง

“อุษา...” ลอมฟางโดดกอดรอบร่างเพรียวของหญิงผู้มาใหม่
พลางสูดกลิ่น “อุษาจริง ๆ ด้วย เนื้อหอมแบบนี้ไม่มีใครเหมือน”

ครั้นเห็นอีกฝ่ายยืนนิ่งซึ้ง ลอมฟางจึงเริ่มเอะใจคลายกอด มอง
จ้องอุษาสลับกับมองบุรุษทั้งสี่ที่ยืนรายด้านหลัง

“อะไรกันคะนี่ ทำไมอุษามากับพวกคุณ พวกคุณเป็นใคร”

หญิงสาวคนถูกเอ่ยนามพลอยตระหนกหันรีหันขวาง บารตก้าว
เข้าใกล้หอม โอบไหล่เธอให้คลายกังวล

“ขอโทษนะครับ พวกเราตั้งใจมากกราบพระ”

ลอมฟางหันกลับไปมองหลวงตาอิน เห็นหลวงตามงกศีรษะ
หน้อยหนึ่งเป็นที่อนุญาต

“ฟีกะอยู่แล้วว่าอุษาจะต้องมาหาหลวงตาอีน โอัย... โชคดีจัง มาเจอกันพอดี” ลอมฟางคว้าข้อมือหญิงสาวออกห่างบารต “พวกเราทุกคนเป็นห่วงอุษามากอู๊ยย นี้อีกเดี๋ยวน่าอ่อนนก็มาถึง”

พลันได้ยินชื่อหลวงตาอีนและคุณอ่อน หญิงสาวผู้มาใหม่บังเกิดความรู้สึกหิวโหยในหัวอกอย่างประหลาด แรงสั่นสะเทือนเพิ่มขึ้นทบทวีเมื่อเธอทอดตัวลงนั่งราบก้มกราบภิกษุสูงวัย ครั้นเงยมอง...สายตาต่อสายตาเชื่อมสายสัมพันธ์แห่งสายเลือด

หญิงสาวเหลือบมองสำหรับไฟเบื้องหน้า ดวงตาสีน้ำตาลเข้มลุกวับ หัวใจพองฟู รู้สึกปรีดาปราโมทย์เหลือแสน เธอหันมองภิกษุอีกครั้ง รูปสงฆ์พยับน้อย ๆ ไม่กล่าวอะไร

...บางสิ่งบางอย่างดึงดูดให้เธอเอื้อมมือไปสัมผัสไฟสำหรับนั้นพร้อมกับมือใหญ่ของบารตที่ตามต้องหลังมือน้อย...

พลันสัมผัสสำหรับไฟราวมีไฟฟ้ากำลังแรงสูงแล่นผ่านร่าง หญิงสาวสะดุ้ง เนื้อตัวอ่อนยวบร่างเทเอนเช่นคนหลับลึกกลางอากาศ บารตโอบเข้ารับร่างบางไว้ทันท่วงที

.....

๐ เพียงพบพานไฟแพรว พรณพา

อิงอุ้นไอรอำ อัมเอื้อ

นิกเนาเนื่องนับนา นานหนอง นักนาง

ใจจิ่งจดเจื้อยเจื้อ จ่อมจำ

๐ เพียงพบพานพ่วงพ้อง พฤษพันธุ์

ทีท่าทำท่ายทาง ท่วมทัน

เปรมปรีดีเปี่ยมปกปัณ ปานปาน โปรยปราย

ตระแต่งตราตั้งแต้ม ต่อตรอง^๙

.....

เป็นเวลาเกือบครึ่งชั่วโมงเมื่ออุษาลิมตาตื่นขึ้นบนศาลาหลังน้อย
ของสำนักสงฆ์ริมน้ำโขง พลันเห็นใบหน้าบุคคลหนึ่งเคียงกุ่มมือเธอมน
หญิงสาวเผยยิ้ม เอ่ยเรียก

^๙ ผู้ประพันธ์เลือกแต่งบทกวีแนวโบราณคันเรื่อง ด้วย 'โคลงต้นบาทกฤษณตรีพิธพรณ' เพื่อ
บูชาบรรพบุรุษ ผู้สร้างสรรค์โคลงอุสสาบารสแห่งล้านนา โดยเฉพาะอุสสาบารสโคลงต้นฉบับ
หอสมุดแห่งชาติ หรือ ตำนานเมืองพวนคำกลอน

“คุณอรต”

บาร์ตตีใจนักหนากระเถิบตัวเข้าไปใกล้ ช่วยซ่อนประคองหลังอุษา
ขึ้นนั่ง หญิงสาวผู้พ้นจากความทรงจำขาดหวังปรายตามองคนแวดล้อม

“หลงตา...หลงตาซา”

หยดน้ำตาร่วงเฝาะ...ยามเอือน้อยเรียกหาภิกษุชราผู้นั่งบน
อาสน์ปูลาดยกพื้น

“เจริญพรเถิด โยมหลานอุษา”

ลอมฟางและหลงตาอื่นได้รับฟังเรื่องราวของอุษาจากคณะ
บุรุษนักวิจัยทางธรณีวิทยา ต่างรู้สึกโล่งอกที่เห็นอุษากลับคืนมาอย่าง
ปลอดภัย ลอมฟางจึงรับหน้าที่บอกเล่าภูมิหลังของอุษาแก่บุรุษทั้งหลาย
ต่อหน้ารูปสงฆ์

ลอมฟางแอบคิด...อุษาช่างโชคร้ายและโชคดี ไม่มีใครรู้ว่าเธอ
ต้องพบเจอสถานการณ์เยี่ยงไรจึงส่งผลให้ความทรงจำขาดหวัง แต่
กระนั้นฟ้ายังประทานให้อุษาได้พบและอยู่ในความดูแลของบาร์ตกับ
ผองเพื่อนตลอดเวลาหกเดือนกว่า...โชคดีที่พวกเขาเป็นผู้มีคุณวุฒิและ
วิญญูถึงพร้อม โชคดีเหลือเกินที่อุษามี ‘ตัวตนใหม่’ หาใช่ดำรงชีวิตอย่าง
มนุษย์ไร้รูปรอย หรือร้ายแรงถึงขั้นเป็นโมฆะบุคคล

คนฉลาดเฉลียวอย่างลอมฟางพออ่านสถานการณ์ความรู้สึก
พิเศษของนักธรณีวิทยาหนุ่มหล่อผู้กุมมืออุษาไม่ยอมปล่อย และ
ปฏิกิริยาแรกพื่นของอุษาย่อมแสดงการยืนยันสถานะพิเศษต่อชายหนุ่ม
ไม่ต่างกัน

...เขาสองคนรักกัน...

ลอมฟางจับตามองท่วงทีของสองหนุ่มสาว แล้วพลอยอมยิ้ม...
อิมเมใจไปด้วย

“ไปอุสาบารสช่วยให้คุณหอม...เอ้อ...คุณอุสาจำความหลังได้”

บารตเอ่ยน้ำเสียงอ่อนโยนระคนหม่นเศร้า อุซากุมมือเขากลับ

“เรียกหอมเหมือนเดิมนะคะ หอมคือหอมของคุณรตเสมอ”

หลวงตาอินเฝ้ามองเหตุการณ์ด้วยท่าที่สำรวม จำหลัก กร และ
พันวาต่างควบคุมกิริยาอาการได้ดี ทั้งสามคนเลือกเป็นผู้ร่วมเหตุการณ์
โดยไม่ปริปากแม้จะนึกยินดีเหลือเกินที่หญิงสาวร่วมคณะวิจัยได้พบ
ครอบครัวโดย ‘ไม่ลืม’ พวกเขา...ทุกคน

“อุสา...”

ลอมฟางตัดสินใจเรียก หญิงสาวหันมองขวานับ

“จำ พี่ฟาง”

หญิงรุ่นพี่ถอนใจโล่งอก บุญหัวเหลือหลาย...อุษาจดจำเธอได้

“อ้อ...อุษาจำได้แล้วใช่ไหม ทำไม...อืม...ทำไมอุษาไปนอนสลบ
อยู่บนภูพระบาท เกิดอะไรขึ้นกับอุษาเธอ”

คำถามนั้นแทงใจทุกคน ทว่าอุษากลับหันมองใบหน้าบุรุษคน
เคียง

“คุณรต...อุษาเห็น...เห็นชื่อคุณ...เห็นชื่อบาร์ตในกระดาดลับ
ของพวกนั้นด้วยค่ะ”

คนฟังตะลึงพริ้งเพริดตามกัน ต่างหันมองกันเอง บาร์ตถาม
อ่อนโยนเหมือนเคย

“ชื่อผมหรือครับ กระดาดลับอะไรหรือ แล้ว ‘พวกนั้น’ นี่ใคร
ครับ”

อุษามีท่าทีกระวนกระวายใจอีกอักเหมือนไม่พร้อมตอบ...แต่
แล้วเธอกำลังพยายามนึกเรียบเรียงคำอธิบาย

ไม่มีใครเร่งเร้าให้หญิงสาวตอบทันที ทุกคนปล่อยเวลาดำเนิน
ไปอย่างทีฟุ้งเป็น เวลาเท่านั้นจะช่วยเยียวยาทุกสิ่ง

เสียงธารน้ำเขาจะกรวดหินด้านหลังศาลาแว่วมาให้ได้ยิน...

ระเรื่อระรวยริน

ด้านนอกศาลา ปรางวรณตีสีดำคันใหญ่เลี้ยวเข้ามาจอดต่อ
จากรถยนต์คันเล็ก พร้อม ๆ กับรถกระบะติดตราสัญลักษณ์สถานี
ตำรวจภูธรเข้ามาจอดเคียงกัน

“น้ำอ่อนกับคุณถิ่นมาแล้วละ อูษา”

ลอมฟางชะเง้อคอมองรถสองคัน “เอ๊ะ ตำรวจมาทำไมนะ น้ำ
อ่อนพาตำรวจมาด้วยหรอเนี่ย!”

อูษาได้ยินคำว่าตำรวจเผลอกระดกตัวเข้าหาบารต ชายหนุ่ม
โอบรับร่างนั้นไว้...พร้อมปกป้อง

จำหลัก กร และพันวาเริ่มขยับตัวอย่างตื่นเต้นและฮึดอัดในที่
นี้รู้ว่าต้องมีเรื่องไม่ชอบมาพากลเกิดขึ้นแน่นอน ฝ่ายหลวงตาอื่นยังคง
สงบสำรวมเช่นเก่า

ผู้ต้องหา!

“พวกผมเป็นเจ้าพนักงานสืบสวน ขอแจ้งว่าเจ้าหน้าที่สืบสวนทางหนองคายได้ส่งหมายเรียกไปถึงที่อยู่ของคุณสองครั้งแล้ว และได้เฝ้าติดตามคุณมาระยะหนึ่งจนขออำนาจศาลออกหมายจับ...ขอเชิญคุณไปให้ปากคำที่สถานีตำรวจภูธรเวียงคุกครับ”

กลุ่มนายตำรวจชายหญิง และคนในศาลาต่างลุกยืนเผชิญหน้ากัน ฝ่ายหลังมองหน้ากันแสนฉงน โดยเฉพาะคุณอ่อนไผ่เข้ากอดลูกสาวที่เพิ่งพบหน้า...แขนข้างหนึ่งกางป้องลูกเต็มที่

“อะไรกันคุณตำรวจ หมายเรียกหมายจับอะไรกัน ฉันเดินทางมารับลูกกลับบ้านที่อุดรฯ ยังไม่ทันได้คุยกันเลย จะมาจับลูกสาวฉันทำไม คุษาไปทำอะไรให้”

“ทางพนักงานสืบสวนส่งหมายเรียกไปที่คอนโดมิเนียมที่เป็นชื่อของคุณคุษาสองรอบแล้วครับ”

เจ้าหน้าที่นายหนึ่งเอ่ยเสียงเย็น

“بابบออะไรกัน คอนโดฯ นั้นไม่มีใครอยู่”

คุณอ่อนตราดแหว “ฉันเพิ่งแวะไปดูอาทิตย์ก่อน ไม่เห็น
เจ้าหน้าที่นิติฯ เขาว่าไงเลย หมายถึงอะไรรันทางเราไม่รู้ไม่เห็น”

อุษาหน้าเหลอหลาพยายามนึกทบทวนว่า...เธอกลายเป็น
ผู้ต้องหาได้อย่างไร?

บาร์ตมองสบตาคนคู่หนึ่งจึงมั่นใจว่าสตรีที่เขารักไม่มีทาง
กระทำเรื่องผิดกฎหมายแน่นอน

“อุษาไม่ได้ไปทำอะไรไม่ดีใช่ไหมลูก”

คุณอ่อนลูบแขนอุษา และพยายามปิดมือของบาร์ตออกจาก
ไหล่ลูกสาว บาร์ตโค้งศีรษะให้คุณอ่อน พลงถอยตัวออกห่างอุษาหน่อย
หนึ่ง

อุษาส่ายหน้าไปมา...ไออุ่นและอ้อมแขนมารดาไหนไม่ช่วยให้
รู้สึกปลอดภัย...อุษาสัมผัสได้ว่าภายใต้คำถามห้วงโยกลับแฝงคำตำหนิ
มากมาย รอฝนระบายใส่เธอ

ใช่ เธอสมควรถูกมารดาตีตึง หายจากบ้านนานครึ่งปี ครั้นพบ
หน้ากลับมีสถานะผู้ต้องหาเสียอีก

เจ้าหน้าที่หญิงคนหนึ่งกางแผ่นเอกสารประทับตราแบบราชการ
อ่านออกเสียงชัดถ้อยชัดคำ จับใจความได้ว่าอุษาถูกหมายจับ**ในฐานะผู้**
มีส่วนเกี่ยวข้องกับขบวนการลักลอบค้ายาเสพติดข้ามชาติ ซึ่งถูก
จับกุมได้ชุดใหญ่บริเวณทางขึ้นลงตึงบึงแห่งหนึ่ง ริมแม่น้ำโขง
ชายแดนหนองคาย

ยิ่งฟังถ้อยความในหมายจับ คุณอ่อนยิ่งโกรธเป็นฟืนเป็นไฟ
บารตเอื้อมมือแตะปลายนิ้วอุษา หญิงสาวจึงยืดปลายนิ้วเขา
เป็นที่พึง

“นี่มันเรื่องบ้าบออะไรกันเนี่ย พวกคุณอย่าถือว่าเป็นตำรวจจะ
มากล่าวหาชาวบ้านง่าย ๆ นะ ฉันไม่ยอม” คุณอ่อนระเบ็งเสียงใส่
เจ้าหน้าที่ “คุณเถินคะ...”

สามีรับรู้แรงโมหะของภรรยา ทั้งไม่ต้องชะตาบารตที่แสดง
ท่าทางสนิทสนมเป็นพิเศษกับอุษา จึงสบโอกาสแสดงบทบาทผู้นำ
ครอบครัว

“เอาละ...ผม คุณอ่อน และอุษา เราสามคนยินดีไปให้การที่
สถานีตำรวจครับ ผมจะติดต่อทนายให้รีบตามไป น่าจะเป็นเรื่องเข้าใจ
ผิดมากกว่า”

อุษาเกี่ยวกระหวัดนิ้วเข้ากับมือบารตแน่นขึ้น บารตสัมผัส
สัญญาณพิเศษจากเธอ เขายับเข้าประชิดอุษา มือคนทั้งสองเกาะกุม
กันแน่น

...ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น เขาจะไม่ปล่อยมือเธอ...

คุณถีนจับตามองกิริยาของบารต นึกเขมน่เหลือหลาย...ไม่ไว้ใจ
นายคนนี้เสียเลย

“ผมไปด้วยครับ” บารตเอ่ยแทรก “ผมชื่อบารต เป็นนัก
ธรณีวิทยา นี่เพื่อนร่วมงานของผม”

ชายหนุ่มผายมือไปทางจำหลัก กร และ พันวา คนถูกขานชื่อ
ต่างโค้งศีรษะนินทาอย่างมีมารยาท

“คุณหอม...เอ้อ คุณอุษาเป็นเจ้าหน้าที่ธุรการของคณะเรา เรา
เข้าบ้านพักไว้ทำงานที่ปะโค ผมขอใช้เกียรติยศของนักวิจัยสถาบันรัฐ
เป็นประกันให้คุณอุษา”

เจ้าหน้าที่ตำรวจพยักหน้าหงึกหงักให้กัน ก่อนเอ่ย

“คุณบารตนี่เอง...พวกผมตามคุณมาจากปะโคนั่นละ”

คำพูดนั้นทำให้คณะนักวิจัยมองหน้ากัน...สุดจน อุษาเงยมอง
เสี้ยวหน้าบารตเช่นกัน...มือทั้งสองยังเกาะกุมกันเช่นเก่า เกิดเรื่องอะไร
กันแน่นะ มีอะไรหนักหนายิ่งไปกว่านี้อีกแล้ว!?

เจ้าหน้าที่หญิงเป็นฝ่ายเจรจาต่อ

“ดีเลยที่พบคุณด้วย ถ้าอย่างนั้นขอเชิญคุณด้วยนะคะ เราได้รับ
รายงานว่ามีชื่อของคุณในเอกสารของกลุ่มค้ายาเสพติด...คุณเป็นเหยื่อ
ที่พวกนั้นตามหาอยู่ค่ะ”

“ฮะ...!”

แทบทุกคนในที่นั้นออกอุทาน...บ้างนิ่งงัน ต่างพยายามทำความเข้าใจคำอธิบายของเจ้าหน้าที่อย่างงุนงงเสมอ

ชั่วขณะนั้นหลวงตาอินลูกเดินออกจากวงฆราวาสไปยังกุฏิไกล
โดยไม่รอให้ใครกล่าวนมัสการลา ด้วยคนทั้งหลายอยู่ในลักษณะการ
ว่าวุ่นกันถ้วนหน้า

อุษาและบารต...ฝ่ายแรกมีสถานะผู้ต้องหา ฝ่ายหลังมี
สถานะเป็นเหยื่อ ทั้งสองเกี่ยวพันกันในมายาจับเกี่ยวกับการค้า
ยาเสพติดข้ามชาติสองฝั่งโขง!

ในสถานการณ์หน้าสิ่วหน้าขวานเช่นนั้น บารตนึกถึงใครคนหนึ่ง

เขาเชื่อเหลือเกินว่าใครคนนั้นจะสามารถยื่นมือเข้าช่วยเหลือ
อุษาได้ เขาคอนนั้นสามารถสร้างความกระจำให้กับเรื่องเหลวไหลพรรค์นี้
ได้ เขาคอนนั้นยอมช่วยสร้างความเป็นธรรมแก่อุษาได้แน่นอน

บารตไม่สนใจเรื่องตนเองตกเป็นเหยื่อแม่สัณนิค เขาเป็นห่วง
เพียงอุษา และแม่ต้องบากหน้าร้องขอความช่วยเหลือจากคนผู้นี้เขาก็
ยินดีจะทำ

บารตระลึกถึงเจ้าสัวบุญลือ...ผู้มีพระคุณของเขาเอง

ห้องไม่มีพ่อ

“...พี่รตคะ ลลมีเรื่องสำคัญที่สุดอยากให้พี่รตช่วยด่วนค่ะ ลลกำลังขึ้นเครื่องบินไปอุดรฯ คนขับรถรออยู่ที่โน่นแล้ว ลลจะไปหาพี่รตที่ปะโค ตามที่อยู่พี่รตให้ไว้นะคะ เดียวเจอกันค่ะ...”

บารตฟังข้อความเสียงของคุณลลด้วยความสนเท่ห์ คุณลลบุตรสาวคนเดียวของเจ้าสัวบุญลือผู้ที่เขารักประดุจน้องสาวมีเรื่องร้อนใจใดหรือ? ถึงขนาดเร่งเดินทางมาหาเขา

...เอาเถิดไว้มาถึงค่อยเจรจากัน...

หากมีสิ่งใดที่เขาพอช่วยเหลือคุณลลได้เขายินดีกระทำเสมอ เป็นเช่นนี้มาตั้งแต่ทั้งคู่เติบโตมาภายใต้ความดูแลของเจ้าสัวบุญลือนั่นแล้ว ยิ่งหนนี้บารตเพิ่งได้รับความอนุเคราะห์จากเจ้าสัว...ช่วยอุสาตามคำร้องขอของเขา ต่อให้คุณลลต้องการความช่วยเหลือในเรื่องยากเย็นเพียงใดเขาย่อมเต็มใจตอบแทน บารตถือโอกาสเรียนแจ้งผู้มีพระคุณไป

แล้วว่าเขารักผู้หญิงชื่ออุษา เจ้าสัวบุญลือรับทราบและมีได้แสดงท่าที่
คัดค้าน

หอมหรืออุษา...หญิงคนที่เขามอบใจให้ เขาได้รู้จักตัวตนดั้งเดิม
ของเธอแล้ว แม้จะเป็นการรับรู้พร้อมกับสถานะผู้ต้องหา บารตยังยืนยัน
กับตัวเองแน่วแน่ว่า หากผ่านพ้นปัญหานี้ไปได้ **เขาจะขอเธอแต่งงาน**

ไม่จำเป็นต้องประวิงเวลาสำหรับการเริ่มชีวิตคู่ หากคนสองคน
พร้อมเรียนรู้กันและกัน ไม่ว่าจะป็นข้อเสียหรือข้อดี ทั้งด้านมืดด้านสว่าง
ตามประสาปฤชณ...**ขอเพียงเธอมีใจด้วย** อื่นใดก็ไม่สำคัญเท่า

บารตพร้อมปรับตัวเพื่ออุษา วาดฝันมีเธอเดินเคียงคู่ไปสู่วิถี
อนาคตด้วยกัน พร้อมร่วมทุกข์ร่วมสุข...*ตราบชีวีหาไม่*

เหตุการณ์เมื่อช่วงเย็นที่สถานีตำรวจภูธรเวียงคุกผ่านไปได้ด้วย
ทนายความของคุณถิณได้รับมอบอำนาจให้เป็นผู้ดำเนินการยื่น
หลักทรัพย์ขอประกันตัวต่อพนักงานสอบสวน อีกทั้งเจ้าสัวบุญลือได้ช่วย
ประสานหน่วยงานกลางในกรุงเทพมหานคร แจ้งรับประกันความบริสุทธิ์
ของผู้ต้องหาหญิงรายนี้

อุษารอดพ้นการฝากขัง แต่ต้องรอผลสอบสวนว่าพนักงาน
สอบสวนจะสั่งฟ้องเธอหรือไม่?

คุณอ่อนขอร้องให้อุษากลับบ้านมาด้วยกัน คุณฉันทก็ช่วย
เจรจาด้วย ทว่าอุษายืนกรานขอยู่ทำงานกับคณะนักวิจัยทางธรณีวิทยา
ต่อ เธออายุสี่สิบเจ็ดปีเป็นเจ้าของชีวิตตนเอง...มีสิทธิเสรีภาพตัดสินใจ
เกี่ยวกับชีวิตตนเองได้

คุณอ่อนแสดงความผิดหวังเสียใจ แต่ไม่ได้ขัดขวางการตัดสินใจ
ของบุตร เธอจำใจเดินทางกลับอุดรธานีพร้อมสามีโดยไม่มีอุษาไปด้วย

ด้วยเหตุดังนี้หอมหรืออุษาจึงยังพำนักอยู่ที่บ้านพักปะโค ขณะที่
เจ้าหลักอาสาพาผู้ช่วยนักวิจัยอีกสองคนไปทำงานคงค้ำที่ภูพระบาทต่อ
โดยรับปากว่าจะรายงานการทำงานเป็นระยะ บารตขอบคุณเพื่อนและ
รุ่นน้องที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเสมอ

ที่บ้านพักปะโคจึงมีเพียงบารตและอุษาสองต่อสอง...

บารตเคยเล่าถึงคุณฉลิบุตรสาวผู้มีพระคุณให้อุษาฟังแล้ว เมื่อ
ได้รับข้อความเสี่ยงจากคุณฉลิ บารตจึงบอกหญิงสาวตามจริง อุษา
ตื่นตื่นพอสมควรที่จะได้พบผู้หญิงที่บารตรักหวังใยประหนึ่งน้องสาวแท้

ไม่ถึงสามชั่วโมงต่อมา แหกพิเศษผู้เชิญตัวเองก็เดินทางมาถึง

“ฟิร์ต...”

ลลิเผลเข้ากอดรอบคอบาร์ทันทันที่เห็นเขายืนรอรับที่หน้าบ้าน
บาร์ตค่อย ๆ แกะมือลลิออกอย่างสุภาพ

“เข้าบ้านก่อนนะครับ พี่อยากแนะนำให้คุณลลิรู้จักคนสำคัญ
ของฟิร์ตด้วย”

ลลิเบิกตากว้างคิดไม่ถึง...คนสำคัญ...พี่ชายของเขามีคนสำคัญ
อื่นนอกจากเธอด้วยหรือเล่า? ลลิไม่รีรอ เธอหันไปออกคำสั่งกับคนขับรถ
ประจำตัวไม่กี่คำ คนขับโค้งนอบน้อมแล้วขึ้นรถขับออกไป

อุษาลุกขึ้นทันทีเมื่อบาร์ตนำลลิเข้ามาในโรงรับแขกที่มีอุปกรณ์
การทำงานวางเป็นระเบียบตามมุมห้อง

ลลิมองปราดเดียวก็รู้ว่าผู้หญิงคนนี้มีสัมพันธ์พิเศษกับบาร์ต
แน่นอน

“สวัสดีค่ะ”

อุษาเอ่ยทักก่อนพร้อมรอยยิ้ม รับรู้จากบาร์ตแล้วว่าเธออายุ
มากกว่าคุณลลิไม่กี่ปี

“หวัดดีค่ะ...แฟนฟิร์ตเหรอคะ”

หญิงสาววัยเบญจเพสโพลงถามตรงไปตรงมา คนถูกถามอึ้ง
หน่อยหนึ่ง...หันมองบาร์ต ชายหนุ่มส่งยิ้มผ่านนัยน์ตาเข้ม

“นี่คุณอุษา ชื่อเล่นหอม...พี่อยากให้คุณหอมรับพี่เป็นแฟนอยู่
เหมือนกันครับ” บาร์ตตอบไม่อ้อมค้อม

อุษาหน้าแดงช้ำน นี่ไม่ถึงว่าบทสนทนาเกี่ยวกับตัวเธอจะ
เปิดเผยต่อหน้าต่อตากันเพียงนี้ ลลิตาคิดไม่ถึงเช่นกัน เธอ닝ไปครู่ใหญ่
ไม่แน่ใจว่าควรพบปัญหาของตัวเองต่อหน้าอุษาดีหรือไม่? ทว่าลลิตาไม่ต้อง
ค้างใจนานเมื่อบาร์ตเอ่ยถาม

“คุณลลิตาหาพี่ถึงนี้ มีอะไรเหรอครับ”

อุษานี้รู้ว่าควรปล่อยให้คนสองคนสนทนากันตามสะดวกจึง
เอ่ยปากขอตัว แต่บาร์ตขวยมือเธอไว้ก่อน

“วางใจคุณหอมได้ครับคุณลลิตา คุณหอมคือแม่หอมอุษา...หอมดู
ไปยิบซีชื่อดังทางออนไลน์นะ พี่เพิ่งรู้ไม่นานเอง”

ลลิตาทำตาโต คล้ายเคยได้ยินบรรดามิตรสหายแวดวงสังคมชั้นสูง
เอ่ยถึงแม่หอมอุษาอยู่เหมือนกัน

“จริงเหวอคะ คุณหมอมคือแม่หมออุษาจริง ๆ นะ โอ้ย...นี่ถ้าเพื่อนลลารู้ต้องอิจฉาแน่เลย เขายังบ่นกันว่าคงคิดดวงออนไลน์ไปนานหลายเดือนแล้ว ยังไม่เห็นแม่หมออุษาทอรับขวัญสักที”

แม่หมออุษาแยมยิ้มเล็กน้อย ยินดีรับฟังปัญหาของลล

“ถ้าคุณลลวางใจอุษา อุษายินดีรับฟังค่ะ เพื่อช่วยคุณไฟให้ได้”

“ว้ายยย...จริงเหวอคะ ลลโชคดีจริง ๆ”

ลลออกอาการดีใจเหมือนเด็กสาวได้ของเล่นถูกใจชิ้นใหม่ “ค่าดูหมอเท่าไรเท่ากัน ไม่อั้นเลยคะ”

“อ้าว...ตกลงคุณลลไม่ปรึกษาพี่แล้วเหวอ”

บาร์ตหัวเราะออกจนได้ รู้สึกคลายใจขึ้นเมื่อเห็นสองสาวที่เขารัก เข้ากันได้ดีกว่าที่คิด

ครั้งนี้ได้ยินคำถามนั้นลลกลับหน้าม้อย คล้ายจะทุกขร้อนแต่ก็ไม่หนักหนา คล้ายเป็นเรื่องเบาโหวงแต่น่าจะสร้างความรำคาญใจแก่เธอไม่น้อย

“ फिरत...”

ในที่สุดลลิเอ่ยขึ้น “ลลิ...ท้อง”

บารตถึงกับอึ้ง หันสบตาอุษา

ชายหนุ่มไม่แน่ใจว่าควรเอ่ยแสดงความยินดีกับว่าที่คุณแม่...ดีหรือไม่? ไม่รู้เลยว่าลลิกำลังจะแจ้งข่าวดีเกี่ยวกับว่าที่เจ้าบ่าวและงานแต่งงานใช่ไหม...หรืออย่างไร?

ความเงิบชั่วอึดใจพอบ่งบอกสถานการณ์ไม่ปกติ

บารตขอให้ลลิเป็นผู้บอกกล่าวเอง

“พี่ตคงไม่ถามลลินะคะว่า...ท้องกับใคร”

ลลิเริ่มเบะปากร้องไห้ “ลลิชี้แจงตอบแล้ว คุณพ่อถามลลิกี่ไม่บอก”

อุษาได้ฟังพลอยลำบากใจไปด้วย บารตนิ่งฟังโดยไม่ตัดสินหรือซักไซ้

...น้ำตาหยดแรกร่วงเฝะต้องแก้มผู้ร่ำไห้ หยดที่สองและสามไหลรวมเป็นสาย...

บารตใจอ่อนยวบ นึกสงสารเห็นใจคุณลลิเหลือเกิน

“ลลิทเองไม่มีพ่อ ลลิจะเอาเด็กออก!”

คนฟังสองคนใจหายวาบ พุดไม่ออก

“คุณพ่อจะบังคับให้ลลิบอกให้ได้ว่าพ่อเด็กเป็นใคร คุณพ่อจะไปเอาเรื่องเขา ลลิไม่ยากกว่าวนวายอย่างนั้น ลลิไม่ได้อยากให้เขารับผิดชอบ ลลิแค่...พลาดเอง”

“คุณลลิใจเย็น ๆ นะครับ”

บาร์ตใช้น้ำเย็นเข้าลูบ หันมองอุษาเธอเพยิดให้กำลังใจ ลลียิ่งปล่อยโฮ...

“ลลิไม่ยากมีลูกสักหน่อย ไม่ได้อยากเลี้ยงเด็ก ลลิแค่พลาดพรีตเข้าใจมัย...ฮือออ...ไม่มีใครเข้าใจหรอก ไม่มีเลย ลลิไม่ยากทั้ง ลลิจะเอาเด็กออก”

คุณหนูคร่ำครวญหนัก บาร์ตพลอยหนักใจ นึกถึงตอนที่เขาโทรฯหาเจ้าสัวบุญลือ ทางโน้นรับฟังคำร้องขอจากเขา แต่มิได้บรีปากพุดถึงปัญหาหนักอกของคนเป็นบิดาเลย...สมแล้วที่ท่านเป็นผู้หลักผู้ใหญ่มีชื่อเสียงของบ้านเมือง

เช่นนี้แล้วเขาจะช่วยคุณลลิได้อย่างไรหนอ?

อุษามองเสื้อย่นักลัดกลุ้มของบารต พยายามขังใจว่าบารตจะ
ตัดสินใจให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือนุตรสาวผู้มีพระคุณเยี่ยงไร?

และถ้าเธอเดาไม่ผิด...หากสัญญาตบฏาณการทำนายของแม่
หมออุษาไม่พลาด เธอพอจะได้ยินคำตอบของเขาล่วงหน้าแล้ว

หลอมรวมเนื้อใจ

รถยนต์คันใหญ่ของคุณหนูลิลลี่แล่นออกจากรั้วบ้านพักปะโคก่อน
สี่ทุ่ม คนขับพานายจ้างไปส่งที่สนามบินเมืองอุดรธานี เพื่อโดยสาร
เครื่องบินขนาดเล็กเข้าหemaalำเดินทางกลับกรุงเทพมหานคร

ความเจียมบยามวัดติกาคลืบคลุ่มภายในบ้านพักริมสวนแห่งนั้น

อุษาเอื้อมมือแตะต้นแขนบารต...ลูบแผ่วเบาให้กำลังใจ

“คุณรตต์ตัดสินใจถูกแล้วค่ะ เป็นหอม...หอมก็จะทำแบบคุณ”

เสียงอ่อนหวานประโลมหัวใจแห่งผากของชายผู้เพิ่งออกปาก
‘รับเป็นพ่อเด็กในท้อง’ ให้หญิงคนอื่น

บารตแน่ใจว่านั่นคือความช่วยเหลือที่คุณลิลลี่ปรารถนา แลกกับ
การที่สาวน้อยจะไม่ไปทำแท้ง ทั้งเพื่อรักษาเลือดเนื้อเชื้อไขของเจ้าตัว
บุญลือ คุณลิลลี่ขอเพียงบารตช่วยเป็นเจ้าบ่าวจำเป็น โดยไม่ต้องจด
ทะเบียนสมรสและไม่ต้องดูแลอะไรเธอทั้งสิ้น ต่างคนต่างอยู่ในที่ทางของ

ตนตามสะดวง รวมทั้ง... บารตสามารถมี^๕คนรักได้ คุณลลิตขอ^๕เวลา
จนครบกำหนดคลอดสักพัก แล้วเธอจะประกาศแยกทางกับบารต...ให้
วงสังคมรับทราบเอง จากนั้นบารตจะเป็นอิสระ

บารตรับคำขอของคุณลลิตทุกประการ

รับคำขอด้วยดวงใจแสนรวดร้าว รับคำขอต่อหน้าสตรีผู้^๕ที่เขา
กำลังจะ...บอกรักเธอ...รับคำขอ ทั้ง ๆ มองสบตาสีน้ำตาลเข้มคมและ
เด็ดเดี่ยว^๕คุณนั้น

...แหลกสลายแล้วใจเจ้าเอ๋ย...

เขาใช้ค้อนธรณีทุบทำลายหัวใจขนาดเท่ากำปั้นตนเองแทบไม่
เหลือชิ้นดี บัดนี้ร่างสูงใหญ่กลับทรุดนั่งบนโซฟาอย่างไร้เรี่ยวแรง คล้าย
ความฝันและความหวังทั้งมวลปลาสนาการไปในคำคืนไร้ดาว โดยเขา
เป็นผู้กระทำเอง

ดูษาเองยังไม่หายตระหนก ฐานตกเป็นผู้ต้องหาพัวพัน
กระบวนการค้ายาเสพติดข้ามชาติ!

ไฟดูษาบารตปลดสลักความทรงจำด้านสุดท้ายของจิตใต้สำนึก
ภาพความหลังอันแตกกระจัดพลัดพรายถูกแรงดึงดูดมหาศาลเรียกคืน

และเชื่อมร้อยสู่การรับรู้ครบถ้วนในปัจจุบัน หญิงสาวจำได้ทั้งหมด...
เกิดอะไรขึ้นก่อนที่จะ ‘หนี’ ไปอยู่ใต้เพิงหอนางอุสา ที่สำคัญ
เธอจำได้แล้วว่าไฟสำหรับที่หนึ่งของเธอพร้อมบัตรประจำตัว
ประชาชนและโทรศัพท์มือถือของเธออยู่ที่ใด...หญิงสาวให้ปากคำ
ตามจริงแก่พนักงานสอบสวนไปแล้ว ทั้งยังตั้งใจหักหาญน้ำใจมารดา
เพื่อเลือกทางของตนเอง

เรื่องทั้งหลายควรยุติสักพักเพื่อให้โมงยามเคลื่อนผ่านไปอีกวัน
ก่อนมิได้หรือ?

เพียงคำคืนเดียว...ธารน้ำปายังคงไหลบ่าท่วมโถมเข้าใส่ชีวิต...
เกือบสุดแรงผืนด้าน เพียงนิดเดียว...อีกเพียงนิด...จิตวิญญาณคงหลุด
ลอย

บททดสอบความเป็นมนุษย์ช่างหนักหนาอะไรเอี่ยงนี้!

“ผมรักคุณ...”

बारतकुमारीน้อยแนบกลางแผ่นอก คนรับฟังความเข้าใจได้แต่
พยัก...พยายามฝืนเร้นดวงตามิให้แพร่พรายความรู้สึกปนเปทั้งดีใจ
เสียใจสมหวังผิดหวังประดังประเด

ทุกความรู้สึกล้วนถูกกักกันด้วยตาข่ายแห่งสำนึกฝ่ายถูกต้อง

...หากรักแล้วย่อมพร้อมยินดีต่อคนรัก...มิพึงหวังครอบครองผู้
นั้น...

จริงละหรือ?

“ผมตั้งใจจะบอกคุณหอมมานานแล้ว ผมรอวันที่คุณหอมจำได้ว่า
ตัวตนแท้ของคุณเป็นใคร แล้วผมจะ...ขอคุณแต่งงาน...”

คำพูดขาดหายในห้วงวินาทีอันพึงปิติหากทว่ารวดเร็วราวนัก บารต
พยายามสะกดกลืนถ้อยกระหม่อมมากมาย สายตาของเขาเต็มไปด้วยความ
ระทมหม่นเศร้า

“หนึ่งปี ไม่นานเลยนะคะ”

อุษาพยายามปลุกปลอบใจตนให้เข้มแข็ง “คุณรอทำหน้าที่ของ
คุณให้เรียบร้อย เมื่อไหร่คุณเป็นอิสระ ถึงตอนนั้น เรา...ค่อยรักกัน”

เมื่อไรจะถึงเวลานั้นนะหรือ...

อุษาสารภาพแก่ใจตน หนึ่งปีแท้แล้วช่างนานแสน แม้เพียงหม่
กลืนความเศร้าแต่น้ำตาเจ้ากรรมกลับเอ่อท้น

บาร์ตเห็นแล้ว...ใจดวงร้ายยิ่งระบมระบอม เขาก็มลลงจุมพิต
หยาดน้ำปลายหางตาเร็ว

“คุณหอม...รักผมบ้างมั๊ย”

เสียงถามนั้นโยยให้คล้ายคนพูดกำลังขาดใจ ยิ่งคำตอบที่ได้เป็น
เสียงสะอื้นอีก คนสองคนต่างยิ่งดิ่งจมสู่ห้วงเหวแห่งอนธการ...ความมืด
ดำจากจิตไร้สำนึกผุดพรายตรึงเข้าสู่โคมระเบียบสังคมทั้งหลายทั้งปวง
ทลายสิ้น

ควรแล้วหรือที่ความปรารถนาจะถูกกีดกัน?

เหมาะสมแล้วหรือที่คนสองคนรักกันไม่ได้?

เป็นธรรมหรือไม่ ที่ความรู้ผิดรู้ชอบ...รู้ชั่วรู้ดี ของสองฝ่ายจะถูก
หยิบยื่นแก่กันและกัน เพื่อใช้เป็นเชื้อตวาทนทางมนุษยธรรมสำหรับ
พันธนาการหัวใจตนเอง...ให้แยกห่าง

ความรักมิใช่เรื่องของคนเพียงสองคนแท้แล้ว แต่หากมนุษย์ผู้มี
ใจต้องตรึงสามารถสานเยื่อใยสัมพันธ์ซึ่งต่อกัน ยังจะมีชีวิตอยู่เพื่อ
รอติ่มดำน้ออมฤตแห่งความหวังได้ที่ใดกันเล่า?

ชีวิตแสนสั้นนัก ไม่มีผู้ใดล่วงรู้เลยว่า...วันพรุ่งจะยังคงอยู่ใกล้ได้
ใช้ชีวิตร่วมกันหรือไม่? หรือความตายอาจรอต้อนรับอยู่ตรงปากประตู!?

ในเมื่อความจากพรากเป็นสิ่งต้องเผชิญอยู่เองไม่วันใดก็วันหนึ่ง
ไหนเลยสองเรารู้จักไม่กักร้องวอนขอเทพแห่งกาลา ได้โปรด...ประวิงเวลา
สักนิด...ให้โอกาสมนุษย์ชายหญิงสองคนเสมอสม สนิทแนบ สมัครเนา
ให้ละ...สา ก่อนเกิด

ขอเพียงคำคืนนี้ได้ไหม?

बारतछोनचेदवग्नहाअुषाचिंमोसब गमलगप्रतर्बरयजुमपित
ओनरदुबनगलिबवमपुतेमिम...नेप...नान...तांदुदुदुमरसवानल्लांखो
गनललगनतातिसोदवग्नप्रारगना

วงเวลาชะงักค้างเพียงนั้น เสียงดนตรีธรรมชาตินอกบ้านบรรเลง
บทเพลงนิรมิตโดยพร้อมเพรียง

ชายหนุ่มประคองร่างเพรียวขึ้นยืน วาดเท้าระบำลีลาใน
จินตนาการ...ร่างทั้งสองประกบชิด ขณะขยับเคลื่อนไปตามท่วงทำนอง
ไร้รูป ต่างทอดกายเคล้าเคลียซับซ้อน จนเสียงดนตรีท่อนสุดท้ายแผ่วลง
หน้าห้องนอน

บารตเชื่อมมือปายเปะปะเปิดประตู โดยไม่ยอมเสียเวลาผละ
ไบหน้าออกจากชอกคอดะมนของอุษา

ชายหนุ่มตระกองร่างแน่นน้อยเคลื่อนสู่ภายในห้วงนิพพานชั้นลึก
สุด...ตามความหมายจำเพาะสำหรับเขาและเธอ

...ดอกบัวหลวงแจรงจรงอวลกลืนตลอดราตรี ตราบจนเข้า
รุ่งวันใหม่...

.....

◎ บารสเถิงแห่งห้อง	เมืองพาน
เสด็จขึ้นสู่หอพิมาน	แท่นแก้ว
เถิงอุสสาลูกสาวพระยาพาน	การเสพ สนุกเอย
มัวม่วนเมาด้วยชู้	จิ้มเจ้าใจชู ฯ
◎ บารสสนุกเสพเหลลัน	ส่วยกาม แม่แล
บ่มีคำเชิงขาม	หย่อนหย้าน
ผิวผางแห่งนางงาม	เหลือองหล่ำ ไปเอย
หมองหม่นนำข้าเศร้า	ที่แห่งนั้นห้วนม ฯ

๑ อุตสาหกรรมวุ่นเหล่าน	เสวยกาม มากแล
รยร่างจักเสยสารูปตนนางงาม	อ่อนน้อย
ถนาคู่เดิมตาม	หมองหม่น ไปเอย
เสยสากสมเจ้าน้อย	อ่อนอ้อยเสยถัน ฯ
๑ อุตสาอวนอ่อนน้อยแม่ป้า	ไฟหัน เทื่อแล
บารสแถมทั้งวัน	บ่ยัง
ภยลุนเท่าคิดหลายสัน	ขอลาแม่ เมื่อเอย
จักละอ่อนอวนเจ้าไว้	จากน้องลาไป ฯ ¹⁰

.....

¹⁰ ตอนหนึ่งจาก ‘อุสสาบารสโคลงสี่สุภาพ ฉบับวัดป่าอิน ตำบลบ้านโป่ง อำเภอพริ้ว จังหวัด เชียงใหม่’. หนังสือ ‘โคลงอุสสาบารส’ กรมศิลปากร, 2565.

กันบึงบ่อใจ

“รต...ถ้าเป็นไปได้ฉันอยากให้แกมาภูพระบาทด่วนเลย”

ช่วงสายวันต่อมา...เสียงจำหลักร่อนร่นมาตามช่องทางออนไลน์
ในโทรศัพท์มือถือ บารตลูกพรวดจากที่นอน มีคว่าผ้าขนหนูผืนโตที่อุษา
พับรอไว้มาพันร่างลวก ๆ พลงพุดกรอกใส่โทรศัพท์

“มีเรื่องอะไรเหอ...หลัก ใครเป็นอะไรรีเปล่า งานมีปัญหาเหอ”

บารตยิงคำถามรัวเร็วนี้กัังวลเพราะตนไม่ได้ไปร่วมดูแลคณะ
นักวิจัยเหมือนเคย

“งานเรียบร้อยดี เพิ่งเดินขึ้นภูมาจากช่องข้างเนียแหละ แต่...”
จำหลักหยุดนิดหนึ่ง “เห็นตำรวจมาตรวจพื้นที่เยอะเลย เดินสวนกันใน
ป่าด้วย”

“ตำรวจไปทำอะไร” คนถามตาตื่น

ปลายสายทำเสียงจี้จี้ตามวิสัย “ก็เนียแหละถึงอยากให้รีบ
มา มันเกี่ยวกับคุณหอมนะสิ!”

“ว่าไงนะ คุณหอมเกี่ยวอะไร”

“ได้ยินว่าปายนี่เขาจะหาของสำคัญในบ่อนางอุสา” จำหลักลด
เสียงเบาลง “วัตถุพยานเกี่ยวกับคุณหอม!”

บารตได้ฟังดังนั้นจึงจำทำออกนอกห้องนอนชั้นล่าง...เหลือมหา
อุษา เห็นเธอกำลังเตรียมอาหารอยู่ในส่วนครัว

“โอเค...หลัก ฉันจะพาคุณหอมไปภูพระบาท คงไปถึงก่อนปาย
โมงแหละ”

นักธรณีวิทยากล่าวคำขอบคุณเพื่อนสนิท แล้วเร่งเดินไปหาคน
รัก อุษาหันมาส่งยิ้มให้...ในมือถือจานขนมปังปิ้ง ได้กรอกทอด และถ้วย
ใสใสไข่วก

“ตื่นแล้วหรอคะ...หอมทำมือส่ายง่าย ๆ ให้รองท้องก่อนนะคะ
เดี๋ยวค่อยไปหากินมือเพียงข้างนอกกัน”

บารตรับจานมาวางบนโต๊ะอาหารแล้วรวบร่างบางของสุดที่รักไว้แนบอก อุษายิ้มละไมเต็มใจคลุกใบหน้าเนียนบนผิวกาก...ปลายนิ้วเรียวยื่นยักล้ามเนื้อหนึ่บนบแผงอกเพียงเบา ๆ

เนื้อกายคนรักข้างหวานล้ำ...บารตกอดกระชับร่างยอดพญ พรมจูบตามไรผมและขมับรับล่อขวัญ

“เดี๋ยวเราอาบน้ำด้วยกันนะครึบ ผมจะสระผมให้”

ปลายคางคนพุดเคลียข้างคีระชะ อุษายพยักนัย ๓

“หอมจะขัดหลังให้คุณเอง จะญทำให้ด้วย”

“คุณหอมน่ารักอย่างนี้ผมจะไปไหนได้ ทั้งรักทั้งหลงคุณจะแยแล้ว”

เสียงพุดพื้พำในลำคอสะดุดกลางอากาศ ในที่สุดเมื่อบารตระลึกเรื่องสำคัญได้จึงเอ่ยปากตรงประเด็น

“ถ้าอาบน้ำแต่งตัวเสร็จแล้ว เราต้องรีบไปอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาทนะครึบ”

อุษายมวดคิ่วมุ่น รุนหน้าอกเขาออกห่างนิตหนึ่ง เงยหน้าถาม

“หอมต้องไปให้ปากคำเพิ่มเติมที่สถานีตำรวจช่วงบ่ายนี้คะ”

บารตก้มมองดวงตาคมซึ่ง อดใจไม่ไหวจึงเอียงใบหน้าจูบแก้ม
อุษาฟอดใหญ่

“คงไม่ต้องแล้วละครับ เจ้าหน้าที่สอบสวนไปรอเราอยู่ที่โน่น
แล้ว”

“หืม...”

อุษากูทานไม่ทันขาดคำ เสียงโทรศัพท์ของบารตดังขึ้น ชายหนุ่ม
ขอตัวไปรับสาย...อุษาได้ยินเขาพูดรับคำสั่งนั้น ๆ

“อีกสองชั่วโมงตำรวจจะมารับเราไปภูพระบาท!”

บารตพูดพลางเหลือบมองนาฬิกาตั้งโต๊ะ “ตอนนี้เพิ่งสิบโมง คง
มาก่อนเที่ยง”

อุษาเบิกตากว้าง นึกถึงว่าคำให้การของเธอช่างสำแดงผล
รวดเร็วเกินคาด...อุษยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท...บ่อน้ำนางอุสา...หอ
นางอุสา...

รสกนิธเกิด เธอกำลังกลับไปอีกหน กลับไปพบไฟอุสาบารต
สำหรับทีหนึ่ง!

“ถ้าฉันรีบกินรีบอาบน้ำแต่งตัวดีกว่าค่ะ”

อุษาดึงแขนบารตลงนั่งเก้าอี้โต๊ะอาหาร ทว่าบารตกลับขึ้นร่างไว้นัยน์ตาเป็นประกายวาววาม

“มีเวลาเหลือเฟือ เดี่ยวค่อยมากินก็ได้”

“คะ? เดี่ยวไขว่ขวายเย็นหมดนะ” สีน้าคนพูดออกกังวล

บารตไม่พูดตอบ มือคว้าถ้วยใส่ยกชด...ไขว่ขวายสองใบหายลงคอเกลี้ยงขาด!

หญิงสาวทำตาโต ครันมองใบหน้าน้ำยืมพรายของบารตแล้วตนเองกลับหน้าแดงช้ำน

“นะครับ” เสียงนั้นแว่ววนอ่อนนอบ

อุษาไม่ได้ตอบแต่ไม่ขัดขึ้นตอนที่บารตก้มลงซ้อนร่างเธอขึ้นอุ้มพาเดินไปยังห้องนอนด้านใน...

เครื่องสูบน้ำส่งเสียงกระหึ่มข้างลานหิน โบราณสถานบ่อน้ำนางอุษา ซึ่งตั้งอยู่ทางด้านเหนือของกลุ่มโบราณสถานวัดพ่อตาและวัด

ลูกเขย ไกล่กับเพิงหินนกระทา...ห่างจากโบราณสถานหนองอุสา ราว
สองร้อยเมตร!

เจ้าพนักงานตำรวจแผนกสืบสวนสอบสวนแผนกพิสูจน์หลักฐาน
ทั้งในเครื่องบินนอกเครื่องบินล้อมรอบขอบบ่อน้ำ โดยมีเจ้าหน้าที่
ประจำแหล่งมรดกโลกอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาทช่วยอำนวยความสะดวก
สะดวกดูแลงานจัดสูบน้ำตามหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสถานี
ตำรวจภูธรบ้านผือ

รอบลานหินนั้นจึงถูกล้อมด้วยแถบสีเหลืองหรือ Police line
กันพื้นที่ไม่ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใกล้เพื่อป้องกันวัตถุพยานสูญหาย
หรือถูกทำลาย

จำหลัก กร และพันวายเป็นปะปนกับกลุ่มเจ้าหน้าที่ของอุทยานฯ
ด้านนอกแถบสีเหลือง ต่างชะเง้อชะเง้อจับตามองว่านายตำรวจทั้งหลาย
กำลังค้นหาสิ่งใดอันเกี่ยวข้องกับบุคคลที่พวกเขารู้จัก

ก่อนหน้านี้จำหลักต่อสายหาบาร์ดแล้ว รับทราบที่กำลัง
เดินทางมาพร้อมอุษาและเจ้าหน้าที่สอบสวนของสถานีตำรวจภูธรเวียง
คุกซึ่งรับผิดชอบพื้นที่ตำบลปะโค

ในไม่ช้าน้ำสีเขียวใสก็ถูกผ่องถ่ายออกไปยังทางน้ำเล็ก ๆ ไม่ไกล
...ใครต่อใครชะงักงันมองลงไปใบบ่อลึกห้าเมตร!

ก้นบ่อสอบลงเป็นรูปสี่เหลี่ยม คะเนระยะสายตากว้างและยาว
เท่ากันราวหนึ่งเมตร เจ้าพนักงานนายหนึ่งเร่งส่องไฟฉายแบบพิเศษลง
ไปค้นหาวัตถุพยาน

ในที่สุด ณ จุดหนึ่งของก้นบ่อตาลโพรก...แสงไฟฉายส่อง
กระทบกระเป๋าวัวชะมุกชะมอมใบหนึ่ง!!!

จำหลักได้ยินเสียงเอะอะของเหล่าเจ้าหน้าที่แต่ไกล จึงหยิบ
โทรศัพท์มือถือจะกดหาবারตอีกครั้ง ทว่าเสียงบาร์ตดังขึ้นก่อนจาก
ด้านหลัง

“ฉันกับคุณหอมมาแล้ว”

จำหลัก กร และพันวาหันขวับ ต่างส่งเสียงดีใจยกใหญ่ทั้ง
หักท่ายให้กำลังใจอุษา หญิงสาวประนมมือไหว้ท่าทางสงบเยือกเย็น
อย่างคนมั่นใจความบริสุทธิ์ของตนเอง

ครั้นเห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจสี่นายที่มาด้วยจับตามอง...นัก
ธรณีวิทยาทั้งสามจึงหุบปากโดยพลัน

ไฟพิสุจน์

กระไดไม้ไผ่ยาวหกเมตรถูกหย่อนลงไปถึงก้นบ่อน้ำนางอุสา
เจ้าหน้าที่ร่างทะมัดทะแมงนายหนึ่งในชุดเครื่องแบบสำหรับปฏิบัติการ
เก็บกู้วัตถุพยานสวมถุงมือสะพายกระเป๋าเก็บอุปกรณ์เชิงโหดได้ลง
กระไดอย่างคล่องแคล่ว ท่ามกลางสายตาของเจ้าหน้าที่บนปากหลุม
รวมทั้งอุสา...ผู้ต้องหา ส่วนบาร์ตันนั้นได้แต่ยืนส่งกำลังใจอยู่นอกแถบสี
เหลืองพร้อมเพื่อน ๆ

ลำแสงไฟฉายแบบพิเศษส่องนำทางไปยังกระเป๋าผ้าเชาะคร่ำ!

อุสาเฝ้ามองใจจดจ่อ ไฟอุสาบารสสำหรับที่หนึ่งของเธออยู่ในนั้น
กระเป๋าตังค์ใส่บัตรประชาชนใบอนุญาตขับขี่ บัตรเครดิต และ
โทรศัพท์มือถือก็อยู่ในนั้น ขวดน้ำดื่มเหลือครึ่งขวดก็ด้วย...เธอจำได้ดีว่า
เก็บกล่องไฟและเอกสารสำคัญลงในกล่องพลาสติกฝาปิดสนิท ซึ่งก่อน
หน้าได้ใช้บรรจุถุงข้าวเหนียวหมูทอด เตรียมสำหรับรับประทานยามหิว
หาร้านค้ายาก ครั้นรับประทานเสร็จจัดการทิ้งห่ออาหารลงถังขยะ

เรียบร้อย กล่องพลาสติกจึงวางติดกระเป๋า...ช่างเหมาะเจาะเหลือเกิน
สำหรับสถานการณ์หน้าสี่หน้าขวานมีเวลาจำกัด เธอได้ใช้กล่องกันน้ำ
ใบนี้ใส่ของสำคัญ ก่อนจะโยนกระเป๋าค้างทั้งใบลงบ่อ...เธอแอบเก็บก้อน
หินใหญ่สองก้อนแล้วขว้างปาใส่ลงในกระเป๋าให้ถ่วงทุกสิ่งลงสู่ก้นบ่อ
โดยเร็ว

มาบัดนี้ ข้าวของทั้งหลายกลายเป็นวัตถุพยานชิ้นเอกที่จะเป็น
ตัวชี้เป็นชี้ตายเกี่ยวกับสถานะผู้ต้องหาของเธอ!!!

เสียงหัวใจเต้นอยู่ในอก มือที่จับขอบบ่อเย็นชืด เมื่ออุษะเห็น
เจ้าหน้าที่ป็นกลับขึ้นมาพร้อมกระเป๋าค้างของเธอ

“หนักนะ ระวัง”

เจ้าหน้าที่นายนั้นยื่นกระเป๋าวัตถุพยานให้เจ้าหน้าที่ตรงปากบ่อ
ซึ่งสวมถุงมือพร้อมรับ

โต๊ะพับขนาดกลางปูผ้าขาวเป็นที่วางวัตถุพยาน ...เจ้าหน้าที่
นายหนึ่งนำแผ่นสเกลวัดระยะมาวางเทียบ อีกคนทำหน้าที่บันทึกภาพ
ทุกมุม อีกคนจดบันทึก และเมื่อการบันทึกสภาพวัตถุพยานภายนอก
ครบถ้วน เจ้าหน้าที่คนหนึ่งจึงลงมือเปิดกระเป๋าค้างล้วงหยิบสิ่งละอัน
ออกมาวางเรียงบนผ้าขาว จนมาถึงของหนักสองชิ้นสุดท้าย

“อุษาหยิบก้อนหินแถวชายป่าใส่ไปด้วยค่ะ ให้มันถ่วงจะได้จมเร็ว อุษาวิ่งไปหลบตามเพิงหิน...มีดก็มีด เกือบสะดุดล้มด้วย แต่พยายามตั้งสติ อุษาแอบตามเสาหินเสมาบ้าง หลบตามหลืบใต้เพิงบ้าง ...ไม่รู้จะไว้อยู่ตรงไหน คิดแค่ว่าอาศัยความมืดพรางตัว ได้ยินเสียงพวกนั้นตะโกนเรียกให้ออกมา อุตส่าห์หนีมาได้จากในป่าจะออกไปให้จับอีกทำไม อุษาปิดปากตัวเอง...ไม่ให้ส่งเสียงร้อง พยายามวิ่งไปให้ไกลจากคนพวกนั้นจนแน่ใจว่าไม่ได้ยินเสียงพวกเขาตามมาแล้ว แต่อุษาไม่รู้ว่าตัวเองอยู่ที่เพิงหินอะไรได้แต่คลำมือหาที่ซ่อน อุษานั่งขดอยู่ตรงนั้นนานเท่าไรไม่รู้จนรู้สึก...ง่วง”

หญิงสาวเล่าถึงตอนนี้เนื้อตัวเริ่มสั่น เจ้าหน้าที่หญิงรายหนึ่งจึงเอื้อมโอบไหล่เธอ...ตบเบา ๆ ปลอบโยน

บาร์ตเห็นเช่นนั้นพยายามบอกลากตะโกนบอกเจ้าหน้าที่

“ผมขอเข้าไปอยู่ข้าง ๆ คุณอุษาได้มั๊ยครับ เธอต้องการผม”

อุษาทอดสายมองตอบ หันมองเจ้าหน้าที่ขอความเห็นใจ ทว่านายตำรวจประจำพื้นที่ไม่อนุญาต

“ไม่ได้ครับ สถานที่นี้เฉพาะผู้เกี่ยวข้อง ขึ้นให้ใครต่อใครเข้ามาจะยุ่งเหยิงพยานหลักฐานหมด” เสียงตะโกนตอบกลับแสนห้วน

อุษากล้ากลืนความหวาดหวั่นยี่ดว้างตรงสุดหายใจเข้าลึก เธอ
ส่งสายตาสื่อสารไปถึงคนรักด้านนอก...ไม่เป็นไร ไม่ต้องห่วง...ผงกศีระชะ
นิตหนึ่ง บารตจึงเข้าใจยอมอยู่หนึ่ง

“โหคดี คุณปลอดภัย”

เจ้าหน้าที่หญิงวัยกลางคนที่อยู่ใกล้เอ่ยสั้น ๆ ขณะพินิจ
พิจารณาลักษณะความสัมพันธ์ของชายหญิงคู่นี้...ความเป็นสตรีทำให้
เธอเข้าใจห้วงของผู้ต้องหาเพศสภาพเดียวกัน กระนั้นนายตำรวจหญิง
เลือกยึดถือข้อปฏิบัติตามหน้าที่เป็นหลัก

เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานเริ่มลงมือเปิดฝากล่องพลาสติกชั้น
สำคัญ ใช้เวลาพักใหญ่ในที่สุดฝากล่องถูกเปิดออกสำเร็จ สภาพภายใน
แห้งสนิทไม่มีน้ำซึมซัง

อุษารู้สึกโล่งอกเมื่อเห็นกล่องไฟอุสาบารตยังคงสภาพเดิม...ไม่มี
รอยเสียหาย นึกอยากคว่ำกล่องไฟมาไว้กับตัว แต่ทำไม่ได้...เธอตอบข้อ
ซักสอบจากนายตำรวจคนอื่น ๆ ด้วยใจมั่น นึกย้อนทวนเหตุการณ์ก่อน
หน้าถูกจับตัว

“ตอนนั้นเย็นแล้วค่ะ อุสาถ่ายรูปไฟลายบ่อน้ำ...ตรงนี้...ถ่ายซ้ำ
แก่มือจากวันก่อนที่แสงเกือบหมดนะค่ะ”

ผู้ต้องหาหาเงินซื้อตำแหน่งที่เธอกำลังยื่น “เสร็จแล้วก็รีบเดินกลับ
ทางที่เข้ามา อูษาเปิดแฟ้มฯ เรียกกรมอเตอรืไซค์จะให้ขึ้นมารับตรงหน้า
อุทยานฯ เดินไปไกลจมือถือไป จู่ ๆ พวกนั้นก็กรูออกมาจากชายป่า...มีคน
อ้างเป็นตำรวจด้วย...อูษาคงใจมาก พวกนั้นใช้มีดขู่ให้เดินตามไปทางลง
เขา ไม่มีใครอยู่แถวนั้นเลย อูษาไม่กล้าร้องเพราะกลัวพวกเขาทำ
อันตราย...ทุกคนมีมีด บางคนมีปืน คนมีปืนนั้นแหละค่ะที่บอกว่าเป็น
ตำรวจ!”

เจ้าหน้าที่สอบสวนจากพื้นที่ปะโคเวียงคุกจดคำให้การยัก ๆ นึก
สงสัยว่าชายป่าที่ว่าเป็นจุดใด เจ้าหน้าที่หญิงผู้ดูแลพื้นที่รอบภูพระบาท
ยิ้มเย็น รับหน้าที่อธิบาย

“ช่องช้างน่าจะอยู่ด้านโน้น...เมื่อก่อนชาวบ้านเคยใช้ช้างลากซุง
จากบนภูพระบาทลงไป มีช่องทางธรรมชาติอีกเส้นหนึ่งคือช่องฉางข้าว
นายพราน” ว่าพลางเปิดหน้าให้อูษาเล่าต่อ

อูษากลืนอากาศเข้าปากอีกหนึ่งก่อนเล่า

“พวกเขาพาอูษาไปซ่อนอยู่ในป่า ได้ยินเสียงทางน้ำไหลไม่ไกลค่ะ
พวกนั้นคุยกันว่าเลยเวลานัดรับของส่งของแล้วซักแปด พวกนั้นกาง
กระดาษแผ่นหนึ่งมีรายชื่อคนอยู่สี่ห้าคน ถามว่าอูษารู้จักใครมั๊ย อูษาก็

บอกไม่รู้จัก ไม่เกี่ยวอะไรด้วย ไม่ได้เป็นพวกใครทั้งนั้น แต่คนพวกนั้นไม่
เชื่อ เขาบอกว่าอุษาเป็นนางนกต่อ จะให้อุษาพูดให้ได้ว่ารู้จักใครสักคน
ตามรายชื่อ อุษาก็บอกว่าไม่รู้จักจริง ๆ แค่เป็นนักท่องเที่ยว แต่...มีชื่อ
หนึ่งสะกดตามาก...อาจเพราะคล้ายชื่อท้าวบารสในตำนาน”

คราวนี้เจ้าหน้าที่สอบสวนจากหนองคายชิงพูดขึ้น

“ผมคิดว่าเราควรอนุญาตให้คุณบารตเข้ามาได้แล้วนะครับ”

“เขาเกี่ยวอะไรด้วย” นายตำรวจทำที่ซึ่งขังทำเสียงกร้าว

เจ้าหน้าที่สอบสวนนายเดิมมองสบตาอุษาแวบหนึ่ง ก่อนตอบ
“เพราะชื่อในกระดาศที่ผู้ต้องหาจำได้คือบารต...คุณบารตคนนั้นละ
ครับ”

“อ้อ...ท่าทางเราจะขยายผลได้อีกหลายคดีเลยสินะคะ”

ตำรวจหญิงเอ่ยเสียงเข้ม เหลียวมองบุรุษเจ้าของชื่อผู้ยืนอยู่ด้าน
นอกแถบสีเหลือง

“ครับ ทางเราสืบทราบว่าคุณนอกจากขบวนการค้ายาเสพติดข้าม
ฝั่งโขง ยังเกี่ยวโยงกับคดีเก่าเมื่อสามสิบปีก่อนด้วย”

นายตำรวจหนุ่มไฟแรงยึดอกขึ้นนิดหนึ่งเมื่อรู้ว่าทุกคนสนใจรอฟัง “คดีค่านุश्यนะ...เด็กชายวัยไม่ถึงสามขวบถูกส่งข้ามจากฝั่งลาวมาไทยพร้อมพวกค้ายา แต่ถูกฝ่ายเราจับได้ยกแก๊ง ผมไปค้นแฟ้มคดีเก่าพบว่าเด็กชายถูกส่งไปมูลนิธิสงเคราะห์เด็กเล็กแถวขอนแก่น”

“เด็กชายคนนั้นคือ...คุณผู้ชายคนนั้นนะเหรอ!”

เจ้าหน้าที่หญิงร้องถามเสียงแหลมเกือบเสียทรง นายตำรวจหนุ่มพยักหน้า

“ตอนนี้พวกแก๊งยาเสพติดได้รับคำสั่งให้ตามหาอดีตเด็กชายคนนั้น”

อุษาพลอยได้รับฟังเรื่องทั้งหมดถึงกับตะลึง บารตคูรักของเธอเกี่ยวพันกับคดีใหญ่สองคดีในอดีตเช่นนั้นหรือ!?

...ผมเคยคิดว่าผมอาจเป็นคนฝั่งลาว แต่เป็นคนลาวบนพื้นที่สูงอยู่บ้านป่า...

ถ้อยคำของคนรักผุดพรายขึ้นทันที ในที่สุดสิ่งที่เป็นปมค้างคาใจ บารตกลับเป็นความจริงอย่างน่าเหลือเชื่อ

“คุณบารตเป็นเพื่อนนะ ทางเราเตรียมส่งคนคุ้มกันอยู่ หน่วย
เหนือก็กำชับมาด้วย บอกว่าท่ว่นขอมา” นายตำรวจจากหนองคายโพล่ง
ขึ้น

“ถ้าอย่างนั้นคุณอุษาก็เป็นเหยื่อเหมือนกันสินะ เธอไม่ได้
เกี่ยวข้องอะไรกับพวกค้ายาโน้นเลย แต่โดนแอบอ้างเลยพลอยติดร่างแห
ไปด้วย”

ตำรวจหญิงผู้ดูแลพื้นที่พูดอย่างใช้ความคิด “กว่าที่มิล็อซื้อของ
เราจะเค้นปากคำพวกนั้นได้ก็ปาเข้าไปหลายเดือน แต่ทางเราเชื่อว่ามีผู้
บงการรายใหญ่ที่ยังสาวไม่ถึง พวกนั้นคงหักหลังกันเองเลยต้องตามล่า
ตามล้าง”

อุษานิ่งฟังมานานจึงเอ่ยถามตรงไปตรงมา

“พวกนั้นบอกว่าเป็นตำรวจ มีตำรวจเกี่ยวข้องกับพวกค้ายาจริง
หรือคะ”

เจ้าหน้าที่ทั้งหลายมองหน้ากันอึกอัก ไม่มีใครให้คำตอบได้

“เอาละค่ะ เราเก็บวัตถุพยานครบแล้ว สอบปากคำคุณเพียงพอ
แล้ว ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ คุณโชคดีมากที่รอดพวกนั้นมาได้”

ตำรวจหญิงพูดด้วยเสียงสองฟังอ่อนโยนลงกว่าเมื่อแรกมาก
“คุณคงพันข้อกล่าวหาแน่ะคะ ไม่ต้องห่วง”

“ครับ ถ้าหลักฐานทุกอย่างชัดเจนขนาดนี้ ทางพนักงาน
สอบสวนไม่ส่งฟ้องแน่” นายตำรวจหนุ่มที่มาด้วยกันยื่นยื่นอีกเสียง “แต่
พวกคนร้ายจะต้องเจอข้อหาเพิ่มหลายกระทงฐานกักขังหน่วงเหนี่ยว ให้
การเท็จใส่ร้ายผู้อื่น และบังคับขืนใจให้ผู้อื่นกระทำการหนึ่งสิ่งใดด้วยการ
ข่มขู่”

อุษายกมือไหว้เจ้าหน้าที่ทั้งหลายด้วยความรู้สึกเต็มตื่น

“ขอบคุณมากค่ะ ขอบคุณจริง ๆ แต่ข้อหาสุดท้าย...ที่จริงพวก
เขาไม่เชิงข่มขู่ เขาขอร้องให้อุษาดื่มน้ำสมุนไพรชนิดนั้น เขาวามันเป็นยา
นอนหลับจะได้ไม่ต้องรู้เห็นตอนพวกเขาเจอคนนัด ตอนแรกอุษาไม่ยอม
ดื่มหรอกค่ะ แต่...มัน...พูดไม่ถูกค่ะ...เขาเชื่อใจอุษา ไม่ได้ทำร้ายอุษา
เลย อุษาก็อยากแสดงให้เห็นว่าอุษาเชื่อว่าพวกเขาจะไม่หลอก พออุษา
ดื่มไปอีกหนึ่งถึงได้ยินพวกเขาพูดว่าน้ำสมุนไพรนั้นมีฤทธิ์ทำให้ลืม
เรื่องราวด้วย ตอนนั้นอุษาไม่ได้นึกกลัวอะไรแล้ว...อะไรจะเกิดก็ช่างมัน”

ตำรวจหญิงแสดงสีหน้าเห็นอกเห็นใจโดยไม่พูดอะไร

“ถึงยังงี้ช่วงนี้ผมอยากให้พวกคุณระวังตัว ทางเราจะช่วย
สอดส่องดูแลความปลอดภัยให้”

นายตำรวจพุดพลาซซูแซนโบกเรียกให้บาร์ตเข้ามาด้านใน
บาร์ตมุดลอดผ่านแถบสีเหลืองวิ่งมาหาโดยเร็ว

“คุณหอม... ไหวมั๊ยครับ”

บาร์ตแทบกลามาโอบประคองคนรัก อูซาพยักหน้าแน่นใบหน้า
แย้มยิ้มคลายกังวล กอดแขนบาร์ตไว้ต่างที่พึ่ง

นายตำรวจทั้งหลายทำที่มองไปทางอื่น ต่างอมยิ้มให้กับคู่รัก
แสนหวาน เสี่ยงตำรวจหญิงผู้ดูแลพื้นที่เปรยขึ้นพอได้ยิน

“เหลือเชื่อจริง ๆ ผู้หญิงตัวคนเดียวรอดจากพวกคนร้ายแก๊งค์
ยาได้...เพราะไฟทาร์โด้”

ทุกคนในที่นั้นเบนสายตาไปที่กล่องไฟอุสาบาร์ตโดยไม่ได้นัด

แม่หมออุซารู้สึกโล่งหัวอกเมื่อนึกย้อนช่วงเวลาที่วิกฤตครั้งเก่า...
ไฟอุสาบาร์ตทำให้เธอรอดพ้นเงื้อมมือเหล่าทรชนค้ายาเสพติดมาได้
ก่อนที่เธอจะสั่งดับชีวิตสมองตนเอง...ลบเลือนทุกความรู้สึกและทรงจำ
ดีเลวทั้งปวง จนกว่าจะได้สัมผัสไฟสำหรับนี่อีกครั้ง

คืนส่งท้าย

สถานการณ์แสนโกลาหลผ่านพ้นราวติดปีกจนล่วงสู่เดือนใหม่ อันเป็นเดือนสุดท้ายของการทำงานวิจัยในพื้นที่อีสานตอนเหนือของ คณะนักวิจัยทางธรณีวิทยา เหลือเพียงจัดพิมพ์รายงานฉบับสมบูรณ์ส่ง หน่วยงานกลางที่กรุงเทพมหานคร

ฝ่ายอุษารอดพ้นสถานะผู้ต้องหา...มาเป็นผู้เสียหายและพยาน ลำคัญคดีลึกลับค้ายาเสพติด ช่วงเวลานั้นทั้งอุษาและบารตเทียวเข้า เทียวออกสถานีตำรวจภูธรในพื้นที่และที่บ้านผือหลายรอบ

รถมอเตอร์ไซด์คันเก่งของบารตควบทะยานพาสองหนุ่มสาวไป จัดการชีวิตจนเริ่มเข้ารูปเข้ารอย โดยทั้งคู่ตระหนักดีว่าสัปดาห์หน้า บารตมีกำหนดเข้าพิธีวิวาห์แบบเรียบง่ายกับลลิต ที่อุทยานของเจ้าสัว บุญลือในกรุงเทพฯ

เมื่อถึงวันนัดส่งคืนกุญแจบ้านพัก ซงโคเจ้าของบ้านถึงกับโอด อารวรณอยากให้ทั้งคณะพำนักต่อ ด้วยยังไม่ครบกำหนดเช่าหนึ่งปี

“เก็บบุญเอาไว้ก่อนก็ได้แหละคะ ยังเหลือเวลาอีกเกือบสามเดือนตามสัญญา” สีหน้าคนพูดบ่งบอกความจริงใจ

ทั้งคณะพลอยใจหาย จำหลักเป็นคนเอ่ยตอบแทนพวกพ้อง

“ขอบคุณครับพี่ชงโค ที่จริงพวกเราวางแผนทำงานพื้นที่เก่าเดือนอยู่แล้วครับ แต่เราเช่าเหมาปีเพื่อทำงานไม่ทัน ปรากฏว่าเสร็จตามแผนครับ”

“ก็นั่นละซี...”

ชงโคลากเสียงยาว “พี่จะถือว่าคุณยังพักอยู่ที่นี้ เผื่ออยากกลับมาเที่ยวอีก พวกคุณยังไม่ได้ไปเที่ยววังบัวแดงเลยนะคะ เดือนหน้าบัวจะบานสะพรั่ง สวยมากเลยนะ”

กรพเอิดหน้าไปมา หันหาพินว ฝ่ายหลังไม่แสดงท่าทีใด

บารตรู้สึกซาบซึ้งน้ำใจเจ้าของบ้านสวนเหลือหลาย

“ขอบคุณมากครับพี่ชงโค พวกเรามีงานต้องสะสางต่อที่กรุงเทพฯ นะครับ ยังไงถ้าผมมีโอกาสมาหนองคายอีกในช่วงสามเดือนหน้า ผมอาจแวะมาอาศัยนอนบ้าง” ชายหนุ่มเอ่ยอย่างเกรงใจ

“โอ๊ย มาได้เลยคุณรต พี่จะเก็บบ้านไว้ให้จนครบปีตามสัญญา
นะแหละ”

ซงโคแย้มยิ้ม หันหาอุษาหรือหอมผู้ซึ่งชาวหมู่บ้านละแวกปะโค
รับทราบข่าวเกี่ยวกับคดีของเธอเมื่อเดือนก่อนทั่วทุกหลังคาเรือน

“หมดทุกขั้หมดโคกแล้วนะคะน้องหอม พี่ดีใจด้วยจริง ๆ แล้วถ้า
เมื่อไหร่มีข่าวดี...อะแฮ่ม...กับคุณรต บอกพี่ด้วยนะคะ พี่อยากร่วมแสดง
ความยินดีด้วย” ว่าพลางหลีวตาให้สองหนุ่มสาว

บรรยากาศในวงสนทนาเงียบงันไปอีตื้อ ซงโครู้สึกได้ว่าตนเอง
พลังพูดอะไรไม่เหมาะสมควรไปเสียแล้ว

“อ้อ ขอโทษด้วยนะคะ พี่ละลาบละล้งเกินไป”

“ไม่เป็นไรคะพี่ซงโค”

อุษาผืนยิ้มซ่อนความหมองในดวงตาสีน้ำตาลเข้ม ทุกคนใน
คณะวิจัยรู้ดี...ภารตต้องเข้าพิธีวิวาห์กับเจ้าสาวที่ไม่ใช่อุษา เจ้าสาวร่วม
บ้านที่ภารตรักเสนอน้องสาว

งานแต่งงานจะล่อจាំต้องเกิดขึ้นเพื่อให้ชีวิตหนึ่งในครภ
มารดาได้ชื่อว่ามิบิดา

หลังจากรำล้าเจ้าของบ้านเช่า คณะนักวิจัยทั้งหมดเดินทางไป
หอพักสตรีบ้านฝ่อ จัดแจงช่วยอุษาทำธุรกรรมแจ้งยกเลิกการเช่าห้องพัก
และช่วยขนย้ายข้าวของส่วนตัวไปยังคอนโดมิเนียมของอุษา ที่ท่าบ่อ
หนองคาย

ค่านั้นนักธรณีวิทยาและแม่หมออุษาเจ้าของห้องคอนโดมิเนียม
จึงพักอาศัยร่วมกันอย่างพร้อมหน้าเป็นคืนสุดท้าย งานเลี้ยงอำลาอย่าง
เรียบง่ายเกิดขึ้นภายในโถงส่วนกลางของห้องพักส่วนตัวแบบสองชั้น

“โห...คอนโดฯ ยูนิตหนึ่งมีสองชั้นแบบนี้ ถ้าในกรุงเทพฯ ต้องมี
ไม่ต่ำกว่าห้าสิบล้านละ”

พันวาเปรยอย่างตื่นเต้นเมื่อสำรวจบ้านหรืออสังหาริมทรัพย์แนว
สูงของอุษา เจ้าของบ้านสาวยิ้มเต็มแก้มกล่าวตอบ

“มรดกจากหลวงตาอินนะค่ะ ท่านซื้อเก็บไว้นานแล้ว สมัยนั้น
คงราคาไม่กี่ล้านบาท หอมเคยคิดจะปล่อยให้คนเช่าเหมือนกัน แต่คิดไป
คิดมาไม่เอาดีกว่า ตอนนี้อยู่ได้มาอยู่จริงแล้ว...จะทำบ้านเป็นออฟฟิศ
แม่หมออุษาดิฉันนะ”

“ฮ้า...”

สามหนุ่มนักวิจัยอุทกานพร้อมกันตาเบิกโต บารตถึงกับหัวเราะ
เสียงดัง

“คุณหอมพูดเล่นนะ สมัยนี้ไม่ต้องมีหน้าร้านแล้วมั้ง เขาเรียก
อะไรวะ...หอมดูออนไลน์เหวอ”

ท้ายความหันหาแม่หอมอุษา ฝ่ายหลังพยักหน้า ย่อย ๆ

“ใช่ค่ะ ฟีดลอมฟางเป็นแบบอย่างของหอมเลย ขายของออนไลน์
กำไรดีมาก แต่เราต้องมั่นใจว่าสินค้ามีคุณภาพจริง ๆ ตรงปกไม่จกตา
หอมก็จะตั้งใจดูโพทาไรต์ให้ลูกค้า ตั้งใจรับฟังปัญหาของทุกคนที่รับ
บริการค่ะ”

“เก่งจัง”

บารตเอ่ยชมจริงใจโดยไม่อำพรางความรู้สึกและสายสัมพันธ์
ลึกซึ้งต่ออุษา

เขารู้...เพื่อนร่วมคณะวิจัยต่างคาดเดาเรื่องราวระหว่างเขากับเธอได้
ถูกต้อง...ทุกคนรับรู้และให้กำลังใจห่าง ๆ

จำหลักเห็นเพื่อนรักกับอุษามีความสุขด้วยกันเพียงนี้ก็พลอยปิติ
ไปด้วย ต่อเมื่อตระหนักว่าช่วงเวลาแห่งความสุขของทั้งคู่ นั้นแสนสั้น เขา
จึงเผลอระบายลมหายใจยาว

“เฮ้อออ...”

“เป็นอะไรพี่หลัก” กรรถามทันที

“ไม่มีอะไร อิ่มเกินไป...”

จำหลักตอบหน้าตาเฉย บ้วนปากไปทางจานอาหารมากมายบน
โต๊ะ

พันวาทัวเราะซ้ำ “เมื่อก็คือเธอหรือพี่หลัก”

“เออ”

คนตอบพูดหน้าตายเหมือนเคย แต่แล้วเขากลับนึกอะไรได้เรื่อง
หนึ่งจึงรีบเอ่ย

“นี่ถึงลุงที่หมู่บ้านเชิงภูพระบาทแล้วใจหายเหมือนกันเนาะ
อุตุส่าห์ขับปีกอ์พริบส่งพวกเราขึ้นภูอยู่ดี ๆ กลายเป็นพวกคนร้ายค้ายา
ซะงั้น”

ทุกคนนั่งกันไปอึดใจใหญ่โดยเฉพาะอุษา...ภาพความทรงจำเก่า
ในคืนวิกฤตผุดพราย คำให้การของเธอตรงกับลักษณะผู้ต้องหาค้ายา
เสพติดที่เจ้าหน้าที่สืบสวนแห่งบ้านผือตามรวบตัวได้ก่อนหน้านี้

บาร์ตเอื้อมโอบไหล่เธอโยกไปมาเบา ๆ

กรและพันวารู้สึกเสียใจ...ด้วยสองคนรับหน้าที่ติดต่อกว่าจ้าง
ชาวบ้านในพื้นที่ให้รับส่งคณะวิจัย ทั้งคู่ต่างโอดโทษตนเองว่าทำให้
คณะวิจัยชุดนี้พลอยมัวหมอง หากรู้มาก่อนว่าเป็นผู้ร้ายค้ายาพวกเขาจะ
ไม่มีทางติดต่อเด็ดขาด

“เรื่องมันผ่านไปแล้ว เราไม่รู้ไม่ผิด อย่าคิดมากเลย งานของเรา
ไม่ได้เสียหายอะไรนี่”

บาร์ตให้ความมั่นใจแก่เพื่อนร่วมคณะ จำหลักพืดหน้าเย็นเย็น
กรและพันวาค่อยมีสีหน้าดีขึ้น

เจ้าของบ้านสาวไม่ต้องการให้ทุกคนจมดิ่งอยู่กับเรื่องเก่าจึงเอ่ย
ปากเชิญชวน

“หอมอยากตอบแทนพระคุณทุกคนที่เมตตาหอม เกือบเก้าเดือน
เขียนะคะที่พวกเราอยู่ด้วยกัน”

จำหลักเพื่อดีมีอ่อนโยนเช่นเดียวกับกรและพันวา

“ถ้าเมื่อไหร่มีใครมาทำงานแถวท่าบ่อหรือมาเที่ยว ไม่ต้องไปพักโรงแรมที่ไหนนะคะ มาอนบ้านหอมได้เลย ห้องนอนมีมากพอ ทางนิติฯ จัดแม่บ้านมาทำความสะอาดทุกสัปดาห์อยู่แล้ว หอมยินดีต้อนรับเสมอ ขอให้ทุกคนคิดว่าที่นี่เป็นบ้านอีกหลังนะคะ หอมจะส่งทำคีย์การ์ดให้คุณทุกคนเลย”

“โอ้ ไม่ต้องขนาดนั้นหรอกคุณหอม” จำหลักโบกมือโบกมือ “เอาเป็นว่า ถ้ามีโอกาสมาคุยว่ากันนะครับ”

ทุกคนยิ้มยิ้มให้กัน กรคนช่างซักตั้งข้อสังเกตที่ยังไม่เคยปรากฏมาก่อน

“อุสาคือชื่อจริงของคุณหอม พี่ตก็ดันชื่อเหมือนท้าวบารส... ทำไมมันคล้ายตำนานพื้นบ้านขนาดนั้นนะ”

พันวาเบิกตากว้างแล้วกลับมีสีหน้าจัดเจื่อน ในฐานะคนชอบอ่านหนังสือและมีจิตใจอ่อนโยนเป็นทุน เขาถึงกับอออกปาก

“ตำนานอุสาบารสมันจบเศร้าเกินไป!”

คนในวงสังสรรค์ขนาดย่อมพลอยอึ้งอีกครั้ง ดูเหมือน
สถานการณ์เบื้องหน้าเกี่ยวกับงานวิวาท์ของบาร์ตจะนำทุกคนกลับสู่
เงื่อนไขความสัมพันธ์แท้จริงระหว่างอุษาและบาร์ต

จำหลักร่องหน้าเพื่อนรักสลับกับอุษา นี่กำลังกำลังใจให้คนทั้ง
สองไม่เป็นไปอย่างตำนาน

เจ้าของบ้านเองรับรู้ความปรารถนาดีที่ทุกคนมีให้ โดยไม่ต้อง
เอ่ย แต่เธอไม่ต้องการให้เรื่องระหว่างตนกับบาร์ตเป็นภาระใจผู้ใด...จึง
กลักรล้นหยาดน้ำตาलगอก

ไม่ยอมให้ความผิดหวังเสียใจร้ายระบายผ่านดวงตาสีน้ำตาลเข้ม
คู่นี้

“เรื่องของพี่กับคุณหอมไม่ใช่เรื่องในตำนาน พี่ไม่ใช่ท้าว
บาร์ต คุณหอมไม่ใช่นางอุษา”

บาร์ตเอ่ยหนักแน่น กระตุ้นพลังใจทุกคนในยามท้อแท้สิ้นหวัง
เยี่ยงผู้นำคณะที่ถึงพร้อม

“ที่สำคัญเรื่องของเราสองคน...มันแค่เริ่มต้น ยังไม่ถึงตอนจบ”

ท้ายประโยคคนพูดหันมองสบตาอุษา ต่างเชื่อมต่อความเชื่อมั่น
แก่กัน จำหลักพยักหิ้งขึ้นชมเพื่อนรักที่มีจิตใจหนักแน่นมั่นคง

“มันต้องอย่างนี้สิเพื่อน ชีวิตเรา...เราต้องลิขิตเอง”

กรและพันวาพยักตาม ต่างได้เรียนรู้ปัญหาชีวิตของรุ่นพี่เพื่อ
พร้อมเผชิญบททดสอบชีวิตของตนเองในอนาคต

แน่นอนเส้นทางชีวิตของคนย่อมแตกต่างกัน ใครจะคะเนได้ว่า
ความท้าทายชนิดไหนรออยู่เบื้องหน้าได้เล่า?

นี่มิใช่หนึ่งในความอัศจรรย์ของชีวิตหรือ?

อุษาไม่ต้องการให้บรรยากาศคืบส่งท้ายหมองหม่นเกินไป จึง
เอ่ยปากบอกทุกคน

“ไหน ๆ ตอนนี้พวกเรายังได้อยู่กันพร้อมหน้า ไม่รู้จะมีโอกาสอยู่
ด้วยกันแบบนี้อีกมั๊ย อุษา...เอ้อ หอม ยินดีเปิดไฟดูดวงให้คุณ ไม่คิด
สตาจค์เลยด้วย”

คนพูดหันมองบารต “ยกเว้นคุณรต หอมไม่ดูให้ นะคะ”

“อ้าว ไหงเป็นงั้น”

บารตทำโอดเบา ๆ แต่ใบหน้ายิ้มละไม

“หอมเองยังไม่เคยดูดวงให้ตัวเองเลยคะ” อุษาเปิดยิ้ม “แต่ถ้าดูให้คนอื่น ใคร ๆ ก็ว่าแม่นนะ สนใจมั๊ยคะ”

“สนครับ ตั้งแต่เกิดมาผมยังไม่เคยดูดวงเลย”

กรทำตาตื่น พันวาจิงพูดตาม

“ผมดูด้วยครับคุณหอม”

อุษาไม่รอช้าคว้าสำหรับไฟอุสาบารสมาถือ นัยน์ตาคมกล้ำเป็นประกายเจิดจรัส

“แม่หอมอุสาคนเดิมกลับมาแล้ว เชิญถามคำถามคนละหนึ่งข้อ แล้วเลือกไฟคนละหนึ่งใบนะคะ”

ขณะเปิดไฟชุดอุสาบารสเพื่อเป็นบรรณาการแด่มวลมิตร ภาพทรงจำในสมองเผยเหตุการณ์ในห้วงวิกฤต กลางป่าสนเขาภูพระบาท
ดีกินัน...

เปิดไฟกลางป่า!

บรรดาผู้ลักลอบค้ายาเสพติดเข้าใจผิดว่าอุษาเป็นนางนกต่อหรือสายสืบของตำรวจ เมื่อพบหญิงสาวบริเวณจุดนัดรับส่งยาเสพติด ละแวกชายป่าทางลงช่องช้างในช่วงเวลาใกล้ค่ำ พวกเขาจึงตรงเข้าแสดงตัวและจับเธอไปเพื่อเป็นตัวประกัน

เจ็ดชั่วโมง...ของการรอคอยผู้รับซื้อในจุดซ่อนตัว ใกล้ทางน้ำกลางป่า คนเหล่านั้นเริ่มเครียด เป็นความเครียดประสาซื้อของนักค้ายามือสมัครเล่น

บางคนเปิดไฟเครื่องเดิมฐกำลังยกชดแล้วทิ้งขวดไว้ข้างทาง... บางคนล้วงข้าวเหนียวปั้นก้อนโตจกแจวบองในห่อใบตองส่งเข้าปาก เคี้ยวหับ ๆ กินหมดแล้วก็ทิ้งเศษห่อไว้แถวนั้น อีกสองคนจุดยาสูบ กลิ่นใบยาแบบบ้าน ๆ อวลดูย...แสงวาบ ๆ จากปลายยามวน สะท้อนเงามันปลาบบนใบหน้าคนสูบ

อุษาลุ้นว่าสองคนนั้นจะขว้างกันยาใส่ฟงหญ้าจนอาจเกิดไฟลุกไหม้หรือไม่...นับว่าโชคดีที่ทั้งสองคนโยนสิ่งเหลือสุบลงบนพื้นดินและใช้รองเท้าเตะแบบคืบเหยียบขยี้กันยาจนหมดเชื้อไฟ

อุษาเห็นคนเหล่านั้รอนัดสำคัญอย่างอดทนยิ่ง

นานกระทั่งว่า...ความหวาดกลัวของเธอในตอนแรก กลับแปรเป็นความรู้สึกเห็นอกเห็นใจเพื่อนมนุษย์...อย่างไม่น่าเป็นไปได้!

เท่าที่สังเกต เธอเห็นคนกลุ่มนั้นผลัดกันเผ้ากระสอบป่านหนักอึ้งที่ขนขึ้นมาจากเชิงเขา ใครคนหนึ่งทีคลุมศีรษะด้วยผ้าขาวม้าเปิดเฉพาะช่วงตาตุ่มเป็นผู้มีอาวุโสที่สุดในกลุ่ม เขาคนนั้นคอยกันไม่ให้คนอื่น ๆ ทำร้ายร่างกายเธอทั้งยังมีแก้ไข้ในขวิดน้ำยาพ่นกันยุงให้เธอใช้ด้วย

เจ็ดชั่วโมง...นานพอที่อุษาสามารถจับกิริยาและอารมณ์ของแต่ละคนได้ เธอมั่นใจว่าตนเองจะปลอดภัย ครั้นสบโอกาสจึงเสนออุดวงผ่านไฟท่าโรตี่ให้...เพื่อฆ่าเวลา แน่นนอน...เธอเลือกพูดกับคนโปกผ้าขาวม้าตามคำรินั้

เหล่าคนค้ายาซึ่งล้วนเผชิญปัญหาชีวิตนานาได้ยื่นข้อเสนอเช่นว่า ต่างแสดงสีหน้ามีความหวัง

ทุกชีวิตล้วนดำรงอยู่ได้ด้วยความหวังและความใฝ่ฝัน แม่หมอ
อุษาเสนอตัวทำหน้าที่ปลุกความหวังให้คู่โซนและต่อสายป่านความ
ใฝ่ฝันให้ใครมานักต่อนัก

หนนี้ถือเป็นการทนายไฟให้กับกลุ่มคนร้าย...ในช่วงเวลาและ
สถานที่ประหลาดที่สุดในชีวิตหมอคู่ไฟยิปซีเช่นเธอ!

“งานนี้พวกผมจะรวบมัย” ผู้ค้ายารายที่หนึ่งตะคอกถาม

ภายใต้แสงไฟฉาย แม่หมออุษาจ้องตาคนร้ายซึ่งซ่อนใบหน้า
ส่วนอื่นใต้ผ้าโพก ขณะสับไฟเตรียมเปิดไฟใบแรก

“ไฟหลัก...หีบศพพ้อตา...”

เสียงแม่หมออุษาดังก้องราวป่า...เวลาใกล้เที่ยงคืน

เหล่าผู้ค้ายาสะดุ้งเฮือกมองหน้ากันเลิกลี้

“ไฟนี้บอกถึงปลายทางการกระทำ ไฟบ่งชี้ว่าคุณเป็นคนมีอายุ
พอสมควร พื้นฐานเป็นคนใจซื่อ ถ้ามีลูกสาว คุณก็รักและหวงลูกสาว
มาก คุณไม่เคยทำผิดขั้นร้ายแรงมาก่อน แต่ความโลภ...ความโกรธ...
ความหลงในใจคุณเอง ทำให้คุณหลงผิด หรือไม่คุณก็ถูกคนอื่นชักจูง ทำ
ให้หลงผิด”

“ไม่ต้องพูดมาก แคบอกมาว่าผมจะรวีเปล่า” ผู้ค้ายาคนเดิม
ตวาดลั่น

แม่หมออุษาทำใจดีผู้สับสนการณ์ตรงหน้า...บอกตนเองว่า แค'
เผชิญบุรุษจิตใจอ่อนไหวเท่านั้น ไม่ใช่เสือที่ไหน

“คุณรวีระดับพอมีพอกินไม่อดอยาก ถ้าเทียบกับคนยากจนอีก
มากมาย”

“ผมถามว่างานนี้พวกผมจะรวีมัย...ไม่ต้องยกย่อน!”

หมออุพาโรตส์สบตาคนถามครู่หนึ่ง ตัดสินใจเอ่ยตามลักษณะ
ไฟและลักษณะคนถามตามจริง

“ถ้าคุณหวังรวยทางลัดด้วยวิธีผิดกฎหมาย ไฟบอกว่าคุณอาจ
ต้องเผชิญโทษภัยตามผลการกระทำ!”

ผู้ค้ายาเจ้าของคำถามแรกถึงกับเดินพลา่่นไปมา หนหนึ่งเขา
ซุ่มซิบหาหรือกับพวกอีกสี่คน แล้วคนที่อ้างตนว่าเป็นตำรวจพกปืนก็เดิน
กลับมาตรงหน้าแม่หมออุษา

“ถ้าเธอทนายไฟไม่ดีอีก ระวังเจ็บตัวนะ!”

เสียงนั้นเหมือนข่มขู่ แต่ฟังแล้วออกหวาดหวั่นมากกว่า อูษาเงย
หน้าขึ้น มองดวงตาคู่นั้น ไม่มีคำพูดหลุดจากปากนอกจากประกายตา
คมกล้า

“พวกเราจะถูกหลอกมัย” ผู้แอบอ้างเป็นตำรวจถามในที่ที่สุด

“ใครหลอกคะ” แม่หมออุษากถามสวนทันที

“ก็...ใครก็ได้ ไม่ต้องยุ่งหรอกน่า...เปิดไฟเลย!”

“ได้ค่ะ”

แม่หมออุษาสับไฟไป มองหน้าคนถามไปด้วย

“จ้องหน้าอยากมีเรื่องอะ!” นายคนถามแหงใจ

อุษายิ้มเยือกเย็น แล้วยตอบโดยไม่หยุดสับไฟ

“ฉันจะเปิดไฟให้ใคร ก็ต้องตั้งใจให้สัมพันธ์กับคนนั้นนะซิ ไม่ให้
มองหน้าเดียวไม่แน่ว่าจะมาว่าเอาได้...แม่หมออุษาไม่ยอมเสียชื่อหรอก
นะ”

คนโปกส์ที่ระตะปโหล่นายตำรวจปลอมเบา ๆ เป็นการเตือนให้ใจ
เย็น ไม่กระทำอันตรายต่อตัวประกัน นายคนนั้นจึงสงบปากมองไฟในมือ
ของอุษาจจ๋อ

“หลุมเสาทรงกลม...เป็นหนึ่งในไฟชุดเล็กหรือความลับเล็ก”

เสียงคนเปิดไฟเย็บเย็นยิ่งกว่าน้ำค้างป่า

“มันแปลว่าอะไรละ” คนถามดูร้อนใจนัก

“ไฟลายนี้มาจากร่องรอยสกัดหินเป็นหลุมเสาทรงกลม พบตาม
โบราณสถานเพิงหินบางแห่งบนภูพระบาท” แม่หมออุษาเอ่ยแซมซ้ำ

“แล้วยังไง!”

ถึงตอนนี้อยู่ชายคนโปกส์ผ้าคลุมศีรษะเข้ามาประจบคนถาม

“เอ็งอย่าตะคอกคุณเขาอย่างนี้อีกนา” เสียงนั้นออกปราม ก่อน
หันมาพูดกับแม่หมอ “คุณทำนายเถอะครับ พวกผมร้อนใจจริง ๆ ป่านนี้
คนนัดยังไม่มาเลย”

แม่หมออุษาพยักหน้าหนึ่ง ยิ้มมุมปากขณะมองหน้าคนถามไฟ

“หลุมเสาพวกนี้มักมีน้ำขัง เป็นสัญลักษณ์แทนถ้วย ปกติถ้วยจะ
บ่งชี้เรื่องความรัก...ฉันไม่รู้คุณมีใครรักหรือเปล่า แต่งงานแล้วหรือยัง”

“มีแฟนยังไม่แต่ง...เฮ้ยยย...ทำนายต่อเถอะ อย่าลืมนึกมาก”

น้ำเสียงคนถามลดระดับความกระดังงเล็กน้อย “ฉันถามว่า
พวกเราจะถูกหลอกหรือเปล่า”

“เรื่องความรักไม่ถูกหลอก แต่คนรักจะผิดหวังคุณมากและจะทิ้ง
คุณไป!”

“อีนี่...!”

ชายคนถามเงยมือขึ้นสูง ทว่าคนโปกผมฉวยข้อมือนั้นไว้ทัน

“พอ ๆ เลิกดูได้แล้ว”

ชายคนโปกศีรษะพูดตัดการสนทนา

...เสียงสรรพชีวิตในไพรสูงแว่วไหวงไหวงเหว่ง สายลมกรูเกรียว
ไกวยอดไม้ลุไปมาดังซู่ซู่ ทางน้ำสายเล็กส่งเสียงเซาะกรวดหินระริก

...กรุ่งกริง*...กรุ่งกริง*

เสียงนั้นละม้ายไปพระย้าตรงซานกุ๊หลวงตาอื่นก็ไม่ปาน

อุษาสะดุ้งวาม เหลียวมองรอบตัว...หลวงตารับรู้ ไช้ไหม?
หลวงตาส่งจิตอันเป็นสมาธิมาเตือนสติหลาน ไช้หรือไม่?

...เมื่อเผชิญปัญหาให้ครองสติมั่น แล้วปัญญาจะบังเกิด...
หลวงตาอินเคยอบรมสั่งสอนเช่นนั้น

อุษาลอบสังเกตทุกคน ไม่มีใครพูดจากันอีก...นานนับชั่วโมง ต่อ
ชั่วโมง กระทั่งได้ยินเสียงไก่ป่าขันมาไกลจากยอดไม้สักแห่งโดยไม่เห็น
ตัว

ในที่สุดชายคนโงกผ้าพรางใบหน้าเจรจากับพรรคพวกไม่กี่คำ
แล้วเดินมาหาอุษา ยื่นขวดน้ำพลาสติกเห็นน้ำสีเขียวใสส่งให้

“กินซะ! คุณจะวงกลับในอีกไม่กี่ชั่วโมง แล้วคุณจะปลอดภัย
พวกผมจะไม่ทำอันตรายคุณ ผมรับประกัน”

อุษามองขวดน้ำตรงหน้าแล้ว

“คุณมีลูกไช้มั๊ย น่าจะมีลูกสาวด้วย...คุณไม่เคยสอนลูกสาว
เหวอ ว่าอย่ารับของหรือกินของจากคนแปลกหน้า”

ผู้ซ่อนใบหน้าใต้ผ้าโพกมีอาจเ็นความรู้สึกลึกซึ้งส่วนลึก พ้นจาก
สายตาแม่หมออุษาไปได้

เธอ ‘เห็น’ ความอ่อนแอในใจของคนตรงหน้าชัด!!!

“กินเถอะ ผมขอร้อง” เขาเอ่ยเสียงสั่น

“ไม่...ทำไมต้องดื่มด้วย ยาพิษใช่ไหม?”

ชายสูงวัยส่ายหน้าอย่างอ่อนอกอ่อนใจ

“ไม่ใช่ยาพิษ แค่น้ำทำให้ง่วง คุณจะได้ไม่ต้องรู้เห็นตอนที่...” คน

พูดชะงักคำกะทันหัน “ดื่มเถอะ ไม่ถึงกับหลับทันทีหรอก กว่ายาออกฤทธิ์เป็นชั่วโมง ๆ ถือว่าผมขอร้องดี ๆ อย่าให้พวกนั้นต้องใช้กำลัง ผมไม่อยากจะให้คุณเจ็บตัว...ดูสิ อยู่ในป่ามานานแล้ว ยุงกัดคุณแย่”

ความมั่นใจในสำนึกฝ่ายดีของบุคคลตรงหน้าและสัมผัสถึงความ
ความเป็นพ่อในตัวคนนั้น ทำให้เขายิ้มออก

“ยุงไม่กัดคุณเลยคะ” แม่หมออุษาวาฬวางยกแขนสองข้างขึ้น
พลิกไปมา “ยากันยุงสมุนไพรของลุงดีจริง”

สรรพนามคำว่า...ลุง...จากปากตัวประกันจำเป็น สร้าง
แรงสั่นสะเทือนในหัวอกผู้หลงผิดเหลือหลาย เขาวางขวดน้ำลงบนพื้น
แล้วลุกเดินออกไป...ซ่อนน้ำตา

อุษามองตามหลัง...รับรู้ความรู้สึกท่วมอกนั้น ครั้นหันมาพินิจน้ำ
สีเขียวในขวดใส่อัดใจใหญ่ จึงตัดสินใจเอ่ย

“ดื่มก็ได้ค่ะ”

ได้ผล...คนโพกผ้าหันกลับมาองทันทีตอนที่อุษาบิดฝาขวดออก
ยกขวดขึ้นจรดริมฝีปาก!

“ไม่ต้องห่วง สมุนไพรบ้านผมเอง ไม่อันตราย”

อุษาดื่มไปอีกหนึ่ง...รู้สึกชุ่มชื่นใจคล้ายดื่มยาหอม บรรดาผู้
ลักลอบค้ายามองหน้ากันไปตาม

“ถ้าเราส่งของเสร็จแล้วยายนี้กลับไปจะทำไฉน ต้องแบกมันลงเขา
ด้วยเหรอ” ใครคนหนึ่งโพล่งถาม

“ปล่อยไว้เนี่ยแหละ ถ้าโชคดีพຽ່ງนี้คงมีคนมาช่วย” คนอาดูโสสุด
ตอบกลับ

“แล้วถ้ามันบอกตำราจะละ มันจำหน้าเราได้แน่” อีกคนแย้งถาม

บุรุษผู้โพกศีรษะส่ายหน้าช้า ๆ มองน้ำสีเขียวในขวดที่พຽ່ງไป

“ไม่หรอก คุณเขาจะจำพวกเราไม่ได้”

อุษาได้ยินคำพูดเหล่านั้นทุกถ้อยกระซิบโดยไม่แสดงความ
ตระหนกแต่อย่างใด เธอรวบไฟทั้งสำหรับเก็บเข้ากล่อง และเมื่อความมือ
ลงในกระเป๋าคือพาดเฉียงไหล่ อุษาสัมผัสกล่องพลาสติกใส่อาหาร
ซึ่งว่างเปล่าแล้วพลันเกิดความคิดใหม่...ฉวยจังหวะที่คนเหล่านั้นหารือ
กัน หยิบกล่องพลาสติกออกมาใส่สำหรับไฟลงในนั้น...ความหากระเป๋
สตางค์และโทรศัพท์มือถือใส่ลงในกล่องกันน้ำด้วย กิริยาเป็นไปอย่าง
เนิบช้าไม่รีบร้อน รวากับเป็นเรื่องปกติวิสัย

แต่ในใจนั้น อุษาคิด...หนี่!

เธอจะไม่อยู่รอ 'รู้เห็น' อะไรทั้งสิ้น!!!

หนทางที่จะหนีได้ควรเป็นจุดที่เธอพอคุ่นอยู่บ้าง

**บนยอดภูพระบาทนั้นปะไร เธอจะอาศัยความมืดพรางตัว
ตามเพิงหินเหล่านั้น หวังว่าเมื่ออรุณแรกมาเยือนจะมีผู้มาช่วย
เธอให้พ้นวิบากกรรมทันการณั้**

แต่เธอจะกลับขึ้นไปบนนั้นได้อย่างไร? ไม่มีไฟฉายส่องทางและ
ไม่รู้จักทางเดินในป่าเลย เธอต้องหลงอยู่ในวังวนพนาแน่!

อุษารอจนเหล่าผู้ลักลอบกระทำความผิดหารื้อกันเสร็จ จึงเอ่ย
ปาก

“ลองกลับขึ้นไปบนโน้นมั๊ยคะ เผื่อ...ใครที่พวกคุณนัดเขาจะรอ
อยู่แล้ว”

คนที่อ้างตัวว่าเป็นตำรวจพูดตอบห้วน ๆ

“เรานัดตรงทางลงป่าช่องช้าง ถ้าจะมีใครมาต้องผ่านทางที่เรา
อยู่นี้แหละ”

ผู้ตกเป็นเหยื่อจับทางได้ว่าคนเหล่านั้นเริ่มลังเล พวกเขาหัน
หาหรือกันเองอีกรอบ...หญิงสาวจับถ้อยสนทนาพอได้ความว่า...มีเส้นทาง
ขึ้นลงภูพระบาททางอื่นอีก ผู้นำออกมาทางนั้นเพื่อมายังจุดนัดพบ หาก
เป็นเช่นนั้นว่าป่านนี้มีคอยกันเก้อทั้งสองฝ่ายล่ะหรือ? สองฝ่ายตกลง
ล่วงหน้าแล้วว่าจะปิดการสื่อสารผ่านโทรศัพท์...ต่างวัดใจมาส่งของและ
รับเงินกันเท่านั้น!

ในที่สุด คำพูดโน้มน้าวของแม่หมออุสาสามารถกล่อมคน
เหล่านั้นสำเร็จ ทั้งที่จริงเธอไม่รู้เลยว่าพวกเขานัดใคร โชคดีเหลือหลายที่
คนเหล่านั้นเริ่มวางใจเธอ ไม่ได้พันธุนาการหรือข่มขู่ด้วยอาวุธใด

คนทั้งหมดตกลงเดินขึ้นภูพระบาทอีกครั้ง...

อุษาทำที่ก้มเก็บก้อนหินพอเหมาะมือสองก้อนใส่ลงในกระเป๋
ผ้าของตน ในใจนึกอธิษฐานเมื่อขึ้นไปถึงชายป่าด้านบนแล้ว ขอให้
ดวงดาวช่วยนำทางเธอไปถึงบ่อน้ำนางอุสาด้วยเถิด

หากไปถึงที่นั่นเธอมั่นใจว่าจะหนีรอด

อย่างน้อยที่สุดไฟุ่อุสาบารสและหลักฐานเกี่ยวกับตัวเธอจะต้อง
ปลอดภัย

...เพื่อใครสักคนจะช่วยตามหาความจริงในอนาคต...

ดีทะเบียนสองใจ

หลังจากคณะนักวิจัยแยกย้ายกันในช่วงสายวันใหม่ จำหลัก กร
และพินว มุ่งหน้ากลับกรุงเทพมหานคร

บารตยังคงอยู่กับอุษา

“ผมไม่อยากให้คุณหอมอยู่คนเดียวเลย”

ชายหนุ่มเอ่ยตรงไปตรงมา อุษาส่งยิ้มให้ความมั่นใจแก่เขา

“หอมอยู่ได้ค่ะ คุณตาก็รู้แล้วว่าระบบความปลอดภัยคอนโดฯ นี้ดี
มาก”

“ไม่ใช่อย่างนั้นครับ” บารตรวบเอวอุษามานั่งตัก “ผมเป็นห่วง
อย่างน้อยถ้าคุณกลับไปอยู่กับคุณแม่ก่อน ผมจะสบายใจกว่านี้”

“ไม่ละค่ะ หอมไม่กลับไปอยู่กับแม่หรอก แม่มีคุณถิ่นดูแลแล้ว
ส่วนหอมก็หาเลี้ยงตัวเองได้ค่ะ”

หญิงสาวพูดพลางลุกออกจากตักบาร์ต ยื่นโทรศัพท์มือถือเครื่องใหม่ที่ถ่ายโอนข้อมูลในอากาศตามบริการจ่ายเหมารายปี...มาลงในเครื่องใหม่เรียบร้อยแล้ว ให้บาร์ตมั่นใจ

“นี่ไงคะ ภาพชุดสุดท้ายที่ถ่ายบนภูพระบาทอยู่ครบหมด ภาพบ่อน้ำนางอุสาวันเกิดเหตุก็อยู่...หอมขึ้นภาพโปรโมตทางโซเชียลมีเดียไปแล้ว นี่ก็ไล่ตอบข้อความลูกค้าที่ส่งมาของคิวย่อนหลังเพิ่งครบ คิวเปิดไฟยาวไปถึงกลางปีหน้าละคะ”

บาร์ตรู้สึกชื่นชมและทิ้งในตัวยุชามาก เธอเข้มแข็งเกินกว่าเขาคาดคิด

“ไม่ละ ยังไงผมก็ห่วงคุณอยู่ดี คดีเพิ่งจบไม่นาน ผมไม่อยากปล่อยคุณอยู่คนเดียวนานไป ผมอยากรับผิดชอบเรื่องของเราด้วย เอาอย่างนี้...”

ชายหนุ่มคิดหาถ้อยคำเหมาะสมที่จะเสนอต่ออุษา หญิงสาวมองเขาตาแป๋ว...เธอเองก็อยากรู้ว่าเขาจะมีแนวทางกระทำตามที่พูดอย่างไร

“ผมจะเรียนคุณบุญลือกับคุณลิตาตามตรงว่าผมจะพาคุณไปอยู่ด้วยกันที่กรุงเทพฯ ผมมีเงินเก็บจากการทำงานพอหาซื้อบ้านเล็ก ๆ สักหลังได้ เราไปอยู่ด้วยกันนะครับ”

“ในฐานะอะไรคะ” หญิงสาวถามเพื่อเตือนสติ “คุณกำลังจะแต่งงานกับคุณลิตาอีกไม่กี่วันนี้แล้ว”

บารตมองตาคนรัก เอ่ยตอบหนักแน่น

“ภรรยาที่ถูกต้องตามกฎหมายใครครับ **เราจะจดทะเบียนสมรสกัน...นะครับ**”

อุษาไม่เคยคาดคิดว่าจะได้ยินคำขอตรงไปตรงมาเช่นนั้น เธอนิ่งฟังบารตอธิบายต่อ

“คุณหมอมไม่ต้องห่วงเรื่องงานแต่ง...คุณลิตาบอกว่าแค่ทำเล่นสนุก ๆ คุณลิตาเที่ยวบอกคนไปทั่วแล้วว่าเธอท้อง จะขอให้ผมรับเป็นพ่อเด็กเท่านั้น”

อุษาไม่อยากเชื่อหู...สังคมสมัยนี้มีคนคิดแบบคุณลิตาและใช้ชีวิตเช่นคุณลิตาด้วยหรือ? ก็ในเมื่อเธอเห็นกับตาว่าวันที่คุณลิตาเดินทางมาหาบารตที่บ้านเช่าปะโค คุณลิตาร้องไห้ร้องไห้ให้หนักหนา...ไฉนวันนี้บารตจึง

พูดว่าคุณลลิแค่จัดงานแต่งเพื่อเล่นสนุก!? โดยพื้นเพความเป็นลูกผู้หญิง
เหมือนกัน อุษาย่อมไม่ตัดสินลลิเพียงเพราะฟังความจากบุคคลที่สาม...
ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นใคร

เรื่องสำคัญแบบนี้...ในฐานะผู้หญิงยังต้องซังใจและหนักแน่น
เพียงพอ ไม่อ่อนไหวไปกับคำพูดของบุรุษ...ไม่ว่าเธอจะรักและเชื่อมั่นเขา
เพียงใดก็ตาม

ในฐานะแม่หม่ออุษาผู้ไม่เคยเปิดไฟดูดวงตัวเอง เธอเลือกใช้วิธี
อ่านใจคนพูด...โชคดีเหลือเกิน เธอตระหนักว่าทุกคำของบารตล้วนมา
จากใจจริง อย่างไรก็ตาม...นั่นย่อมไม่ใช่เครื่องพิสูจน์ว่า ความจริงใจ
สถานเดียวจะสามารถกระทำสิ่งใดได้โดยง่าย...เว้นแต่ เธอจะร่วมลิขิต
สถานการณ์สำคัญของชีวิตเอง

“เรื่องคุณลลิ หอมคงไม่ก้าวล่วง เพราะหอมไม่รู้จักเธอ ดีไป
กว่าคุณรต”

ในที่สุดหญิงสาวเอ่ยแถมซ้ำ บารตทอดสายตาวิงวอนจากกันบึ้ง
หัวใจ เขาไม่มีทางกระทำสิ่งที่ตั้งใจได้หากอุษาไม่ยินยอมพร้อมใจด้วย

“ส่วนเรื่อง...จดทะเบียนสมรส”

ดูหาค่อย ๆ พุดราวรายมนตร์ “ถึงหอมจะไม่กลับไปอยู่กับแม่
อ่อนแล้ว แต่ยังไงท่านก็เป็นแม่ หอมอยากให้คุณเรียนท่านทราบ และขอ
อนุญาตท่านก่อน...ส่วนหอม...ยินดีค่ะ”

เพียงได้ยินถ้อยคำนั้นบรรตแสนปีติ เขาระบายยิ้มกว้าง โผเข้า
กอดสุดที่รัก

“ขอบคุณคุณหอม ขอบคุณที่วางใจผม ผมดีใจมาก ดีใจที่สุดใน
ชีวิต”

ดูหากอดตอบร่างสูงใหญ่ พริ้มต่ายิ้มรับจิ้งหะเต้นของหัวใจอีก
ฝ่าย

แล้วคนสองคนก็ห่อหุ้มเตอร์ไรค์ออกจากคอนโดมิเนียมใน
อำเภอท่าบ่อ หนองคาย มุ่งหน้าร้านผ้าทอมือคุณอ่อนแห่งตลาดผ้านาข้าว
ซานเมืองอุดรธานี

...ต่างหวังว่าจะสามารถไปจดทะเบียนสมรส ณ ที่ว่าการอำเภอ
เมืองอุดรธานีได้ทัน ก่อนถึงเวลาปิดทำการประจำวัน...

“คุณรตเดินทางกลับดี ๆ นะคะ ซีมอเตอร์ไซค์ระวัง ทางมันไกล ถ้าขี่ไปถึงไหนตอนเย็นแล้วให้หาที่พักเลย อย่าฝืนขี่ค่า ๆ มีด ๆ นะคะ แล้ว...ช่วยส่งข่าวด้วย หอมจะได้ไม่ห่วง”

คนพูดว่าพลางลูบหลังไหล่เขาอย่างคนสนิทชิดเชื้อ ด้วยสัมผัสอ่อนโยนเช่นนี้ทำให้ชายผู้โหยหาความรักจากผู้ที่กำเนิดรู้สึกอบอุ่นใจอย่างยิ่ง

เขามั่นใจ...อุษาเกิดมาเพื่อเป็นคู่คิดคู่ชีวิตของเขา...เป็นมิ่งมิตรของกันและกัน

หญิงสาวไม่เคยถึงงานวิวาทที่กำลังจะเกิดขึ้นสัปดาห์หน้า ระหว่างเขากับบลีจิก บัดนี้เธอมีคำแนะนำชื่อว่านางและถือสำเนาทะเบียนสมรสในฐานะภรรยาของบารต เธอไม่ปรารถนาสิ่งใดเกินกว่านี้ เธอยินดีให้เขาเดินทางกลับกรุงเทพฯ คนเดียว เพื่อไปจัดแจงเรื่องที่ต้องกระทำให้เรียบร้อย อยู่ทางนี้เธอจะเตรียมจัดกระเป๋าเสื้อผ้ารอ เขามารับไปอยู่ร่วมบ้านที่กรุงเทพฯ หรือไม่เช่นนั้นก็จะชวนเขาย้ายภูมิลำเนามาเป็นชาวท่าบ่อด้วยกัน

แม่หมออุษาเปิดเปลือยตัวตนแท้ ให้บาร์ตได้เรียนรู้...ทีละเล็กละน้อย รวหนังสือเล่มหนาที่ต้องใช้เวลาจะเลียดอ่านแต่ละบทตอน เพื่อทำความเข้าใจถ่องแท้

อุษาละวางความคาดหวังส่วนตนเพื่อเป็นเครื่องป้องกันจิตใจจากการผิดหวังอันอาจเกิดในอนาคต เธอรู้ดีว่าบาร์ตมีภารกิจต้องกระทำมากมายทั้งการงานและเรื่องส่วนตัว โดยเฉพาะเรื่องส่วนตัวสำคัญ ประการใหม่ที่เขาเพิ่งรับรู้ข้อมูลยืนยันจากเจ้าหน้าที่ตำรวจระหว่างสอบคดีเมื่อช่วงสองเดือนผ่าน

บิดาของบาร์ตเป็นชาวชาติพันธุ์ลาวบนพื้นที่สูงไม่ไกลจากชายแดนจีนตอนใต้ แต่ยังไม่มีความชัดเจนว่าเป็นชาติพันธุ์ใด ส่วนมารดาไม่มีข้อมูล โดยหลักฐานนี้เขาอนุมานว่ามารดาน่าจะเป็นคนกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกับบิดา

“ผมน่าจะไปถึงขอนแก่นตอนบ่าย...ทำธุระแล้ว คงหาที่นอนที่นั่น”

บาร์ตบอกแผนเดินทางตามตรง

“ผมนี่ก็ได้ว่าตอนเดินทางมาจากกรุงเทพฯ พวกเราผ่านมูลนิธิ
สงเคราะห์เด็กเล็กแห่งหนึ่งที่ขอนแก่น รู้สึกคุ้นบอกรู้สึกแต่จำอะไรไม่ได้
ผมจะเริ่มสืบเรื่องพ่อที่นั่น”

จิตวิญญาณแม่หม่อชญาเปล่งประกายเจิดฉายผ่านประกายตา
เข้มคม เธอมองลึกเข้าไปในดวงตาอีกฝ่าย คล้ายจะควานหาอะไรไปถึงเนื้อ
วิญญาณภายใน...และแล้วเธอก็มองเห็นภาพซ้อนภายในดวงตาคู่นั้น
เป็นภาพเลื่อน ๆ ของหญิงชราคนหนึ่ง

“คุณรตคะ หอมเห็น...”

“พ่อผมเหรอครับ” บารตออกท่าทางตื่นเต้นดีใจ

ชญาส่ายหน้าเร็ว

“ไม่ใช่ค่ะ เป็นผู้หญิงมีอายุ...คุณต้องตามหาท่านให้ได้นะคะ
แล้วคุณจะมาหาคุณพ่อได้”

บารตล้วงกระเป๋าใส่ตลับขลุ่ยหยิบภาพสตรีสูงวัยคนหนึ่งออกมาให้
ชญาดู

“แม่ว่าดิฉันหัย หอมเห็นท่านหัยหัยครับ”

ชยามองบุคคลในภาพถ่ายขนาดจิ๋ว ส่ายหน้าช้า ๆ

“ไม่ใช่ค่ะ ไม่ใช่แม่वाद”

บารตแยมยิ้ม เก็บภาพผู้ซบเลี้ยงตนมาแต่เด็กคืนที่ เขาเคยเล่า
เรื่องของแม่वादให้อุษารับทราบแล้ว

“คุณรตต้องหาคุณป้าที่หอมพุดถึง เดินทางตอนนี้เลยคะ คุณจะ
หาท่านพบภายในเย็นวันนี้”

ชายหนุ่มขมวดคิ้วมุ่น...เขาจะไปตามหาสตรีสูงวัยที่ไม่เคยพบ
หน้าได้จากที่ไหน

ราวกับอ่านใจบารตออก อุษาจึงตอบข้อสงสัยนั้น

“เมื่อที่คุณรตว่าจะไปสืบข้อมูลที่ไหนล่ะคะ เริ่มต้นที่นั่นแหละ”

บารตได้ฟังนัยน์ตาเบิกกว้างมีความหวัง เขาเผยอยิ้มรวบยอด
ภรรยาตามกฎหมาย แต่อุษาขึ้นตัวไว้เกรงจะเสียเวลาสำคัญของสามี

“รีบไปเถอะค่ะ หอมจะรอฟังข่าวอยู่ทางนี้”

แม่ใหญ่ผู้ไขปมอดีต

ที่สำนักงานมูลนิธิสงเคราะห์เด็กเล็กชานเมืองขอนแก่น บารต
ติดต่อขอพบผู้บริหารแจ้งวัตถุประสงค์ พร้อมหนังสือรับรองจากสถานี
ตำรวจภูธรเวียงคุกหนองคาย เรื่องการติดตามข้อมูลเกี่ยวกับบุพการี
ผู้บริหารหญิงผู้มีจิตเมตตาสูงกรุณาให้เจ้าหน้าที่ไปค้นแฟ้มประวัติการ
รับเด็กสงเคราะห์และการส่งมอบเด็กแก่ผู้อุปการะ ย้อนหลังสามสิบปี

ระหว่างรอคอย...ผู้บริหารท่านนั้นแนะนำภารกิจของมูลนิธิ
เอกชนแห่งนี้ซึ่งได้รับเงินอุดหนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

บารตเอ่ยนามผู้อุปการะของเขา ทันทิที่ได้ยินชื่อสกุลเต็มของ
เจ้าสัวบุญลือ ท่านผู้บริหารยังเปิดยิ้มกว้าง เล่าว่าเจ้าสัวบุญลือเป็นหนึ่งใน
ผู้บริหารจาคเงินให้ทางมูลนิธิมาต่อเนื่องหลายสิบปีโดยไม่ประสงค์ออก
นามหรือต้องการรับโล่ประกาศเกียรติคุณใด ๆ กระนั้นบันทึกหลักฐาน
การบริจาคยังคงมีอยู่ครบทุกรายการเพื่อความโปร่งใสแก่ทุกฝ่าย

บารตยังได้ชมแฟ้มภาพผู้บริจาคเฉพาะราย กรณีเจ้าสัวบุญลือ
แสดงภาพการเดินทางมามอบเงินบริจาคและมอบอุปกรณ์การเลี้ยงดู
เด็กเล็กในช่วงปีต่าง ๆ ซึ่งเขาไม่เคยรับรู้มาก่อน

ขณะไล่เปิดดูภาพเก่า บารตสะดุดตาภาพชุดหนึ่ง เจ้าสัวบุญลือ
วัยหนุ่มกำลังอุ้มเด็กชายคนหนึ่ง ภาพต่อมาเจ้าสัวบุญลือส่งเด็กชายให้
หญิงกลางคนผู้หนึ่ง

...แม่วาด...

บารตรำพึงในใจ ภาพสุดท้ายเจ้าสัวบุญลือและแม่วาดยืนจูมมือ
เด็กชายถ่ายรูปร่วมกันกับผู้บริหารมูลนิธิฯ ในสมัยนั้น

เด็กชายในภาพคือเขาใช่ไหม...?

บารตมั่นใจ ไม่ผิดแน่...วันและเวลาถ่ายภาพเป็นช่วงสามสิบปี
ที่แล้ว!

ที่สำคัญปรากฏลายมือเขียนด้วยปากกาสีน้ำเงินเป็นระเบียบ
เรียบร้อยด้านหลังภาพ ข้อความนั้นระบุว่า...**ส่งหัวใจถวายพรให้**
เด็กชายบารตลูกของเราได้อยู่กับครอบครัวใหม่ที่ดีงาม เติบโต
เป็นประชากรคุณภาพของประเทศ...

บารตรู้สึกเต็มตื่นทันหวัอก น้ำตาพาลท่วมหัวใจ...พยายามกลืน
ก้อนสะอื้นมิให้สำแดงออกต่อหน้าผู้อื่น

พลันนั้นเจ้าหน้าที่หญิงกลับเข้าห้องผู้บริหารพร้อมแฟ้มข้อมูล
เก่า เปิดแฟ้มตรงหน้าที่มีกระดาษค้นไว้แล้วนำมาเทียบเคียงกับแฟ้ม
ภาพ พบข้อมูลตรงกันว่าสุขภาพสตรีวัยกลางคนผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร
มูลนิธิฯ ในภาพมีชื่อว่าคุณระเบียบ ปัจจุบันเกษียณอายุแล้ว

“บ๊าระเบียบออกไปอยู่บ้านนานแล้วค่ะ”

ผู้บริหารมูลนิธิฯ คนปัจจุบันเอ่ยด้วยน้ำเสียงยินดี “เรามีที่อยู่
ท่าน ถ้าคุณบารตต้องการ”

“ต้องการครับ ขอขอบคุณมากครับ”

บารตตอบรับอย่างตื่นเต้น นอกจากจะได้พบผู้มีพระคุณคน
สำคัญอีกท่าน เขาจะได้เบาะแสเพื่อตามหาบิดาผู้ให้กำเนิด และเขาอาจ
ได้รับรู้ความเป็นมาแท้จริงของนามบารตอย่างที่ใครต่อใครเคยถาม

โชคดีเหลือเกิน...ท่านผู้บริหารหญิงกรุณาต่อสายโทรศัพท์ให้
และบุคคลปลายสายยินดีให้อดีตเด็กชายในความดูแลเข้าพบเยี่ยมเยียน
ท่านที่บ้านพัก

เย็นวันเดียวกัน บารตมอบพวงมาลัยกราบบนตักคุณระเบียบ
สุขภาพสตรีวัยเจ็ดสิบเศษยังคงเค้าความสง่างาม และความเอื้ออาทร
ท่านจับไหล่ของเขาให้ลุกขึ้นนั่งบนโซฟาไม้ไผ่กัน พลางส่งสายตาอบอุ่น
พินิจบุรุษสูงใหญ่แสนสง่าตรงหน้า

“แม่ใหญ่ดีใจเหลือเกินได้เจอबारตอีก เจริญ ๆ เกอะนะลูกนะ”

คุณระเบียบพูดพลางลูบหลังไหล่เขาอย่างแสนปิติ

“ผมก็ดีใจมากครับ ผมไม่เคยรู้เลยว่าแม่ใหญ่กรุณารับเลี้ยงเด็ก
กำพร้าอย่างผมมาก่อน ผม...จำอะไรไม่ได้เลย”

बारตพูดเสียงสะท้อนน้ำตาซึมเกินหักห้าม

คุณระเบียบยิ้มอ่อนโยน พยักหน้าน้อย ๆ

“ไม่เป็นไร ไม่เป็นไรลูก ธรรมดา...ตอนนั้นลูกยังเล็กนัก ไม่มีเด็ก
คนไหนจำได้หรอก”

“แม่ใหญ่สบายดีมั๊ยครับ ทางนี้มีใครดูแลแม่ใหญ่หรือเปล่า”

बारตถามห่วงใย ด้วยเห็นว่าคุณระเบียบพักอาศัยในบ้านหลังนี้
กับคนรับใช้หญิงอีกเพียงหนึ่งคน

“แม่ใหญ่สบายดีตามประสาฉันแหละลูก ดีว่าไม่มีโรคประจำตัว ความดันก็ปกติ แต่มีปวดหลังปวดเข่าบ้างตามเรื่อง ลูกชายแม่ใหญ่เขาทำงานอยู่เมืองนอก นาน ๆ จะกลับมาที่ เขาส่งเงินมาให้ใช้ไม่ขาด แต่ก็อย่างว่านะ มันก็เหงาบ้าง สามีจากไปเป็นสิบปีแล้ว...”

ผู้พูดหันไปมองกรอบภาพบนตู้โชว์ไม้ เป็นภาพงานมงคลสมรสของท่านในอดีต ท่านส่งยิ้มบาง ๆ ให้สุภาพบุรุษผู้เป็นเจ้าของภาพ

बारตมองตามสายใยระหว่างคนอยู่และคนจาก อดไม่ได้ที่จะนึกไปไกลถึงอนาคต

...หากเขาต้องละโลกนี้ไป ขออุษาเป็นคนเฝ้ามองภาพคู่งาน
วิวาห์ของเขาและเธอได้ไหม?...

คนต่างวัยผลัดกันถามไถ่สารทุกข์สุกดิบของกันและกันพักใหญ่ ก่อนบาร์ตจะเอ่ยถามเรื่องชื่อของเธอ แม่ใหญ่หัวเราะน้อย ๆ ย้อนทวนความทรงจำ แล้วหันเรียกเด็กรับใช้ให้ไปหยิบกล่องไม้บนหิ้งนอนท่าน

“แม่ใหญ่ชอบอ่านวรรณคดีเก่า ๆ นะ นึกถึงแดนภารตะตามท้องเรื่อง**อนิรุทธคำฉันท์** เจ้าชายอนิรุทธหลานพระกฤษณะมีเมียแล้ว แต่มีเทพช่วยอุ้มสมกับนางอุษาคทาทำวพานาสูร คู่นี้เขารักกันมาก ต่อมามีการรบกัน ในที่สุดทัพฝ่ายอนิรุทธชนะ ได้พานางอุษาไปเมืองตัว”

บารตนี่กลัวบโนใจเมื่อได้ยินชื่ออุษา...นางในวรรณคดี

“แม่ใหญ่ตั้งชื่อให้ลูกว่าบารต มาจากคำภารตะนี่แหละ...”

คุณระเบียบบยิม่อนโยน บารตนี่กภูมิใจที่ต้นสนนิษฐานความ
เป็นมาของชื่อตนถูกต้อง

“แต่...”

อดีตผู้บริหารมูลนิธิสงเคราะห์เด็กเล็กหรือตาลงเล็กน้อย ย้อน
ทวนความทรงจำ “มีของสำคัญอีกชิ้นที่ทำให้แม่ใหญ่เลือกใช้คำว่าบารต”

คุณระเบียบเปิดกล่องไม้เก่าเก็บ หยิบสร้อยเชือกสภาพเกือบ
ขาดร้อยเข้ากับแผ่นหนังขนาดเล็ก...พลิกดูพลางเล่า

“ระเบียบทางมูลนิธิฯ กำหนดไว้...เมื่อครบยี่สิบปีไม่มีผู้แสดง
ความประสงค์รับของติดตัวเด็ก เราต้องจำหน่ายออก ปีนั้นแม่ใหญ่
เกษียณพอดีเลยอาสาเก็บไว้ให้ เพื่อสักวัน...ลูกจะมารับคืน นี่คือ
หลักฐานชิ้นเดียวที่ติดมากับลูก วันที่มูลนิธิฯ รับผิดชอบ จากเจ้าหน้าที่
ตำรวจหนองคาย”

คนเล่ายื่นสร้อยเชือกเส้นนั้นให้ บารตพนมมือให้วันอบน้อมก่อน
รับสร้อยเชือกเก๋าค่านั้นมาพลิกดู...สังเกตเห็นรอยตอกจารบนแผ่นหนัง
ลักษณะแบบภาษาลาว พออ่านได้ว่า

ลูกชายข้า-รดนิน

บารตพูดทวนความนั้นซ้ำสองสามหน คุณพระเปียบพยักย่น

“พ่อที่แท้ของลูกชื่อรดนิน อยู่ฝั่งลาว”

บารตใคร่ครวญเพียงอึดใจ หลักฐานสำคัญยืนยันว่าเขาบิดา
เป็นคนฝั่งลาว ผนวกกับคำบอกเล่าของเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าบิดาเขาเป็น
กลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศลาว ข้อมูลเหมือนจะแคลง แม้จะเป็นความ
แคลงแบบหลุมลึกในหุบเหวใหญ่...เขาก็พร้อมจะไต่ปากเหวลงไปค้นหา

“แม่ใหญ่เลยตั้งชื่อผม...มีคำว่ารด เปลี่ยนคำสะกดเสียงซ้ำ
เป็นรด...ต.เต่า อย่างคำภารตะ...อย่างนั้นใช้มั๊ยครับ”

ผู้อาวุโสพยักย้มแก่บุตรชายแห่งผืนธรณีเดียวกัน

วิวก้ามะล

“ทุกท่านคะ ลลิลขอขอบคุณที่กรุณาให้เกียรติมาเป็นสักขีพยาน งานแต่งงาน ๗ ของลลิลกับพีรต ลลิลตั้งใจจัดงานเล็ก ๆ เป็นกันเองเลยเลือก จัดที่บ้าน มีแต่คนรู้จักรักกันชอบกันในงาน คุณพ่อฝากขอโทษด้วยนะคะ พอดีคุณพ่อพาคณะนักการเมืองไปชมโรงงานที่ต่างประเทศ ท่านกำลัง เดินทางกลับน่าจะมาถึงบ้านห้าทุ่มคะ ดังนั้นลลิลขอให้ทุกท่านกินดื่มตามสบายเต็มที่เลยนะคะ ถือว่ามาปาร์ตี้...ใครกลับบ้านไม่ไหวลลิลเตรียม ห้องนอนรองรับไว้แล้วคะ และไม่ต้องห่วงเรื่องความปลอดภัย คุณพ่อ ท่านฝากผู้หลักผู้ใหญ่จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจมาดูแลพวกเราทั้งงานคะ”

เสียงปรบมือกราวใหญ่ดังขึ้นจากเหล่าผู้ได้รับเชิญมาร่วมงาน ฉลองสมรสเทียมของไฮโซลลิล...บุตรสาวคนเดียวของเจ้าสัวบุญลือ นักธุรกิจหมื่นล้าน จำนวนคนตามเทียบเชิญไม่เกินสามร้อยคน ล้วนเป็นคน ที่เจ้าสาวคัดเลือกเอง

ฝ่ายเจ้าบ่าวบารตเย็นนิ่งซึ่งอยู่ข้างเวทีไม่มีแขกหรือฝ่ายตนทั้ง
ไม่ได้ขึ้นมากล่าวขอบคุณผู้ร่วมงานแต่อย่างใด

ในวงสังคมผู้มีฐานะรับทราบเพียงว่างานสมรสนี้จัดขึ้นกะทันหัน
หลังจากลึบประกาศการตั้งครรรในงานสมาคมแห่งหนึ่ง เจ้าตัวยัง
เปิดเผยตรงไปตรงมาว่าไม่ทราบใครเป็นพ่อเด็กในท้อง เพราะเธอ
จ่ายเงินสูงลิ่วใช้บริการทางเพศจากเหล่าบุรุษคัดสรรแล้วในแวดวงอาชีพ
เฉพาะ เธอจึงขอให้พี่ชายต่างสายเลือดช่วยรับเป็นเจ้าบ่าวชั่วคราว ทั้ง
รับเป็นพ่อเด็กในท้องซึ่งอีกไม่เกินห้าเดือนจะครบกำหนดคลอด!

“ลลิดคิดว่าผู้หญิงควรมีอิสระในการตั้งครรรถ้าเรามีความพร้อม
และมีความรับผิดชอบที่จะเลี้ยงดูชีวิตใหม่ที่จะเกิดมา ที่จริงลลิดไม่เห็น
ความจำเป็นต้องมีพ่อเด็กนะคะ แต่เขาเถอะ ลลิดทำตามความคาดหวัง
ของสังคมแล้ว จัดงานแต่งงาน...หาพ่อให้ลูกได้ จากนั้นลลิดขอเป็นตัวของ
ตัวเองเหมือนเดิมอย่างที่พวกเรารู้จักนะคะ”

เสียงเสบวกลเสียงเป่าปากเกรียวกราวดังอีกคำรบ ผู้มาร่วมงาน
คอเดียวกันต่างถูกอกถูกใจคำพูดของเจ้าสาวอย่างมาก

มีเสียงใครบางคนเรียกร้องขอให้เจ้าบ่าวขึ้นเวทีด้วย แต่เจ้าสาว
พูดปราบ

“พอเอะคะ อย่ารบกวนเจ้าบ่าวมากนัก แค่นี้พี่ตช่วยรับเป็นพ่อ
เด็กให้ลลิ ลลิกี่โล่งใจแล้ว...เชิญพวกเราสนุกกันต่อตามสบายนะคะ”

เหล่านักสังสรรค์ในแวดวงสังคมจำเพาะหัวเราะครื้นเครง ต่าง
หันไปสนใจวงดนตรี อาหาร และเครื่องดื่มกันต่อ

ลลิก้าวลงจากเวที เตรียมไปร่วมวงสนุกกับผองมิตร ครั้นเห็น
บารตยังยืนอยู่ข้างเวทีเหมือนเมื่อแรก คุณหนูของคฤหาสน์จึงปรีเข้าไป
กอดรอบคอเขาเช่นปกติวิสัย

“ขอบคุณพี่ตมากนะคะ พี่ตไปพักผ่อนได้เลยคะ ลลิไม่กวน
แล้ว”

คุณหนูผู้เชื่อมั่นในตนเองคลายกอด...กลืนแอลกอฮอล์บ้าง ๆ
เจื่อน้ำหอมกรุ่น

บารตได้กลิ่นนั้นจึงเอ่ยเตือนด้วยความปรารถนาดี

“คุณลลียาตี๋มเหล้าอีกเลยนะครับ เห็นแก่เด็กในท้องเอะ
ยังงี้เด็กคนนี้จะต้องเป็นลูกของพี่ด้วยเหมือนกัน”

“ลลิตี๋มไวน์คะ แก้วเดียวเอง พอชุ่มชื่นใจ” คนพูดหัวเราะอีก “ฝาก
พี่รตตามเมียตัวจริงของพี่ให้หน่อยสิคะ ถ้าย้ายมาอยู่บ้านนี้แล้วจะช่วย
เป็นแม่พูนหัวให้ลูกของลลิได้มั๊ย...ลลิไม่เลี้ยงเด็กเองอยู่แล้ว”

บารตถอนใจสั้น ๆ ไม่พูดอะไรอีก หันหลังก้าวยาว ๆ กลับไป
ทางด้านหลังคฤหาสน์...หมดหน้าที่ของเขาเฉพาะค่านี้นี้ เขาชนะเสียแล้ว
กับพฤติกรรมแปลกประหลาดเหนือกฎเกณฑ์ใดของคุณลลิ รวมทั้งมวล
มิตรร่วมสังคมชั้นสูงของเธอด้วย

เขารู้ตัวเองดีเขาไม่พึงใจอยู่ร่วมสังคมแนวนั้น

คนละสังคม คนละความคิด คนละอุดมการณ์...คนละโลก!

บารตเคยเอ่ยปากขออนุญาตออกไปหาที่อยู่เองนอกคฤหาสน์
หลังนี้ แต่ผู้อุปการะไม่อนุญาต เมื่อเขากลับมาขออนุญาตอีกครั้งว่าจะ
พาภรรยาถูกต้องตามกฎหมายมาอยู่กรุงเทพฯ เขาต้องการหาซื้อบ้าน
จัดสรรเล็ก ๆ ย่านชานกรุงอยู่กันสองคนสามีภรรยา เจ้าสัวบุญลือยังคง
ไม่อนุญาต แต่เสนอว่าจะแบ่งพื้นที่บริเวณข้างบ้านจัดหาผู้รับเหมามา
สร้างเรือนหอให้อยู่เอง ระหว่างการก่อสร้างอนุญาตให้บารตนำอุษามา
พำนักรที่ห้องพักส่วนตัวของบารต

“ฉันสั่งให้คนสร้างบ้านเพิ่มง่ายกว่า ถือเสียว่าเป็นของขวัญร่วม
ยินดีชีวิตคู่ของแก แต่แกกับเมียต้องอยู่บ้านนี้ ฉันไม่ให้ย้ายไปไหน”

“ทำไมครับ ทำไมไม่อนุญาตให้ผมไปจากที่นี่ซะที”

บารตได้ยินเสียงตัวเองโพล่งถาม

**“ไม่ให้ไปก็คือไม่ให้ไป ฉันดูแลแกมาดีขนาดนี้ แกยังจะ
ถามหาเหตุผลอื่นอีก разве”**

เจ้าสัวบุญลือพูดเสียงลั่นบ้าน

ชายหนุ่มกล้ากลืนความรู้สึกเช่นเคย เขาจำต้องยอมรับข้อเสนอนั้นโดยคุชณี...

นับว่ายังโชคดีที่เขาไม่มีมิตรคู่ชีวิตที่เข้าใจกัน เมื่อบารตแจ้งแก่
อุษาตามจริง หญิงสาวไม่สร้างเงื่อนไขอื่นใด เธอยินดีมาอยู่กรุงเทพฯ
กับเขา ไม่ว่าจะเป็นที่แห่งไหน

โลกมนุษย์ตั้งจ่อมายาขนาดยักษ์ ผู้คนสรวปัดที่มาจำต้องอยู่
ร่วมกัน ต่างแสดงบทบาทของตนไปตามครรลอง ในโลกที่ซ้อนทับกันนี้
จึงมักมีช่องว่างให้ใครต่อใครเลือกสร้างจินตภาพหลากหลาย ไม่ว่าเป็น

โลกจริง โลกเสมือนจริง หรือแม้แต่โลกดวง ต่างก่อเกิดขึ้นเพื่อตอบสนอง
บางสิ่งบางอย่างในจิตใจมนุษย์

บ้างสร้างโลกจำเพาะของตนแต่ผู้เดียวเพื่อให้สามารถดำรงชีวิต
ต่อไปได้ บ้างมีไว้เพื่อสร้างสมความมั่นใจ บ้างก่อรูปโลกใหม่เพื่อถนอม
ลมหายใจตนเองอย่างผู้ถือเกียรติภูมิความเป็นมนุษย์เสมอกัน

เมื่อมีอาจเป็นดังปรารถนาในโลกจริง จึงล้วนเนรมิตโลกเทียม
เข้าทำหน้าที่แทน

หากจะเรียกสิ่งเหลือประมาณเหล่านี้ว่าความหลากหลายของ
สรรพชีวิตบนผืนพิภพ...คงมีผิดความเป็นจริงเท่าใดนัก

ผู้แข็งแกร่งกว่าคือผู้อยู่รอด

แต่ผู้อยู่รอดที่มีลมหายใจราวไรชีวิต จักอยู่รอดไปเพื่อสิ่งใดกัน?

แม่หมอในเมืองกรุง

“ผมกำลังขึ้นรถไฟ ลาว-จีน จากเวียงจันทน์ไปหลวงพระบาง นะ
ครับ ไม่ต้องห่วง”

อุษาเปิดอ่านข้อความจากบาร์ตแล้วอมยิ้ม นึกยินดีที่เขา
เดินทางถึงสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวอย่างปลอดภัย
เป้าหมายหลักเพื่อสำรวจพื้นที่ทางธรณีสัณฐานเบื้องต้นแถบลาวตอน
เหนือ พ่วงภารกิจส่วนตัว...ตามหาบิดาผู้ให้กำเนิด

ส่วนเธอนั้นบาร์ตฝากฝังไว้ในความดูแลของแม่वाद เขาแนะนำ
เธอชัดเจนในฐานะภรรยาถูกต้องตามกฎหมาย...เป็นลูกสะใภ้ของแม่
वाद

อุษาแสดงความเคารพนบนอบต่อแม่ทูนหัวของสามี แม่वादเอง
ก็รู้สึกต้องชะตาเธอ รับปากบาร์ตว่าจะให้ความเมตตาต่ออุษาเท่าที่หญิง
ชราจะทำได้

ครั้นบารตพาอุษาไปกราบสวัสดิ์เจ้าของบ้าน เจ้าสัวบุญลือกลับ
ติดภารกิจนอกบ้านไม่เว้นวัน ส่วนคุณลลิตให้คำยืนยันต่อหน้าบารตว่าเธอ
ยินดีต้อนรับอุษาร่วมอาณาบริเวณบ้าน เธอบอกอุษาว่าเมื่อไรคลอดลูก
เรียบร้อย เธอจะขออุษาเปิดไฟทาโรต์ตั้งชื่อเพื่อเป็นมงคลแก่ลูก อุษา
ตอบรับอย่างเต็มอกเต็มใจ

บัดนี้ภายในห้องนอนชั้นสองของบารตได้กลายเป็นที่พำนักของ
อุษา ขณะที่อีกฟากฝั่งของคุหาสน์...กลุ่มช่างก่อสร้างชุดใหญ่กำลังเร่ง
สร้างบ้านใหม่สำหรับบารตตามคำบัญชาของเจ้าสัวบุญลือ

อุษาลูบแหวนทองเกลี้ยงบนนิ้วนางซ้ายไปมา ในใจนึกถึง
เจ้าของแหวนอีกง...

บารตเคยเล่าให้อุษาฟังว่า ดร.วราฤทธิ ผู้ทรงคุณวุฒิทาง
ธรณีวิทยาของไทยกรุณาลงนามในเอกสารรับรองการสนับสนุนเงินทุน
ตั้งต้นสำหรับงานลงพื้นที่สำรวจลาวตอนเหนือเพื่อเตรียมจัดทำ
โครงการวิจัยธรณีสัณฐานพื้นที่ลาวต่อไปในอนาคต อันเป็นโครงการทาง
วิชาการต่อยอดงานเฉลิมฉลองความสัมพันธ์ไทย-ลาว ประจำปี

“ถ้าผมหาพ่อเจอ ผมจะรีบจองตั๋วเครื่องบินให้คุณหอม ผมอยาก
ให้คุณหอมบินตามไป ผมจะรอรับทางโน้นนะครับ”

บารตส่งข้อความเสียงตามมาอีก คนรับสารยืมกับตนเอง

แน่นอน...เธออยาก่วมรับรู้ทุกข์สุขของเขาทุกชั่วขณะที่สามารถ
ทำได้...คู่ชีวิตผู้มีเวลาอยู่ด้วยกันน้อยเหลือเกิน

เขาบอกเธอว่าจะเริ่มต้นสืบหาหมู่บ้านของพ่อบังเกิดเกล้าที่ลาว
ตอนเหนือ โดยเริ่มต้นที่นครหลวงพระบาง แขวงหลวงพระบาง...อดีต
ราชธานีอันยิ่งใหญ่ของราชอาณาจักรล้านช้าง

อุษาส่งกำลังใจทางไกลแก่บารตให้เขาสบายใจว่าเธอสามารถใช้ชีวิตทางนี้ได้...เธอตกลงรับปากคุณลลิตให้ออกงานสังคมเป็นเพื่อนในฐานะผู้ดูแลหญิงตั้งครรภ์

ในวันหนึ่งที่บารตไม่อยู่ อุษามีโอกาสพบเจ้าของคฤหาสน์...
เจ้าสัวบุญลือมีบุคลิกน่าเกรงขามเกินกว่าอุษาคาดการณ์ไว้...เหมือน
เป็นผู้ใจบุญเปี่ยมเมตตาแต่ก็แฝงความน่าพรันอย่างประหลาด

แม่หมออุษาทอบตนเองว่าเจ้าสัวบุญลือไม่ใช่คนที่น่าอยู่ใกล้
นานเกินไป รังสีความซับซ้อนแผ่ซ่านดังมีปรางกรเจ็ดชั้นห่อหุ้มล้อมร่าง
เขา

“อยู่ที่นี้ให้สบายนะหนู ผมฝากดูแลลิด้วย ท้องโตขึ้นทุกวันยัง
จะห่วงออกงาน นายรตน์ก็แปลกไม่เคยอยู่ติดบ้านเลยจริง ๆ หางานทำ
ไกล ๆ อยู่เรื่อย”

ประโยคเหล่านั้นคล้ายดังถ้อยคำของผู้ปกครองแสนอาทร ทว่า
อุษาผู้มีสัมผัสพิเศษได้แต่บอกตนเอง...เธอเข้าใจและเห็นใจবারต...ไม่
สงสัยแต่อย่างใดว่าทำไมบาร์ตจึงเลือกทำงานตามต่างจังหวัดให้นาน
เพื่อหลีกเลี่ยงอยู่บ้าน

มีบางสิ่งสุดพิสดารจุดรั้งเขาไว้ในนามอิสราฟ! ดั่งนกนอกกรง
ทองได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีจากเจ้าของ...สามารถผกผันได้ตามใจชอบ
แต่หากสังเกตให้ดีจะพบว่ามิใช่เส้นบางเฉียบพันรัดการรอบคอบ

เมื่อไรที่เจ้าของดึงโซ่ นกเสรีตัวนั้นจำต้องคืนรัง

นี่เป็นเหตุผลหนึ่งที่อุษาดัดสินใจมาอยู่กับบาร์ตที่บ้านหลังนี้ เธอ
ต้องการซึมซับบรรยากาศแวดล้อมเขาเพื่อทำความเข้าใจคนรักให้มาก
ที่สุด

ดูเถิด...เธอยินดีเข้าสู่วังวนแห่งความสัมพันธ์ประหลาดของ
ครอบครัวนี้ก็เพราะความรัก เมื่อรักแล้วย่อมไม่เกรงอุปสรรค

อุษาพร้อมเผชิญปัญหาทุกรูปแบบไม่ว่าผลลัพธ์สุดท้ายจะเป็น
ประการใด!

นอกจากจะทำหน้าที่เป็นเพื่อนคอยดูแลคุณลลิตามมีงานสังคม
นอกบ้าน เวลาส่วนที่เหลือ อุสาสวมบทแม่หมอให้บริการดูไฟฟ้าไรต์
ทำนายชีวิตผู้คนมากมายหลายตวันละไม่ต่ำกว่าสิบราย ตั้งแต่แปดโมง
เช้าถึงสี่ทุ่ม แต่ละรายใช้เวลาดูไฟประกอบการณ์สนทนาผ่านหน้าจอระบบ
ออนไลน์ราวหนึ่งชั่วโมง เว้นช่วงพักรับประทานอาหารซึ่งมีผู้เตรียม
ให้ทุกมื้อ

แม่หมออุสาสามารถสะสมทรัพย์จากค่าบริการดูไฟฟ้าไรต์ชุด
อุสาบารสได้มาก เธอโอนเงินส่วนหนึ่งให้คุณอ่อนสม่าเสมอ...สัปดาห์ละ
ครั้ง แทนการแสดงออกว่าเธอสบายดี อุสารับรู้ความเป็นอยู่ของมารดา
ผ่านข้อความออนไลน์ที่มารดาส่งมาพร้อมภาพดอกไม้ประจำวัน เธอ
อ่านแต่ไม่ตอบ เว้นแต่วันใดมารดาส่งภาพไปถวายภัตตาหารเพลแต่
หลงตาอื่น อุสาจึงจะส่งภาพการต้อนรับกลับ

อุสารำลึกถึงหลงตาอื่น คำอบรมสั่งสอนของหลงตาเมื่อครั้ง
เธอยังเยาว์ล้วนเป็นคำสอนที่อุษานำมาคิดใคร่ครวญและใช้ในวิถีชีวิต
เสมอ

...ทุกสรรพสิ่งบนโลกล้วนอนิจจัง ไม่มีสิ่งใดเที่ยงแท้...

ในสถานะคู่ชีวิตของบารต ยามต้องห่างไกลกันเป็นเวลานานนับเดือนอุษาย่อมเป็นห่วงเขา มิใช่อนาทรว่าความรักจะฟ่ายแพ้แก่ระยะทาง เพราะหากเป็นเรื่องเช่นนั้นอุษามั่นใจ...เธอสามารถรับมือความเปลี่ยนแปลงทั้งหลายได้ แต่เป็นเพราะเธอห่วงกังวลเรื่องความปลอดภัยของเขาต่างหาก

บารตอาจถูกกลุ่มอิทธิพลมืดติดตาม ดังเช่นที่นายตำรวจหนองคายเคยแจ้งเตือน!

อย่างไรก็ตาม เจ้าสัวบุญลือให้คำยืนยันว่าบารตจะไม่เป็นอันตรายตราบที่ยังอยู่ในความปกครองของท่าน

“หนูหอมสบายใจได้ ไม่ต้องห่วงนายรต ผมมีพรรคพวกคอยดูแลอยู่ห่าง ๆ ทางโน้น...” เจ้าสัวบุญลือว่าเช่นนั้น “หนูหอมเองก็เถอะ ถ้าอยู่ในความปกครองของผม รับรองว่าจะไม่มีใครทำอันตรายได้ ผมรับปากนายรตไว้อย่างนั้นเหมือนกัน”

พร้อม ๆ กับความสบายใจ ุษากลับเริ่มตจใจอะไรบางอย่าง

ถิ่นฐานชาวกัมพู

บารตใช้เวลาแรมเดือนในแขวงหลวงพระบาง เขาเช่ารถยนต์ขับเคลื่อนสี่ล้อพร้อมคนขับเจ้าถิ่น ให้พาตระเวนสำรวจป่าเขาชนเมืองพร้อมกับสืบหาบิดา

ครั้งหนึ่งคนขับเสนอพาเขาไปหมู่บ้านชนนครหลวงพระบาง ด้วยเป็นที่ตั้งถิ่นฐานใหญ่ของกลุ่มชาติพันธุ์กัมพูหรือขมุตามเสียงเรียกแบบเก่า บารตตอบรับทันที เขาไม่รู้เลยว่าบิดาเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ใด เขารู้เพียงชื่อ...**รดนิน**...หากลองถามหาคนชื่อนี้ตามหมู่บ้านซึ่งเขาน่าจะพอได้เค้ามูลอะไรบ้าง

สายวันนั้น บารตมาถึง**บ้านหลักแปด** หมู่บ้านที่ตั้งบนทางผ่านไปแหล่งท่องเที่ยววน้ำตกกวางสี

คนขับชาวลาวหลวงพระบางเที่ยวถามหานายบ้านหรือผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้านต่างชี้ไปยังบ้านก่ออิฐถือปูนหลังใหญ่ บารตเห็นคน

กลุ่มหนึ่งนั่งล้อมวงอยู่หน้าบ้าน คนขับช่วยส่งภาษาถิ่นจึงรู้ว่าเขาได้พบ
นายบ้านแล้ว...นายบ้านเป็นหนุ่มใหญ่วัยไม่ถึงห้าสิบปี

นายบ้านใจดีเชื้อเชิญนักวิจัยจากประเทศไทยเข้าบ้าน บารต
ถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้คนและป่าเขาแถบนี้ นายบ้านเต็มใจเล่าเป็น
ภาษากลางของลาวที่พอเข้าใจกัน

“พวกเราคือชาวกัมพู บ้านหลักแปดนี้เป็นหมู่บ้านใหญ่สุดของ
นครหลวงพระบาง เวลามีนานพิธีอะไรก็จะมารวมตัวกันที่นี่”

นายบ้านภูมิใจเสนอเรื่องของชาวกัมพู “วันนี้ตรงกับสิบห้าค่ำ
เดือนดับ พวกเราเพิ่งทำกิจกรรมสาธารณสุข ทำความสะอาดหมู่บ้านกัน
แต่เช้า พรุ่งนี้จะขึ้นเดือนใหม่แล้ว”

“ชื่อชาวกัมพูใช้แทนคำว่าขมุมานานแค่ไหนแล้วครับ”

บารตเอ่ยถามตรงไปตรงมา เพราะแม้แต่ป้ายนิทรรศการของหอ
พิพิธภัณฑ์ที่เขาตระเวนชม ยังสะกดทั้งสองเสียง...ขมุบ้าง กัมพูบ้าง

“โห้ยยย...สภาประชาชนแห่งชาติรับรองชื่อกัมพูมานานมากแล้ว
เกินสิบปีโน่นละ พวกเราไม่ชอบให้คนนอกเรียกขมุ เราเรียกตัวเองว่า
กัมพู”

“ขอโทษครับ ผมไม่ทราบมาก่อน ถ้าเรียกผิดยังไงต้องขออภัย”

“โอ้ยยย...ไม่เป็นไร ไม่เป็นไร”

นายบ้านวัยกลางคนโบกมือไปมาพร้อมรอยยิ้ม

“ชาวกำมูมีถิ่นฐานหลายแห่งตามเชิงเขา ถ้าพวกมันจะตั้งบ้านบนเขาสูง พวกเรานับถือศาสนาผี เดิมนี่รัฐให้ย้ายมาอยู่ที่ราบติดถนนกันหมด บางเมืองก็มีวัดพุทธ แต่เรายังคงนับถือผีอยู่มาก เป็นวิถีชีวิตของเรามาแต่รุ่นโน้น แต่ละหมู่บ้านจะมีหมอปิธีคอยรักษาคนไข้ ถ้าใครไม่สบายไปโรงหมอไม่หายก็ต้องมาดูดวงเสี่ยงทาย หมอปิธีจะดูให้ คนป่วยคือคนดวงตกนะ หมอปิธีจะรักษาจนหาย”

ได้ยินคำว่า **หมอปิธี** ผู้เป็นสื่อกลางพิธีกรรมระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ บารตจึงนึกถึงความฝันปริศนา...เขาเห็นพ่อหมอกำลังประกอบพิธีกรรมบางอย่าง และเขาเห็นห้องสำริดหรือกลองกบอยู่ในโรงเก็บข้าว...ยุ่งฉงใหญ่ของบ้านพ่อหมอ

“หมู่บ้านนี้มีคนชื่อรตนิณัยครับ”

ในที่สุดบารตเอ่ยปากถามตามตั้งใจ “อาณูน่าจะประมาณได้ ๆ นายบ้าน ไม่น่าเกินหกสิบปีครับ”

นายบ้านทำหน้าที่ครุ่นคิด นับนิ้วมีอันไปมากกว่าจะครบจำนวน สมาชิกของหมู่บ้านแล้วจึงตบเข้าขาด บารตรอฟังอย่างตื่นเต้น

“ไม่มี!”

ชาวไทยสายเลือดลาวเทิงรู้สึกผิดหวังเล็กน้อยแต่ไม่แสดงออก เขายังตั้งใจฟังนายบ้านเล่าถึงพิธีสำคัญอีกวาระหนึ่ง

“ประมาณวันที่ยี่สิบเดือนหน้า พวกเราจะจัดเทศกาลบุญ ประเพณีเรียกว่า**บุญเกรอะ** หลังเก็บเกี่ยวพืชผลในนาในสวน เป็นงานต้อนรับปีใหม่ แต่ละปีวันจัดงานไม่ตรงกันหรอก พยายามให้อยู่ในช่วง กลางเดือนถึงปลายเดือนนะ”

บารตพยายามออกเสียงชื่องานบุญนั้น พบว่าชาวกำมูออกเสียง ร.เร็ว...แบบกระดกลิ้นชัดเจน

“คุณอยู่ร่วมงานมัยแล้ว...มาสิ สุนูกนะ เราจัดงานสามวันเลย พวกเราจะนั่งชุดชาวกำมูพร้อมกันวันนั้นล่ะ”

บารตกล่าวขอบคุณพร้อมปฏิเสธรในที เขาถามถึงกลุ่มชาติพันธุ์อื่นของลาว นายบ้านยังชอบเล่า

“ลาวมีชนเผ่าห้าสิบสองชนเผ่า ชาวกำมูเราเองก็มีเผ่าย่อย ๆ สิบสามถึงสิบเจ็ดเผ่าเห็นจะได้ ทางการเขารวมเรียกว่าลาวเทิงคือคนที่อาศัยตามที่สูงนะ มีทั้งกะเหรี่ยง กำมู ตะโอย ละเวง มั่ง...โศ้ยย...มีหลายเนาะ อย่างชาวกำมูเรามีกำมูลื้อ กำมูละว้า กำมูยวน กำมูรอด กำมูละเม็ด...บอกไม่หมดหรอก”

“งานบุญเกรอะจะมีจัดที่ไหนอีกนะครับ”

“มีทุกที่ที่มีชาวกำมูอยู่ แต่จะมาจัดรวมกันที่หมู่บ้านใหญ่สุด งานใหญ่จะอยู่ที่แขวงอุดมไซทางเหนือโน้น ที่แขวงหลวงน้ำทาไม่ไกลชายแดนจีนก็มีหมู่บ้านกำมูเยอะ อยู่แถว**เวียงภูคา** สมัยก่อนพวกกำมูที่โน่นเดินข้ามไปจีนด้วยนะ ใช้เวลาไม่เกินเจ็ดวัน แต่ถ้าเดินทางมาถึงหลวงพระบางบ้านเราละก็...เป็นเดือนเชียวละ”

บารตหูผึ่งทันที...**เวียงภูคา...ไม่ไกลชายแดนจีน!**

สัญชาติญานบ่งบอกว่าเขาต้องไปตามหาบิดาที่นั่น

ชายหนุ่มกล่าวขอบคุณนายบ้านสำหรับข้อมูลประวัติศาสตร์ บอกเล่าสำคัญ ครั้นอำลากันเรียบร้อยบารตจึงเดินทางกลับสู่ตัวเมืองหลวงพระบาง พลังจิตวางแผนเดินทางต่อไปยังแขวงหลวงน้ำทา

“พรุ่งนี้ผมจะขึ้นรถไฟไปทางเหนืออีก ไปลงสถานีนาเตยแขวง
หลวงน้ำทานะครับ”

บารตส่งข้อความเสียงถึงอุษา เขาแนบไฟล์แผนที่เส้นทางรถไฟ
ความเร็วปานกลางลาว-จีน โดยทำเครื่องหมายสัญลักษณ์จุดต้นทาง
สถานีหลวงพระบางและปลายทางสถานีนาเตย กำกับไว้บนแผนที่

เขารู้ว่าเวลาเช้านั้นภรรยาสุดที่รักน่าจะกำลังทำงานเปิดไฟ
ทำนายชะตาแก่ลูกค้า หรือไม่ก็กำลังให้คำปรึกษาปัญหาชีวิตตาม
แนวทางของไฟทาโรต์

“ถึงนาเตยแล้วผมจะส่งข้อความมาอีกทีนะครับ กลับแผ่นดินะ
ครับ...ที่รัก”

ชายหนุ่มทิ้งท้ายข้อความต่างความคะเนิงหาไว้เพียงเท่านั้น

Dear, John

เวลาห้าทุ่มเศษ...

ที่ห้องพักเรือนแถวสองชั้นหลังคฤหาสน์ใหญ่ยังคงมีแสงไฟส่อง
ลอดออกจากช่องประตู อูซูกำลังเปิดไฟให้ลูกค้าชาวต่างชาติรายหนึ่ง
ซึ่งทักเข้ามากะทันหัน ก่อนที่เธอจะปิดเครื่องคอมพิวเตอร์พกพา

อูซาไม่ชำนาญภาษาต่างประเทศเท่าใดนัก เธอสามารถใช้
ภาษาอังกฤษระดับสื่อสารทั่วไป...นั่นก็เพียงพอแล้ว ขอเพียงผู้ส่งสาร
และผู้รับสารเข้าใจความหมายตรงกัน ไวยากรณ์หรือคำศัพท์เฉพาะย่อม
เป็นเรื่องเกินจำเป็น

โชคดียิ่งที่ลูกค้าชายสูงวัยชาวอเมริกันรายนี้สามารถพูด
ภาษาไทยได้คล่อง แม้ไม่ชัดเท่าเจ้าของภาษาก็ตาม...

“คุณอูซาใช้หมายเลข คุณดูไฟทาร์เก็ตง้างใช้หมายเลข...”

เมื่อเห็นข้อความทักมาดังนี้ อุษาสังหรณ์ใจว่าน่าจะเป็น
มิชฌาซีฟต่างดาว แต่สัญชาตญาณบางประการทำให้อุษาดัดสินใจ
เชื่อมต่อการสนทนา

“ใช่ค่ะ อุษาหมอดูไฟทาไรต์และไฟออราเคิล แต่ช่วงนี้อุษาเปิด
เฉพาะไฟแนววรรณคดีท้องถิ่นไทยอีสานนะคะ”

“โอ้ หมายถึงทอดดด...ใช่อยู่จริง ๆ ไฉน”

“คุณต้องการดูดวงตอนนี้หรือคะ”

อุษาเหลือบมองนาฬิกาตั้งโต๊ะ หากเธอจะให้บริการลูกค้าคนนี้
คงจำเป็นต้องขอเรียกค่าบริการสูงกว่าช่วงเวลาทำการปกติ

“ใช่ ผมต้องการดูดวงกับอุษา เดี๋ยวนี้”

“ขอโทษนะคะ ต้องแจ้งก่อนว่าช่วงนี้อุษาไม่ได้ใช้ไฟทาไรต์ชุด
คลาสสิกอย่างไรเดอร์เวทสมิท¹¹ นะคะ ไม่มีกลุ่มไฟถ้วยไม้เท้า ดาบ
เหรียญ...ไม่มีไฟมหาดเล็ก อัศวิน ราชนี ราชา”

¹¹ ไฟไรเดอร์เวทสมิท (Rider-Waite-Smith) ปรากฏขึ้นช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ไรเดอร์เป็น
ชื่อสำนักพิมพ์ที่ อาร์เธอร์ เอ็ดเวิร์ด เวท (Arthur Edward Waite) ผู้เชี่ยวชาญด้านจิต
วิญญาณนิยม พิมพ์หนังสือรวมถึงไพ่ชุดนี้ สมิท คือ พาเมลา โคลแมน สมิท (Pamela

“โอ้ไม่เป็นไร โผมต้องการดูไฟอะไรก็ได้”

“อุษาใช้ไฟอุสาบารสนะคะ คุณจะเข้าใจหรือ”

“เข้าจาย โผมจะพายายัมเข้าจาย”

“โอเคคะ...คุณต้องการถามคำถามเดียวแบบเจาะลึก หรือ
ต้องการทำนายดวงชะตาแบบกว้าง ๆ ค่ะ”

“อันไหนก็ด้ายยย...แล้วแต่อุษา”

อุสาตริกตรองหน่อยหนึ่ง จึงตั้งคำถามให้เขาตอบ

“ตอนนี้คุณมีเรื่องไม่สบายใจเรื่องอะไรที่สุดคะ”

ชายชาวอเมริกันผู้มีดวงตาสีน้ำตาลเข้มนั่งคิดครุ่นหนึ่ง ก่อนเอ่ย

“ลูก...โผม...ขีดถึง...ลูก”

Colman Smith) ผู้ศึกษาไฟฟ้าโรตส์สำหรับโบราณ เธอร่วมออกแบบไฟกับเวทและเป็นผู้วาด
ภาพไฟฟ้าโรตส์ชุดนี้ อันเป็นต้นแบบของไฟฟ้าโรตส์อีกมากมายในสมัยต่อมา

ที่มา : มิ่ง ปัญญา. บทความเรื่อง 'พามาเลา โคลแมน สมิธ ศิลปินหญิงผู้ออกแบบไฟฟ้าโรตส์
ฉบับยอดนิยม' www.thepeople.co

อุษาเกิดความรู้สึกประหลาดในส่วนลึก ยิ่งเพ่งมองใบหน้าของ
ลูกค้าต่างชาติ อุษายังรู้สึกคล้ายกำลังส่องกระจกมองตาตนเอง!

“ถ้าอย่างนั้น คุณถามคำถามเกี่ยวกับลูกดีมั๊ยคะ”

“ดี ดีมาก ๆ”

ชายชาวอเมริกันพูดซ้ำ “โหมอยากลู้ว่า ถ้าอุษาได้เจอพ่อ อุษา
จะเกลียดเขาไหม”

แม่หม่ออุษาเงยบั้นไป...เธอแน่ใจแล้ว บุรุษสัญชาติอเมริกันที่
กำลังสนทนากับเธอเป็นใคร!?

น่าเหลือเชื่อ ชะตาเล่นตลกต่อเธอหรืออย่างไร บิดาผู้ให้กำเนิด
ที่ทิ้งเธอไปกำลังสนทนากับเธออยู่ในขณะนี้!

“คุณ ชื่อ...จอนห์น...ชื่อจอนห์นใช่มั๊ยคะ”

น้ำเสียงแม่หม่อสันพบว่า น้ำตาเอ่อคลอ

“ใช่แล้ว โหมชื่อจอนห์น โหมเป็นพ่อของอุษา”

แม่หมออุษาสะเพื่อนใจจนไม่สามารถกลืนน้ำตาไว้ได้ เธอรำให้
ต่อหน้าเครื่องคอมพิวเตอร์พกพา...ร้องไห้ไร้เสียง อุษาพับหน้าในฝ่ามือ
ตน แรงสะอื้นทำให้ร่างหมอดูไฟยับซีสั่น แทบไม่ได้ยินคำพูดจากอีกฝ่าย

“โผมขอโทษ...พ่อ...ขอโทษ” ชายผู้นั้นมีสีหน้าเศร้า “มันยากจะ
อธิบาย มันยากจะ...เข้าใจ”

แม่หมออุษานุญาตให้ตนเองจมน้ำตาอยู่พักใหญ่ จนเมื่อตั้งสติ
ได้จึงพูดตอบลูกค้ายามวิกาล

“ขอโทษนะคะ อุษายังไม่พร้อมเปิดไฟให้คุณ ไว้วันอื่นค่อยจอง
คิวมาใหม่นะคะ”

“เด๋ววว...อู่..ชะ...”

อุษาปิดระบบสื่อสารส่วนบุคคลทันที แต่ระบบส่งสัญญาณแจ้ง
เตือนมาว่ามีจดหมายอากาศส่งเข้ามาเป็นไฟล์ภาพ เธอตัดสินใจเปิด
ไฟล์นั้นดูจึงพบว่ามันเป็นภาพจดหมายลายมือของมารดาสมัยยังสาว
เขียนถึงชายชาวอเมริกันผู้หนึ่งโดยขึ้นคำทักทายบนหัวจดหมายว่า...

Dear, John

หญิงสาวอ่านเนื้อความในจดหมายนั้นทั้งซาบซึ้งทั้งหมองเศร้า
...นับเป็นคืนหนักหนาอีกคืนหนึ่งสำหรับลูกผู้หญิงผู้กำพร้าบิดาตั้งแต่ตน
เป็นทารก

เธอไม่เคยนึกถึงเขามาตลอดชีวิต...พ่อตายแล้ว...ตายไปจาก
การรับรู้ของแม่เลี้ยงเดี่ยวและลูกสาวตัวน้อย ตายไปนานเกือบสาม
ทศวรรษ!

แต่บัดนี้คนตายกลับคืนชีพ...กลับมาเพื่อสร้างรอยแผลเป็นใหม่
ให้คนที่ยังมีชีวิตอยู่ล่ะหรือ!? เธอควรต้องรู้สึกเช่นไรเล่า?

ช่วงเวลาสับสนเช่นนั้น อุษาคิตถึงบาร์ตจับใจ

รตนิน

จากตัวเมืองหลวงน้ำทา บารตจ้างเหมารถยนต์ขับเค็ลื่อนสี่ล้อ
ขนาดเล็กพร้อมคนขับให้พาไปหมู่บ้านกลุ่มชาติพันธุ์บางแห่งทาง
ตะวันตกเฉียงใต้ของแขวงหลวงน้ำทา และหากมีเวลามากพอ เขา
ต้องการข้ามไปยังแขวงติดกัน คือแขวงบ่อแก้ว...แขวงหรือจังหวัด
ริมแม่น้ำโขงซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

บารตรับทราบจากชาวลาวหลายคนว่า ขบวนการค้ายาเสพติด
ข้ามชาติอาศัยช่องทางบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งเป็นที่ตั้งบ่อนพนัน
แห่งใหญ่ ลักลอบส่งผ่านยาเสพติดจากฝั่งพม่าเข้ามาทางแขวงบ่อแก้ว
ลงสู่นครหลวงเวียงจันทน์ และเข้าสู่ไทยทางจังหวัดหนองคาย

บารตเคยนึกอดสูชะตาชีวิตตนเองที่ต้องพลัดพรากจากแผ่นดิน
แม่ด้วยอำนาจของกลุ่มอิทธิพลทุนสีเทา...นักค้ายาเสพติดและค้ายมนุษย์
จากดินแดนใหญ่ในภูมิภาคนี้ แต่อุşaเป็นคนพูดให้เขามั่นใจตนเองเสมอ
มา...เธอว่าคนเราเลือกเกิดไม่ได้ แต่เลือกเติบโตมาเป็นคนคุณภาพ แก่

สังคมโลกได้...มนุษย์ทุกเผ่าพันธุ์ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของพลเมืองโลกมิใช่หรือ?

เขาคิดถึงเธอทุกวัน...

หากมีเธอร่วมเดินทางด้วยกันบนแผ่นดินเกิดจะดีเพียงใดหนอ?
แผ่นดินบนเปลือกโลกกลุ่มเดียวกัน...แนวแผ่นเปลือกโลกอินโดจีน กลุ่ม
หิมาลัย ครอบคลุมลาวและเวียดนามในปัจจุบัน ตั้งแต่สองร้อยล้านปี
ถึงหนึ่งร้อยล้านปีที่แล้ว ก่อนเกิดเผ่าพันธุ์มนุษย์นานนัก!

ขณะเหม่อมองบ้านใต้ถุนสูงตามรายทาง คนขับชาวไทยดำชี้ชวน
ให้บาร์ตดูป้ายชื่อหมู่บ้านริมทางผ่าน

“เรากำลังผ่านหมู่บ้านปรางของชาวกัมพูครับ เป็นเมืองแบ่งเขต
ระหว่างเมืองหลวงน้ำทาและเมืองเวียงคุกของแขวงหลวงน้ำทา”

บาร์ตพืดหน้ารับทราบ เอย่ถามคนขับเกี่ยวกับคำศัพท์ทักทาย
ของชาวกัมพู

“สะบายเลอะ”

คนขับพูดตอบ ส่งยิ้มให้คนถามผ่านกระจกหน้ารถ

“สะบายเลอะ” บาร์ตทวนคำตาม “แล้วขอบคุณหรือขอบใจล่ะ”

“ขออะไรอะเยียม”

“อ้อ...ผมขออะไรอะเยียมคุณนะครับ”

ผู้โดยสารและคนขับหัวเราะให้กัน...

บาร์ตเฝ้ามองทิวทัศน์ป่าข้างทาง ครั้นรถผ่านบริเวณเหมืองถ่านหินขนาดใหญ่ เขาขอให้คนขับจอดเพื่อถ่ายรูประยะไกลจากในรถ... คนขับรถเล่าว่า บริษัทที่ได้รับสัมปทานทำเหมืองถ่านหินแห่งนี้มีเจ้าของเป็นคนลาวร่วมทุนกับคนไทย แหล่งเหมืองตั้งอยู่ใกล้หมู่บ้านชาวลื้อแห่งบ้านน้ำเงิน

รถวิ่งผ่านสวนป่าใหญ่แห่งหนึ่ง คนขับจึงเล่าอีกว่าเป็นสวนหมากโมหรือสวนแตงโมของนายทุนชาวจีนผู้เช่าที่ดินแถวเวียงคุกฯ ประมาณสามถึงสี่เดือน แล้วจ้างคนลาวปลูกหมากโมเพื่อส่งออกขายไปยังดินแดนจีน

“ที่เวียงคุกคามีนายทุนจีนมาลงทุนเยอะ ป่าน้ำมันก็ของจีนมาเช่าที่ทำ ที่ใหญ่มากคือโรงงานผลิตยางพารา พวกเขาตั้งโรงงานใหญ่อยู่ตรงทางเข้าหมู่บ้านชาวกัมมูเลย พวกกัมมูก็นำมาทำสวนยางพารากันมาก เอาไปส่งโรงงานจีน” คนขับคุยจ้อ

บารตินิกอยากเยี่ยมหมู่บ้านที่มีโรงงานยางพาราดังอยู่ทางเข้า
จึงร้องขอทันที

“ชื่อหมู่บ้านอะไรหรือครับ เราแวะไปได้มั๊ย”

คนขับส่งยิ้มมาจากกระจก

“บ้านเขาแดงครับ เมื่อก่อนหมู่บ้านอยู่บนภูแดง รัฐให้ย้ายลง
มาอยู่ใกล้ถนนนานเป็นสิบ ๆ ปีแล้ว ขับเลยไปอีกไม่ไกลก็จะถึง”

บารตพวยยิ้มน้อย ๆ นึกถึงข้อมูลธรณีฐานของเวียงภูคาที่
อุดมด้วยลำน้ำและลำห้วยน้อยใหญ่จึงพอเข้าใจได้ว่าเหตุใดเทือกเขา
จึงเป็นถิ่นฐานสำคัญของกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง โดยเฉพาะชาวก่าม
ชาวละเมิด ลื้อ ฮ่อ ยาง ม้ง เมี่ยน อาข่า ยวน

รถยนต์ขับเคลื่อนสี่ล้อหักเลี้ยวเข้าถนนลูกรังขนาดเล็ก ฝุ่นแดง
ตลบฟุ้งทางด้านหลัง มองไปเบื้องหน้าเห็นเขาสูงโดดขนาดย่อมแต่ไกล

...แดดยามสายย้อมผิวภูเขาละม้ายสีแดงเพลิง...

โอ...ภูแดง ช่างมีเสน่ห์หัวใจให้เข้าหานัก

บารตนึกถึงค้อนธรณีคู่มือซึ่งไม่ได้นำมาด้วย ครั้นจะเก็บ
ตัวอย่างหินตามรายทางก็ดูไม่น่าสะดวกสำหรับการเดินทางไกลเพียง

ลำพัง ชายหนุ่มจึงเพียงบันทึกภาพภูมิประเทศรอบภูแดงไว้ เพื่อมีโอกาส
เขียนโครงการวิจัยพื้นที่แถบนี้ในอนาคต

“นี่ไงครับ โรงงานยางพารา”

คนขับขี่มือไปยังกำแพงรั้วยาวและประตูขนาดใหญ่ด้านขวาของ
ทางลูกรัง

बारตมองเข้าไปด้านในเห็นอาคารขนาดใหญ่มาก...ธุรกิจผลิต
ยางพาราในผืนดินเวียงภูคาน่าจะรุ่งเรืองทีเดียว

ฝุ่นสีชาดตลบทำयरอีกคร้้งเมื่อคนขับเคลื่อนรถเข้าสู่บริเวณ
ทางเข้าหมู่บ้านเขาแดงซึ่งมีรั้วไม้ไผ่สานกันอยู่ขอบทางตามอัตลักษณ์

รถยนต์เข้าจอดเทียบตรงลานลูกรัง...สองฝั่งเป็นเรือนไม้ ฝาไม้
ขัดแตะ ยกใต้ถุนสูง หลังคามุงหญ้าคาบ้าง มุงสังกะสีบ้าง มุงกระเบื้อง
ลอนใหญ่บ้าง บริเวณใต้ถุนเป็นที่เก็บกองแผ่นไม้แปรรูปเลื่อยด้วยมือ
สำหรับใช้ซ่อมแซมบ้านเรือนและมีกองเศษไม้ไว้ทำเชื้อเพลิง ใต้ถุนบาง
เรือนเป็นที่เก็บรถไถขนาดเล็กสำหรับทำนาข้าวเหนียวดำ นอกนั้นเป็น
พวกอุปกรณ์ทำมาหากินจำพวกเครื่องมือทั้งหลาย

ชาวกำมูหญิงชายหลากหลายวัยตั้งแต่เด็กเล็กหนุ่มสาวไปถึงผู้เฒ่า
รวมตัวกันแบบกระจายกลุ่ม

แม่เฒ่าคอยดูกลุ่มเด็กเล็กตรงลานหน้าเรือนหลังใหญ่ คนหนุ่ม
คนสาวชุมนุมกันที่เรือนไม้ชั้นเดียวฝาเปิดโล่ง ชายหลายคนยืนล้อมหมู
ดำตัวย่อมซึ่งถูกล่ามไว้กับเสาเรือน ใครคนหนึ่งถือมีดใหญ่รอเวลาลงมือ
เชือดหมู...

บาร์ตเอ่ยคำทัก**สะบายเลอะ**แก่ชาวบ้านทุกคนที่พบ

คนขับแนะนำตัวเป็นภาษาถิ่นแจ้ว่านำคนไทยมาเยี่ยมชม
หมู่บ้าน

เขาถามหานายบ้าน ได้คำตอบว่านายบ้านไม่อยู่ เดินทางไป
ประชุมในตัวเมืองหลวงน้ำทาแต่เช้า

“เรือนชั้นเดียวหลังนั้นคือ**ศาลากลางบ้าน** ชาวกำมูเรียกว่า**ตูป**
บางหมู่บ้านเป็นเรือนฝาปิด บางหมู่บ้านเป็นเรือนฝาเปิด เป็นที่รวมตัวทำ

กิจกรรมของชาวกามูเวลามีพิธีไหว้ผีเลี้ยงผี หรือเวลาหมอพิธีจะรักษาโรคให้คนป่วย ชาวกามูเรียกหมอพิธีว่า **लगुन** ¹²»

คนขับชาวไทดำสามารถพูดภาษากลุ่มชาติพันธุ์แถบเวียงญาคาได้แทบทุกภาษาสวมบพาทมัคคุเทศก์จำเป็น

กรวดหินสีแดงบนพื้นทำให้นักธรณีวิทยาคุมเดินมองดินบริเวณหมู่บ้านซึ่งทอดขนานกับตัวเรือนไม้สองฝั่ง ทางลาดเนินนำสายตาไปสู่ภูเขาสีแดงปลั่งเบ่งไกล

ชายหนุ่มป้องมือเพ่งสายตาไปยังเขาलगुนนั้นอีกครั้ง...เขาพยายามส่งสารสนทนากับเทือกภูโดยรอบ **ทั้งมั่นใจว่าได้รับสารตอบกลับจากพลังพิเศษแห่งธรรมชาติ**

เด็กน้อยกลุ่มหนึ่งเดินตามห้อมเขาแบบทิ้งระยะ ครั้นบารตเดินสำรวจและถ่ายภาพลักษณะพื้นที่พอใจแล้ว จึงให้คนขับพาไปสนทนา

¹² ตำแหน่งलगुนจะสืบทอดกันในครอบครัวจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ต่างจากตำแหน่งนายบ้านที่ชาวบ้านเป็นผู้เลือก ลูกชายคนโตจะรับตำแหน่งแทนพ่อที่เสียชีวิต แม้ว่าลูกชายอาจมีอายุเพียงห้าขวบ ชาวกามูไม่เคยเลือกหมอพิธีจากครอบครัวอื่นเพราะเชื่อว่าหมอพิธีเป็นผู้มีความสัมพันธ์พิเศษกับผีของหมู่บ้าน แม้คนอื่นจะพยายามทำหน้าที่เลี้ยงผีบ้านเอง ผีก็จะไม่ยอมรับการเซ่นไหว้นั้น

ที่มา : หนังสือ 'เกิดเป็นกามู' ชีวิตและหมู่บ้าน. ดำรง ทายานิน เขียน. ปราณี วงษ์เทศ แปล. ศิลปวัฒนธรรมฉบับพิเศษ, 2548

กับผู้อาวุโสกลุ่มหนึ่งตรงลานหน้าเรือนหลังใหญ่ เขาสังเกตเห็นแม่เฒ่า
ท่านหนึ่งนั่งขึ้นทำมือมีลวดลาย**แซว**หรือปักเป็นลายกบน้อยกบใหญ่และ
ลายเสือ ส่วนคนอื่น ๆ แต่งชุดร่วมสมัยประเภทเสื้อยืดกางเกงผ้าเนื้อ
หยาบทั่วไป

คนขับช่วยเป็นล่ามถ่ายทอดสื่อความตามถ้อยคำของบารตและ
กลุ่มผู้เฒ่า

บางสิ่งบางอย่างดลใจให้บารตสนใจหมอปิธี...บางทีหมอปิธี
อาจมีก้อนหินลักษณะพิเศษประจำหมู่บ้านเก็บรักษาไว้ก็เป็นได้

“लग्नของหมู่บ้านนี้อายุเท่าไรครับ”

บารตฝากคนขับช่วยถามพ่อเฒ่าคนหนึ่งด้วยอนุมานว่าผู้ดำรง
ตำแหน่งนี้น่าจะมีอายุมากแล้ว คนขับส่งภาษาถิ่นไม่กี่คำก็หันมาตอบ

“ห้าสิบห้าปี”

บารตรู้สึกทึ่งไม่น้อย เขาประเมินผิดไปมากทีเดียว ห้าสิบห้าปี
นับว่ายังอยู่ในวัยกลางคน...หากบิดาของเขายังมีชีวิตอยู่ก็น่าจะอายุ
ไล่เลี่ยกันนี้

“ผมอยากพบलग्नได้มั๊ยครับ เรือนलग्नอยู่ตรงไหน”

คนขับหันไปส่งภาษาถิ่นถามอีก เหล่าเด็กน้อยที่ล้อมคนต่างถิ่น
ช่วยกันชี้นิ้วไปทางเรือนหลังที่มียุ่งฉางใหญ่ ใกล้ศาลากลางบ้าน

“พ่อเฒ่าบอกว่าลูนอยู่ที่ยุ่งฉางที่เก็บหย่านนะ”

คนเล่าทำเสียงขึ้นจมูกตามคำบอกเล่าของเจ้าของถิ่น

“หย่าน...”

บรรดาพยายามออกเสียงตาม แต่ฟังคล้าย ‘ย่าน’ พวกเด็กน้อย
หัวเราะกันใหญ่ เด็กบางคนพุดนำให้บรรดาพุดตาม ครั้นคนต่างถิ่นออก
เสียงได้ใกล้เคียงสำเนียงถิ่น ผู้เฒ่าผู้แก่และเด็กน้อยต่างปรบมือขอบอก
ขอบใจ

“ขอบเระอะเยื่อ...”

ชายหนุ่มเอ่ยขอบคุณเป็นภาษากัม ชวบ้านพากันส่งยิ้มยินดี

“หย่านคืออะไรนะครับ” เขาถามคนขับตรงไปตรงมา

“กลองกบนะ”

ชายหนุ่มหึ่งทันที ภาพในความฝันก่อรูปขึ้นตรงหน้า...กลอง
มโหระทึกในเรือนยุ่งฉาง และภาพพ่อหมอคนหนึ่ง!

“ขอโทษนะครับ พอบอกชื่อของลูกนได้มั้ยครับ”

คนขับหันไปถามพ่อเผ่าอีก แล้วหันมาตอบเสียงดังฟังชัด

“รดนิน...ลูกนของบ้านเขาแดงชื่อรดนิน”

เพียงได้ยินชื่อนั้น บารตรู้สึกคล้ายโลกทั้งโลกสะเทือนเลื่อนลั่น
เสียงกลองมโหระทึกรัวแรงอยู่ในอก!

รดนิน...ชื่อผู้ให้กำเนิด เป็นชวากำมุ!?

...ลูกชายข้า-รดนิน...

ขอบคุณปวงเทพอารักษ์แห่งเขาแดง ท่านได้ประทานโชคชะตา
สำคัญแก่บุตรแห่งธรณีผืนนี้แล้ว

“ท่านลูกนมี...เอ้อ...มีลูกมั้ยครับ”

เหล่าผู้อาวุโสหันคุยกันเองเสียงจ้อกแจ้กเพราะเริ่มเถียงกันรุ่น
จนคนหนุ่มกำมุนายหนึ่งที่ยืนสังเกตอยู่รอบนอกซิงพุดแทน

“ลูกนเคยมีลูกชาย แต่มีพวกนอกมาลักลูกน้อยของลูกน
ไปนานสามสิบปีแล้ว แกเพิ่งเอาเมียใหม่ไม่กี่ปีเองเพราะหมู่บ้านเรา
ต้องการทายาทสืบทอดหน้าที่ลูกน แต่ป่านนี้เมียเด็กยังไม่ตั้งท้องเลย

พวกบ้านเราคงต้องช่วยกันหาแม่หญิงที่เต็มใจเป็นแม่พันธุ์ให้ลูก...หา
ยากเหลือเกิน ไม่มีใครอยากเป็นเมียพ่อเผ่าหรือหลายปีมานี้พวก
นอกมันมาเอาลูกสาวของหมู่บ้านไปทำเมียเยอะด้วย ไม่รู้ยุติมีสุข
รีเปล่า ไม่เห็นกลับบ้านเราอีกเลย ทางส่วนกลางก็ออกประกาศให้
ประชาชนทั้งลาวเทิงลวาลุ่มดูแลคนของตัวเองให้ดี **ไอ้พวกนอกมันเป็น**
พวกค้ำมนุษย์ ลวงเอาคนของเราไป...ไม่รู้นายบ้านจะคิดแก้ปัญหา
ยังไง”

หนุ่มกำมูร่ายยาวเหมือนอัดอั้นตันใจมานาน บารตนิ่งฟังอย่าง
นิ่งไม่ถึง

“แล้วเมียคนแรกของลูกน่ะครับ คนที่เป็นแม่ของลูกชาย...”

คนขับส่งภาษาถิ่นถามให้ ผู้อาวุโสต่างปิดปากเงียบไม่ยอมพูด
อีก พ่อหนุ่มกำมูคนเดิมทอดถอนใจก่อนตัดสินใจพูดเอง

“เมียลูกนตายไปแต่แรกคลอดลูกนะแหละ เมียแก่ไม่ใช่พวกบ้าน
เราหรือ...ไม่ใช่กำมู **ลูกนไปเอาลูกสาวเจ้าเมืองบ่อหานทางญวน**
มาทำเมีย ลูกนต้องทำพิธีมาผีบ่อเกลือของชาวบ่อหาน พอเมียแก่
คลอดลูกแล้วตาย ลูกนเลยพาลูกขึ้นหลังม้าต่าง เดินทางกลับเวียงภูคานี้
ละ”

บารตรับฟังข้อมูลแปลจากคนขับด้วยความรู้สึก มีน...ชา และ
อิง!

การสืบหาจากเง้าของตนนำไปสู่การรับรู้ใหม่ที่ซับซ้อน
เหลือเชื่อนัก

เขานึกทวนข้อมูลเกี่ยวกับเมือง**บ่อหาน**จากภาพแผนผัง
ภูมิศาสตร์ในสมอง บ่อหานหรือโม่ฮานเป็นเมืองชายแดนทางตอนใต้ของ
อำเภอเมืองลำ เขตปกครองตนเองสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน
สาธารณรัฐประชาชนจีน อยู่ติดชายแดนลาว-จีน ฝั่งตรงข้ามหมู่บ้าน
บ่อเต็น¹³ แขวงหลวงน้ำทาของลาว

พื้นที่ภูเขาแถบนี้เคยเป็นแหล่งเกล็ดสำคัญของสิบสองปันนา

เกล็ดถือเป็นแร่ธาตุสำคัญของการก่อเกิดอารยธรรมมนุษย์มา
แต่โบราณ...อาณาจักรใดเป็นผู้ครอบครองบ่อเกล็ดย่อมมีอำนาจต่อรอง
ทางการค้าสูง การสงครามในสมัยโบราณมักมีเหตุจากการแย่งชิง

¹³ บ่อเต็นเป็นชื่อเรียกของหมู่บ้านในเขตเมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา ตั้งอยู่ใกล้เขต
ชายแดนลาว-จีน ตรงข้ามกับเมืองโม่ฮาน เขตสิบสองปันนาของจีน มีเส้นทาง R3A เป็น
เส้นทางคมนาคมขนส่งสินค้าหลักระหว่างไทย - สปป.ลาว - จีน
ที่มา : เว็บไซต์สถานเอกอัครราชทูต ณ เวียงจันทน์

ทรัพยากรธรรมชาติและช่วงชิงความได้เปรียบทางการค้า กระทั่งปัจจุบัน
ก็แทบไม่ต่างกัน

लगुनผู้มีปมหลังน่าสะเทือนใจเป็นหมอพิธของหมู่บ้านนี้...

**लगुนนามรดนิน จะใช้คนเดียวกับรดนินผู้จารแผ่นหนัง
ขนาดจิ๋วร้อยสร้อยเชือกให้แก่บุตรชายของเขาหรือไม่?**

...ลูกชายข้า-รดนิน...

บารตจะไขบุตรชายที่ถูกลักตัวไปเมื่อสามสิบปีก่อน...ของलगुน
รดนินไหมหนอ?

ชายผู้เติบโตบนแผ่นดินไทยหันมองเรือนหลังคาโค้งขนาดย่อม
ด้านหลังศาลากลางบ้าน แล้วหันกลับมาพนมมือไหว้บอกขอบพระคุณ
ชาวกำมุกทุกคนในที่นั้น

หัวใจธรณี

“รตนิคนั้นตายไปนานแล้ว”

लगुनแห่งบ้านเขาแดงเปล่งเสียงกร้าวจนชาวบ้านที่ยืนรายหน้า
โรงยู่ฉางได้ยินกันทั่ว เสียงलगुนไล่เสียงพึมพำของชาวบ้านให้ทยอยเดิน
ลึกกลับเรือนตนจนหมด

บนลานหน้าเรือนยู่ฉางของलगुนเหลือเพียงเจ้าเรือน คนต่างถิ่น
จากเมืองไทย และคนขับรถชาวไทดำ

บรรดงยมองท่านलगुนจากเชิงบันไดยู่ฉางเพราะไม่ได้รับ
อนุญาตให้ขึ้นข้างบน สายตาสองคู่ประสานกันเนิ่นนาน...หนึ่งเป็น
ดวงตาคนผู้ผ่านหนาวร้อนเกินกึ่งศตวรรษ นิ่ง กร้าน ลึกสุดหยั่งดังหุบภู
พิศวง อีกหนึ่งเป็นดวงตาคนหนุ่มผู้ตามหาปริศนาแห่งภูผาแดง

บารตขอให้คนขับช่วยแนะนำชื่อของเขา คนขับออกเสียงตามคำบอก...บารต และแจ้งแก่ลูกุนว่าชายหนุ่มจากเมืองไทยผู้นี้มาตามหา

‘พ่อของบารต’¹⁴

จึงหะนั้นบารตรีบล้วงเชือกสร้อยร้อยแผ่นหนังออกจากกระเป๋า
เปลี่ยนส่งให้ลูกุน ทว่าอีกฝ่ายเพียงมองสร้อยเชือกโดยไม่รับ

“ลูกชายข้า-รดนิน แผ่นหนังนี้จารด้วยภาษาลาวกลาง ท่านลูกุน
พอแนะนำได้หรือไม่ว่าผมควรไปตามหาคนชื่อรดนินที่หมู่บ้านไหนอีก”

ลูกุนฟังคำถ่ายทอดจากหนุ่มไทดำแล้วส่ายหน้าช้า ๆ

“พวกเราถ้ามีภาษาพูดไม่มีภาษาเขียน รดนินผู้ใดใช้ภาษาลาว
เขียน ข้าไม่รู้...ถ้าหมู่บ้านในเวียงภูคาไม่มีคนชื่อรดนินอีกแล้ว”

“แล้วท่านล่ะครับ ชาวบ้านบอกว่าลูกุนชื่อรดนิน” บารตถาม
น้ำเสียงวิงวอน

¹⁴ ชาวกำมู่ดั้งเดิมมีธรรมเนียมการตั้งชื่อบุตรธิดาโดยชื่อตัวแรกของบิดาจะนำมาต่อท้ายชื่อ
บุตรธิดาต่างชื่อสกุล ชาวบ้านจะเรียกผู้เป็นบิดาว่า ‘พ่อของ....(ชื่อบุตรหรือธิดาคนแรก)’
ที่มา : หนังสือ ‘เกิดเป็นกำมู่’ ดำรง ทายานิน เขียน ปราณ วงษ์เทศ แปล. ศิลปวัฒนธรรม
ฉบับพิเศษ, 2548.

“ผีบรรพบุรุษให้ข้าใช้ชื่อนี้ แต่ข้าไม่ใช่รตนิน ‘พ่อของบารต’... ข้าไม่มีลูก!”

บารตฟังคำแปลจากคนขับรถด้วยใจห่อเหี่ยว ดังความหวังที่เคยฟูฟ่องพองอยู่ในลูกโป่งสีหินทรายถูกปล่อยลมออกหมดสิ้น

“เจ้ากลับไปเสียเถิด กลับไปยังแผ่นดินที่เจ้าเติบโต... **กลับไปตอบแทนพระคุณแผ่นดินนั้น**”

บารตตั้งใจไม่ซักไซ้เรื่องส่วนตัวของลูกนอีก แต่ขอสอบถามเกี่ยวกับวัตถุศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อเหนือธรรมชาติของชาวกำมูแห่งบ้านเขาแดงว่ามีความเกี่ยวข้องกับก้อนหินบ้างหรือไม่ ด้วยตัวเขามีอาชีพเป็นนักธรณีวิทยาจึงสนใจลักษณะหินของภูเขาแดงเป็นพิเศษ

ลูกนฟังคำถามแล้วจึงเพ่งมองใบหน้าคนหนุ่มต่างถิ่น... นัยน์ตาแดงก่ำต้งผาสีชาตจ้องลึกลงไปถึงเนื้อหัวใจอีกฝ่าย

“หินก้อนนั้นอยู่ในใจเจ้าแล้ว... ข้าให้เจ้า จงกลับไปเสีย บุตรชายแห่งแม่ธรณี... อย่าได้กลับมาที่นี่อีกเลย!”

ลูกนว่าพลงคว่าใหญ่ไยยอมตรงซานเรือน... เทวดแผ่นดินเบื้องล่าง แล้วเปิดประตูยั้งฉางกลับเข้าด้านในทันที

บารตมองตามหลังลูกจนสุดสายตา...ค่อยก้มมองพื้นดินอึมครึม
เมรัยศักดิ์สิทธิ์ซึ่งซึมซาบเป็นหย่อมน้อย ชายหนุ่มสังเกตเห็นหินก้อนหนึ่ง
โดดเด่นออกจากผิวลูกรังทั่วไป เขารีบสาวเท้าไปยังจุดนั้น...ย่อกายลง
ก้มประคองหินสีแดงก่ำมาพิจารณา...เขาพบว่ามันคือ**หินทับทิมเนื้อ**
บริสุทธิ์ขนาดเท่ากำปั้น!

แม่เฒ่าคนหนึ่งบึ้งปากตะโกนมาจากหน้าต่างเรือนเคียง บารต
หันมอง แม่เฒ่าพยับเหงะน้ำขี้มให้

“แม่เฒ่าบอกว่าลูกนอมอบหัวใจธรณีให้คุณ บณูเขาแดงมีหิน
พลอยแบบนี้เต็มไปหมด” คนขับหนุ่มชาวไทดำช่วยแปลให้

“ขอบระเอาะเยื่อมชาวกัมบ้านเขาแดง...ขอบระเอาะเยื่อมท่านลูก
ผมขอสัญญา...บุตรชายแห่งแม่ธรณีคนนี้จะทำตามคำสอนของท่าน
ครับ”

บารตบึ้งปากส่งเสียงให้เข้าไปถึงภายในยังฉาง...

เมื่อรถของคนต่างถิ่นเริ่มเคลื่อนออกจากหมู่บ้านได้ไม่นาน
ชาวบ้านเขาแดงทุกหลังคาเรือนต่างได้ยินเสียง**หย่าน**ดังขึ้น...เป็น
ท่วงทำนองที่...ไม่มีใครเคยได้ยินลูกนกตีกลองกบ...ส่งสะท้อนความรู้สึก
โหยให้เซ่นนั้นมาก่อนเลย

บทบาทใหม่

“พี่หอมคะ ช่วยลลิหาพี่เลี้ยงเด็กที่ทำงานดีไว้ใจได้ให้หน่อยสิ”

ลลิเอ่ยพลางลูบท้องโตเฉพาะจุดของตนเอง ไบหน้าลำตัวส่วนอื่นและแขนขายังคงเรียวเล็กไม่เสียรูป ว่าที่มารดาสวมชุดกระโปรงบานลายจุดเล็กทันสมัยอยู่บนรถตู้คันหรูเพื่อไปออกงานสังคม โดยมีอุษาเป็นผู้ติดตามดูแล

“ได้ค่ะ ว่าแต่คุณลลิลองติดต่อศูนย์จัดส่งพนักงานเลี้ยงเด็กประจำบ้านหรือยังคะ” อุษาแนะนำ

ตามปกติอุษาไม่ชอบไปงานลักษณะที่คุณลลิชมชอบ แต่ยินดีทำเพื่อตอบแทนบุญคุณเจ้าสัวบุญลือ อุษาพยายามทำตัวให้น่าสนใจน้อยที่สุดด้วยการสวมชุดเสื้อกางเกงผ้าทอมือสีพื้นแบบสุภาพเรียบง่ายและคาดหน้ากากผ้าทอมือ

“ให้เลขาฯ ติดต่อไปแล้วละ ยังไม่ถูกใจสักราย ลลิขี้รำคาญ พาลโมโหเขาจะอยู่ไม่ได้ เสียเวลาเปล่า ๆ”

ลลิเหลียวมองอุษาซึ่งนั่งเบาะด้านหลังเยื้องกัน

“พี่หอมหาให้น่าจะง่ายกว่า ลลิบอกเลขาฯ ให้ตั้งเงินเดือนพี่เลี้ยง
เด็ก สัก...แปดหมื่นบาท อยู่กินที่นี่...แต่ต้องดูแลเด็กยี่สิบสี่ชั่วโมงนะ ก็
ต้องมานอนด้วยกันที่บ้านใหญ่ นอนห้องเด็ก คุณพ่อให้ช่างทำใหม่แล้ว
ใกล้ห้องนอนลลิ ลลียากได้คนที่...แหม พุดยังงี้ดีละ แบบว่าคุ้ม
เงินเดือน สะอาด หน้าตาดูได้ ไว้ใจได้ ใจเย็น รักเด็ก แล้วก็...ต้องไม่โกง”

อุษาพยักหนึ่กหนั่ก นึกถึงผู้มีคุณสมบัตืครบตามคำบอกนั้นได้
เพียงคนเดียว...ลอมฟาง

“คุณลลิต้องการคนเมื่อไหร่คะ”

ลลิลูบท้องไปมา ตามองเหม่อไปนอกกรก

“อีกสามเดือนจะคลอดแล้ว มาลวงหน้าสักเดือนก็ได้คะ มา
ช่วยลลิเตรียมของสำหรับเด็กทารกให้พร้อม”

“หอมจะลองถามดูให้แนะคะ รู้จักรุ่นพี่คนหนึ่ง...ฉลาด...ไว้ใจได้”

“ขอบคุณคะ” ลลิหันมาส่งยิ้มให้ “ออกงานช่วงนี้เลยต้องหา
กิจกรรมเสริมภาพลักษณ์ว่าที่คุณแม่หน่อย...แบบว่ารักเด็กมากเลยคะ...
ทุกคน”

ท้ายเสียงคนพูดทำเสียงสูงเสียดเย้ยตนเองกึ่งเล่นกึ่งจริง

อุษาเพียงรับฟังโดยไม่พูดอะไร นึกถึงภาพงานเลี้ยงระดมทุน
ช่วยเหลือเด็กกำพร้าของมูลนิธิฯ แห่งหนึ่งซึ่งเจ้าสัวบุญลือรับเป็น
เจ้าภาพจัดงาน ใจก็โพลไปคิดถึงอดีตเด็กกำพร้าสุดที่รัก

ป่านนี้บารตจะได้พบบิดาที่แท้จริงหรือไม่หนอ?

คิดแล้วก็น่าขัน...คนหนึ่งออกติดตามหาบิดา ขณะเธอนั้น
บิดาที่ทอดทิ้งไปเสมือนตายจาก จู่ ๆ กลับติดต่อหาเธอ

เมื่อเข้าแม่หมออุษาเห็นชายชาวอเมริกันนามว่าจอห์นส่ง
ข้อความขออนุญาตดูไฟท์วอร์คกับเธอใหม่ หลังจากซึ่งใจหลายชั่วโมง อุษา
ตัดสินใจตอบรับให้ควเวลาสองทุ่มตรง

เอาเถิด หากต้องเผชิญสิ่งใดก็ขอให้ใจตนเข้มแข็งไม่หลบหนีอีก
หาไม่แล้วชีวิตนี้จะต้องหนีไปตลอดกาล!

“แปดหมื่น! เอาซิเอา”

ลอมฟางตอบรับทันทีโดยไม่โยกโย้ “พี่เพิ่งยื่นภาษีแสดงรายได้
งานขายสินค้าออนไลน์เสร็จไปเนี่ยแหละ มีรายได้เราก็ต้องเสียภาษีให้
ถูกต้องเนอะ”

อุษาหัวเราะออก รุ่มพุ่มทำให้เธอรู้สึกสบายใจเสมอ

“อุษายังไม่ได้ยื่นภาษีเลย ไม่มีใบเสร็จแสดงรายได้ ต้องยื่นยังงี
นะ”

“ฟรีแลนซ์อย่างเราถ้าไม่ยื่นแบบเหมาจ่าย ก็ต้องหา
ใบเสร็จรับเงินมาแสดงแหละ...ไม่เป็นไร ยังมีเวลาถึงมีนาคมปีหน้า”

“โอเค อุษาจะพยายามค้นวิธียื่นแบบภาษีอย่างถูกกฎหมาย มัน
เป็นหน้าที่ของพลเมืองไทยอยู่แล้ว หวังว่ารัฐจะนำเงินภาษีไปใช้พัฒนา
ประเทศเพื่อประชาชนจริง ๆ”

“ดีมากอุษา พี่นะคุยเรื่องภาษีกับพวกเพื่อน ๆ ที่ทำธุรกิจที่ไร
อารมณ์เสียทุกที พวกนั้นจ้องแต่จะหาวิธีหลบเลี่ยงภาษี ยิ่งคนรวยไม่
ต้องพูดถึง รวยมากเลี่ยงจ่ายมากทำกันเป็นล่ำเป็นสัน พวกนี้จะหาช่อง
ทำแบบถูกกฎหมายซะด้วยนะ พวกตัวเล็กตัวน้อยอย่างเรา ๆ ตามไม่ทัน
เขาหรอก”

“พอ ๆ พี่ฟาง เราไม่พูดเรื่องคนอื่นที่ไม่เกี่ยวกับเราดีกว่า”

อุษาเห็นท่าบอสนทนาจะออกนอกหลูไปไกลเกินจึงทักท้วงตาม
ตรง ลอมฟางเห็นดีเห็นงามด้วยจึงเปลี่ยนเรื่องทันควัน

“โธ่เอ๊ย...ตอนต้นปีอุษาดูไฟให้ บอกว่าจะได้เปลี่ยนงาน ได้เลี้ยง
เด็ก ได้ย้ายที่อยู่ นึกว่าพี่จะได้เจอเนื้อคู่ชาวต่างชาติ ได้แต่งงานเลี้ยงลูก
ตัวเอง ย้ายไปอยู่ทางยุโรปเหนืออะไรแบบนี้...ช่วยยย...ผั่นค้างเลยเรา”

ลอมฟางแสวงทำบ่นปนเสียงหัวเราะคิกคัก อุษาพลอยเข้าไปด้วย
ที่จริงเธอเกือบลืมไปแล้วว่าเคยทำนายทายทักลอมฟางเช่นนั้น

“ดีเหมือนกัน รับบทพี่เลี้ยงเด็ก เลี้ยงลูกให้เศรษฐี...ลองเปลี่ยน
อาชีพดู ทำจะรุ่งเนาะ”

“พี่ฟางสะดวกมาเดือนหน้าเลยก็ได้นะ หรือจะรอหลังปีใหม่เลย
ก็ได้ เผื่อเวลาสักเดือนสองเดือนก่อนคุณลิลิจะคลอด คุณลิลิอยากให้
ช่วยหาซื้อของเตรียมดูแลเด็ก อุษาจะช่วยด้วย ไม่ต้องห่วงค่ะ”

ปลายสายนิ่งคิดก่อนตอบ

“ถ้าฉันพี่ยังพอมีเวลา พี่ว่า...จะไปหาที่ฝึกอบรมหลักสูตรผู้ช่วย
การพยาบาลเด็กเล็กให้เรียบร้อยก่อน เคยเห็นทางอำเภอประกาศให้

ลงทะเบียนฟรี หลักสูตรนี้ใช้เวลาอบรมสี่ร้อยแปดสิบชั่วโมง รวมการดูแล
คนแก่ด้วยนะ...รองรับสังคมผู้สูงอายุนะ อาชีพนี้เป็นที่ต้องการมาก ไม่มี
ตกงานเลยแหละ”

“โห ดีจังพี่ฟาง เตรียมพร้อมสุด ๆ”

“เฮ้อ...เขาให้ค่าจ้างงาม เราก็ต้องทำให้เขาเห็นว่าจ้างเราคุ่มค่า
เกินราคา คนอย่างพี่จ้างร้อยเล่นล้านนะจ๊ะ”

อุษาหัวเราะอีกครั้ง ลอมฟางรู้สึกดีที่ทำให้อุษาคลายอารมณ์ได้
บ้าง

“พี่ถามตรง ๆ นะ อุษาอยู่ทางโน้น...ไม่มีคุณรตอยู่ด้วย โดน
คุณหนูกลั่นแกล้งแบบนางอิจฉาในละครน้ำเน่ารีเปลา”

อุษาทอบปฏิเสธทันที

“ไม่มีค่ะพี่ฟาง คุณกลั่นารักมาก เว้นแต่...เธออาจจะมึนสยหรือ
รสนิยมส่วนตัวไม่เหมือนคนทั่วไปอยู่บ้าง อุษาว่า...ก็เป็นเรื่องส่วนตัวเธอ
ตราบดีที่ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ใคร อุษาไปงานนอกบ้านกับคุณกลี
ก็เพราะอยากช่วยดูแล ตอบแทนเจ้าของบ้านที่อนุญาตให้อุษามาอยู่กับ
คุณรต ตอนนี้นักบุญกลีกำลังสร้างบ้านใหม่อีกหลัง ท่านว่าจะให้เป็น

เรือนหอสำหรับคุณรตกับอุษาด้วย คุณบุญลือท่านใจดีมาก...ใจดีจน...
อืม...บางที...”

ลอมฟางตั้งใจฟังอย่างตริ่กตรอง

“ดีจนไม่น่าไว้วางใจซะนี่”

“ไม่ใช่อย่างนั้นพี่ฟาง” อุษาริ่บปฏิเสธพัลวัน “ใจดีจนบางทีทั้ง
คุณรตและอุษารู้สึก...ไม่อยากจะรับนะ”

“เฮ้อออ...อุษาเอ๊ย พี่ว่าอุษาคงมีเซนส์อะไรแปลก ๆ เกี่ยวกับ
ท่านเจ้าสัวมากกว่า” ลอมฟางพูดตรงไปตรงมา “ใครจะมาใจดีกับเรา
แบบไม่หวังผลตอบแทนบ้างนะ”

“ก็จริงอย่างพี่ฟางว่า คุณบุญลือคงไม่ได้อะไรกับอุษานักหรอก
แต่คุณรตนี่...ท่านอุปการะมาเองกับมือ ถึงไม่ได้จดทะเบียนเป็น
ลูกบุญธรรม แต่ท่านปรารถนาดีต่อคุณรตแน่นอน”

“อืม...อุษาคิดแบบนั้นก็ดีแล้ว ก็ค่อย ๆ ดูไป พี่เป็นกำลังใจให้”

ลอมฟางนิกขึ้นชมเพื่อนรุ่นน้องที่มีจิตใจเข้มแข็ง...เพราะหาก
เป็นเธอ คงไม่กล้าอยู่ในอาณาบริเวณบ้านของผู้อื่นโดยที่คู่ครองมิได้อยู่

ด้วย เหตุนี้จึงทำให้ลอมฟางยินดีที่จะไปอยู่กรุงเทพฯ เป็นเพื่อนอุษา ใน
ฐานะพี่เลี้ยงเด็กทารกให้เจ้าของบ้าน

“แต่...พี่ว่าน้ำเสียงอุษาเหมือนมีเรื่องอึดอัดใจอะไรบางอย่างอีก
นะ”

ลอมฟางตั้งข้อสังเกตใหม่ “ถ้าไม่ใช่เรื่องคุณรต หรือคุณหนู
เจ้าของบ้าน จะมีอะไรทำให้แม่หมออุษาไม่สบายใจบ้าง”

“อ้อ...ไม่มีอะไรหรอกค่ะ อยู่ไกลบ้านก็มีคิดถึงบ้านบ้างแหละ”

อุษาทอบตามตรงเช่นกัน “อาศัยว่าได้ทำงานเปิดไฟทำนายทุก
วันก็...ไม่มีเวลาเหงา”

“ไม่เชื่อ...” ลอมฟางพูดที่เล่นที่จริง “เดี๋ยวพี่ไปอยู่นั่นคงรู้เอง
นะ”

สองสาวหัวเราะให้กัน อุษารู้สึกสบายใจขึ้นมากที่ลอมฟางยินดี
มาอยู่กรุงเทพฯ ด้วย...อีกไม่ช้า

ปฏิเสธคำขอ

“เพิงหินวัดพ่อตา”

แม่หม่ออุษาเริ่มเปิดไฟใบแรกเพื่อทำนายตามคำถามของผู้รับบริการชาวอเมริกันนามว่าจอห์น มองจากจอคอมพิวเตอร์เห็นชัดว่าผู้รอลุ้นคำทำนายแสดงสีหน้าตื่นตื้นตันนั่งขยับตัวไปมาบนเก้าอี้พนักพิงสูง

“อุษาต้องอธิบายลักษณะทั่วไปของไฟใบนี้ก่อนนะคะ วัดพ่อตาเป็นเพิงหินขนาดใหญ่รูปดอกเห็ด มีแผ่นหินขนาดใหญ่มากตั้งบนแกนหินอีกก้อนหนึ่ง ที่แกนมีการสกัดผนัง ด้านหนึ่งเป็นเสากลม ส่วนอื่นสกัดเป็นผนังเรียบ”

แม่หม่ออุษามั่นใจว่าผู้รับบริการไม่ได้ฟังสิ่งที่เธอพูด หรือหากฟังก็ย่อมไม่เข้าใจเป็นธรรมดา เขาเพียงต้องการได้ยินเสียงเธอเล่าอะไรก็ได้ กระนั้นเมื่อสวมหมวกหม่ออุไพยิปซี อุษาจึงตั้งใจถอดความนัยของไฟ

“คุณถามว่าลูกของคุณจะเกลียดคุณหรือไม่ ตัวไฟไม่ได้บ่งชี้ขนาดนั้น เพิงหินนี้แสดงความเป็นคุณเองมากกว่าว่ารู้สึกต่อลูกยังไง”

นายจอห์นเบิกตาสู่น้ำตาลเข้มอย่างสนใจจริงจัง

“โหมหรือ...โหมเป็นยังไง”

“รูปดอกเห็ดมองจากมุมมองด้านบนคล้ายหัวใจ คุณคิดไปเองว่าคุณกำลังแบกเรื่องลูกไว้มองโดยที่คุณเอาตัวเป็นแกนฐาน แต่ความที่แกนนั้นมีหลายด้าน มีด้านเรียบและที่เป็นเสากลม คุณอาจไม่แน่ใจว่าคุณควรแบกหัวใจไว้ที่แกนด้านไหนเพื่อให้คุณรู้สึกสบายใจ รอบแกนฐานเหมือนเป็นห้องโถง ๆ ไม่มีผนัง คุณถนัดเป็นคนกำหนดเรื่องทุกอย่าง โดยที่คุณเปิดทางหนีให้ตัวเองไว้อยู่แล้ว โดยไม่ต้องรับผิดชอบอะไรเลย”

“โอ้ อูซา โหมไม่คิดอย่างนั้น โหมขอโทษ”

“เชิญถามคำถามต่อไปค่ะ”

น้ำเสียงแม่หมออุซาเยียบเย็นพอกับสีหน้า

นายจอห์นขมวดคิ้วมุ่น สีหน้าซีดใสเมื่อแรกเริ่มแปรเปลี่ยนไป...

ทีละนิด

**แม้สองคนจะอยู่คนละซีกโลก แต่อุซารับรู้ถึงรังสีหายนะ
แผ่รอบร่างใหญ่ของนายจอห์น**

“ลูกสาวโหมมีสามีชื่อบาร์ต...ใช่หมา”

เสียงถามเจือความอัมหิตจนอุษาชนลูกเกรียว...นายจอห์นสืบรู้ถึงชื่อคนรักของเธอได้อย่างไร มีใครส่งข่าวข้ามทวีปแก่เขาหรือ!?

อุษาพยายามควบคุมมือทั้งสองให้สับไฟอย่างเด็ดขาด

“วัดลูกเขย”

แม่หม่ออุษาเปิดไฟแล้วใจหายวาบขณะสีหน้าเป็นปกติ เธอมองสบตาผู้รับบริการแน่ว

“เป็นไฟหลักอีกใบของไฟสำหรับอุสาบาร์ส ชื่อเพิงหินวัดลูกเขยมาจากตำนานที่เล่าถึงวัดที่ท้าวบาร์สสร้างแข่งกับพ่อตาคือพญางงพาน ถ้าจะตอบคำถามคุณ ไฟตอบชัดเจนว่า...ใช่”

นายจอห์นหรีตาเล็กน้อย แววจ้าเล่าให้ฉายปราว

“ตอนนี้นายบาร์สอยู่ที่หลวงน้ำท่าไหนหมาย”

แม่หม่ออุษาผู้ผ่านโลกน้อยกว่า...รู้สึกตัวทันทีว่าเธอพลาดท่าแก่นายจอห์นเสียแล้ว เธอพิสูจน์เพียงพอแล้วว่านายจอห์นติดตามชีวิตของเธอแทบตลอด แต่มีใช้ติดตามด้วยความห่วงใยตามสายเลือด เขามีเหตุผลแอบแฝงแน่นอน และเหตุผลนั้นอาจน่าพรั่นพรึงเหลือแสน!

“อย่าารู้ทำไมคะ”

อุษาโผล่งอกไป หากมีสิ่งใดเกี่ยวข้องถึงสุดที่รัก...เธอพร้อม
ปกป้องทันที

ถึงตอนนี้นายจอห์นเหงงหน้าหัวเราะลงลูกคอแบบตั้งใจ

“อุษาไม่เหมือนอ่อนเลย คนนั้นบอกอะไรก็เชื่อหมด”

อุษาเลือดขึ้นหน้า กล้าเอ่ยถึงบาร์ดไม่พอ นายจอห์นยังพยายาม
กวนอารมณ์เธอด้วยการพูดถึงมารดาในทางไม่ดี!

“อุษาเป็นลูกแม่อ่อน แม่เป็นยังงิอุษาก็รักแม่ ถึงแม่เชื่อคน
ง่ายแม่ก็เลี้ยงดูอุษามาอย่างดี”

นายจอห์นหัวเราะหึหึในลำคอ

“ผมดีใจที่อุษาเป็นคนฉลาด คนฉลาดเท่านั้นที่จะอยู่รอดใน
โลก”

“มีคำถามอีกมั๊ยคะ ถ้าไม่มีอุษาขอพักก่อน ชั่วโง่งหน้ามีคิวเปิด
ไฟต่อ”

“มี”

เสียงนั้นออกกร้าวจนหูชาอ่อนนอกอ่อนใจ...นี่หรือคนอ้างว่าเป็น

บิดา

“พ่อนายบารตยกลูกชายให้พวกค้ายาไปกับกองคาราวาน
จากเทือกเขา! พวกมันร่วมมือกับกองทัพป่าผลิตยาเสพติดในกลุ่ม
น้ำโขง!”

ได้ผล...อุษานี้กวาบในใจ พยายามตั้งสติ...นายฝรั่งสัญชาติ
อเมริกันผู้นี้รู้จักบารตได้อย่างไร? รู้ไปถึงบิดาของบารต? รู้ละเอียดในสิ่ง
ที่บารตไม่รู้ทั้งกำลังเดินทางตามหาความจริงด้วยซ้ำ...ต้องมีอะไรไม่ชอบ
มาพากลแน่!!!

กองคาราวานจากเทือกเขาคือใครกัน?

กองทัพป่าผลิตยาเสพติดในกลุ่มน้ำโขงคือพวกไหนกันเล่า!?

อุษาอยากล้วงข้อมูลเท่าที่นายจอห์นรับรู้เกี่ยวกับตัวเธอและคน
รอบข้างให้มากที่สุด จึงทำที่รับฟังอีกฝ่าย

“พวกนั้นมีนายใหญ่ เป็นศัตรูกับนายของผม”

นายจอห์นไม่ยอมเสียเวลาอ้อมค้อมอีกต่อไป

“ถ้าอุษาไม่เกลียดผม ผมอยากขอให้อุษาช่วย...ได้ไหม อุษาจะ
ช่วยผมได้ไหม ช่วยพูดกับบาร์ตให้หน่อย อย่าไปยุ่งกับพวกโน้น **ตลาด**
ค้ายาเสพติดสองฝั่งโขงควรเป็นของเราชาวตะวันตกด้วย นาย
ผมไม่อยากให้มีสงครามเหมือนก่อนอีกแล้ว เราไม่อยากทำลายคน
บริสุทธิ์อีกแล้ว **เราแค่ขอมีส่วนแบ่งตลาดบ้าง!**”

ถ้อยคำดังกล่าวทำให้อุษาคืนตระหนกไม่น้อย แต่พยายามตั้ง
สติสำรวจมกิริยาไม่แสดงออก

“นับเป็นคำถามนะคะ รอสักครู่นะ”

แม่หมออุษาสับไฟรวดเร็ว คลี่ไฟบนโต๊ะแล้วดึงไฟไปหนึ่งชั้นชู
หน้าจอคอมพิวเตอร์ให้ผู้รับบริการเห็นก่อน ค่อยพลิกไฟมาดู ลายไฟที่
ปรากฏทำให้แม่หมอถึงกับขบกรามแน่น!

“**ภาพเขียนสีเฟิงหินใกล้บ่อน้ำนางอุสา...เป็นไฟชุดเล็ก**
ลดกลายเป็นนามธรรม แปลความได้หลากหลาย ในกรณีคำถามของคุณ
...ไฟทำนายว่าคุณจะ**ไม่**ได้รับความช่วยเหลือ คุณจะถูกปฏิเสธ!”

สีหน้าของนายจอห์นดูเครียดและขึง...ออกถ่มทิ้ง แลดูน่ากลัว
อุษาก็โอกาสนั้นตัดจบการทำนายไฟ

“เฮลละคะ อูซาตูไฟให้คุณแล้ว ดูให้ฟรีไม่คิดเงิน...หวังว่าคุณจะพอใจ ต่อไปนี้เราไม่จำเป็นต้องติดต่อกันอีก อูซาจะถือว่าเราไม่เคยเจอกัน ขอให้ต่างคนต่างอยู่นะคะ...ลาก่อนตลอดกาล มิสเตอร์จอห์น”

แม่หมออูซาไม่รออีกฝ่ายตอบ เธอกดปุ่มปิดกั้นช่องทางการสื่อสาร ก่อนหยิบโทรศัพท์มือถือขึ้นตรวจผลการบันทึกเสียงสนทนาเมื่อสักครู่นี้ แล้วกดส่งไฟล์เสียงนั้นให้บาร์ตผ่านช่องทางสื่อสารออนไลน์ส่วนบุคคล

“มิสเตอร์จอห์นอ้างตัวเป็นพ่อหมอคะ เขาพูดถึงคุณ เขาพูดถึงเรื่องค่ายาสองฝั่งโขง...คุณรตระวังตัวนะคะ มีคนติดตามความเคลื่อนไหวของคุณคะ พรุ่งนี้หมอจะรีบไปเรียนคุณบุญลือ เราต้องไปแจ้งความ”

บาร์ตได้รับข้อความนั้น หลังจากกลับถึงที่พักในเมืองหลวงนำทา...เวลาเกือบสี่ทุ่ม

แม้เรื่องมิสเตอร์จอห์นชวนตื่นตระหนกอยู่บ้าง ทว่าบาร์ตกลับไม่รู้สึกรู้สึกันนั้น...ไม่รู้สึกรู้สึกังวล ไม่หวาดหวั่น

เหตุการณ์เมื่อช่วงสายวันนั้น เขาเผชิญเรื่องเหลือเชื่อแสนหน่วง
เหน็บในหัวกราวถูกค้อนธรณีของเทพบิดรแห่งภูผากระหน่ำทุบ กระนั้น
วุฒิภาวะและความรับผิดชอบต่อการกิจ ทำให้เขาตัดสินใจเดินทางออก
จากเวียงภูคาไปยังเมืองห้วยทรายและเมืองต้นผึ้งของแขวงบ่อแก้ว
เรียบร้อยตามแผนการสำรวจเบื้องต้น...กว่าจะกลับถึงเมืองหลวงน้ำทาที่
ดีกแล้ว

การถูกปฏิเสธจากบุคคลที่เขาคาดหวังสากว่ารับรู้เรื่องมีกลุ่ม
คนไม่ปรารถนาดีจับจ้องความเคลื่อนไหวของเขาทุกฝีก้าว เมื่อกระทำ
จิตใจตนเองรวดเร็วเสียแล้วยังจะมีความกลัวชนิดใดสามารถเอาชนะก่อน
ไปกว่านั้นได้เล่า

บรรดาพยายามลืมเรื่องราวคับข้องใจ

ไม่มีผู้ให้กำเนิดรอเขาอยู่แห่งใดทั้งสิ้น...ต้องทำใจยอมรับว่าเขา
เข้าใจผิดไปเอง

พຼ່ງนี้เขาจะเดินทางไปเมืองโพนสะหวัน แขวงเชียงขวาง เพื่อ
สำรวจแหล่งหินตามแนวที่ราบสูงเชียงขวาง ต่อด้วยสำรวจป่าต้นน้ำลึก
และน้ำกายแห่งเมืองกาสี เมืองเหนือสุดของแขวงเวียงจันทน์ อันเป็น
ภารกิจสุดท้ายในแผ่นดินลาว

พอฉันที่เผลอตามหาผู้ให้กำเนิด

ทั้งหมดเป็นเพียงความฝันลม ๆ แล้ง ๆ

ความเป็นจริงก็คือ...เขาเป็นมนุษย์กำพร้าเติบโตมาบนผืน
แผ่นดินไทย และจะตั้งใจทำหน้าที่ของตนให้สมกับเป็น **‘คนของ
แผ่นดิน’**

ดวงใจพิสุทธิ์

“พ่อคุณเอ๋ย...คุณหนูของवाद แก้มเป็นกระดิกน่าเกลียดน่าชัง
อะไรอย่างนี้”

คุณแม่บ้านวาดอุ้มทารกน้อยในห่อผ้าสาหลูเนื้อละเอียดแนบไว้
กับอก พลงโยกร่างตัวยของตัวเองไปมา...เด็กทารกเพศชายผิวขาวผ่อง
ในอ้อมแขนหลับปุ๋ย...ริมฝีปากกระจิดินาเอ็นดู

อุษานั่งมองอยู่ข้าง ๆ ลอมฟางคนอุ้มทารกมาส่งให้แม่वाद
พลอยยิ้มแป้น...ความบริสุทธิ์ของชีวิตน้อย ๆ ช่วยทำให้บริเวณคฤหาสน์
ของเจ้าสัวบุญลือแลดูสว่างไสวเต็มไปด้วยแสงแห่งความฝันและ
ความหวังมั่งมีเลื่อง แม้ผู้เป็นมารดาจะไม่ได้อยู่ดูแลบุตร ด้วยมีภารกิจ
สำคัญส่วนตัว...บำรุงรักษาเรือนร่างตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้าตามสถาน
ดูแลความงามครบวงจรในห้างสรรพสินค้าหรูหรา

“คุณหนูชื่ออะไรละ หนูหอม” แม่वादเอ๋ยถามลูกสะใภ้

อุษายิ้มขึ้นก่อนตอบ

“คุณลลิให้หอมเปิดไฟตั้งชื่อให้คุณหนูแล้วค่ะ ไฟออกมาเป็น
แท่งหินเสมา...หนึ่งในไฟหลักของสำหรับอุสาบารส แสดงถึงการเป็น
พื้นที่ทางพุทธศาสนาสมัยทวารวดีอีสานพันกว่าปีก่อน เด็กที่เกิดมา
นับเป็นผู้มีบุญสูง เป็นเสาหลักของครอบครัวและจะเป็นผู้ขับเคลื่อน
อนาคตของประเทศ สุขภาพแข็งแรงอายุยืนอย่างมีคุณภาพ หอมเลย
เสนอชื่อ...**เสมา**...ค่ะ คุณลลิเห็นด้วย”

“โอ...มงคลแท้พื่อคุณ คุณหนูเสมาของบ่าว”

คุณแม่บ้านวาดพิมพ์อวยชัยให้พรคุณหนูคนใหม่ของคุณหาสน์
ไม่ได้หยุด “บ้าฝักหนูฟางช่วยดูแลคุณหนูเสมาให้ดีนะ”

ลอมฟางตอบรับอย่างสุภาพ

“หนูจะทำหน้าที่พี่เลี้ยงดูแลคุณหนูเสมาสุดความรู้ความสามารถ
ที่หนูมี คุณบ้าวาดไม่ต้องห่วงนะคะ”

“พี่ฟางสำเร็จหลักสูตรบรรบาลเด็กเล็กและผู้สูงอายุมาด้วยค่ะ
คุณรตเลยฝากฝังให้คุณแม่วาดด้วย”

“โธ้ยยย...แม่वादยังแข็งแรงดูแลตัวเองได้ หนูหอมกับหนูฟาง
ดูแลคุณหนูเสมเถอะ...พ่อรตนี้ยังไงนะ ทางนี้ยังมีคนอื่นอีกเยอะ พวกสาว ๆ
เขาช่วยดูแลแม่อยู่แล้วละ”

คุณแม่บ้านวาดทำที่บ่นแต่ใบหน้าเจอความสุข “ว่าแต่พ่อรต
เถอะ จะกลับบ้านเมื่อไหร่ละนี่”

“คีนี่คะ”

อุษาทอบน้ำเสียงตื่นเต้นพอกับสีหน้า ผู้อาวุโสพืดหน้าเข้าใจ

“พ่อรตเป็นอย่างนี้เสมอ ไปทำงานต่างจังหวัดทีละหลาย ๆ
เดือน หนูหอมต้องเข้าใจพ่อรตมาก ๆ นะ แต่แม่วาดรับประกันได้ว่า
พ่อรตเป็นคนหนักแน่นเหมือนหินผา ไม่ใช่คนโลเลเจ้าชู้ไก่อ๊เจ้า”

อุษาพยักหน้าน้อย ๆ ข้างแก้มปรากฏสีเรื่อ

“คะ หอมเข้าใจคุณรต หอมเชื่อใจเชื่อมั่นในตัวคุณรตคะ”

“ดีแล้ว ดีดี...พ่อรตมีหนูหอมเป็นคู่ชีวิต แม่वादก็หมดห่วง”

“คุณรตบอกว่าถ้าจะมีโครงการวิจัยสำรวจพื้นที่ในอนาคต จะให้
หอมร่วมทีมด้วยคะ ให้หอมทำงานเอกสาร...ประสานงานคนในพื้นที่

ทีมงานของคุณรตก็สนับสนุน เขามีผู้หญิงช่วยงานหลังบ้าน พวกเขาก็ทำนํ้างานสะดวก”

คุณแม่บ้านวาดส่งทหารมาให้ลอมฟางอุ้มต่อ ก่อนจะหันมาพูดกับ
อุษาสีหน้าจริงจัง

“แม่วาดขอให้หนูหอมกับพ่อรตอยู่เป็นขวัญกำลังใจให้กันตลอด
ชีวิตนะลูกนะ”

อุษาพนมมือรับคำอวยพรต่างโอวาทจากผู้อาวุโส...รู้สึกอึ้งใจ
เหลือเกิน

“มีอีกเรื่องที่แม่วาดอยากฝากเกี่ยวกับเจ้านาย ท่านบุญลือนะ”

ลอมฟางไกวร่างทหารก็น้อยอยู่ไม่ไกลพลอยเงี่ยหูฟังด้วย

“ถ้า...สมมุติว่า...ในอนาคตจะเกิดอะไรขึ้นกับท่าน แม่วาดอยาก
ให้หนูหอมมั่นใจในตัวพ่อรต...พ่อรตไม่ได้เกี้ยวข้องด้วย ไม่ได้รู้เห็นอะไร
ด้วย...คุณหนูลลิกก็เหมือนกัน แม่วาดเป็นห่วงเธอ แม่วาดเลี้ยงเธอมา
ตั้งแต่ตัวน้อย ๆ เหมือนกับพ่อรต...ทั้งพ่อรตและคุณหนูลลิกเหมือนเป็นพี่
น้องแท้ ๆ”

แม้คนฟังจะไม่เข้าใจความนัยของคำพูดนั้น แต่อุษาก็ตกปาก
รับคำโดยดี ลอมฟางพยายามประมวลข้อมูลเท่าที่ตนรับรู้โดยไม่แสดง
ความเห็น

สี่ทุ่มวันเดียวกัน บารตเดินทางกลับถึงกรุงเทพมหานครหลังจาก
ออกสำรวจพื้นที่เบื้องต้นในแดนลาวเทิงและที่ราบสูงหลายแขวง เป็น
เวลากว่าสี่เดือน...กลับมาพร้อมวัตถุประสงค์ชิ้นสำคัญซึ่งได้รับมอบ
จากชาวกัมพูเวียงญาคาแห่งแขวงหลวงน้ำทา

หินทับทิมก้อนขนาดกำปั้น...หัวใจธรณีของบ้านเขาแดง

ก่อนกลับประเทศไทยหนึ่งสัปดาห์ บารตนำหินก้อนดังกล่าว ไป
จัดแจ้งขออนุญาตนำเข้าประเทศ ต่อเจ้าหน้าที่สถานกงสุลไทยประจำ
นครหลวงเวียงจันทน์ ขออนุญาตรับรองยกเว้นอากรนำเข้าวัสดุเพื่อ
การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม สำหรับยื่นเรื่องขอยกเว้นอากรที่
สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา
วิทยาศาสตร์แห่งสหประชาชาติ กระทรวงศึกษาธิการ กระทั่งได้รับอนุมัติ
ให้ยกเว้นอากรจากกรมศุลกากร ตามขั้นตอน

กระบวนการดังกล่าวได้รับการประสานงานอย่างเต็ม
ประสิทธิภาพจากคณะนักวิจัยธรณีวิทยาทางกรุงเทพมหานคร...เพื่อน
ร่วมงานของบาร์ต...จำหลักร และพันวา

นักธรณีวิทยาผู้กลับจากเดินทางไกลก้าวแบบย่องขึ้นบันได
เรือนแถวไม้สองชั้นรูปตัวแอล ด้านหลังคฤหาสน์ของเจ้าสัวบุญลือ ด้วย
เกรงใจผู้อาวุโสและเหล่าแม่บ้านพอบ้านวัยกลางคนที่พำนักรอยู่ห้องชั้น
ล่างจะผวาตื่น บาร์ตไม่ต้องการทำให้เสียงรบกวนผู้ใด ครั้นเห็นแสงไฟจาก
ห้องพักชั้นสองของเขาส่องลอดออกมาจากม่านหน้าต่าง บาร์ตรู้สึกใจฟู
ระบวยิ้มเต็มใบหน้า เร่งฝีเท้าโดยไร้เสียง

...ผมกลับมาแล้ว สุดที่รัก...

ไม่ทันเคาะประตู คนด้านในจึงเปิดประตูก่อน...ราวกับรับรู้ว่าคุณ
สำคัญกำลังมา

“คุณรต”

อุษาร้องเรียกชื่อนั้นก็ก้องในใจ ทว่าเปล่งเสียงแสนเบา
ประหนึ่งออกอุทาน

बारตรีบกำวเข้าห้องพักดประตุ วากระเปาเป้นาหนาใหญ่และ
เล็กอย่างละใบบนพื้น ทางแขนออกสองข้าง

“ผม...คิดถึง”

ชายหนุ่มพูดเพียงเท่านั้น ถ้อยคำมากมายอัดอั้น...อุษาโผล่เข้า
กอดร่างใหญ่ซุกหน้าเกลือกไปมาบนแผงอกนั้น...ได้ยินเสียงหัวใจของกัน
และกันเต้นแรง

...คู่รักเคลียเคล้าในอ้อมกอดกันและกันนานสมควรความห่วงหา
อาทรตลอดสี่เดือนผ่าน...ภรรยาช่วยอาบน้ำชำระร่างกายให้สามีทุกซอก
ทุกมุม ส่วนบาร์ตซุกซอนสอดซ่านเรือนกายยอตรัก ไม่พ่นแม้แต่อณูเดียว
บนผิวผ่อง...

ล่วงเข้าเ้าโมงยามของวันใหม่...สองหนุ่มสาวยังคงนอนสนทนากัน
บนเตียงอย่างไม่ว่าง ต่างเฝ้าถามความเป็นอยู่ของกันและกัน
โดยเฉพาะอุษาซักละเอียดลออ ว่ามีคนทางนั้นคอยดักพบหรือคิดร้าย
ต่อบาร์ตหรือไม่ มิใช่ที่บาร์ตจะยืนยันว่า...ไม่พบใครคอยติดตามหรือคิด
ทำร้ายเขาตลอดการเดินทาง อุษาก็ยังคงแสดงความกังวล

เธอเล่าให้เขาฟังว่าเจ้าสัวบุญลือได้พาเธอไปแจ้งความเรื่อง
มิสเตอร์จอห์นไว้แล้ว เจ้าหน้าที่สืบสวนฯ อยู่ระหว่างดำเนินการ เบื้องต้น

พบมีรายชื่อเป็นมิจฉาชีพคำยาเสพติดทางกลุ่มประเทศฝั่งตะวันตกซึ่งเคยแผ่ตัวมาอยู่ในประเทศไทยเพื่อดำเนินการขยายตลาดในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง¹⁵

“คุณหอมไม่ต้องห่วง ไม่มีใครทำอะไรผมหรอกนะ”

บารตจุมพิตโรผมบนหน้าผากอุษาเพื่อให้เธอคลายใจ แล้วเขาก็นึกได้ว่ามีของสำคัญชิ้นหนึ่งต้องการให้เธอชม

“ผมได้รับของมีค่าจากแผ่นดินลาว คุณค่าและมูลค่าของวัตถุชิ้นนี้สูงมาก ผมตั้งใจจะส่งมอบให้หน่วยงานธรณีวิทยาของไทยไว้จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์”

บารตว่าพลางล้วงหยิบก้อนหินสีแดงออกจากกล่องบรรจุ อุษามองวัตถุชิ้นนั้นอย่างเห็นเป็นของแปลก...วางเรื่องกังวลใจไปชั่วขณะ

¹⁵ อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS) เป็นอนุภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย เมียนมา ไทย ลาว กัมพูชา เวียดนาม และสองมณฑลทางตอนใต้ของประเทศไทย คือ ยูนนานและกวางสี

ที่มา : บทความ 'ระเบียบสามชั้น' : อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงในระเบียบของภูมิภาคที่กำลังเปลี่ยนแปลง. นฤตม์ เจริญศรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เว็บไซต์กระทรวงการต่างประเทศ

“หินทับทิมจากภูเขาแดงที่เวียงภูคานะครับ ชาวบ้านบอกว่ามี
หินแบบนี้บนเขาเยอะแยะ”

“สวຍ ແປລກ ດູລິກລັບ”

อุษาพูดกับหินที่เมื่อกระทบแสงไฟนวลจากโคมหัวเตียงยิ่งเปล่ง
สีชาดกำจกจากเนื้อหินส่วนลึก

“ครับ...ชาวบ้านถือเป็นหินศักดิ์สิทธิ์ ภูเขาแดงเป็นเขาศักดิ์สิทธิ์
มีผีประจำภูดูแล หินทับทิมมีค่ามหาศาลถึงยังอยู่ได้ตามธรรมชาติเพราะ
ชาวบ้านช่วยกันเป็นหูเป็นตา ปกป้องทรัพยากรธรณีของพวกเขา”

“โอ ถ้าพวกพ่อค้าพลอยระดับโลกรู้เข้า คงกว้านซื้อหมดเขาแน่
เลยล่ะ”

บารตหัวเราะในลำคอ ก่อนเอ่ย

“ถ้าอยู่ในไทยคงเป็นอย่างนั้นครับ พวกกลุ่มทุนสีเทาไม่ว่าชาติ
ไหนเป็นตัวการทำลายทรัพยากรธรรมชาติแท้ ๆ บางคนร่ำรวยมากมักใช้
วิธีฟอกเงินที่ได้จากธุรกิจผิดกฎหมาย ทำมูลนิธิบ้าง เข้าหานักการเมือง
บ้าง สร้างเครือข่ายกับข้าราชการระดับสูง ไม่ก็เจ้าของสื่อรายใหญ่...
ภาพลักษณ์ทางสังคมดูดีแต่เบื้องหลังเลวร้ายก็มี”

อุษารู้สึกสะอิดใจคำพูดนั้น แต่ไม่พูดอะไร...เธอกำลังนึกถึงใคร
บางคนตามลักษณะการส่ายของบารตโดยที่เขาไม่รู้ตัว

“หอมภูมิใจในตัวคุณจริง ๆ”

หญิงสาวมองหันทบทีมนึกย้อนอย่างใช้ความคิด “คุณมอบให้
หน่วยงานรัฐไว้ใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาดีแล้วค่ะ”

“ขอบคุณครับ ผมคิดอยู่แล้วว่าคุณหอมจะไม่ว่าอะไร”

อุษาเอียงคอมอง

“คุณคิดดีแล้ว หอมจะไปว่าอะไรคะ”

บารตหอมแก้มอุษาแทนคำตอบ

“ถ้าอย่างนั้นพรุ่งนี้คุณหอมไปกับผมนะครับ ไปมอบหัวใจธรณี
มูลค่ากว่าพันล้านบาทชิ้นนี้ ให้พิพิธภัณฑสถานธรณีฯ”

“ค่ะ ยิ่งอะไรที่มีมูลค่าสูง หอมไม่อยากให้คุณมีติดตัวทั้งนั้น นี่
คุณหิวของสำคัญเดินทางนานเป็นเดือน ๆ กลับถึงบ้านปลอดภัย หอมก็
ดีใจที่สุดแล้ว”

“ผมไม่เคยอยากได้อะไรที่มีวัตถุสิ่งของมูลค่าสูงเลย” ชายหนุ่ม
พูดจริงจัง

“เหมือนกันค่ะ แต่เรามีกันและกันแบบนี้ดีแล้ว คุณรตเป็นคนมี
คุณค่าที่สุดสำหรับหอนะคะ”

“คุณหอนก็มีคุณค่าที่สุดสำหรับผม...ผมหวังว่าสักวันคุณบุญลือ
คง...ปล่อยผมไป ผมอยากออกไปใช้ชีวิตข้างนอกกับคุณหอน อยาก
สร้างครอบครัวของเราเอง รายได้อาชีพนักวิจัยอิสระอาจไม่ได้มากถึงขั้น
ร่ำรวย แต่ผมเชื่อว่าผมจะดูแลครอบครัวเราได้”

อุษาเอื้อมมือลูบไหล่เขาแผ่วเบา

“หอนเชื่อว่าจะมีวันนั้นค่ะ เราย้ายไปอยู่คอนโดฯ ที่ทำบอาก็ได้”

“ผมจองโครงการบ้านจัดสรรเล็ก ๆ แถวชานกรุงฯ ไว้สักพัก
แล้วครับ” คนพูดเผยยิ้ม “พรุ่งนี้ส่งมอบหินทับทิมเรียบร้อยแล้ว เราไปดู
บ้านของเรากันนะ”

อุษาทำตาโต ทูบต้นแขนเขาเบา ๆ

“อะไรเนี่ย แอบซื้อบ้านไม่ปรึกษากันบ้างเลย”

บารตหัวเราะอย่างมีความสุข

“ผมก็อยากเซอรูไพรส์ภรรยาบ้างสิครับ เพื่อวันหน้าเรามีลูก เราจะได้มั่นใจว่าเรามีหลักทรัพย์พอเลี้ยงดูลูกให้เป็นคนมีคุณภาพสำหรับสังคม”

“คุณหนูเสมด้วยนะคะ คุณลลิให้หอมเป็นแม่หนูหัวคุณหนูเสม เราจะช่วยกันดูแลเด็กคนนี้ให้เติบโตเป็นคนมีคุณภาพ...เหมือนคุณ”

อุษาเอี้ยวใบหน้าไปหอมแก้มบาร์ตฟอดใหญ่ บาร์ตบังเกิดความรู้สึกภูมิใจชีวิตยิ่งยวด แม้เคยเผชิญภาวะคับข้องใจเกี่ยวกับบริบทแรกเกิดของตน แต่ถึงตอนนี้...นาที่นี้ วันนี้ เขามีเธออยู่เคียงข้าง เธอผู้เป็นพลังหนุนใจให้ก้าวต่อไป...เธอผู้ทำให้ชีวิตมีความหมาย

ความหมายของการมีชีวิตอยู่สำหรับเขา...คือทำตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคมเท่าที่สติปัญญาและความรู้ความสามารถจะเอื้ออำนวย

“ผมรักคุณเหลือเกิน”

บาร์ตมองลึกลงไปในดวงตาคมซึ่งของอุษา ผู้เป็นภรรยาส่งยิ้มหวานคืนใจ

“หอมก็รักคุณ...คุณนอนพักเถอะนะคะ อีกไม่กี่ชั่วโมงจะเช้าแล้ว”

บารตแส้รังมองตาสีน้ำตาลเข้มของภรรยา...อมยิ้มมีเลศนัย

“แต่ผมว่า ถ้าดวงจิตของคนที่ยากเกิดเป็นลูกของเราผ่านมาได้
ยีน เขาคงรอโอกาสอยู่ เราอย่าขัดดวงใครเลยนะ...อีกหลายชั่วโม่งกว่า
จะเข้าต่างหาก”

บารตไม่พูดพร่ำทำเพลง...ตระกองร่างเพรียวบางพลิกกลับลง
บนที่นอนนุ่ม โดยอีกฝ่ายหลับตาปริ้ม...ยิ้มรับการจุติใหม่ของดวงใจ
พิสุทธิ์

แผ่นดินไหว

ปลายเดือนมีนาคม...อากาศเริ่มร้อน อุษาและบาร์ตเดินทาง
ด้วยเครื่องบินรอบเช้ามุ่งหน้าจังหวัดอุดรธานี ต่อรถโดยสารสาธารณะ
ไปยังตลาดผ่านอำเภอเพื่อยืมมารดา

คุณถิ่นและคุณอ่อนรอต้อนรับอยู่แล้ว ทั้งสองได้ชมรายงานข่าว
การส่งมอบหินพลอยมีค่าของบาร์ตแก่นักวิทยาศาสตร์วิทยาส่วนกลาง
เพื่อนำไปจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ทางธรณีฯ ต่างปลื้มยินดีไปกับ
บุตรเขยดีทะเปียน ความบาดหมางในใจเมื่ออดีตค่อยคลายเมื่อต่างรับรู้
ว่าอุษามีคู่ครองที่มีความรู้ความสามารถและเป็นบุคลากรคุณภาพของ
ประเทศ

ระหว่างนั้นเป็นเวลาเที่ยงเศษ ครูน้าลูกค้าประจำร้านผ้าทอมือ
คุณอ่อนมาเลือกซื้อชุดใหม่ในร้าน ได้พบแม่หม่ออุษาและบาร์ตซึ่ง
ปรากฏเป็นข่าวทางสื่อสังคมออนไลน์หลายแห่ง ครูน้าปรี่เข้าทัก อุษา

และบารตให้ไว้ผู้อาวุโสอย่างนอบน้อม ครุณน้ำจึงเล่าว่าเคยพบทั้งสองที่
พระธาตุหล้าหนอง เมืองหนองคาย

“ตอนนั้นพี่มองตามหลังอุษาอยู่นาน แอบคิดว่าอุษาแกลังทำไม
รู้จักพี่เป่ล่านะ หรือเพราะมากับหนุ่มหล่อเลยไม่สะดวกทัก”

อุษายกมือไหว้ขออภัยครุณน้ำ

“อุษาขอประทานโทษนะคะ พอดีช่วงนั้นเกิดเรื่องนิดหน่อย อุษา
จำความจำคนไม่ได้ไปพักใหญ่เลยคะ แต่ตอนนี้เป็นปกติแล้ว”

ครุณน้ำโบกมือไปมา เป็นทีไม่ถือสา

“ไม่เป็นไรจะไม่เป็นไร พี่ไม่คิดมาก”

คุณอ่อนเห็นครุณน้ำสงี่ยมเผื่อไปถึงบารต จึงถือโอกาสแนะนำ
ลูกเขยอย่างภาคภูมิใจ ครุณน้ำเอ่ยชมอุษาและบารตไม่ขาดปาก นึกยินดี
กับคุณอ่อนที่มีอภิชาติบุตรสร้างชื่อเสียงเกียรติภูมิแก่ครอบครัว

ครุณน้ำเลือกชมชุดผ้าฝ้ายทอมือชิดยกดอกและหมีตีชิดทอลาย
หอนางอุสา... ลวดลายงานทอซึ่งเหล่าแม่ทอถิ่นอีสานได้แรงบันดาลใจ
จากแหล่งมรดกโลกอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี

คุณอ่อนเจ้าของร้านคอยแนะนำแบบชุดแก่ลูกค้าเต็มที่

“ร้านเราสั่งทอลายมรดกโลกหม้อบ้านเชียงเหมือนเดิม แต่เพิ่ม
ลายพระบาทชุดใหญ่เลยคะ ช่วงนี้ได้ลายหอนางอุสา ก่อน ต่อ ๆ ไปจะ
มีลายอื่นเพิ่มอย่างเช่นลายภาพเขียนสีตามเพิงหิน อ่อนระดมแม่ทอดทั้ง
จังหวัดเราและจังหวัดใกล้เคียงอย่างหนองบัวลำภู ช่วยกันออกแบบลาย
ดูสิคะ แต่ละผืน...งาม...งาม...แค่ย้อมสีธรรมชาติต่างกันได้ผืนผ้า
แตกต่างกัน ผีมือแม่ทอดอีสานบ้านเราสั่งงานผ้าทอดต่างชาติสลายมาก อ่อน
ให้ช่างของทางร้านตัดเย็บแพตเทิร์นสวยเก๋ เน้นแบบเท่สง่า ดูไม่แก่คะ”

ครูนํ้าเลือกแบบชุดตัดสำเร็จลายมรดกโลกไป เอ่ยชมเจ้าของ
ร้านไป

“ดีแล้วละคุณอ่อน ร้านคุณอ่อนเท่ากับได้ช่วยส่งเสริมภูมิปัญญา
ผ้าฝ้ายทอมืออีสานเรา แม่ทอดทั้งหลายจะได้ถ่ายทอดวิชาทอดผ้าย้อมผ้า
ให้ลูกหลาน...ถ้าพวกเขามีรายได้ดี คุณภาพชีวิตก็จะดีด้วย ไม่ต้องไปใช้
แรงงานในกรุงเทพฯ กัน”

“อ่อนก็คิดอย่างนั้นคะครูนํ้า นี้อูษาแนะนำกลุ่มทอดผ้าบ้านนาฮีที่
หนองคายอีกแห่ง เดี่ยวอ่อนจะลองไปที่นั่นเอง จะติดต่อขอให้ส่งผ้าทอด
ให้ร้านเรา...พูดก็พูดเถอะคะ ร้านในตลาดนาข่าแทบจะแย่งกันจองผ้าทอด
จากแม่ ๆ กันเลยนะคะ อย่างว่า...งานทำมือเร่งได้ที่ไหน กว่าเสร็จแต่

ละฝันใช้เวลาหลายวัน เป็นสัปดาห์เป็นเดือนก็มี อ่อนจะคัดเลือกงานทอ
คุณภาพมาตัดชุดให้ลูกค้า แบบของทางร้านจะเน้นความประณีตและ
ทันสมัย เราก็ต้องคัดเลือกช่างฝีมือดี เสนอค่าแรงตัดชุดให้เขาสมฝีมือ”

“ก็เพราะคุณอ่อนใส่ใจงานบริการแบบนี้ พี่ถึงได้เป็นลูกค้า
ประจำใจคะ”

ครูน้ำเอ่ยชมจริงจัง คุณอ่อนถึงกับพนมมือไหว้ขอบคุณ

อุษาเฝ้ามองสตรีวัยกลางคนทั้งสองเลือกชุดกัน นึกภูมิใจมารดา
ตนเองเหลือเกิน...แม่อ่อนมีหนทางดำเนินชีวิตของตนอย่างสมคุณค่า
ความเป็นคน เธอก็เช่นกัน...คนทุกคนสามารถค้นหาศักยภาพของตนเอง
ในการทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยใจรักหน้าที่การงานนั้น ๆ

ครั้นครูน้ำเลือกแบบและทดลองสวมใส่จนพอใจ จ่ายเงิน
เรียบร้อย จึงร้องขอให้แม่หมออุษาช่วยดูดวงผ่านไฟอุสาบารสให้ อุษา
ยินดีบริการดูไฟให้ลูกค้าชั้นดีของร้านผ้าทอมือคุณอ่อนโดยไม่เรียกเก็บ
เงินเพิ่ม

“ตอนนี้พี่มีเรื่องกลุ่มอยู่ค่ะ ทางโรงเรียนกำลังถูกหน่วยตรวจสอบ
งบประมาณจากส่วนกลางเพิ่งแจ้งเรื่องขึ้นมูราขึ้นมาแย้งยับยั้งไปหมด
พวกครูน้อยทำงานกันลำบากมาก อุษาคิดดูซิ...พวกเราต้องใช้เก้าอี้

ส่วนตัวจากบ้านไปนั่งทำงานกันเอง เพราะเก้าอี้ของหน่วยงานใช้มายี่สิบปีมันพังเกินจะซ่อมแล้ว ราคาเก้าอี้หุ้มหนังเทียมที่เสนอจัดซื้อไม่ถึงพันบาท เขาว่าแพงไป พวกเราเลยนั่งเก้าอี้พลาสติกกันเหมือนเดิม แฮม...เก้าอี้พลาสติกแบบดี ๆ สมัยนี้ก็เกือบห้าร้อยละนะ ใครพอมีเงินเลยไปหาซื้อของตัวเองมาใช้แล้วเขียนป้ายกำกับไปเลยว่านี่ของส่วนตัว”

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาประจำจังหวัด ร่ายความอัดอั้นคับข้องใจยาวเหยียด แม่หม่ออูษาดังใจฟังโดยไม่ขัด เธอรู้ว่าคนทำงานทุกอาชีพล้วนต้องการกำลังใจ การได้ระบายให้ใครสักคนรับฟังเท่ากับได้ปลดปล่อยความทุกข์ในใจไปด้วย

“นี่อย่างน้อยนะ...ยังมีตรวจหุยมหิมกระทั่งกระดาศปากกา เราสั่งซื้อกระดาศเอสี่ริมหนึ่ง เขาให้เรานับว่ามีครบห้าร้อยแผ่นจริงหรือเปล่า ปากกาด้ามหนึ่งมีหมีครบตามปริมาตรที่ระบุข้างซองหรือเปล่า...โธ้ย หัวจะปวด...ไหนจะบค่าอาหารกลางวันเด็กแต่ละชั้น ครูเวรบางท่านช่วยกันลงแรงปลูกพืชผักสวนครัว พี่ก็ออกเงินซื้อเมล็ดพันธุ์ให้ ซื้อไก่มาเลี้ยงที่โรงเรียนจะได้เก็บไข่สดมาทำอาหารให้เด็ก ๆ กิน...ทีนี้ละเป็นเรื่องหาว่าเราเองบมาใช้ผิดประเภท พี่ต้องทำหนังสือชี้แจงละเอียดยิบว่าใช้เงินตัวเองกับเงินบริจาคไปซื้อไก่ซื้อเมล็ดพันธุ์ ไม่ได้ใช้งบหลวง คนไม่เคย

อยู่หน้างาน ไม่มีวันเข้าใจ ถ้าเราไม่ทำแบบนั้น ค่าจ้างทำอาหารเท่าที่
ได้มามันจะได้อาหารไม่ครบหมู่ ได้แค่พอลืมท้อง แต่พี่อยากให้เด็ก ๆ
ได้รับสารอาหารครบตามหลักโภชนาการ พี่ก็ต้องบากหน้าจัดกิจกรรม
ขอรับบริจาคจากห้างร้านมาโปะด้วย ดีว่าสามีพี่เขาทำธุรกิจรับเหมา
ก่อสร้าง พอจะมีฐานะมาช่วยสนับสนุนงานของเรา นี่พี่ก็ต้องขอบคุณ
คุณอ่อนช่วยสนับสนุนงบประมาณจัดงานวันเด็กให้ทุกปี”

คุณอ่อนนั่งฟังอยู่ห่าง ๆ ส่งยิ้มให้กำลังใจครูน้ำ พลังพลางพึมพำ
ให้ลูษาเริ่มดูไฟทาโรต์ชุดอุสาบารส แต่ยังไม่ทันที่ลูษาจะเริ่มสับไฟ ครูน้ำ
ก็พูดต่อ แม่หมอจึงชะงักมือตั้งใจฟัง

“จะว่าไปเจ้าหน้าที่ตรวจงบประมาณดี ๆ ก็มีนะคะ คนหนุ่มสาว
รุ่นใหม่มีเหตุมีผล เข้าใจกัน ช่วยชี้แนะวิธีแก้ปัญหาให้เรา ไม่ใช่มองเรา
เป็นศัตรู จ้องจะเล่นงานกันถึงขนาดหมดอนาคตแบบเจ้าหน้าที่บางคน
แฮ้อ...ข้าราชการน้ำดีที่ทำเพื่อประชาชนมีเยอะ พวกส่วนน้อยบ้าอำนาจ
เท่านั้นแหละที่สร้างปัญหาให้กันเอง”

ครูน้ำพูดพลางยกมืออุณาพิกาแล้วห่อปากอุทาน

“อู๊ยตายจริง...พอล่ามชะยาว ไกลเวลาเช้างานตอนบ่ายแล้วละ
ขอโทษทีนะลูษา พี่ต้องกลับโรงเรียนก่อน”

อุษายิ้มเต็มแก้ม

“ไม่เป็นไรค่ะ อุษาเข้าใจ”

ครูน้ำถอนหายใจโล่ง

“ขอบคุณมากนะ พี่สบายใจขึ้นเยอะเลย นี่ขนาดยังไม่ทันดูดวงเลยนะนี่”

“อุษายินดีให้บริการค่ะ การรับฟังอย่างตั้งใจเป็นส่วนหนึ่งของงานบริการอยู่แล้วค่ะ”

“โอ้ขอบคุณมากจ้ะ ถ้าในสังคมมีคนที่เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยินดีรับฟังกันและกันโดยไม่จำเป็นต้องคิดเห็นเหมือนกันทุกเรื่อง บ้านเมืองจะน่าอยู่มากกว่านี้...จริง ๆ นะ”

ครูน้ำกล่าวอำลาทุกคนในร้านผ้าทอมือคุณอ่อนแล้วเร่งกลับไปปฏิบัติภารกิจของตน คุณอ่อนกับอุษา เดินไปส่งครูน้ำถึงรถยนต์คันกะทัดรัดที่จอดริมถนนหน้าร้าน

ช่วงเวลาหลังจากนั้น สมาชิกครอบครัวเดียวกันต่างสนทนากันอย่างขื่นมื่น คุณถิ่นและบารตคุยกันถึงกัณฑ์คุณถิ่นถึงกับเอ่ยชวน

บารตไปออกรอบตีกอล์ฟด้วยกันสักหน บารตตอบขอบคุณแต่จำต้องปฏิเสธเพราะไม่ถนัดกีฬาละเล่นชนิดนี้

ฝ่ายมารดาและบุตรสาวมองภาพของชายสองวัยคุยกันแล้วพลอยยิ้มขึ้น เมื่อทุกฝ่ายพร้อมเปิดใจ...ลตทิจูมานะของตนลงบรรยากาศความสมานฉันท์ภายในครอบครัวจึงเป็นไปด้วยดี

“อุษานอนที่บ้านเราก็ได้ ไม่ต้องไปพักโรงแรมหรอกลูก ห้องนอนของลูกยังอยู่ดีเหมือนเดิม แม่ให้คนทำความสะอาดตลอดนะ”

คุณอ่อนลูบแขนบุตรสาวแล้วก้มหอมหัวไหล่ “ชื่นใจ...บัวงามของแม่”

“ขอบคุณค่ะแม่ แต่อุษาจองที่พักไว้แล้ว คราวหน้าค่อยมานอนนะค่ะ”

“อืม ตามใจลูกเถอะ”

อุษาซึ่งใจอยุ่ยานว่าจะบอกมารดาเกี่ยวกับนายจอห์นดีหรือไม่ ในที่สุดเธอประเมินได้ว่า เรื่องบางเรื่องเกี่ยวกับคนบางคนไม่ได้สำคัญเพียงพอที่จะรื้อฟื้น อุษาจึงมิได้เอ่ยถึงชายชาวอเมริกันผู้นั้นเลย

ระหว่างคุยกันออกรส ทันใดนั้น...แต่ละคนมีท่าที่ผิดปกติ ต่าง
ชะงักนิ่ง มองตากันไปมา...

คุณอ่อนรู้สึกคล้ายมีอาการบ้านหมุน ครั้นเห็นคนอื่น ๆ ขมวดคิ้ว
นิ้วน้าเช่นกันจึงนึกเอะใจ

พื้นร้านโยกซ้ายที...ขวาที!

โคมไฟแตงล้อยด้วยไม้ไผ่ข้อเล็กแขวนอยู่บนผ้าเพดานสายเอน
ไปมา!

หมวกผ้าทอมือที่แขวนกับข้างฝาพลัดหลุดจากที่ ผ้าคลุมไหล่
บางผืนพลอยไถลร่วงจากชั้นวาง!

บารตนิ่งมองสถานการณ์ เขาแน่ใจว่ากำลังเผชิญ...

“แผ่นดินไหว”

เสียงนั้นเบาแต่หนักแน่น คนพูดพินิจลักษณะการไหวครู่หนึ่ง
สติคือสิ่งสำคัญในทุกสถานการณ์

“ใช้มั้ยะ แม่อ่อนก็นึกว่าอาการบ้านหมุนกำเริบ”

คุณถิ่นเข้าประคองภรรยาทันที สีหน้าไม่สู้ดี แต่ยังนิ่งรอฟัง
คำแนะนำจากนักธรณีวิทยา

ดูขามองบารตเช่นกัน ใจนึกไปถึงหลวงตาอื่น...เป็นห่วงหลวงตา
ไม่มีใครดูแล!

อาคารสองชั้นของร้านผ้าทอมือคุณอ่อนยังคงโยกช้า ๆ บารต
มองไม่เห็นว่ภายในร้านจะมีโต๊ะขนาดใหญ่แข็งแรงให้หลบข้างได้จึง
ตัดสินใจทันที

“ออกไปอยู่ลานกลางแจ้งดีกว่าครับ”

คุณถิ่นจับมือคุณอ่อนพาเดินรวดเร็วออกนอกประตูร้าน บารต
คว้าข้อมืออุษาเร่งเดินออกจากร้านตามกัน

นาฬิกาแขวนผนังของร้านโยกไปตามแรงไหวของแม่ธรณี
เข้มนาฬิกายังคงทำหน้าที่บ่งบอกเวลาเช่นปกติ

...สิบสามนาฬิกายี่สิบห้านาที...

ปลายเดือนมีนาคมปีนั้น จดหมายเหตุประเทศไทยจดจาร
ไปนานแสน

แผ่นดินไหวจากรอยเลื่อนสะกาย เมียนมา ส่งผลกระทบถึง
แผ่นดินประเทศไทย โดยเฉพาะจังหวัดตอนเหนือ อีสานตอนบน ภาค
กลาง และกรุงเทพมหานคร

เป็นพิบัติภัยทางธรรมชาติที่คร่าชีวิตผู้คนทั้งสองประเทศรวม
หลายพันคน โดยกรุงเทพมหานครได้รับการบันทึกสถิติโลกว่าเกิดความ
สูญเสียขั้นรุนแรง...อาคารสูงสามสิบชั้นซึ่งอยู่ระหว่างการก่อสร้างถล่ม
ลงทั้ง ๆ ที่มีระยะทางห่างจากศูนย์กลางแผ่นดินไหวเกินพันกิโลเมตร
และเป็นอาคารสูงที่สุดที่ถล่มลงจากเหตุแผ่นดินไหว!

สัญญาณบ่งชี้หายนะภัยที่มนุษยโลกมีอาจต้าน...เกิดขึ้นไม่กี่
วินาที แต่ส่งผลสะเทือนมหันต์

พระแม่ธรณีส่งคำเตือนถึงสรรพชีวิตที่เหลืรอด ให้ดำรงรักษา
ลมหายใจบนโลกอย่างถ่อมตนเจียมใจ ต่อธรรมชาติอันยิ่งใหญ่!!!

“อาตมาไม่เป็นอะไรหรอก ทางนี้ไม่รู้สึกละเลยว่ามีแผ่นดินไหว”

หลังเหตุการณ์สงบ ไม่พบความเสียหายภายในร้านผ้าทอมือ
รวมถึงร้านอื่น ๆ ภายในตลาดผ่านาซ่า คุณอ่อนจึงปิดร้านแล้วชวนกัน

ขับรถไปเยี่ยมหลวงตาอื่นที่สำนักสงฆ์ริมน้ำโมง อำเภอบ้านบ่อ จังหวัด
หนองคาย ครั้นได้เห็นว่าภิกษุอาวุโสปลอดภัยดี ทุกคนจึงโล่งใจ

อุษากลับแทบเท้าหลวงตาอื่น วิงวอนให้ท่านลาสิกขากลับไป
อยู่บ้านด้วยกันเพื่อที่เธอจะได้ดูแลท่านใกล้ชิด แต่หลวงตาปฏิเสธ

“อาตมาเลือกทางสงบของอาตมาแล้ว โยมหลานอย่าเป็นห่วง
เลย”

“อุษาไม่สบายใจเลยคะ อุษาไม่ได้อยู่ดูแลหลวงตา”

คนเป็นหลานหน้าสลด เช่นเดียวกับผู้เป็นบุตรสาว ภิกษุอื่นเพียง
ยิ้มไม่ตอบอะไร ท่านทอดสายตามองไปยังบารตหลานชาย ประกายตา
นั้นฉายความเมตตาปนเปื่อนึกถึงซึ่งบางประการที่มีผู้ใดเข้าใจ

“อาตมาสุขสบายดี ดีใจที่โยมบารตเติบโตมาอย่างดี ได้มาเป็น
คู่ชีวิตของโยมหลานอุษา...นี่ไม่ใช่ชะตาฟ้าลิขิตหรอก...**ธรรณิธิจิต**
ต่างหาก”

ทุกคนได้ฟังเข้าใจว่าเป็นคำอำนวยพรแบบฉบับหลวงตาอื่น
บารตก็กราบหลวงตาอีกครั้ง สิ้นน้ำเปี่ยมสุขเหลือหลาย และก่อนที่
อุษาจะพูดอะไรบางอย่าง หลวงตาอื่นก็เอ่ยก่อน

“คอนโดฯ ของหลานปลอดภัยดี บริษัทอสังหาริมทรัพย์รายนี้
เป็นของคนไทยเราเอง สมัยโน้นอาตมาเลือกซื้อเป็นสินทรัพย์ให้หลาน
ได้ดูถึงแปลนการก่อสร้าง ดูวัสดุที่ใช้ เห็นว่ามาตรฐานสูงเลยเลือกที่นี้
อาตมาไม่เลือกอสัหาฯ ของนายทุนนอกประเทศหรอก...จริงอยู่ว่าของ
ราคาแพงอาจไม่ใช่ของดีเสมอไป แต่ของราคาถูกคุณภาพต่ำนี้ไม่ดีแน่ ๆ
คนเราก็เหมือนกัน คุณค่าของเราอย่าให้ใครมาประเมินเป็นราคาค่างวด
เราต้องมั่นใจตัวเราเอง มั่นใจศักยภาพของเรา...คุณค่าความเป็นคนของ
ทุกคนมีราคาแพงเสมอกัน...ดูอย่างโยมบารต เขาเป็นผู้ฝ่าฟันโชคชะตา
มาได้ อย่างน่าอัศจรรย์”

อุษาได้ฟังน้ำคำจริงใจจากภิกษุ ยิ่งภาคภูมิใจในตัวคู่ชีวิต...
หญิงสาวเผยความสัมพันธ์ระหว่างบารตและคุณลลิตาให้ทุกคนรับทราบ
โดยไม่ปิดบัง บารตพยักหน้ารับรองคำบอกเล่านั้น

“เรื่องคุณลลิตาขอให้คุณรตเป็นเจ้าบ่าวแต่งงานและรับเป็นพ่อ
คุณหนูเสมอ อุษาร่วมรับรู้ตั้งแต่ต้นนะคะ คุณลลิตาเธอขอให้อุษาเป็นแม่
ทุนหัวให้คุณหนูเสมอด้วย อุษาก็ยินดี ก่อนมาที่นี่คุณลลิตาบอกว่าเธอทำ
ตามสัญญาแล้ว เธอป่าวประกาศในงานสังคัมใหญ่กว่าเธอคืออิสรภาพให้

คุณรต เธอขอแยกทางกับคุณรตเอง...บ้านหลังใหม่ที่คุณบุญลือสร้างให้
คุณรต...อยู่ในบริเวณเดียวกับบ้านของท่าน แต่...เรา...”

อุษาหันมองบารตให้เขาเล่าเอง บารตยิ้มให้ความเชื่อมั่นแก่เธอ

“ผมซื้อบ้านไว้แล้ว เราขอออกมาอยู่บ้านของเราเองข้างนอกครับ
คุณลือช่วยพูดกับคุณบุญลือให้อนุญาต”

ทุกคนพลอยยินดีกับการเริ่มต้นชีวิตคู่อย่างสมบูรณ์ของอุษา
และบารต คุณอ่อนเองไม่ได้เรียกร้องอะไรมากไปกว่านั้น

“แม่คะ หนูขอ...ไม่จัดงานแต่งงานได้มั๊ยคะ”

อุษาส่งสายตาวาววนต่อมารดา คุณอ่อนลูบแขนลูกสาว
ประกาศต่อหน้าหลวงตาอื่นและทุกคน

“ไม่จำเป็นเลยลูก ชีวิตเป็นของอุษา ชีวิตคู่เป็นของคนสองคน
ตัดสินใจอย่างที่เหมาะที่ควร...ไม่ต้องห่วงเรื่องงานแต่ง แม่ไม่ติดใจงาน
แบบนั้น ขอแค่ลูกมีความสุขแม่ก็ดีใจที่สุด ลูกสองคนจดทะเบียนสมรส
กันอยู่แล้วด้วย มันเพียงพอแล้ว”

ขณะที่ทุกคนดื่มด่ำในวงเวลาแห่งความรักความเข้าใจกัน ภิกษุ
อาวุโสยื่นสำหรับไฟอุสาบารสส่งคืนให้เจ้าของ

“โยมหลานฝากสิ่งนี้ไว้กับอาตมานานแล้ว จงรีบคืนไปเถิด...ถึง
เวลาที่หลานจะเปิดไฟให้ตัวเองสักที”

คุษาและบารตมองลำน้ไฟหมายเลขสอง...ต่างสัมผัสได้ถึง
พลังงานบางอย่างแผ่กระจายมาจากผู้ให้

ทลายทูนสีเทา

เช้าตรู่ของฤดูร้อนวันหนึ่ง คฤหาสน์ของเจ้าสัวบุญลือก็เกิดเรื่องใหญ่เมื่อเจ้าหน้าที่สืบสวนนำหมายศาลมาแสดงเพื่อจับกุมตัวนักธุรกิจหมิ่นล้านและนักบุญของผู้ด้อยโอกาสในสังคม ด้วยข้อหาใหญ่...

**ผู้สนับสนุนการผลิตยาเสพติดในต่างแดน และให้ความช่วยเหลือ
ขบวนการค้ายาเสพติดข้ามชาติ**

คุณลลิตเป็นผู้รับฟังหมายจับนั้นถึงกับชวนเซเป็นลมหมดสติทันที เหล่าแม่บ้านรีบเข้าดูแลปฐมพยาบาล

คุณแม่บ้านวาดส่งลอมฟางให้อุ้มคุณหนูเสมไปพัก่อนที่บ้านใหม่ของบารต ตนเองโทรศัพท์ตามตัวบารตกลับมาแก้ไขสถานการณ์ด่วน...เพราะเหตุว่า เจ้าสัวบุญลือเดินทางออกจากประเทศไทย ตั้งแต่นั้นก่อนแล้ว!

บารตและอุษารีบห้อมอเตอรืไซค์คันเก่งออกจากหมู่บ้านจัดสรรชานกรุงเทพมหานครฝั่งตะวันตก มาถึงคฤหาสน์เจ้าสัวบุญลือย่านสาทร

ภายในเวลาไม่ถึงยี่สิบนาที อุษาริปก็ไปดูแลจิตใจคุณลลซึ่งกำลังตกตะลึง
นั่งตาลอยเหม่อค้างอยู่ในแวดล้อมบริวาร ส่วนบารตรับหน้าที่เจรจากับ
เจ้าพนักงานสืบสวนฯ เขารับฟังข้อกล่าวหาเหล่านั้นด้วยความสลดหดหู่
ใจ...ไม่อยากเชื่อ

บารตแจ้งแก่เจ้าพนักงานเกี่ยวกับสถานะความสัมพันธ์ของตน
กับเจ้าของบ้าน เจ้าหน้าที่สืบสวนรับทราบประวัติของเขาอยู่แล้ว รวมถึง
คดีการจับกุมผู้ลักลอบค้ายาเสพติดที่หนองคายเมื่อหกเดือนก่อน

“ทางเราขอแจ้งว่าคุณบารตจะถูกกันเป็นพยาน เพราะคดีมัน
เกี่ยวพันกัน ตั้งแต่สามสิบปีที่แล้ว”

...ภาพถ่ายของผู้อุปการะกับเด็กชายวัยสามขวบแอบเข้าไป
ส่อง...

บารตเพิ่งเข้าใจแจ่มแจ้งวันนี้เอง...เหตุใดเจ้าสัวบุญลือจึง
อุปการะเลี้ยงดูเขาอย่างดี

เจ้าสัวบุญลือร่วมกระทำธุรกิจมีดกับกลุ่มผู้ก่อการตามแนวชาย
ขอบของประเทศเพื่อนบ้านมาเป็นเวลาเกินสามสิบปี ทั้งยังดำเนินการ
ฟอกเงินจากธุรกิจมีดให้เป็นผลกำไรบริสุทธิ์ ในนามมูลนิธิผู้บริจาคทรัพย์สิน
แก่หน่วยงานต่าง ๆ

หลายกลุ่มเกิดข้อพิพาทแก่งแย่งตลาดการค้ายาเสพติด โดยเฉพาะพื้นที่ในเขตอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง กลุ่มทุนใหญ่จากประเทศทางตะวันตกส่งสายลับเข้ามาดำเนินการใต้ดินผ่านเครือข่ายสื่อสาร ตกค้างนอกระบบตั้งแต่สมัยสงครามเวียดนาม เพื่อคานอำนาจในสงครามการค้ากับกลุ่มทุนใหญ่ประจำภูมิภาค

ในที่สุดฝ่ายชาวตะวันตกพ่ายแพ้เชิงยุทธศาสตร์พื้นที่จึงล่าถอยกลับประเทศตนเมื่อสิบแปดปีก่อน โดยยังคงจับตามองสถานการณ์ตามรัฐชายขอบของแต่ละประเทศ เพื่อหาทางช่วงชิงตลาดค้ายาเสพติดแห่งใหญ่ในภูมิภาคนี้ต่อ

เด็กชายวัยสามขวบผู้เป็นทายาทคนเดียวของกลุ่มชาติพันธุ์ระหว่างชายแดนลาวและจีนถูกนำตัวออกจากแผ่นดินเกิด...ด้วยบิดาของเด็กชายผู้นั้นถูกบังคับล่องลงให้ต้องยกบุตรให้กับเหล่าผู้ชนส่งสินค้าข้ามแดนในกองคาราวานม้าต่าง ซึ่งกล่าวอ้างข่มขู่ว่าหากไม่ยกเด็กชายให้...ผู้ปกครองจากเมืองอื่นผู้เคยสูญเสียบิดาจากการคลอดบุตรจะยกกำลังคนเข้าโจมตีหมู่บ้านของเขาแห่งนั้น และจะช่วงชิง ‘หัวใจรวมใจ’ ของหมู่บ้านไปทั้งหมด

ขบวนการขนส่งสินค้าที่ใช้เหยื่อเด็กเล็กเป็นเครื่องมือบังหน้า
สามารถหลบเลี่ยงเบี่ยงเบนการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่รัฐสองฝั่งน้ำโขง
โดยมีเป้าหมายสำคัญคือนำสินค้ายาเสพติดจำนวนมหาศาลข้ามแม่น้ำ
โขงมายังฝั่งไทยให้สำเร็จ และส่งต่อยาเสพติดให้กับผู้รับซื้อรายใหญ่ใน
ไทยด้วยวิธีการหลากหลายรูปแบบ

การณ์ใหญ่นั้นลุล่วง...ยาเสพติดขนานใหญ่กระจายเข้าประเทศ
ไทย ทว่าเหล่าสมุนขนส่งยาเสพติดถูกล้อมจับได้ที่ท่าทรายเหียบเรือ
ขนส่งขนาดเล็ก ด้วยการประสานงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสองฟาก
แม่น้ำโขง...มีเพียงยาเสพติดจำนวนไม่กี่ลังติดมากับเรือลำที่มีเด็กชาย
อยู่

เจ้าหน้าที่สืบสวนฯ สมัยนั้นมอบหมายให้นายตำรวจชั้น
ประทวนผู้หนึ่งนำเด็กชายไปฝากไว้กับมูลนิธิสงเคราะห์เด็กเล็กที่จังหวัด
ขอนแก่น **ดาบตำรวจอิน** ปฏิบัติภารกิจตามได้รับมอบหมายเรียบร้อยแล้ว
ก่อนจะลาออกจากราชการไปประกอบธุรกิจส่วนตัวที่บ้านเกิดจังหวัด
อุดรธานี ปัจจุบันผลการนำสืบระบุว่าอดีตนายตำรวจผู้นี้ลี้ทางโลกย์ไป
ฟุ้งทางธรรม...บวชเป็นภิกษุที่สำนักสงฆ์เล็ก ๆ ริมน้ำโสม จังหวัด
หนองคาย!

อดีตนายตำรวจอื่นเป็นผู้ซื้อบ้านเด็กชายให้แก่พนักงานเมืองท้องถิ่น ตามที่ได้รับว่าจ้างให้สืบหาเด็กชายจากเรือนสงยาเสพติดเพื่อขาย ข้อมูลแก่นักธุรกิจใหญ่ในกรุงเทพมหานคร ผู้รับจ้างมั่นใจว่าเด็กชายจะได้รับการอุปการะอย่างดี โดยไม่รู้เลยว่านักธุรกิจใจบุญผู้นั้นมีหลังคาอย่างไร...

เจ้าหน้าที่ตำรวจแยกย้ายกันตรวจค้นห้องหับต่าง ๆ ทั่วทุกหาสน์ เพื่อหาหลักฐานแวดล้อมคดี ฝ่ายบาร์ตและอุษาลงหลังจากได้ฟังเรื่องราวอื่น ๆ ภายใต้ง่ายจับเจ้าสัวบุญลือ...ต่างสับสนและแสนหนั้

บาร์ตกล้ำกลืนความรู้สึกเต็มที่ ขณะนี้คนในบ้านแทบไม่มีใครครองสัมปชัญญะได้เลยด้วยว่าผู้เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของทุกชีวิตเผชิญวิบากกรรมเหลือขนาด เขาจำเป็นต้องดำรงตนอยู่ในสติเพื่อเป็นเสาหลักสำหรับทุกคน

อุษาเองแม้ไม่อยากจะคิดว่าคุณตาแท้ ๆ ของเธอจะเกี่ยวพันกับบาร์ตด้วยรูปการณืเช่นนี้...ก็จำเป็นต้องปรับใจยอมรับ ความเข้มแข็งอันเป็นคุณสมบัติพื้นฐานช่วยให้หญิงสาวกลับเป็นตัวของตัวเองรวดเร็ว

ทั้งคุณหมอมองบุตรสาวของเจ้าสัวบุญลือซึ่งยังคงมีอาการเซื่องซึม
ไม่พูดจา ไม่มีน้ำตา และไม่มีถ้อยคำพรวดไต่ถาม

บารตตัดสินใจปกป้องดูแลคุณลิลีและคุณหนูเสมอก่อนเรื่องอื่นใด

“แม้वादช่วยให้แม่บ้านโทรเรียกรถพยาบาลพาคุณลิลีไปหาหมอ
นะครับ ผมจะโทรหาทนายคุณบุญลือให้ไปเจอกันที่โรงพัก...เสร็จธุระ
ทางโน้นแล้วผมจะรีบตามไปดูคุณลิลีนะครับ”

คุณแม่บ้านวาดรับคำหนักแน่นสมเป็นคุณแม่บ้านใหญ่ เธอหัน
ไปสั่งการเหล่าแม่บ้านคนอื่น ๆ แยกย้ายกันทำหน้าที่ แล้วหันมากล่าว
ปลอบโยนบุตรบุญธรรม

“พ่อรตเข้มแข็งไว้นะลูก”

บารตมองสบตาแม่บุญธรรมคู่หนึ่ง ค่อยเอ่ยถาม

“แม้वादทราบมาตลอดใช้มั้ยครับ เรื่อง...ผม...”

คนฟังเบิกตากว้าง พลันสะอื้นฮัก...ยกมือปิดหน้าพักหึ่งหงัก

บารตสงสารแม้वादจับใจ จึงไม่อยากซักไซ้ให้หัวใจทุกฝ่ายต้อง
ระบมไปมากกว่านี้

“แม่ว่าดไม่ต้องห่วงนะครับ ผมจะดูแลคุณลลิและคุณหนูเสมอ
เอง”

คุณแม่บ้านผู้ใหญ่แห่งคฤหาสน์เงยหน้าซุ่มน้ำตา

“ขอบใจพ่อต ขอบใจ...แม่ว่าดขอยืนยันแทนนายท่าน ท่าน
ต้องการรับผิดชอบชีวิตเด็กคนนั้น ท่านรับ...ผิด...ชอบ...ชีวิตพ่อต”

บรรดาหีบผ้าหอบบนโต๊ะรับแขกมาชันน้ำตาให้แม่บุญธรรม
ด้วยกิริยานุ่มนวลอ่อนโยน

“ผมต่างหาก...ต้องขอบคุณแม่ว่าด ผมสำนึกพระคุณคุณลล
เสมอ ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น เราจะไม่ทิ้งท่าน...ไม่ทิ้งคุณลลิ”

“โอ้ พ่อตคนดีของแม่ว่าด”

คุณแม่บ้านวาดผิเข้ากอดบารต ชายหนุ่มโอบปลอบร่างตุ้ย นึก
ถึงภาพทรงจำแรกในวัยเด็กเล็กที่แม่ว่าดคอยกอดปลอบเขา ยามผว
ร้องไห้เพราะฝันร้ายกลางดึก

ดูษามองภาพนั้นพลอยน้ำตาไหล...

ไม่กี่วันหลังจากนั้น สื่อมวลชนและสื่อออนไลน์ต่างเสนอข่าว
จากแหล่งข่าวต่างประเทศ ระบุว่านักธุรกิจคนดังของไทยถูกลอบยิง
เสียชีวิตพร้อมคณะผู้ติดตาม ที่ประเทศมหาอำนาจตะวันตก
คนร้ายชาวอเมริกันหนีการจับกุม แต่สุดท้ายลงมือปลิดชีพตนเองใน
ตรอกเล็ก ๆ กลางมหานครแห่งนั้น เนื้อข่าวระบุชื่อมือสังหารนามว่า...
จอห์น...

ชาวสื่อสังคมออนไลน์ต่างพิมพ์แสดงความคิดเห็นกันอย่างสนุก
มีอ

...ฆ่าตัดตอนแน่นอน...

...เชื่อเถอะ สาวไม่ถึงลาสเวกัสขบวนการค้ายาเสพติดข้ามชาติ
หรือ...

...เหยื่อค้ำมนุษย์คือนักธรณีวิทยารูปหล่อคนนั้นรีเเนีย!...

...คุณหนูไฮโซคนสวยที่เคยประกาศฟรีเซ็กซ์ เป็นลูกเจ้าสัวที่ถูก
ยิงตายนี่นา...

...ไม่น่าเชื่อเลยยย...เป็นเจ้าสัวใจบุญอยู่ดี ๆ กลายเป็นพวกค้า
ยาขาย พวกเรานักเลงคีย์บอร์ดจะเชื่ออะไรได้บ้างเนี่ย...

ๆลๆ

สารพันความคิดเห็นบนกระดานข่าวออนไลน์ส่งผลให้ยอด
รับชมสื่อของนักเล่าข่าวแนวละคร ฟุ้งทะยานขึ้นเป็นอันดับหนึ่งทุก
ช่องทาง นักเล่าข่าวบางรายถึงกับลุกยืนแสดงท่าเหยื่อถูกยิงล้มลงต่อ
หน้ากล้อง บางรายหนักข้อถึงขนาดชวนผู้ชมรายการให้ร่วมลงคะแนน
สด ว่าชาวไทยรายนั้นสมควรถูกยิงเสียชีวิตหรือไม่

อย่างไรก็ดี หลังการออกอากาศไม่นาน นักเล่าข่าวลีลาฉฉฉฉฉฉ
ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักจากกลุ่มประชาชนผู้รู้เท่าทันสื่อ กระทั่ง
ผู้บริหารช่องทางสื่อ่นั้น ๆ ต้องออกแถลงการณ์ขออภัยและสั่งระงับการ
ทำหน้าที่ของนักเล่าข่าวผู้นั้นทันที

เสียงวิพากษ์ซ้อนวิพากษ์...ในคดีซ้อนคดี...ในข่าวซ้อนข่าว ผ่าน
ทะเลปราการอากาศ ไปถึงห้องผู้ปวยระดับสูงจนได้!

**ลลิกำลังพักรักษาอาการตรอมใจอยู่ในโรงพยาบาลเอกชน
ใหญ่ได้เห็นข้อมูลข่าวสารนั้นทางโทรศัพท์มือถือ ถึงกับกรีดเสียง
ลั่นห้อง!**

คุณแม่บ้านวาดและผู้ดูแลหลายคนช่วยกันพุดปลอบคุณหนูลล
แต่ไม่ได้ทำให้อาการของคุณหนูดีขึ้น เธอยังคงส่งเสียงกรีดร้องโหยหวน

ปานจะขาดใจ...ใบหน้าที่เคยสดกระจ่างและงามพริ้งด้วยเครื่องสำอาง
ชั้นดี บัดนี้กลับหมองคล้ำเปรอะน้ำตา และเต็มไปด้วยรอยขีดข่วนจาก
เล็บมือของเธอเอง!!!

บาร์ตขอให้อาจารย์แพทย์แผนกจิตเวชเข้าร่วมรักษาทันที

“ผู้ป่วยมีอาการช็อกรุนแรง จิตใจเธอรับไม่ไหวกับเรื่องทั้งหมด
หมอจะจ่ายยาคลายกังวลให้คนป่วยได้นอนพัก เราต้องตรวจเช็คชเรย์
คอมพิวเตอร์ระบบสมองทุกส่วนให้เธอด้วย ระหว่างนี้หมอขอให้มีคนอยู่
เฝ้าคนป่วยตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมงนะครับ เพราะถ้าเมื่อไหร่คนป่วยรู้สึกตัว
เธออาจจะ...ทำร้ายตัวเอง”

บาร์ตในฐานะเจ้าของไข้รับทราบคำสั่งแพทย์ เขาฝากบุคลากร
ทางการแพทย์ประจำชั้นผู้ป่วยพิเศษช่วยคัดเลือกพยาบาลสามคน
ผลัดเวรกันดูแลคุณลลิ โดยเขาและอุษามาเยี่ยมทุกวัน บางวันจะมานอน
ค้างในส่วนห้องพักญาติที่มีทางเชื่อมถึงกัน

อุษาอัศจรรย์วิถีโอคุณหนูเสมอ...ทาร์กร่างจ้ำม่ำมาเปิดให้มารดา
แท้งรับชม ทว่าผู้เป็นมารดาองผ่านทาร์กในจอภาพนั้นไป...ด้วยแววตา
ว่างเปล่า

แต่ผู้ลิขิตชะตาตน

“งานวิจัยเราได้รางวัลดีเด่น...แถมมากว่าระต”

จำหลัก กร พันวา มาเยี่ยมবারตและอุษาถึงบ้านพักส่วนตัว
พร้อมนำโลรางวัลระบุนามคณะนักวิจัยทางธรณีวิทยาครบทั้งสี่คน มา
มอบให้หัวหน้าคณะได้ร่วมชื่นชม

“เสียดายแทน่าจะเป็นคนรับรางวัลเอง แต่กินะ...แกมีธุระยุ่ง
พวกฉันเลยต้องแจ้นไปตัดสูทแต่งชุดหล่อกัน เกือบไม่ทันวันออกงานเลย
ละ”

เจ้าบ้านทั้งสองหัวเราะชอบใจพลอยยินดีแก่กันและกัน

“พวกเราคือทีมเดียวกัน แกเป็นคนรับแหละดีแล้ว...รอผล
ประกาศทุนวิจัยรอบหน้าดีกว่า”

บาร์ตเอ่ยกับเพื่อนรัก แล้วหันไปหารุ่นน้องเพื่อนร่วมคณะวิจัย
อีกสองคน

“พี่ฝากกรกับพันช่วยติดตามประสานทุนใหม่ด้วยนะ พี่หลักจะเป็นหัวหน้าโครงการวิจัยคนใหม่ พี่คงไม่ไปลงพื้นที่กับพวกเรา แต่จะคอยเป็นกองหนุนอยู่ทางนี้”

กรพยักรับทันที

“พี่ไม่ต้องห่วง พวกเราจะทำงานกันเต็มที่ครับ”

พันวาพูดบ้าง

“ผมเตรียมงานทบทวนวรรณกรรมไว้แล้ว เดี่ยวส่งให้พี่รอดูทางอีเมลนะครับ พี่ตจะให้เพิ่มเติมไหน พี่บอกได้เลยนะ”

“ขอบคุณทุกคน ขอบคุณหลัก ต่อไปนี่แกคือหัวหน้า อยากให้ฉันทำอะไรแกสั่งได้เลย ไม่ต้องเกรงใจ”

จำหลักยี้ดอกเล็กน้อย พลางเป่าปาก

“ฮุยยย...สั่งสิ่งอะไรกัน ขอความกรุณามากกว่า” ว่าพลางหันไปหาอุษา “จะขอความกรุณาคุณนายอุษาช่วยดูแลงานบัญชีการเงินให้บ้างก็เกรงใจคนท้อง”

บารตหัวเราะลงลูกลอย หันมองภรรยาที่นั่งอมยิ้มอยู่ข้าง ๆ

“สามเดือนแล้ว ผ่านช่วงแพ้หนัก ๆ ไปแล้วค่ะ หอมทำงานได้สบาย คุณหลักไม่ต้องห่วง”

ว่าที่คุณแม่ลูบท้องตนเองซึ่งยังไม่เห็นชัด บารตโอบไหล่อุษา ทำท่าสนทนากับชีวิตใหม่ในครรภ์

“ลูกจะอนุญาตให้แม่ทำงานมั๊ยครับ”

จำหลักโพล่งทันที

“อนุญาต...แต่ท้องแม่หนึ่งที่ ไม่อนุญาต...แต่สองที่”

ทุกคนหัวเราะครืน พันวาทถึงกับเซ็ดหางตาบ่อย

“เอ๊ะ! ไอ้พวกนี้ยังงี้ ซ้ำกันน้ำหูน้ำตาเล็ด เดียวพ่อตั้งคณะตลกซะเลย ไม่เป็นละครเวทีวิทยุ”

คนพูดทำลอยหน้า พันวาทจึงว่า

“อยากเห็นพี่หลักเป็นพ่อคนบ้าง คงได้ฮักกันทุกวัน”

“ฮึ้ยยย...อย่ามาล้อ...คนกำพร้าแพนสะเทือนใจนะเว้ย”

จำหลักพูดไปหัวเราะไป “ยกให้นายกรเขาเป็นรายต่อไปเถอะ กลับกรุงเทพฯ ที่...สาว ๆ ว่ารุ่นเลย”

กรหนุ่มหน้าหยกสะดุ้งเล็กน้อย รีบพูดบดให้พ้นตัว

“ว่าวุ่นอะไรพี่หลั้...เผ่นกันกระเจิงตะหาก”

พันวาไม่ยอมให้เพื่อนรอดไปได้ง่าย ๆ รีบบอกรุ่นพี่

“กรรมันกำลังจีบผู้หญิงอายุมากกว่า พี่ผู้หญิงเขาเป็นพนักงาน
ราชการที่หน่วยวิจัยใหญ่แหละครับ แต่พี่ผู้หญิงยังไม่ตอบรับเป็นแฟน กร
มันเลยกลัวหน้าแตก”

คนฟังทำตาโต รอฟังเจ้าตัวแถมเอง กรเห็นว่าคงไม่สามารถ
รอดพ้นประเด็นความรักเลยสารภาพตามตรง

“โอ้...พี่ ก็เจอกันบ่อย แชนเรื่องงานกันบ้าง พี่เขาน่ารักดี เลยจีบ
เขาซะเลย แต่เขายังไม่เรียกผมว่าแฟนจริงนะแหละ เขาขอดู ๆ ไปก่อน”

“อายุมากกว่าเยอะมั้ย” จำหลักถามเองต่อความเอง “เดี๋ยวนี
ผู้หญิงดูอ่อนวัยกว่าอายุจริง พวกผู้ชายเรา ๆ นี่สิ หน้าแก่ตั้งแต่แม่คลอด
มาละ”

“อายุเท่าพี่หลั้ก็พืดครับ มากกว่าผมสามปีได้ เขาบอกไม่ยาก
คบใครเล่น ๆ เสียเวลา”

กรตอบเสียงอ่อย พันวาพูดเสริมให้เห็นภาพ

“พี่ผู้หญิงเขาสวยเลยละครับ หน้าอ่อนกว่าอายุจริง ๆ เห็นที่
ทำงานบอกว่าพี่เขาเก่งมากด้วย เป็นดาวประจำหน่วยเลยแหละ”

“เฮ้ย...พวกที่หน่วยไม่รู้จักกันน่าดูรี”

จำหลักนึกเห็นใจรุ่นน้องหากต้องเผชิญคู่แข่งหลายคน พันวาหัน
มองกร เจ้าตัวจึงยี้ดอกเล่า

“ผมไม่กลัวหรอกครับ ทำไปได้ ชอบเขาแล้วก็ต้องลุยละ แต่พี่เขา
ไม่เห็นสนใจใครในหน่วยนะ ก็คุยกับผมคนเดียว”

จำหลักพืดหน้า พุดให้กำลังใจเต็มที่

“ประวัติแกก็ใช่เล่น สาว ๆ ที่ไหนก็ต้องระวังกันทั้งนั้นละ แต่ถ้า
แกจริงจังจริงใจ สักวันผู้หญิงเขาคงโอเคหรอก สู้ต่อไปอ้น้อง”

กรยิ้มแป้น

“คราวนี้ คุณหอมเปิดไฟความรักให้ ผมนี่มีหวังเลย ผมเห็นคู่
พี่ตรงกับคุณหอมแล้วชักอยากมีครอบครัวบ้าง...จริง ๆ นะครับ”

เจ้าของบ้านส่งยิ้มให้กัลยาณมิตรทุกคน จำหลักสบช่องถาม
เพื่อนรักตรงไปตรงมา

“ว่าแต่แกเถอะรต ต้องเป็นผู้จัดการมรดกให้เจ้าสัวน่าจะปวดหัว
กว่าออกพื้นที่สินะ”

บารตตอบหนักแน่น

“ไม่หรวก ฉันมอบให้ทนายประจำตัวคุณลือช่วยจัดการ ฉันแค่
ตรวจทบทวนเอกสารแล้วก็ลงนาม ส่วนใหญ่เป็นงบสำหรับดูแลคุณลือ
กับคุณหนูเสมอ นอกนั้นก็ค่าใช้จ่ายรายเดือนทั่ว ๆ ไป ทรัพย์สินส่วนอื่น
โดนอายัดเป็นของหลวงไปแล้ว”

ดูชานึกถึงภารกิจผู้จัดการมรดกที่บารตต้องรับไว้ ตั้งแต่จัดการ
นำร่างของเจ้าสัวบุญลือกลับประเทศไทย ดำเนินการงานศพตามพิธีทาง
ศาสนาเรียบร้อย พาคุณลือผู้ป่วยจิตเวชเข้าพำนักรักษาในโรงพยาบาลเอกชน
เฉพาะทางถาวร ส่วนคุณหนูเสมอมอบให้ลอมฟางและคุณแม่บ้านวาด
เป็นผู้เลี้ยงดู

คุณหาสนี่ใหญ่ถูกอายัด ต้องจัดแจงแบ่งโฉนดที่ดินใหม่ เหลือ
เฉพาะพื้นที่รอบบ้านใหม่ภายในบริเวณเดิมให้เป็นที่อยู่ของคุณหนูเสมอ
รวมเรือนแถวไม้อันเป็นที่พักของหมู่บริวารเดิมของเจ้าสัว...คุณแม่บ้าน
วาดจำเป็นต้องประกาศให้สาวรับใช้วัยกลางคนสมัครใจลาออก
ประมาณห้าคนเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายรวม โดยบารตจัดสรรเงิน

คำตอบแทนให้เกินกว่ากฎหมายกำหนด เพื่อให้แต่ละคนสามารถออกไป
ตั้งตัวทำมาหาเลี้ยงชีพต่อไปได้

“คุณรตเก่งมาก บริหารทุกเรื่องได้ลงตัว หอมขอมต่อหน้าเลย
ค่ะ”

อุษาเอ่ยปากขึ้นชมบารต สมัศพรอคพวกปรบมือกันเกรียว คน
ถูกชมเพียงยิ้ม...เป็นรอยยิ้มเบิกบานจากภายในของผู้ลิขิตชีวิตตนเอง

“เห็นมั๊ย พวกเราใครว่าชื่ออุษาบารตจะไปตรงกับตำนานห้องดิน
อุสาบารต เรื่องนั้นจบเศร้า แต่เรื่องของเพื่อนเราจบแฮปปี้เอนด์ดิ้งนะ”

จำหลักเปรยถึงบทสนทนาเก่าก่อน กรและพันวานึกได้จึงชู
นิ้วโป้งให้สองสามีภรรยาที่บ้าน

อุษาระบายยิ้มเต็มแก้มใส ว่าที่คุณแม่หันมองสำหรับไฟอุสาบารต
บนชั้นวาง...เธอรู้ว่าจิตอันมั่นคงสามารถกำหนดชะตาตนได้ และไฟ
สำหรับพิเศษได้ช่วยยืนยันคำตอบนั้นแล้ว

ไฟหอคอยนางอุสา

แม่หม่ออุษานั่งหลับตาสูดหายใจเข้าลึกสามครั้ง ก่อนลงมือสับไฟสำหรับอุสาบารสหมายเลขที่สองซึ่งได้รับคืนจากหลวงตาอื่นมาครบปี โดยแม่หม่ออุสาตั้งใจเก็บไฟสำหรับนี้ไว้ทำนายให้ตนเอง

บารตนั่งตรงข้ามในตำแหน่งผู้รับบริการดูดวง

“คุณรตไม่ต้องบอกนะคะว่าต้องการคำทำนายเกี่ยวกับเรื่องอะไร หอมก็肯定不会บอกเหมือนกัน เราจะเปิดไฟแค่หนึ่งใบเท่านั้น สำหรับทำนายเรื่องที่แต่ละคนคิด”

แม่หม่อมองจ้องใบหน้าคมสันของสุภาพบุรุษสุดที่รัก กระจกหนึ่งมิใช่คู่เรียงเคียงหมอนแต่เป็นลูกคำรายหนึ่ง...ลูกคำคนพิเศษมีข้อเสนอแตกต่างจากลูกคำคนอื่น ๆ นั่นคือ ต้องการเปิดไฟทำนายพร้อมกันทั้งของตนเองและแม่หมอ

“ครับ...ผมเชื่อมั่นในไฟ เชื่อมั่นตัวผม แล้วก็เชื่อมั่นแม่หม่ออุสา”

“เชิญตัดค่ะ”

บาร์ตทำเอื้อมมือจะหยิบกองไฟ แต่แล้วกลับเอื้อมเลยมาจับมือ
แม่หมอไปวางบนไฟด้วยกัน

“เชิญตัดครับ”

สองคนยิ้มให้กัน อูซาหยิบไฟปึกหนึ่งออกจากกอง มือของบาร์ต
พลอยขยับตามจังหวะเคลื่อนไหวนั้น แม่หมอนำไฟที่เหลือวางทับไฟปึก
แรก แล้วหยิบไฟใบบนสุดออกจากกอง

“เปิดเลยนะคะ”

เสียงนั้นกังวานชัด บาร์ตยังไม่ยอมคลายมือจากหลังมือเธอ

“หอคอยนางอูซา!”

สองคนมองหน้ากัน ต่างหัวเราะ

“ที่ที่เราเจอกันครั้งแรก ตอนดาวประกายพริกกำลังขึ้น”

บาร์ตพูดก่อน “ผมจำได้ทุกอย่างทุกรายละเอียด เหมือนกับว่า
เหตุการณ์นั้นเพิ่งเกิดเมื่อวาน”

แม่หมออูซายิ้มหวาน

“ไฟโบนีเป็นไฟหลัก ถ้าเทียบกับไฟทาโรต์สากลอาจดูคล้ายไฟ
หอคอย แต่ความหมายแตกต่างกันสุดขั้ว”

บารตซมวดคัณดินหนึ่ง สายงานอาชีพของเขาห่างไกลจากการ
ทำนายดวงชะตามากนัก **วิทยาศาสตร์หลอมรวมกับศาสตร์แห่งการ
ทำนายอาจเป็นเรื่องใหม่พิเศษที่เขาพร้อมเรียนรู้**

“ถ้าเป็นไฟหอคอยดั้งเดิมจะเป็นไฟที่ให้ความหมายในทาง
ดักเตือนให้ระมัดระวังความผันแปร...สิ่งนี้อาจเกิดอย่างไม่คาดฝัน ให้
ตระหนักถึงความไม่แน่นอน รูปธรรมในทางลบอย่างเช่นอาจเกิดภัยพิบัติ
อุบัติเหตุ การตกราน เปลี่ยนที่อยู่ ถ้าเป็นเรื่องความสัมพันธ์ก็จะเป็นไป
ในทางล้มเหลว เลิกรา หรือหย่าร้าง...ในทางบวกถ้าคนได้ไฟโบนีนั้น
ความระมัดระวัง ไม่ตั้งในความประมาทก็จะแคล้วคลาดจากภัยต่าง ๆ”

แม่หม่อมองจ้องดวงตาของผู้ร่วมเปิดไฟ

“แต่หอคอยนางอุสาณับไฟทาโรต์ อุสาออกแบบให้มีรูปดอกบัว
ประดับล้อม หมายถึงความยืนยงของเพ็ญหินทรงดอกเห็ดที่ธรรมชาติ
จัดสรรให้มานานหลายร้อยล้านปี ถ้ามองจากมุมสูง...หินด้านบนจะ
คล้ายรูปหัวใจ มนุษย์ตั้งแต่สามพันปีก่อนเรื่อยมาถึงสมัยพันกว่าปีจนถึง
ปัจจุบัน เข้ามาใช้เพ็ญหินนี้ต่างกรรมต่างวาระ การเปลี่ยนผ่านจากรุ่นสู่

รุ่นคือความหมายของไฟไหม้...เป็นการเปลี่ยนผ่านอย่างมั่นคง
อย่างน้อยในช่วงอายุขัยหนึ่งของมนุษย์ ส่วนดอกบัวเชื่อมโยงกับ
ความบริสุทธิ์ ความสงบสุข และความเบิกบานใจ”

บาร์ตเผยยิ้มกว้าง เขาแน่ใจว่าคำถามสำคัญในใจของเขาและ
เธอตรงกัน

“ผมรู้ว่าคุณหอนคิดถึง...”

ดูซาอิมยิ้มไม่ตอบ มือสาละวนรวบไฟทุกใบกลับคืนเข้าตลับ
กลอง และเก็บลงในกระเป๋าผ้าทอมือพาดเฉียงไหล่

ชายหนุ่มพุงตัวลูกจากลาดหินได้ร่มเงาเพิงหินใหญ่ แล้วรีบส่ง
มือให้ภรรยาจับยึด...ลูกยืนตาม

เบ้าหลังแบบพิเศษของนักธรณีวิทยาขยับไหว...ทารกหญิงวัยสาม
เดือนนอนหลับคาหลังบิดา...แขนขาเป็นปล้องอวบ...ห้อยไกวตาม
จังหวะเคลื่อนไหวของผู้แบกโดยเด็กน้อยมิได้รู้สึกตัวตื่นแต่อย่างใด

“ระวังลูกบัวโดนแดดนะคะ”

คนเป็นมารดารีบหยิบผ้าทอเนื้อละเอียดมาคลุมศีรษะทารก

บาร์ตจู่มืออุสาหลงจากลาดเนินใต้เพิงหินโบราณสถานหนอง
อุสา ออกมายืนกลางลานกว้าง

ทั้งสองหันกลับไปมองหอคอยเพิงหินสูง...ภาพเหตุการณ์ตั้งแต่วันแรกพบผุดพราย ละเอียดไปถึงฉากเหตุการณ์หลากหลายไล่ลำดับ

คนสองคนร่วมถักทอสายสัมพันธ์อย่างประณีต...บรรจงสร้างรั้ง
น้อยแสนอบอุ่น จวบจนก่อกำเนิดเมล็ดพันธุ์ใหม่แห่งรัก ตัวแทนคำ
ทำนายของไฟฟ้าไรต์ชุดอุสาบาร์ต

อุสาเขย่งตัวขึ้นบนน้ำจุ่มพิตปลายจุ่มลูกสาวสุดที่รัก แล้ว
ผลัดมาหอมแก้มคูชีวิต...บาร์ตเอียงคอรับอยู่แล้ว

“กลับถึงคอนโดฯ ท้าบ่อ คุณหอมเปิดไฟให้ผมอีกสักโบนะครับ”

แม่หมออุสาทำตาโต ดวงตาสีน้ำตาลเข้มเป็นประกายวับ

“ผมอยากให้แม่หมอช่วยทำนายเกี่ยวกับ...ลูกคนต่อไป”

“แน่...ลูกคนแรกเพิงสามเดือนเองนะคะ”

“แต่ผมได้ยินแม่ธรณีสั่งมา...”

“ว่า...”

“ลูกคนที่สองจะมาคืนนี้แหละครับ”

อุษามองสีหน้าจริงจังของบารตแล้วหัวเราะ แสร้งทุบต้นแขนเขา
แก้ขาย

“ลูกบัวเป็นพยานให้พ่อหน่อยนะครับ”

บารตพูดอมยิ้ม พลังโอบร่างภรรยามาจูบแก้มเธอเต็มรัก

ทารกด้านหลังละเมอไกวขาสองข้างไปมาคล้ายปฏิกิริยาตอบ
กลับ คนเป็นบิดามารดาเห็นแล้วอดหัวเราะไม่ได้

สองคนจูบมือกันเดินกลับออกจากหอนางอุสา มรดกโลกแห่ง
ความรักและความใฝ่ฝันสำหรับมนุษยชน...รุ่นต่อ ๆ ไป

.....

๑ คิดเมื่อสองสนุกยังเกาะกอดเกี้ยว กันนอน นั้่นนา

คิดเมื่อบาเอามือมาซ้อนคอ จูบแก้ม

คำรักอ่อนจักพอ มีเมื่อ ไฉนนั้น

เช่นชีวิตยังตั้งมั่น บ่ลืม ฯ¹⁶

¹⁶ (อ่างแล้ว ตามข้อ 1)

~ จปปริบูรณ์ ~

~ จากใจผู้ประพันธ์ ~

ปี พ.ศ. 2566 ผู้เขียนเสนอโครงการสร้างสรรค์วรรณกรรม เรื่อง ‘อุษาบารต’ ต่อ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และได้รับทุนสนับสนุนโครงการในเดือนกันยายน พ.ศ. 2567

แผนดำเนินโครงการแบ่งเป็นสามช่วงหลัก ได้แก่ ช่วงค้นคว้า ข้อมูลและลงพื้นที่ภาคสนามก่อนการเขียน ช่วงการเขียน ช่วงการเผยแพร่ในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ปลายเดือนเมษายน พ.ศ. 2568

แนวเนื้อหามุ่งเสนอปรากฏการณ์ทางสังคมร่วมสมัย เกี่ยวกับปัญหาการค้ายาเสพติดข้ามชาติ การค้ามนุษย์ ร่องรอยบาดแผลของประวัติศาสตร์สงครามในอดีตจากชาติมหาอำนาจสองซีกโลกที่ยังคงฝังลึกภายในเนื้อวิญญูณผู้คนปัจจุบัน ล้อไปกับตำนานท้องถิ่นว่าด้วยเครื่องยาตีชาติพันธุ์สองฝั่งโขง ทั้งล้านนา ล้านช้าง และสยาม ได้แก่ ตำนานเรื่อง ‘อุสาบารต’ และ วรรณคดีเก่าแก่สมัยกรุงศรีอยุธยา ‘อนิรุทธคำฉันท์’

จากสำคัญเกิดขึ้นบริเวณ อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมแห่งล่าสุดของประเทศ ไทย (พ.ศ. 2567) เมืองปะโค จังหวัดหนองคาย แหล่งธรณีวิทยาและ สถานที่บางแห่งในจังหวัดขอนแก่น ตลอดจนสถานที่เกี่ยวข้องเชิงภูมิ- นิเวศตามท้องเรื่อง ได้แก่ แขวงเวียงจันทน์ แขวงหลวงพระบาง และแขวง หลวงน้ำทา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

นอกจากทบทวนหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็น นำเสนอ ผู้เขียนและที่ปรึกษาโครงการ คือ คุณเอิบเปรม วัชรางกูร นัก โบราณคดีอาวุโส ได้ขับรถออกตระเวนเก็บข้อมูลบรรยากาศสถานที่จริง ทุกแห่ง รวมถึงเดินทางข้ามแม่น้ำโขงไป สปป.ลาว รวมระยะเวลา 25 วัน ผู้เขียนมีโอกาสสร้างเครือข่ายผู้คนและชุมชนแต่ละแห่งเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้กันต่อไปในระยะยาว

ผู้เขียนขอขอบคุณ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและ สร้างสรรค์ ที่เล็งเห็นคุณค่าของกระบวนการสร้างสรรค์งานประพันธ์ เรื่อง ‘อุษาบารต’

ขอบพระคุณแหล่งข้อมูลในพื้นที่ทุกท่าน ทั้งนักธรณีวิทยาและ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติภูเวียง ขอนแก่น อาจารย์ด้าน

ภาษาและวรรณกรรมพื้นถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น อาจารย์ด้านสห-
วิทยาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย ผู้อำนวยการ
สำนักศิลปากรที่ 8 ขอนแก่น นักโบราณคดีประจำอุทยานประวัติศาสตร์
ภูพระบาท อุดรธานี คณะแม่ทอบ้านนาฮีและชาวชุมชนปะโค หนองคาย
ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์เด็กเล็กจังหวัดขอนแก่น และสถานสงเคราะห์
เด็กชายบ้านหนองคาย จังหวัดหนองคาย พนักงานสอบสวน สถานี
ตำรวจภูธรหนองคาย

ทางฝั่ง สปป.ลาว ผู้เขียนซาบซึ่งในความกรุณาของ **ดร.บัวไข**
เพ็งพระจันทร์ อธิบดีกรมศิลปวัฒนธรรม กระทรวงแถลงข่าววัฒนธรรม
และท่องเที่ยว สมาชิกวุฒิสภา ท่านสละเวลาหลังเสร็จสิ้นประชุมสภาฯ
ช่วงเย็น เดินทางมาพบผู้เขียนถึงที่พักในนครหลวงเวียงจันทน์ และช่วย
แนะนำแหล่งข้อมูลบุคคลทางลาวเหนือ

ขอบคุณผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติ หอพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
ประจำแขวงต่าง ๆ ขอขอบคุณชาวลาวทุกคนที่ร่วมเล่าประวัติศาสตร์ความ
ทรงจำของตนโดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์กัมพูหลายหมู่บ้าน ที่เวียงคุก
แขวงหลวงน้ำทา ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับ**น้องตุ้ตดาและลุนดา** สาว

น้อยชวากำม้วย 18 ปี ช่วยถ่ายทอดคำศัพท์ภาษาพูดของชาวกำมู ตลอด
ช่วงเวลาสามคืนที่หลวงน้ำทา

ขอบพระคุณ ท่านเอกอัครราชทูตมรกด ศรีสวัสดิ์ แห่งสถาน
เอกอัครราชทูต ณ เวียงจันทน์ กรุณาให้เข้าพบเพื่อสอบถามข้อมูลบาง
เรื่องในวันสุดท้ายที่ สปป.ลาว ก่อนผู้เขียนจะเดินทางข้ามแม่น้ำโขงกลับ
ประเทศไทย ทางจังหวัดหนองคาย

ประสบการณ์การเดินทางย่อมสร้างการเรียนรู้ใหม่เสมอ
นอกจากข้อมูลเชิงลึกมากมาย สิ่งสำคัญเหนืออื่นใดคือมิตรภาพจาก
ผู้คนทุกหนแห่ง ทุกเรื่องราวที่ได้รับรู้ ทุกบรรยากาศที่ได้สัมผัสล้วนเป็น
ประสบการณ์ล้ำค่าที่ผู้เขียนตั้งใจคัดสรรบางแง่มุมมาถ่ายทอดใน
รูปแบบ ‘เรื่องแต่ง’

ผู้เขียนขอเชิญชวนทุกท่านร่วมตั้งคำถามต่อสังคมรอบตัว และ
แสวงหาคำตอบผ่านการอ่าน การค้นคว้า บนพื้นฐานความคิดเชิง
วิพากษ์ตามความสนใจของท่านเอง เพื่อขยายพรมแดนวรรณกรรมให้มี
บทบาทจริงใจสังคมสืบไป

ขอบพระคุณผู้อ่านทุกท่านที่กรุณาติดตามผลงานประพันธ์ ของ
ยุวดี มณีกุล เสมอมา

ด้วยมิตรภาพ

~ ยุวดี มณีกุล ~

เมื่อหมอดูไผ่บั้งสาวบังเอิญได้พบหนุ่มนักธรณีวิทยา ได้เพ่งหินในเขตอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท ในสภาพที่ฝ่ายแรกสูญเสียความทรงจำ นับแต่นั้นชีวิตคนทั้งสองก็ไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป

ตำนานท้องถิ่น 'อุสาบารส' โยงใยสองชีวิตมาพบเพื่อพลัดพรากเสมอไป จริงหรือ? ทั้งสองจะฝ่าฟันอุปสรรคและเผชิญบททดสอบของชีวิตอย่างไร? ความลับในความรักจะคลี่คลายไปในทางใด?

เขาและเธอจะร่วมสร้างตำนานรักกันท้องถิ่นบทใหม่ เพื่อสืบสานอุดมการณ์ ความหวัง และความฝันแก่คนร่วมสมัยสำเร็จหรือไม่?

.....

“ผมรักคุณ...”

บาร์ตถูกเมื่อน้อยแนบกลางแผ่นอก คนรับฟังความในใจได้แต่พยัก...พยายามฝืนเร้นดวงตาไม่ให้แพร่พรายความรู้สึกปนเป่ทั้งจิตใจเสียใจสมหวังผิดหวังประดังประเด

ทุกความรู้สึกล้วนถูกกักกันด้วยตาข่ายแห่งสำนักฝ่ายถูกต้อง

...หากรักแล้วย่อมพร้อมยินดีต่อคนรัก...มีเพียงหวังครอบครองผู้นั้น...

จริงละหรือ?

“ผมตั้งใจจะบอกคุณหอมานแล้ว ผมรอวันที่คุณหอมจำได้ว่าตัวตนแท้ของคุณเป็นใคร แล้วผมจะ...ขอบคุณแต่งงาน...”

คำพูดขาดหายในห้วงวินาทีอันพึงปีติหากทว่ารวดเร็วราวนัก บาร์ตพยายามสะกดกลิ่นถ้อยกระพริบมากมาย สายตาของเขาเต็มไปด้วยความระทมหม่นเศร้า

“หนึ่งปี ไม่นานเลยนะคะ”

อุษาพยายามปลุกปลอบใจตนให้เข้มแข็ง

“คุณรตทำหน้าที่ของคุณให้เรียบร้อย เมื่อไหร่คุณเป็นอิสระ ถึงตอนนั้น เรา...

ค่อยรักกัน”